

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΣΤ' – ΤΕΥΧΟΣ 3 – ΜΑΡΤΙΟΣ 2009
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίω. Γενναδίου 14 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251
http://www.ecclesia.gr
e-mail: periodika@ecclesia.gr

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. **ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ**

Ἰδιοκτησία τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς
Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκδότης:

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἀρχιμ. **Κύριλλος Μισακούλης,**
Ίω. Γενναδίου 14
115 21 Ἀθήναι

Ἀρχισυνταξία καὶ ἐπιμέλεια ὕλης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Διόρθωσις δοκιμίων:
Κωνσταντῖνος Χολέβας
Εὐαγγελία Χατζηφώτη
Βασίλειος Δ. Τζέρπος, Δρ. Θ.

Φωτογραφίες
Χρήστος Μπότης

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380
http://www.apostoliki-diakonia.gr

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:
Νικόλαος Κάλτζιας
Πρωτομαγιάς 3, Κρουσινέρι Ἀττικῆς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ	147
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ	148
ΕΓΚΥΚΛΙΑΙ	
«Περὶ τῶν Ἱερατικῶν Κλίσεων»	149
«Ἐνημέρωσις ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ “Προφητολογίου”»	151
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ	
Συγχαρητήριος ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Μητροπολίτην Κεφαλληνίας	153
ΜΗΝΥΜΑΤΑ	
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. <i>Ἱερωνύμου,</i> Στὴν ἡμερίδα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων	154
ΟΜΙΛΙΑΙ	
<i>Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου,</i> Ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν	155
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
Ἡμερίδα γὰρ τὴν ποιμαντικὴ ἀντιμετώπιση τῶν ψυχικῶν διαταραχῶν	160
<i>Πρωτοπρεσβυτέρου Χαράλαμπος Θεοδώσης,</i> Χρῆσις Ἡλεκτρονικῶν Ὑπολογιστῶν στὴν Ποιμαντικὴ Διακονία τῆς Ἐνορίας	169
<i>Ἀρχιμανδρίτου Καλλίνικου Μαυρολέοντος,</i> Ἡλεκτρονικὰ μέσα: Διάλογος ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς νέους	171
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ	
Ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν ἱερομονάχων ὡς ἐφημερίων	179
<i>Θεοδώρου Δ. Παπαγεωργίου,</i> Ἡ τύχη τῆς περιουσίας τῶν «Διαλελυμένων Μονῶν»	185
ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ	200
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ	202
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	204
ΔΙΟΡΘΟΛΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ	217

ΚΑΤΑ τὴν Α΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὸ γεγονός τῆς ἀναστηλώσεως τῶν εἰκόνων. Τὴν ἐπίσημη ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου κατὰ τὴν Συνοδικὴ Θεία Λειτουργία θὰ διαβάσετε στὸ παρὸν τεῦχος.

Κατὰ τὴν Γ΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν (Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως) ἔχει καθιερωθεῖ νὰ διαβάζεται σὲ ὅλους τοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰδικὴ ἐγκύκλιος μὲ θέμα τὶς ἱερατικὲς κλίσεις. Τὸ σχετικὸ κείμενο δημοσιεύεται στὸ τεῦχος ποὺ κρατᾶτε στὰ χέρια σας.

Δημοσιεύουμε ἐπίσης τὴ συγχαρητήριον ἀπάντησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνα, ὁ ὁποῖος ἀνακοίνωσε τὸ χαρμόσυνο γεγονός τῆς ἐπανακομιδῆς στὴν Ἑλλάδα τῶν τιμίων λειψάνων τῶν Ἁγίων Φανέντων. Θὰ βρεῖτε ἐπίσης Μηνύματα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν πρὸς διάφορες Ἡμερίδες ποὺ διοργανώθηκαν ἀπὸ Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Συνεχίζουμε, ὅπως ἐπιτάσσει ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὴ δημοσίευσιν ὁμιλιῶν ἀπὸ τὴν Ἡμερίδα περὶ ἀξιοποιήσεως τῶν Ἡλεκτρονικῶν Μέσων, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε στὴν Πεντέλη στίς 12.6.2008. Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῶν δημοσιεύσεων οἱ εἰσηγήσεις θὰ ἐκδοθοῦν σὲ ξεχωριστὸ τόμο.

Ἡ ὕλη μας ἐμπλουτίζεται μὲ δύο κείμενα στὴν ἐνότητα «Ἐκκλησία καὶ Δίκαιον». Τὸ πρῶτον εἶναι τὸ κείμενον μιᾶς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τοῦ Ἀνωτάτου Ἀκυρωτικοῦ Δικαστηρίου τῆς χώρας μας, καὶ ἀναφέρεται στοὺς περιορισμοὺς καὶ στίς προϋποθέσεις ποὺ προβλέπει ἡ νομοθεσία γιὰ τὸν διορισμὸ ἱερομονάχων σὲ θέσεις Ἐφημερίων. Τὸ δεύτερον κείμενον εἶναι μία μελέτη τοῦ Εἰδικοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Θεοδώρου Παπαγεωργίου μὲ ἀντικείμενον τὴν τύχην τῆς περιουσίας τῶν διαλελυμένων Ἱερῶν Μονῶν.

Ὁ Ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου, ὁ ὁποῖος διηύθυνε ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὰ περιοδικὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, συνεργάζεται στὸ παρὸν τεῦχος μὲ μία βιβλιοκρισίαν γιὰ ἓνα ἐνδιαφέρον βιβλίον γιὰ τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους Μαρτίου συμπληρώνεται μὲ τὶς Προκηρύξεις τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ καὶ τὴ στήλη τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν, τὴν ὁποία προσφάτως καθιερώσαμε μὲ στόχον τὴν καλύτερην ἐνημέρωσιν τῶν ἀναγνωστῶν μας.

ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Άριθμ. Πρωτ. 986
Διεκπ. 531

Άθήνησι 13η Μαρτίου 2009

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ
ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ**

Έχοντες υπ' όψει την παράγραφον 3 του άρθρου 19 του Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος», δημοσιεύομεν κατωτέρω εντός των πλαισίων της υπό του Νόμου τασσομένης δεκαπενθημέρου προθεσμίας «Συμπληρωματικόν Προκαταρκτικόν Πίνακα Κληρικών» προταθέντων δια την έγγραφην των εις τόν Κατάλογον τών προς Άρχιερατείαν Έκλογίμων και έχόντων τα υπό του Νόμου όριζόμενα τυπικά και ούσιαστικά προσόντα.

Συμφώνως προς την παράγρ. 1 του άρθρου 20 του Νόμου 590/1977, κατά της έγγραφης τών κατωτέρω προτεινομένων ύποψηφίων, δύναται να άσκηθῆ παρ' οίουδήποτε κληρικού και λαϊκού ένστασις έντός δύο (2) μηνών από της δημοσιεύσεως, επί τῷ λόγω ότι οί προτεινόμενοι δέν διαθέτουν τα προς Άρχιερατείαν ούσιαστικά ἢ τυπικά προσόντα.

Η ένστασις αὕτη δύναται ύποβληθῆ είτε προς την Ίερὰν Μητρόπολιν, εις ἣν ανήκει ο Κληρικός, είτε προς την Άρχιεραμματείαν της Ίερᾶς Συνόδου δια τα περαιτέρω.

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ
ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙ' ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ
ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ**

1. Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης Άλέξανδρος Γκουρβέλος, της Ίερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν.
2. Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης Φώτιος Ζαρζαβατσάκης, της Ίερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης
3. Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης Ευγένιος Κανάκης, της Ίερᾶς Άρχιεπισκοπῆς Άθηνῶν.
4. Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης Ίωάννης Καραμούζης, της Ίερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.
5. Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης Χριστοφόρος Παπανικολάου, της Ίερᾶς Μητροπόλεως Έλασσῶνος.
6. Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης Γεώργιος Ρέμπελος, της Ίερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν και Λεβαδείας.
7. Πανοσιολογιώτατος Άρχιμανδρίτης Θεοδόσιος Χαραλαμπόπουλος, της Ίερᾶς Μητροπόλεως Νέας Ίωνίας και Φιλαδελφείας.

Έντολῆ της Ίερᾶς Συνόδου

Ό Άρχιεραμματεὺς
Άρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αριθμ. Πρωτ. 610
Διεκπ. 354

Ἀθήνησι 19η Φεβρουαρίου 2009

«Περὶ
τῶν Ἱερατικῶν
Κλίσεων»

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2878

Πρὸς
Τὸ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Α. Εὐρισκόμεθα ἤδη στὸ μέσον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ ἑβδομάδα ποὺ διανύσαμε (Γ΄ Νηστειῶν) καὶ κορυφώνεται σήμερα, Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, εἶναι ἀφιερωμένη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας στὶς Ἱερατικὰς Κλίσεις. Σήμερα ὅπου προβάλλεται ἐνώπιόν μας τὸ «ζωηφόρον φυτόν», ὁ Τίμιος Σταυρὸς τοῦ Κυρίου μας καὶ εὐλαβικὰ ψάλλουμε ὅλοι μας: «Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα καὶ τὴν Ἁγίαν Σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν». Καὶ δὲν θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ἄλλη Κυριακὴ, παρὰ αὐτὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως γιὰ νὰ ὑπογραμμισθεῖ ὅτι ἡ Ἱερωσύνη εἶναι σταυρὸς, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀνάσταση, ὅπως ὁ τρισμακάριστος καὶ πανσεβάσμιος Σταυρὸς τοῦ Κυρίου μας. Ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι Ἐκκλησία τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως. Καὶ τὸ φῶς αὐτὸ τὸ ἀνέσπερο, ἡ χαρὰ ἡ ἀληθεὶ ποὺ γεννᾶται ἐκ τοῦ Τάφου, συγκρατεῖ, συνέχει καὶ καλλύνει τὰ πάντα μέσα στὴν Ἐκκλησία. Αὐτὸ τὸ φῶς τοῦ Σταυροῦ, ποὺ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, νοηματίζει τὴν ἱστορία καὶ δίνει διέξοδο στὸ ἔσχατο πρόβλημα τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ εἶναι ὁ θάνατος.

Β. Αὐτὴ λοιπὸν τὴν Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, με ἀπόφασή της ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔχει καθορίσει νὰ γίνεται ἰδιαίτερα ἐκτενὴς προσευχὴ γιὰ τὴν εἴσοδο νέων Κληρικῶν στὴν ἱερωσύνη. Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας, διὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τὴ φυλακὴ τῆς Ρώμης πρὸς τὸν μαθητὴ του Τιμόθεο: «ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου» (Β΄ Τιμοθ. 1,6). Τὸ χρέος αὐτὸ τοῦ Τιμοθέου εἶναι καὶ δικὴ μας ποιμαντικὴ ὑποχρέωση. Μέτοχοι κι ἐμεῖς τοῦ ἴδιου Ἱερατικοῦ χαρίσματος, ποιμένες τοῦ λαοῦ, ὀφείλουμε νὰ καλοῦμε τοὺς νέους, ποὺ διαθέτουν τὴν «Κλίση», νὰ προσέλθουν στὸ μυστήριό τῆς ἱερωσύνης ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ὀφείλουμε νὰ ἀνανεώνουμε συχνὰ καὶ νὰ ἀναζωογονοῦμε τὸ χάρισμα ποὺ λάβαμε.

Ἡ ζωὴ στὴν Ἐκκλησία εἶναι μία συνεχὴς πορεία καὶ ἀποστολή. Ἕξοδος ἐκ τοῦ οἴκου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας μας, προχώρημα, Πάσχα, διάβαση. Ἀρχικὰ ἡ κλήση καὶ ἡ ἀποστολὴ τῶν μαθητῶν φαίνεται νὰ περιορίζεται μεταξὺ «τῶν ἀπολωλότων προβάτων οἴκου Ἰσραὴλ» (Ματθ. 10,6), ὅμως μετὰ τὴν Ἀνάστασιν ἐξαπλώνεται καὶ πρὸς τὰ ἔθνη. «Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον

ἅπαντα κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάση τῇ κτίσει», παραγγέλλει ὁ ἀναστάς Κύριος στοὺς ἕνδεκα (Μάρκ. 16,15).

Ἡ Ἱερωσύνη εἶναι ἀποστολή· ἀποστολική κλήση, ἀποστολικὸ χάρισμα καὶ ἀποστολική διακονία. Ὑψίσταται χάρη στὴν ἀποστολή τοῦ Χριστοῦ «Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς» (Ἰω. 20,21). Ὡς ἀποστολή καὶ χάρισμα ὁμως ἡ Ἱερωσύνη προϋποθέτει γιὰ τοὺς φορεῖς τῆς καὶ τὸ ἀντίστοιχο Ἱερατικὸν ἦθος. Καὶ αὐτὸ τὸ γνήσιο Ἱερατικὸν ἦθος τὸ βλέπουμε στὴ ζωὴ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας. «Ὡς Θεοῦ διάκονοι» οἱ Ἀπόστολοι κηρύττουν τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ «ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς...» (Β΄ Κορ. 6, 4-5). Ἡ Ἱερωσύνη ὡς ἀποστολή πρέπει νὰ ἀκτινοβολεῖ ἀπὸ αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων μας.

Γ. Ἡ Ἐκκλησία ὅπως πάντα εἶναι σημεῖον ἀντιλεγόμενον, τὸ ἴδιο καὶ τὸ λειτούργημα τῆς ἱερωσύνης. Ὅμως παρ' ὅλη τὴν πολεμικὴ καὶ τὴν ἀμφισβήτηση, ἐμεῖς καλούμεθα νὰ ἔχουμε ἐνώπιόν μας τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ ἀναφορικὰ μὲ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν ἱερωσύνη: «καὶ πύλαι ἕδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτοῖς» (Ματθ. 16, 18). Αὐτὰ τὰ λόγια μᾶς δίνουν τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν αἰσιοδοξία γιὰ τὴ συνέχεια τῆς Ἐκκλησίας

μέχρι τερμάτων αἰῶνων καὶ τὴν ἀνταπόκριση μελῶν τῆς στοῦ εἰδικὸ χάρισμα τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερωσύνης. Ἕνα χάρισμα μαρτυρίας τῆς ἤδη ἐλθούσης καὶ ἐρχομένης Βασιλείας.

Μ' αὐτὲς τὶς σκέψεις πατρικῶς εὐχόμεθα ἐκ μέσης καρδίας «ἡ ἀήττητος καὶ ἀκατάλυτος καὶ Θεία Δύναμις τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ» νὰ ἐνισχύει πάντας ὑμᾶς καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπο τῆς ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ «Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν».

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέξης κ. Μελέτιος

† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου
κ. Νικόδημος

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρος

† Ὁ Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος

† Ὁ Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβος

† Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθόνικος

† Ὁ Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρας

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρρεσιάδος κ. Νικηφόρος

† Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος

† Ὁ Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος

† Ὁ Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνάτιος

† Ὁ Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντῖνος

Ὁ Ἀρχιεραμματεὺς

Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 613
Ἀριθμ.
Διεκπ. 359

Ἀθήνησι 19η Φεβρουαρίου 2009

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2879

«Ἐνημέρωσις
ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως
τοῦ «Προφητολογίου»»

Πρὸς
Τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἀκένωτος πηγή τῆς ἐπὶ τῆς ὑπερφυσικῆς Θείας Ἀποκαλύψεως ἐρειδομένης πίστεως, ἡ ὁποία διακρίνεται διὰ τὴν ἐνότητα αὐτῆς, τὴν ἀπορρέουσαν ἐκ τοῦ Ἐνὸς ἀποκαλυπτομένου Θεοῦ, ἐνεργοῦντος διὰ τοῦ ἐνὸς καὶ Αὐτοῦ «Πνεύματος», φωτίζοντος τοὺς εἰδολογικῶς τὴν αὐτὴν θεοπνευστίαν καὶ διὰ τὸν αὐτὸν πάντοτε σκοπὸν δεχομένους ταύτην ἱεροὺς συγγραφεῖς, τυγχάνει τὸ θεόπνευστον καὶ περισπούδαστον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ἡ μεγίστη καὶ θεμελιώδης σπουδαιότης τοῦ θεοπνεύστου, ἀλλὰ καὶ περιμαχίτου βιβλίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἐξ ἐπόψεως χριστιανικῆς πίστεως, ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ἐν αὐτῷ περιλαμβάνεται ἡ διὰ τοῦ Ἰσραὴλ προπαρασκευαστικὴ εἰς τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρίαν ἀποκάλυψις, ἣν διενήργησεν ὁ Θεός «πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις», πρὶν ἢ «λαλήσῃ ἡμῖν ἐν Υἱῷ» (Ἐβρ. α' 1). Τυγχάνει, λοιπόν, τὸ ἱερὸν βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τύπος καὶ προέκθεσις τῶν αἰώνιων ἐν Χριστῷ ἀγαθῶν καὶ προϋπόθεσις ἀπαραίτητος πρὸς κατανόησιν τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἥγουν «παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν» (Γαλάτ. γ' 24).

Τοιαύτην ἀξίαν κεκτημένη διὰ τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἀποτελεῖ ἀναπαλλοτριώτον Αὐτῆς κτῆμα, ἀσκοῦσα πολυμερῆ καὶ λίαν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τὸν πνευματικὸν βίον τῶν χριστιανικῶν λαῶν.

Ὅθεν, Συνοδικῆ Ἀποφάσει, ληφθεῖσι ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 5ης μηνὸς Φεβρουαρίου ἐ.ε., γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας τὸ «ΠΡΟΦΗΤΟΛΟΓΙΟΝ», ἥτοι συλλογὴ τῶν ἐπ' Ἐκκλησίας ἀναγιγνωσκομένων Παλαιοδιαθηρικῶν Ἀναγνωσμάτων, τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν Ἑορτῶν καὶ τῶν Ἑορτῶν τῶν Ἁγίων, μὲ παράλληλον καταχώρισιν πρωτοτύπου κειμένου καὶ νεοελληνικῆς μεταφράσεως, ὅπερ καὶ συνιστῶμεν εἰς ὑμᾶς.

Ἡ τακτικὴ ἐντρύφησις ἐν ταῖς σελίσι τοῦ ὡς εἴρηται πονήματος προσκαλεῖ πάντας ἡμᾶς ἵνα «κρούσωμεν εἰς τὸν κάλλιστον παράδεισον τῶν Γραφῶν, τὸν εὐώδη, τὸν γλυκύν, τὸν ὠραιότατον, τὸν παντοίοις τῶν νοερῶν θεοφόρων ὀρνέων κελαδήμασι περιηχοῦντα ἡμῶν τὰ ὄψα· τὸν ἀπτόμενον ἡμῶν τὰς καρδίας, καὶ λυπουμένων μὲν παρακαλοῦντα, θυμουμένων δὲ κατευνάζοντα

καὶ χαρᾶς αἰδίου ἐμπιπλῶντα· τὸν ἐπιβιβάζοντα ἡμῶν τὴν διάνοιαν ἐπὶ τὰ χρυσαυγῆ μετὰφρενα τῆς θείας περιστερᾶς καὶ ταῖς φαιοτάταις αὐτῆς πτέρυξι πρὸς τὸν μονογενῆ Υἱὸν καὶ κληρονόμον τοῦ νοητοῦ ἀμπελῶνος ἀνάγοντα» (Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἔκδοσις Ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, 4, 17).

Ἐπὶ δὲ τούτοις, εὐχόμενοι ἵνα ἔχητε δαφιλεστάτην τὴν Χάριν τοῦ πάλαι τῷ Μωυσεῖ συλλαλήσαντος ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ διὰ συμβόλων Θεοῦ τῶν Πατέρων ἡμῶν, ἀσπαζόμεθα ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος
† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος

† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου
κ. Νικόδημος
† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρος
† Ὁ Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος
† Ὁ Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβος
† Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθόνικος
† Ὁ Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρας
† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιάδος κ. Νικηφόρος
† Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος
† Ὁ Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος
† Ὁ Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνάτιος
† Ὁ Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντῖνος
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 422
Ἀριθμ.
Διεκπ. 293

Ἀθήνησι 11η Φεβρουαρίου 2009

**ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ**

Πρὸς
τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνα.
Εἰς Ἀργοστόλιον.

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Πάνυ ἀσμένως, ἐπληροφορήθη ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 70/3.2.2009 ὑμετέρου ἐγγράφου τὴν ἐπανακομιδὴν ἐν Ἑλλάδι τῶν τιμίων καὶ χαριτοβρύτων λειψάνων τῶν Ἁγίων Φανέντων, ἧτοι τῶν ὁμολογητῶν Ἁγίων τῆς Κεφαλληνίας Γρηγορίου, Θεοδώρου καὶ Λέοντος, καὶ ἀπεφάσισεν, ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 4ης μηνὸς Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., ἵνα ἐκφράσῃ τῇ ὑμέτερᾳ Σεβασμιότητι τὰς ὀλοθύμους συγχαρητηρίους εὐχὰς καὶ προσεῖσεις.

Τὰ ἱερὰ καὶ θαυματουργὰ ταῦτα λείψανα, τὰ πολυτιμώτερα λίθων πολυτελῶν, θέλουσι ἀναθάλει ὡς βοτάνη εὐκαρπος ἐν τῇ ἀγιοτόκῳ νήσῳ ὑμῶν καὶ ἀποτεθῆ ἐκεῖσε ὡς θησαυρὸς τιμαλφέστατος πλουτίζων πενίαν ψυχῶν καὶ ὡς ἄκος θεραπεῦον πληγὰς ἀνιάτους.

Πρὸς τούτοις δέ, ἡ προσκνητὴ παρουσία αὐτῶν θέλει διατρανώσει τοῦτο μὲν τὴν ἐν αὐτοῖς ἔτι ἐνοικοῦσαν Θεῖαν Χάριν, τοῦτο δὲ τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, ἧντινα ὠδοποίησεν ἡ ζωηφόρος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἀνάστασις.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, αὐθις συγχαίροντες ὑμῖν, εὐχόμεθα ὅπως ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστὸς Χριστὸς ὁ Ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, χαριτώνῃ τὴν τιμίαν Ἀρχιερατικὴν ὑμῶν Διακονίαν καὶ κατασπαζόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

**Μήνυμα
στην Ήμερίδα
τῶν Εὐρωπαϊκῶν
Θεμάτων
στὶς Σέρρες**

(17 Φεβρουαρίου 2009)

Ἀγαπητοί μου Πατέρες καὶ ἐκλεκτοὶ Σύεδροι τῆς Ἡμερίδος Στελεχῶν Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Μακεδονίας καὶ Θράκης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὸ παρελθόν, κοινὸ ὅπωςδήποτε χαρακτηριστικὸ τῶν σχέσεων μεταξύ κρατῶν καὶ ἐθνῶν ὑπῆρξε ἡ ἄγωνα ἐν πολλοῖς καὶ στεῖρα ἀντιπαράθεση λόγῳ τῶν πολιτισμικῶν, πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ ἄλλων ἰδιαιτεροτήτων τους. Αὐτὲς οἱ διαφορὲς, ὅμως σήμερα, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη περίοδο, ἐκδηλώνονται μὲ τόση ἔνταση, πὺ ἐπιβάλλει μίᾳ ἄμεση καὶ ριζικὴ ἀναποποθέτηση τῶν ἡγετῶν καὶ τῶν λαῶν, ὡς πρὸς τὸ θέμα τῶν σχέσεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν γιὰ τὴ μείωση τῶν ἐντάσεων καὶ τὸν περιορισμὸ τῶν τραγικῶν συνεπειῶν.

Σ' αὐτὸ θέλουμε νὰ πιστεύουμε ὅτι συμβάλλει ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση. Γιὰ τὴν Ἐκκλησία ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση δὲν εἶναι μόνον μίᾳ πολιτικο-οικονομικὴ συνεργασία ὀρισμένων κρατῶν. Ἄν ἦταν κάτι τέτοιο, ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ εἶχε λόγους νὰ τὴν παρακολουθεῖ καὶ νὰ ἀξιοποιεῖ τὶς ὅποιες προσπάθειές της. Ἡ Εὐρώπη ὡς πολιτισμικὸς χῶρος εἶναι τὸ πνευματικὸ ἀνάστημα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἡ υπεράσπιση τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἐνότητας γιὰ τὴν Ἐκκλησία, δὲν εἶναι πολιτικὴ πράξη ἀλλὰ πνευματικὸ καθήκον. Γιὰ τὴν διαφύλαξη τοῦ στόχου αὐτοῦ, προτεραιότητα ἔχει ἡ διαφύλαξη τῆς πνευματικῆς ἐνότητας κάθε λαοῦ καὶ ὁ σεβασμὸς τῆς ἰδιοπροσωπίας του, καὶ ὅπως χαρακτηριστικὰ εἶχε πει ὁ κ. Ζακ Ντελόρ: «ἐὰν γιὰ νὰ ἔχουμε τὴν Ἐνωση πρέπει νὰ ἐξαφανίσουμε τὴν ἰδιοπροσωπία τῶν μελῶν της, τότε ἡ Ἐνωση θὰ πάψει νὰ εἶναι Εὐρωπαϊκὴ». Βασικὸ μέλημα ὄλων μας, λοιπὸν, εἶναι ἡ διατήρηση τῆς ἰδιοπροσωπίας τῶν κρατῶν-μελῶν τῆς Εὐρώπης, μιᾶς Εὐρώπης πὺ δὲν θὰ ἰσοπεδώσει τὶς διαφορὲς τῶν λαῶν, δὲν θὰ ξεχάσει τὶς παραδόσεις τους, ἀλλὰ θὰ ὠφεληθεῖ ἀπὸ τὴν πολυμορφία τους. Πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουμε ἐμεῖς πλέον οἱ Εὐρωπαῖοι πολῖτες, ὅτι οἱ λαοὶ ἐνώνονται μόνον ὅταν συνδεθοῦν μὲ πνευματικὸς δεσμούς.

Μὲ αὐτὲς τὶς προοπτικὲς καὶ ἀγαθὲς θέσεις καὶ προτάσεις καλούμαστε νὰ σφρηλατήσουμε, ὄχι μόνον τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνότητα τῆς ἀνθρώπινης δημιουργίας καὶ προκοπῆς, σὲ ὅ,τι μᾶς προσφέρεται ὡς χάρισμα, δωρεὰ καὶ εὐκαιρία παραγωγικῆς διαδικασίας μέσα στὴ Εὐρωπαϊκὴ Κοινωνία πὺ ζοῦμε.

Σᾶς Εὐλογῶ λοιπὸν καὶ χαιρετίζω τὴν ὄλη προσπάθεια πὺ καταβάλλει ὁ Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολουθήσεως τῶν Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων τῆς Ἐκκλησίας μας, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιὴλ καὶ τὰ μέλη Αὐτῆς, γιὰ τὴν ἐνημέρωση τῶν Στελεχῶν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ θεμάτων Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, σὲ συνεργασία μὲ τὰ Γραφεῖα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου στὴν Ἀθήνα, ὡς δὲ καὶ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σερρών καὶ Νιγρίτης κ. Θεολόγον, ὁ ὁποῖος προθύμως ἐδέχθη τὴν διοργάνωσιν τῆς Ἡμερίδος αὐτῆς εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπόλιν Του καὶ κατέβαλε κάθε φιλότιμον προσπάθειαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς διεξαγωγῆς Αὐτῆς.

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερόνυμος

ΟΜΙΛΙΑΙ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΩΣ ΠΑΡΕΛΑΒΕ

(Όμιλία κατά την Συνοδική Θεία Λειτουργία της Κυριακής της Ὁρθοδοξίας στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, Ἀθήναι, 8.3.2009)

Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε,
Μακαριώτατε,
Ἅγιοι Πατέρες,
Ἀδελφοί,

Ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν οὕτω κηρύσσομεν.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ὀργανισμὸς αὐτόνομος. Δὲν ἔχει γνώμη καὶ τοποθέτηση δική της. Οἱ λειτουργοὶ της (παπᾶς, δεσπότης, Σύνοδος, Πατριάρχης) δὲν ἔχουν ἐξουσιοδότηση νὰ λένε ὅ,τι θέλουν. «Οὐ κυριεύομεν τῆς πίστεως». Δὲν εἴμαστε ἀφεντικὰ στὴν πίστη (Α΄ Πέτρ. 5, 3· Β΄ Κορ. 1, 24).

Ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβε. Δὲν τὴν ἐφτιαξε τὴν πίστη της. Δὲν εἶναι δική της· δημιουργημά της. Τὴν παρέλαβε. Καὶ τὴν ὑπηρετεῖ.

Λέγει ὁ θεοκῆρυκας ἀπόστολος: «Ἐγὼ παρέδωκα ὑμῖν, ὃ καὶ παρέλαβον· ὅτι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθε στὴν γῆ γιὰ μᾶς. Καὶ πέθανε γιὰ μᾶς· γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας· καὶ ἀναστήθηκε γιὰ μᾶς· γιὰ τὴν δικαίωσή μας» (Α΄ Κορ. 15, 3).

Καὶ ἐμεῖς, Τὸν εἶδαμε νὰ πεθαίνει στὸν Σταυρὸ γιὰ μᾶς. Τὸν εἶδαμε ἀναστημένο. Τὸν εἶδαμε νικητὴ τοῦ θανάτου. Τὸν εἶδαμε στὴν θυσία Του. Τὸν εἶδαμε καὶ στὴν δόξα Του τὴν θεϊκή. Τὸν ἀκούσαμε νὰ μᾶς λέει τὸ σχέδιό Του γιὰ μᾶς· νὰ μᾶς δίνει τὴν εὐλογία Του· τὴν εἰρήνη Του. Τὸν ζήσαμε. Χορτάσαμε καὶ χορταίνομε μέχρι σήμερα τὴν παρουσία Του. Καὶ τὸ καταλάβαμε, ὅτι εἶναι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεός, ὁ Θεὸς τῆς Δόξης (Α΄ Κορ. 15, 1-8).

Ἐμεῖς, λέγει ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἁγία Ἐβδόμη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, αὐτὸ παραλάβαμε· καὶ αὐτὸ κηρύττομε: ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεός.

Καὶ ἐμεῖς, ἡ Ἐκκλησία Του, σὰν στόμα Του, μιᾶμε στὸ τώρα, ἀλλὰ ὄχι μόνο γιὰ τὸ τώρα· μιᾶμε γιὰ τὸ πάντοτε· γιὰ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων!

Καὶ ἔχομε χρέος, σὲ ὅ,τι καὶ ἂν κάνωμε, καὶ σὲ ὅ,τι καὶ ἂν λέμε, πάντοτε τὴν ἀναφορά μας νὰ τὴν ἔχομε σ' Αὐτόν.

Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας σήμερα. Μεγάλη ἑορτὴ γιὰ τὸν ὀρθόδοξο λαὸ μας! Ἑορτὴ κριτήριο.

Νὰ τὴν τιμᾶτε τὴν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας σὰν τὴν Κυριακή του Πάσχα, φωνάζει ἓνας ἅγιος.

Ἡ Ὁρθοδοξία, δὲν εἶναι οἱ ἐθνικὲς μας παραδόσεις. Δὲν εἶναι τὰ ἔθιμα τοῦ λαοῦ μας. Δὲν εἶναι τὰ μνημεῖα τοῦ πολιτισμοῦ του. Δὲν εἶναι οἱ εἰκόνες του. Δὲν εἶναι ἡ γλῶσσα του!

Ὅλα αὐτὰ βέβαια, τὸ κάθε τί πὺ κηρύττει τὴν πίστη στὸν Χριστὸ, ἔχουν μία ἱερότητα. Καὶ οἱ ἐκκλησίες. Καὶ τὰ βιβλία τους. Καὶ οἱ εἰκόνες τους. Καὶ οἱ πέτρες τους. Καὶ τὰ ξύλα τους.

* Στὴ Συνοδικὴ Θεία Λειτουργία παρέστη ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας, ὁ ὁποῖος ἀπήγγειλε τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως. Τὸ μεσημέρι ὁ κ. Παπούλιας παρέθεσε γεῦμα στὰ μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας παρέστη στον Πανηγυρικό έορτασμό της Κυριακής της Όρθοδοξίας στον Ί. Ναό Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτου.

Στην χρήση τους για την λατρεία του Κυρίου όλα αυτά αγιάζονται. Άλλα δεν θεανθρωποποιούνται.

Δέν είναι αυτά ή πίστη. Μαρτύρια είναι. Στόματα είναι. Ξυπνητήρια είναι. Μας δείχνουν την πίστη. Μας θυμίζουν την πίστη. Άλλα δέν είναι, ούτε ή πίστη· ούτε μέρος από την πίστη. Μνημεία του πολιτισμού μας είναι.

Τά μνημεία του πολιτισμού είναι έκδηλώματα της πίστης και της θεοσέβειας των ανθρώπων της εποχής τους. Έκείνης που τά παρήγαγε. Τίποτε περισσότερο. Μά ή εποχή εκείνη πέρασε. Και ό πολιτισμός της μαζί. Και όχι μόνο! Και ό ούρανός και ή γή παρελεύσονται! Ένα μένει. Ό Χριστός. Ό των αιώνων ποιητής και δεσπότης. Και ό λόγος Του.

Δέν είναι νοσταλγία για τό παρελθόν ή Κυριακή της Όρθοδοξίας. Δέν ήρθαμε σήμερα στην Έκκλησία, για να κλάψουμε χτυπώντας τό κεφάλι μας σέ κάποιο τείχος θρήνων για περασμένα μεγαλεία, που έχασαμε!

Δέν μας μιλάει για τό παρελθόν ή Κυριακή της Όρθοδοξίας. Για τό παρόν μας μιλάει και για τό μέλλον. Δέν πρέπει λοιπόν εμείς να νοσταλγοϋμε την άγνωστή και τό μεγαλείο των άγιων Βασιλείου και Άντωνίου. Δέν πρέπει να ζοϋμε ούτε με τά περασμένα· ούτε για τά περασμένα.

Άλλα γιατί;

Λέγει ό τρισμακάριος Παϋλος: «Έν δέ». Για ένα! Ένας πρέπει να είναι ό στόχος μας. Ένας ό πόθος μας. Ξεχνώντας τά περασμένα, να πηγαίνομε μπροστά· με μοναδικό μας σκοπό και στόχο να φθάσομε στό βραβείο της άνω κλήσεως του Θεού δια Ίησου Χριστού. «Όσοι οϋν τέλειοι τουτο φρονωμεν» (Φιλ. 3, 13-15). Αυτό πρέπει να τό βάλομε μέσα μας βαθειά.

Η πίστη στον Χριστό είναι ή από καταβολής κόσμου σχέση μας με τον Θεό. Γι' αυτό λέμε: «Οί προφηται ως ειδον, οί απόστολοι ως εκήρυξαν, ή Έκκλησία ως παρέλαβεν, οϋτω φρονοϋμεν, οϋτω λαλοϋμεν, οϋτω κηρύττομεν Χριστόν τον Θεόν ήμων».

Ἐκκλησία εἶναι παράδοση καὶ παραλαβή. Εἶναι μία σχέση ὑπεύθυνη· μιὰ πράξη προσωπική. Μέσα στους κόλπους τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἄνθρωπος-μέλος τῆς βιώνει τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἐλευθερία. Καὶ κηρύττει τὴν ἀλήθεια μὲ σεβασμὸ στὴν ἐλευθερία. Τὴν δέχεται μὲ ἐλευθερία. Τὴν κρατεῖ μὲ ἐλευθερία. Τὴν μεταδίδει μὲ ἀγάπη καὶ μὲ ἐλευθερία.

Τὴν ἀληθινὴ πίστη, τὴν πίστη στὸν Χριστό, δὲν τὴν βρίσκει κανεὶς μόνος του· στοχαζόμενος. Οὔτε τὴν ἀνακαλύπτει μὲ ἔρευνα. Μιὰ συνέχεια εἶναι ἡ πίστη. Ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Κάποιος τὴν παραδίδει. Καὶ κάποιος τὴν παραλαμβάνει. Συνέχεια τῆς πίστεως μας χωρὶς παράδοση καὶ παραλαβή, πράξεις ἐλεύθερες, δὲν γίνεται.

Τὴν παραδίδει ὁ Χριστὸς καὶ ἐκεῖνοι ποὺ τὸν ἐπίστευσαν· πρόσωπα συγκεκριμένα. Καὶ τὴν παραλαμβάνουν, ὅσοι θέλουν· ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς νοιάζει νὰ ἔχει ἡ ζωὴ τους περιεχόμενο. Καὶ ὅσο πιὸ πολὺ αὐτὸ τὸ ξεχνᾶμε, τόσο πιὸ πολὺ φτωχαίνομε. Καὶ διαλυόμαστε. Καὶ ἀτομικά. Καὶ κοινωνικά.

Ἡ κρίση ἢ οἰκονομικὴ εἶναι μικρὸ κακό, μπροστὰ στὴν πτώχευση τὴν πνευματικὴ· μπροστὰ στὴν πνευματικὴ ἀφασία.

Σήμερα ζοῦμε σὲ μία «κοινωνία» ἄκρατα ἀνθρωποκεντρικὴ καὶ ἐνδοκόσμια· αἰχμάλωτη «μέσ' στὸν ὑπνόσακκο τῶν ὄρατῶν», ὅπως λέει ὁ ποιητὴς (Νικ. Καρούζος).

Βλέπουμε τὸν οὐρανὸ μολυβένιο.

Τὶς ἐκκλησίες κτίρια ἄχαρα.

Τὶς εἰκόνες ζωγραφιῆς ποὺ δὲν μιλάνε πιά.

Τὰ βιβλία τῆς πίστεως μας παράξενα καὶ ἀκατανόητα.

Τὴν πίστη καὶ τὰ ἦθη ποὺ ὑπαγορεύει, ἀπάνθρωπα.

Ἀλήθεια καὶ ἐλευθερία εἶναι οἱ δύο πόλοι τῆς ἀληθινῆς πίστεως. Καὶ εἴτε ἡ ἀλήθεια ὑποτιμᾶται, εἴτε ἡ ἐλευθερία, ἢ θεϊκὴ τάξη παρασαλεύεται. Καὶ ἡ ζημία ποὺ ἐπακολουθεῖ, ταλαιπωρεῖ τὸν ἄνθρωπο.

“Ἡ πίστη μας λέγει: Ὁ Χριστὸς πρόσφερε τὸν ἑαυτό Του θυσία γιὰ μᾶς. Καὶ οἱ ἱερεῖς Του, μὲ τὴν χειροτονία γίνονται μέτοχοί Του. Καὶ πρέπει νὰ παραλαμβάνουν τὴν πίστη στὴν δική Του ἀποστολὴ καὶ στὴν δική Του θυσία. Ὡ, πόσο μεγαλειώδης θὰ ἦταν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἂν οἱ κληρικοί τῆς ἀπόπνε-

αν τὴν ὁσμὴ τῆς γνώσεως, τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ!

Τάχα παρέλαβε ἀπὸ τὸν Χριστὸ τίποτε ὁ ἱερωμένος, ποὺ δὲν βλέπει τοὺς χριστιανούς σὰν παιδιά του; ποὺ δὲν ἔχει διάθεση θυσίας γιὰ χάρη τους; Καὶ τί τάχα θὰ παραδώσει, ὅταν βλέπει τὴν Ἐκκλησία σὰν χῶρο γιὰ προσωπικὴ του προβολὴ καὶ καταξίωση; Καὶ ὅταν στόχο του ἐξώφθαλμο ἔχει νὰ κάμει καριέρα;

Ἀλήθεια, ἐπῆρε τίποτε ἀπὸ Ἐκεῖνον, ποὺ γεννήθηκε σὲ σπῆλαιο, καὶ πέθανε σὰν κακοῦργος, καὶ τάφηκε σὲ ξένο τάφο, –ὁ κληρικός, καὶ πιὸ πολὺ ὁ μοναχός, ποὺ ἀφήνει τὴν καρδιά του νὰ κολλάει στὸν πόθο γιὰ πολυτέλεια, γιὰ μεγαλεῖα, γιὰ πλοῦτη; Εἶναι ποτὲ δυνατό, μιὰ τέτοια ἀσυνέπεια νὰ θεωρηθεῖ συμβατὴ μὲ τὴν πίστη, μὲ τὸ μήνυμα τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ;

Ὁργανα τῆς πίστεως θέλει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς σαρκικούς γονεῖς. Θὰ εἰπείς στὸν υἱό σου· θὰ τὸν διδάξεις· θὰ τὸν νουθετήσεις, λέγει ὁ Θεὸς (Ἐξόδ. 13, 8, 14).

Σήμερα ὁμως ζοῦμε σὲ μία κοινωνία πατροκτονική. Ὁ πατέρας ἀπαγορεύεται νὰ εἶναι πατέρας· καὶ ἀκόμη πιὸ πολὺ ἀπαγορεύεται, νὰ θέλει νὰ εἶναι πατέρας. Καὶ αὐτὸς ὁ δυστυχής, παίρνει τὸ σύνθημα σὰν τάχα σημεῖο προόδου· καὶ ἀπὸ τὸ φόβο μὴ καὶ φερθεῖ στὸ παιδί του αὐστηρά, σὰν τοὺς παλαιούς μπαμπάδες, γίνεται λίγο σαχλαμάρας· καὶ κάνει στὰ παιδιά του τὸν φίλο! Μὰ τὰ παιδιά, καὶ ἰδίως οἱ ἔφηβοι, δὲν θέλουν φίλους! Φίλους βρίσκουν. Εὐκόλα. Καὶ ἄνετα!... Πατέρα θέλουν, νὰ τὰ μυσταγωγῆσει στὴν ζωὴ· νὰ τοὺς δώσει νὰ καταλάβουν σωστά, τί εἶναι ἡ ζωὴ.

Ἡ σημερινὴ οἰκογένεια, δὲν παραδίνει τίποτε! Τὸ αἶτημα φροντίδας τῶν γονιῶν γιὰ τὰ παιδιά τους, στὸν σύγχρονο κόσμον περιορίζεται στὴ διατροφή, στὶς σπουδές, στὴν ὑγεία, καὶ στὴν ἐπαγγελματικὴ ἀποκατάσταση.

Τραγικὴ ἡ ἐποχὴ μας. Ζητεῖ, ἀπὸ τὰ παιδιά, νὰ ἐξελίσσονται ἀπὸ βιολογικὴ καὶ νομικὴ πλευρά, ὅσο τὸ δυνατό πιὸ γρήγορα· καὶ ἀποδοτικά· καὶ ἀπὸ τοὺς γέροντες, ὅταν δὲν εἶναι πιά παραγωγικοί, ἢ ὅταν εἶναι ἀπλὰ ἐνοχλητικοί, νὰ πεθαίνουν μιὰ ὥρα νωρίτερα· καί, ἂν ἀργοῦν, μὲ εὐθανασία! Πῶς νὰ ἐξελιχθεῖ τὸ παιδί σωστά, ὅταν ὁ πατέρας, ἀντὶ νὰ ἐμπιστευθεῖ στὸ παιδί του, ἐφόδιο γιὰ τὴν ζωὴ του, τὴν πίστη στὸν

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας παρέθεσε ἐπίσημο γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας (8.3.2009).

Χριστό, ἀπλὰ τοῦ ἐμπιστεύεται τὴν πιστωτικὴ του κάρτα; Καὶ δείχνει ἔτσι στοῦ παιδί του μυαλὰ πιὸ παιδικὰ ἀπὸ ὅ,τι ἔχει ἐκεῖνο; Ἀλλὰ καὶ τί νὰ τοῦ παραδώσει, ὅταν ὁ ἴδιος δὲν ἔχει τίποτα;

Αὐτὲς καὶ ἄλλες χειρότερες σύγχρονες ἀντιλήψεις ἔκαμαν τὴν κοινωνία τῆς ἐποχῆς μας πατροκτονική. Τὴν κάνουν καὶ σκοτώνει τὴν αὐθεντία τοῦ πατέρα στοῦ σπίτι του, στὰ παιδιά του.

Καὶ ἤλθαν τὰ ἐπεισόδια τοῦ περασμένου Δεκεμβρίου. Καὶ νὰ οἱ νέοι, οἱ ἔφηβοι τῆς πρώιμης ἐφηβικῆς ἡλικίας, σὲ ἐπανάσταση! Διαδηλώνουν ἀγανάκτηση γιὰ συμβάντα θλιβερά. Φωνάζουν. Οὐρλιάζουν. Σπάζουν τζάμια. Καῖνε μαγαζιά!

Καὶ ξεσηκώνεται ἡ «ἐχέφρων» κοινωνία!

– Τὰ παλιόπαιδα! Ποῦ δὲν σέβονται τίποτε!...

Μὰ γιὰ σταθεῖτε, ἀδελφοί! Γιατί φωνάζετε; Πῶς πρόκνυαν αὐτὰ τὰ ἐκδηλώματα; Ἔτσι ξαφνικά; Τί φταῖνε τὰ παιδιά; Νὰ εἴμαστε δίκαιοι:

Τὰ γέννησε μία κοινωνία ποὺ διδάσκει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται ἀπὸ τὸ τίποτε· καὶ πηγαίνει στοῦ πουθενά!...

Μὲ τέτοια φιλοσοφία, τί περιμένατε νὰ ἔκαναν;

Οἱ κραυγὲς τῶν παιδιῶν, ποὺ καῖνε καὶ σπᾶνε, πρέπει νὰ διαβάζονται ἀπὸ ἐμᾶς, ὄχι σὰν ἀπειλὴ ποὺ δὲν εἶναι, ἀλλὰ σὰν ἰκεσία. Οἱ ἀταξίες τοὺς εἶναι κραυγὲς ποὺ λένε: Ἀσχοληθεῖτε μαζί μας σωστά. Τὸ ἔχουμε ἀνάγκη. Παραδῶστε μας κάτι! Μιλήστε μας γιὰ κάτι πιὸ πάνω ἀπὸ τὴν κοιλιά! Εἰπέτε μας, πῶς γεμίζει ἡ καρδιά; πῶς νὰ ἀγαπᾶμε; τί νὰ κοιτᾶμε;

Δυστυχῶς ὅμως, καὶ ἐμεῖς οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ ἱερεῖς, πνευματικοὶ πατέρες, ἀλλὰ καὶ σεῖς, ἀδελφοί, βρισκόμαστε φοβερὰ ἀποπροσανατολισμένοι. Σὲ λάθος θέση καὶ στάση. Πάψαμε νὰ εἴμαστε τὸ ἀλάτι, ὅπως μᾶς τὸ ζητᾷ ὁ Χριστός. Μὰ ὅταν τὸ ἀλάτι γίνεται ἄναλο, εἴτε γιὰ ἐμᾶς δὲν τὸ βλέπομε πιά (τὸ ἔργο μας) σὰν ἀλάτι τῆς γῆς, εἴτε γιὰ ἐμᾶς δὲν τὸ

χρησιμοποιούμε σαν άλατι της γῆς, τότε αντί για παρηγορία και ἐλπίδα, γινόμαστε θλίψη και ἀπογοήτευση. Καί σαν άλατι άναλο, καταντᾶμε χωρίς λόγο ὑπαρξης· άλατι άναλο· «ἄξιοι βληθῆναι ἔξω και καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων» (Ματθ. 5, 13)· σὲ ἀμφισβήτηση και σὲ ἀπόρριψη.

Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε,
Μακαριώτατε,
πατέρες, ἀδελφοί.

Λέγει ἓνας σύγχρονος ποιητής-τροβαδοῦρος τῆς ἀνθρωπιᾶς:

*«Τὸ ξέρω, πὼς ὅλα χάθηκαν τώρα.
Τὸ ξέρω, τὸ κάστρο σου ἔχει καεῖ.
Τὸ ξέρω, πὼς ψάχνεις μία ἄγνωστη χώρα,
μια χώρα καινούργια, πὸν κρύβεται ἐκεῖ,
μετὰ τὸ σκοτάδι, μετὰ τὴν σιωπή!...
Και ὅπως πάλι ἀνοίγει ἢ παλιὰ πληγή,
ὁ θυμὸς σὲ πνίγει γιὰ τὰ χρόνια, πὸν ἔχουν πιά χαθεῖ».*
(Νίκος Πορτοκάλογλου)

Ἐμᾶς, πότε θὰ μᾶς πνίξει ὁ ἅγιος αὐτὸς ὁ θυμὸς γιὰ τὰ χρόνια πὸν ἔχουν χαθεῖ;

Πρέπει νὰ μᾶς πνίξει! Ἄλλοίμονο, ἂν δὲν μᾶς πνίξει!

Λέει ἓνας σοφὸς πρόγονός μας, ὁ μεγάλος φιλόσοφος Πλάτων:

Ἵ ἄνθρωπος, πὸν δὲν ἔχει διάθεση νὰ κάμει κάτι γιὰ τίς ιδέες του, δείχνει ἓνα ἀπὸ τὰ δύο: ἢ ὅτι οἱ ιδέες του δὲν ἀξίζουν δεκάρα· ἢ ὅτι ὁ ἴδιος δὲν ἀξίζει δεκάρα.

Κάτι δὲν πάει καλά. Κάτι πρέπει νὰ κάμομε!

Ἀσφαλῶς.

Ἵ συνειδητοποίηση τοῦ προβλήματος εἶναι δεῖγμα γνησιότητας.

Και ἢ βούληση γιὰ ἀγώνα γιὰ ὀρθοπόδηση, εἶναι ζῆλος ἀποστολικός, φρόνημα ἀποστολικό.

Μακαριώτατε,

Καλὰ ξεκινήσατε τὴν ἀρχιεπισκοπική Σας διακονία, μὲ τὴν βούληση νὰ εἴσθε ὄχι ὀργίλος ἐπιτιμητής, ἀλλὰ πρᾶος ὁμολογητής.

Συνεχίστε. Καὶ δῶστε τίς κατευθύνσεις, πὸν χρειάζονται, νὰ ξαναγίνομε ἄλατι τῆς γῆς· γιὰ τὴν πίστη στὸν Χριστό· γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

**Ήμερίδα
για την ποιμαντική
άντιμετώπιση
τῶν ψυχικῶν
διαταραχῶν**

(Θεσσαλονίκη, 12.2.2009)

Πραγματοποιήθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 2009, ημέρα Πέμπτη, στο Συνεδριακό Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, Ἡμερίδα γιά τοὺς Πνευματικούς Πατέρες Κληρικούς τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Μακεδονίας μὲ θέμα: **Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΨΥΧΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΣ.**

Ἡ ὡς ἄνω Ἡμερίδα πραγματοποιήθηκε κατόπιν σχετικῆς ἐγκρίσεως καὶ εὐλογίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὕστερα ἀπὸ σχετική πρόταση πρὸς αὐτὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου, Προέδρου τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καὶ Καταστάσεων. Τὴν Ἡμερίδα παρακολούθησαν 150 καὶ πλέον Κληρικοί.

Ἡ ὅλη ἐκδήλωση ξεκίνησε σὲ 8:00 π.μ. μὲ τὴν τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου καὶ ἄλλων Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Μακεδονίας. Στὴ συνέχεια, παρατέθηκε πρωινὸ πρὸς ὅλους τοὺς συμμετέχοντες.

Τὴν ἑναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἡμερίδας ἔκανε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ὁ ὁποῖος καὶ ἀπηύθυνε σχετικὸ χαιρετισμὸ καθὼς καὶ εὐχαριστίες πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμο. γιὰ τὴν θερμὴ φιλοξενία τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἡμερίδας αὐτῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἀκολούθως ἀναφέρθηκε στὴν προσφορὰ τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καὶ Καταστάσεων κάνοντας παράλληλα τὴν διάκριση μεταξὺ τῆς Ποιμαντικῆς Μέριμνας, πὺ εἶναι ἔργο τοῦ κάθε Ἀρχιερέα, καὶ τοῦ συμβουλευτικοῦ ἔργου πὺ προωθεῖται ἀπὸ τὴν ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ καὶ γενικότερα ἀπὸ τὸν Ἐπιτελικὸ Ὄργανισμὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἀκολούθως, τὸν λόγο ἔλαβε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος, ὁ ὁποῖος εἶχε καὶ τὸν ρόλο τοῦ Προέδρου καὶ Συντονιστῆ τῆς Ἡμερίδας. Ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο γιὰ τὴν παρουσία του καὶ τὴν συμπαράστασή του στὴν πραγματοποίησή τῆς Ἡμερίδας, ἀπηύθυνε εὐχαριστίες καὶ πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμο γιὰ τὴν ἔμπρακτη ὑποστήριξή του στὴν ὑλοποίηση τῆς Ἐκδηλώσεως, καθὼς καὶ ἐγκάρδιο χαιρετισμὸ στοὺς παρευρισκομένους κληρικούς τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Μακεδονίας καὶ Θράκης, εὐχαριστώντας τους γιὰ τὴν ἀνταπόκριση καὶ παρουσία τους.

Τὸν λόγο στὴ συνέχεια ἔλαβε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμος. Ἀφοῦ ἐξέφρασε τίς εὐχαριστίες του πρὸς τὴν Ἱερά Σύνο-

δο για την επίλογή Της στο να πραγματοποιηθεί στην Ί. Μητρόπολη της Θεσσαλονίκης ή Ήμεριδα αυτή και ιδιαίτερα με την παρουσία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Γερωνύμου, απηύθυνε τον χαιρετισμό του και προς όλους τους Συνέδρους.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης αναφέρθηκε μεταξύ των άλλων στα προβλήματα που αναφέρονται από τη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη εποχή, την ιδιαίτερη σχέση των ψυχικά ασθενών με τον Κληρο και υπογράμμισε τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των Επιστημόνων και των Κληρικών για την όσο το δυνατόν σφαιρικότερη και πληρέστερη αντιμετώπιση των προβλημάτων που μαστιάζουν τον σύγχρονο άνθρωπο.

Ακολούθως απηύθυνε χαιρετισμό ο Κοσμήτωρ της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., Έλλογιμώτατος Καθηγητής κ. Ιωάννης Κογκούλης. Στο μήνυμά του τόνισε τη σημασία που πρέπει να δίνει η Έκκλησία στα προβλήματα του «καθ' όλου» ανθρώπου, αναφέρθηκε στην σύγχρονη τάση για «άναρχη αυτονόμηση» και ήδονη, καθώς και στον διακριτό και διακριτικό ρόλο που οφείλουν να έχουν οι Κληρικοί σε σχέση προς τους ειδικούς επιστήμονες. Ίδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε εκ μέρους του στην διαφορετική προσέγγιση των προβλημάτων του συγχρόνου ανθρώπου από την Όρθοδοξία, που απορρέει: α) Από την χαρισματική Θεολογία, δηλαδή από την εμπειρία του Άκτιστου, και β) Από την επιστημονική Θεολογία, δηλαδή την συμβολή των πορισμάτων, των μεθόδων και των τεχνικών στην άσκηση του σύγχρονου ποιμαντικού έργου. Τέλος, επισήμανε τους κινδύνους της σύγχρονης τάσης της Κοινωνίας με την σταδιακή απομάκρυνση του Ί. Κλήρου από τα Σχολεία και τις εις βάρος του μαθήματος των Θρησκευτικών επιθέσεις για την απομάκρυνσή του από την εκπαίδευση. Ένα μάθημα που τόσο απαραίτητο καθίσταται για την ψυχική και κοινωνική σφαιρα του ανθρώπου σήμερα.

Η Α΄ Συνεδρία άρχισε με την εισήγηση του Αιδεσιμολογιώτατου Πρωτ. κ. Βασιλείου Καλλιακμάνη, Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, με θέμα: «Πνευματική Πατρότητα και Ποιμαντικές Αρχές». Έγινε αναφορά στην Άγιοπνευματική και Έκκλησιολογική σημασία της έννοιας του «Πνευματικού

Πατέρα», καθώς και στο έρώτημα ποιοί κληρικοί δικαιούνται να φέρουν αυτόν τον τίτλο. Τονίσθηκε η σημασία των ποιμαντικών αρχών της «ἀκρίβειας» και της «οικονομίας», καθώς και των ιδιαίτερων ποιμαντικών αρχών της «ἀναλογίας», της «ϊστορικότητας» και της «ιδιαιτερότητας» του κάθε προσώπου. Τέλος, δόθηκε βάρος στον σκοπό της πνευματικής «χειραγωγίσεως», που δεν είναι άλλος από την καθοδήγηση του πιστού στην «έν Χριστώ έλευθερία», καθώς και στην χρεία του άριστου συνδυασμού της Θεολογίας και της Ποιμαντικής.

Ακολούθησε η δεύτερη εισήγηση από τον Έλλογιμώτατο κ. Άλέξανδρο Σταυρόπουλο, Όμότιμο Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, με θέμα: «Ό άνθρωπος σε κρίση. Περιστασιακή έξομολόγηση». Κατά την διάρκεια της εισήγησής του υπογραμμίστηκε ότι: Τò μυστήριο της Γεράς Έξομολογήσεως είναι χώρος πολυσυλλεκτικός [...] Από τους ανθρώπους οι όποιοι αντίλαμβάνονται κάποιο πρόβλημα που άπτεται της ψυχικής τους υγείας, είναι μεγάλο τò ποσοστό αυτών που άπευθύνθηκαν αρχικά στην Έκκλησία και ύστερα σε άλλες ειδικότητες [...] Οι αίτιες και οι άφορμές που οδηγούν κάποιον σε μία περιστασιακή έξομολόγηση, είναι διάφορες και ποικίλες, και έχουν να κάνουν με τόσο με τον ίδιο του τον έαυτό, όσο και με τò περιβάλλον του [...] Η προσδοκία του προσφεύγοντος στην έξομολόγηση επικεντρώνεται στα αίτήματα της έγκάρδιας ύποδοχής, της άποδοχής, της φιλικότητας και της άγάπης από μέρους των έκπροσώπων της Έκκλησίας. Χρειάζεται, λοιπόν, μιá άνάλογη προετοιμασία του έξομολόγου, κατά τέτοιον τρόπον, που να εμπνέει έμπιστοσύνη στους προσερχομένους, καθώς και την πεποίθηση ότι κάθε άνθρωπος έχει τὰ δικά του μέτρα και όρια, με άποτέλεσμα να άνακτηθεί ή χαμένη αυτοπεποίθηση του άτόμου.

Στή συνέχεια οι εισηγητές της πρώτης συνεδρίας άπήντησαν στα πολλά και ουσιαστικά έρωτήματα που έτέθησαν από τους Συνέδρους, καθώς και όλιγόλεπτο διάλειμμα.

Κατά την Β΄ Συνεδρία έλαβε χώρα ή εισήγηση του Έλλογιμώτατου Δρος Σταύρου Ί. Μπαλογιάννη, Καθηγητού της Νευρολογίας του Α.Π.Θ., Διευθυντού της Α΄ Νευρολογικής Κλινικής του Νοσοκομείου

ΑΧΕΠΑ Θεσσαλονίκης, με θέμα: «Καταθλιπτικά στοιχεία και παρερμηνευτικές διαθέσεις, οί όποιες είναι δυνατόν να έπηρεάσουν τó περιεχόμενο τής 'Ι. Έξομολόγησεως στους νέους, στους ένήλικες και στους ήλικιωμένους». Μεταξύ τών άλλων, τονίσθηκε ότι: Μεγάλος προβληματισμός παρέχεται έφ' όλων τών παθολογικών διεργασιών, στίς όποιες τó έπικρατούν νοσηρό στοιχείο δέν έπιτρέπει τήν έκ μέρους τού έξομολογουμένου έκθεση και κατάθεση τών πραγματικών διαστάσεων τών ψυχικών διεργασιών, όποτε άλλοτε παραβλέπονται και άλλοτε αλλοιώνονται. Οί ψυχολογικές τροποποιήσεις, συναρτήσεϊ τής ήλικίας, είναι δυνατόν έκ παραλλήλου να έπηρεάσουν και τó περιεχόμενο τής Έρεάς Έξομολόγησεως και να όδηγήσουν σέ μεγιστοποιήσεις και σχετικές παρερμηνείες τών ψυχικών φαινομένων. Ό πνευματικός Πατέρας πρέπει να είναι σέ θέση να διακρίνει τά νοσηρά στοιχεία τού έξομολογουμένου και να κατευθύνει καταλλήλως τήν προσέγγιση αύτου, σέ τέτοιο σημείο ώστε ή Έρεά Έξομολόγησεως να άποκτήσει διττή ψυχοθεραπευτική βαρύτητα.

Η εισήγησε τού πατρός Άδαμάντιου Αύγουστιδη, Ψυχιάτρου, Θεολόγου και Λέκτορος τής Θεολογικής Σχολής τού Πανεπιστημίου Άθηνών, είχε θέμα: «Έκκλησία και Ψυχική Έγεία». Η όμιλία αύτή δημοσιεύεται κατωτέρω.

Οί έργασίες τής Έμερίδας συνεχίστηκαν με κατατοπιστικές και άπαντήσεις και διευκρινήσεις στίς εύστοχες έρωτήσεις, τοποθετήσεις και άπορίες τών Συνέδρων, καθώς και έποικοδομητική συζήτηση έπι τών εισηγήσεων.

Τέλος, ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Άγίου Βλασίου κ. Έροθέος, Πρόεδρος τής Εϊδικής Συνοδικής Έπιτροπής Εϊδικών Ποιμαντικών Θεμάτων και Καταστάσεων, κατέγραψε τά πρώτα Συμπεράσματα τής Έμερίδας, πού είναι τά έξης:

Συμπεράσματα

1. Ό άνθρωπος είναι ψυχοσωματικό όν, άποτελείται άπό ψυχή και σώμα και παρατηρούνται έπιδράσεις τής ψυχής έπι τού σώματος και τού σώματος έπι τής ψυχής. Έπίσης ό άνθρωπος δέχεται και διάφορες έπιρροές άπό τó περιβάλλον.

2. Έπάρχουν πολλές άσθένειες, όπως πνευματικές - ψυχικές, ψυχολογικές, νευροβιολογικές και σωματικές. Μεταξύ αύτων ύπάρχουν άλληλεπιδράσεις και ό διακριτικός και φωτισμένος Πνευματικός μπορεί να τις διακρίνει.

3. Συνδέεται πολύ στενά ή Ποιμαντική με τήν Θεολογία, δηλαδή οί ποιμένες τής Έκκλησίας όφείλουν να θεολογούν και οί θεολόγοι πρέπει να ποιμαίνουν τόν σύγχρονο άνθρωπο.

4. Όταν βρισκόμαστε μπροστά σέ έναν άνθρωπο με πνευματικά, νευρολογικά και ψυχολογικά προβλήματα, όφείλουμε να ενεργούμε με διάκριση. Αρχίζουμε τήν ποιμαντική με τις προϋποθέσεις πού καθορίζει ή διαχρονική παράδοσε τής Έκκλησίας, όπως έκφράστηκε στην Άγία Γραφή, τά κανονικά κείμενα τών Τοπικών και Οίκουμηνικών Συνόδων, τήν Πατερική διδασκαλία και τήν ποιμαντική πείρα. Όταν διακρίνουμε νευρολογικά - ψυχιατρικά προβλήματα, παραπέμπουμε τόν άνθρωπο στους ειδικούς έπιστήμονες ίατρούς, και παράλληλα συνεχίζουμε τήν πνευματική άγωγή.

Οί έργασίες τής Έμερίδας όλοκληρώθηκαν με τήν παράθεση έκ μέρους τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Άνθίμου, γέυματος πρós όλους τούς συνέδρους στίς έγκαταστάσεις τής Άνωτάτης Έκκλησιαστικής Άκαδημίας Θεσσαλονίκης.

Χαιρετισμός - Προσφώνηση του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Έλλάδος κ. Έρωνύμου στην Έμερίδα της Εϊδικής Συνοδικής Έπιτροπής έπι Εϊδικών Ποιμαντικών Θεμάτων και Καταστάσεων στην Θεσσαλονίκη (12 Φεβρουαρίου 2009)

Με ιδιαίτερη χαρά παρίσταμαι στην Έμερίδα αύτή, διότι συναντώ τούς άγαπητούς άδελφούς μου Άρχιερείς, άλλα και τούς άγαπητούς Κληρικούς πού διακονούν στίς Μητροπόλεις τής Μακεδονίας και τής Θράκης. Δοξάζω τόν Θεό γι' αύτήν τήν δωρεά.

Έδιαιτέρως θά ήθελα να έκφράσω τήν χαρά μου για τήν έπικοινωνία μου με τόν άγαπητό άδελφό Παναγιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Άνθιμο, με τόν όποιο συνδεόμαστε πολλά χρόνια και άγωνισθή-

καμε, με διαφόρους τρόπους, για τα καλῶς ἐννοούμενα δίκαια τῆς Ἐκκλησίας μας. Βεβαίως, κάθε πρόσωπο ἔχει τὰ δικά του χαρακτηριστικά γνωρίσματα, τὴν δική του εἰδοποιὸ διαφορά, τὰ δικά του χαρίσματα, τὸν δικό του τρόπο ἐκφράσεως. Ἄλλωστε, ὅταν κάνουμε λόγο για πρόσωπα, πάντοτε ἐννοοῦμε τὰ κοινὰ γνωρίσματα, ἀλλὰ καὶ τὶς ἰδιαιτερότητες τοῦ κάθε προσώπου.

Ἔτσι, οὔτε ἀπολυτοποιοῦμε τὰ πράγματα, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὰ ὑποβιβάζουμε, ἀρκεῖ νὰ συντελοῦν ὅλοι στὴν δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Τὸν εὐχαριστῶ ἰδιαίτερος γιατί ἀνέλαβε εὐχαρίστως τὴν πραγματοποίηση αὐτῆς τῆς Ἡμεριδος στὴν Μητροπολιτικὴ του περιφέρεια.

Ἡ παρουσία καὶ ἄλλων ἀγαπητῶν Ἀρχιερέων στὴν παρούσα Ἡμερίδα αὐξάνει τὴν χαρὰ μου, γιατί με ὅλους τους Μητροπολίτας συσκεπτόμαστε καὶ συνεργαζόμαστε ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ ἐλευθερίας μέσα στὸ συνοδικὸ σύστημα καὶ τὸ ἱεραρχικὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, για τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἔπαινο τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ παρούσα Ἡμερίδα, τὴν ὅποια διοργανώνει ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, με τὴν εὐθύνη τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καὶ Καταστάσεων, τῆς ὁποίας προεδρεύει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεος, θὰ ἀσχοληθεῖ με ἓνα σοβαρὸ θέμα για τὴν ἀριότερη, κατὰ τὸν δυνατὸν, ποιμαντικὴ καθοδήγηση τῶν Χριστιανῶν.

Βεβαίως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀσκεῖ τὴν διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ δὲν ὑποκαθιστᾷ ἢ ἀντικαθιστᾷ τὴν ποιμαντικὴ μέριμνα καὶ καθοδήγηση τῶν Χριστιανῶν ποὺ γίνεται με τὶς ἄοκνες προσπάθειες τῶν ἐκασταχοῦ Μητροπολιτῶν.

Μὲ ἄλλα λόγια ἡ ποιμαντικὴ καθοδήγηση γίνεται ἀπὸ τοὺς Μητροπολίτας καὶ τοὺς Κληρικούς, οἱ ὁποῖοι διακονοῦν με τὴν ἄδεια τῶν Ἀρχιερέων, ἀλλὰ ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ πλαίσιο τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῶν Οἰκουμενικῶν καὶ Τοπικῶν Συνόδων μελετᾷ τὰ μείζονα θέματα καὶ δίδει τὶς δέουσες ὁδηγίες.

Τὰ πορίσματα τῆς παρουσίας Ἡμεριδος, ὅπως καὶ τῶν ἄλλων Ἡμερίδων καὶ Συνεδρίων, καταλήγουν στὴ Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο καὶ τὴ Σύνοδο τῆς Ἱερα-

χίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπου ὅλα τὸ Συνοδικὰ μέλη συζητοῦν με ὑπευθυνότητα καὶ διάκριση τὰ μείζονα θέματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸ πλῆρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Θὰ ληφθοῦν σοβαρῶς ὑπ' ὄψη τὰ ὅσα θὰ ἀποφασίσετε στὴν παρούσα Ἡμερίδα.

Τὸ θέμα τῆς Ἡμεριδος αὐτῆς «Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν ψυχικῶν διαταραχῶν στὰ πλαίσια τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως» εἶναι ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον, κυρίως ἀπὸ ποιμαντικῆς πλευρᾶς. Ἡ Ἐκκλησία με τὸ Μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως» θεραπεύει τὶς πνευματικὲς ἀσθένειες τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Χριστὸς ἐπανειλημμένως στὰ ἀγιογραφικά, πατερικά καὶ λειτουργικά κείμενα χαρακτηρίζεται ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, ἡ Ἐκκλησία ὀνομάζεται θεραπευτήριον - ἱατρεῖο καὶ οἱ Κληρικοὶ τιτλοφοροῦνται πνευματικοὶ ἱατροὶ - θεραπευτές.

Στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν ἔχει θέση ὁ δυτικὸς σχολαστικισμὸς καὶ ἠθικισμὸς. Μία δὲ διαφορὰ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἀπὸ τὶς ἄλλες Χριστιανικὲς Ὁμολογίες εἶναι ἐκείνη μεταξὺ δικανικῆς καὶ θεραπευτικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τοῦ ἀνθρώπου. Στὴν Δύση ἐρμηνεύουν τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ μέσα ἀπὸ δικανικὲς - νομικὲς διαδικασίες, ὡς μιὰ ἐξιλέωση τῆς θείας δικαιοσύνης, ἐνῶ στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ ἐρμηνεύεται μέσα ἀπὸ τὴν ἀγάπη Του καὶ τὴν ἴαση τῆς πεπτωκυίας ἀνθρωπίνης φύσεως. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος λέγει ὅτι ὁ Χριστὸς με τὴν ἐνανθρώπησή Του προσέλαβε ὅλη τὴν ἀνθρώπινη φύση για νὰ τὴν θεραπεύσει, διότι «τὸ ἀπρόσληπτον καὶ ἀθεράπευτον».

Ἄν οἱ ἄνθρωποι ἀντιλαμβάνονταν πλήρως τὸ θεραπευτικὸ αὐτὸ ἔργο τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, θὰ λύνονταν πάρα πολλὰ προβλήματα σὲ προσωπικό, οἰκογενειακὸ καὶ κοινωνικὸ ἐπίπεδο. Ἡ Ἐνορία στὴν πλήρη ἔκφρασή της μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ ὡς μιὰ θεραπευτικὴ κοινότητα, τῆς ὁποίας κέντρο εἶναι τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

Ἐπειδὴ, ὁμως, στὴν Ἐκκλησία δὲν ζοῦμε μονοφυσικά, γι' αὐτὸ δεχόμαστε καὶ τὴν βοήθεια τῆς ἱατρικῆς Ἐπιστήμης ὅπου καὶ ὅταν αὐτὴ μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ. Ἄλλωστε ὁ ἄνθρωπος εἶναι μιὰ ψυχοσωματικὴ ὄντοτητα καὶ δέχεται ποικίλες ἐπιδράσεις, ἀφοῦ τὰ ψυχικὰ προβλήματα ἀντανακλοῦν καὶ στὸ

σώμα και οι σωματικές ασθένειες επηρεάζουν κατά διαφόρους βαθμούς και την ψυχή.

Σε μία εποχή, στην οποία παρατηρείται ή διεπιστημονική μέθοδος επίλυσης διαφορών προβλημάτων, καθώς επίσης και ή επιστήμη αναγνωρίζει τον ρόλο της πίστεως των ανθρώπων για την θεραπεία τους, γίνεται αντιληπτό ότι χρειάζεται συνεργασία μεταξύ Έκκλησίας και επιστήμης, χωρίς όμως να καταργούνται τα όρια μεταξύ τους και οι προϋποθέσεις με τις οποίες εργάζεται ή καθεμιά.

Είμαι σίγουρος ότι ή Ημερίδα αυτή θα στεφθεί από επιτυχία, πράγμα το οποίο επιβεβαιώνει ή παρουσία ικανών Εισηγητών και πεπειραμένων πνευματικών πατέρων που εργάζονται στον ευαίσθητο χώρο της εξομολογητικής και ποιμαντικής των Χριστιανών.

Εύχομαι καλή δύναμη στο ποιμαντικό σας έργο, το οποίο πρέπει να γίνεται μέσα σε θεολογικά και εκκλησιολογικά πλαίσια, κάτω από την ποιμαντική αρμοδιότητα των κατά τόπους Έπισκόπων.

† Ο Άθωνών και πάσης Ελλάδος Ιερώνυμος

Χαιρετισμός

του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Άγίου Βλασίου κ. Ιεροθέου, Προέδρου της Ειδικής Συνοδικής Έπιτροπής επί των Ειδικών Ποιμαντικών θεμάτων και Καταστάσεων στην Ημερίδα της Θεσσαλονίκης (12 Φεβρουαρίου 2009)

Ός Πρόεδρος της Ειδικής Συνοδικής Έπιτροπής επί των Ειδικών Ποιμαντικών θεμάτων και Καταστάσεων θα ήθελα να εύχαριστήσω θερμώς τον Μακαριώτατον Αρχιεπίσκοπον Άθωνών και πάσης Ελλάδος κύριον Ιερώνυμον για την όλη συμπαράστασή του στην διοργάνωση αυτής της Ημερίδας και την αυτοπρόσωπον παρουσία του σήμερα έδω και τον στηρικτικό του λόγο.

Επίσης, εύχαριστώ θερμώς τον Παναγιώτατον Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ. Άνθιμον για την άμεση αποδοχή του αιτήματος να πραγματοποιηθεί ή Ημερίδα στην Περιφέρειά του και μάλιστα στην Κεντρική Αίθουσα Τελετών της Ιερῆς Μητροπόλεώς του.

Η παρουσία τόσων εκλεκτών Συνέδρων από όλες τις Μητροπόλεις της Μακεδονίας και Θράκης, και

μάλιστα Κληρικών που διακονούν το έργο της πνευματικής πατρότητος, μάς δίνει ιδιαίτερη χαρά.

Το θέμα της Ημερίδας με τίτλο «Η αντιμετώπιση των ψυχικών διαταραχών στα πλαίσια του Μυστηρίου της Ιερῆς Έξομολογήσεως», είναι σημαντικό, οι δέ εκλεκτοί εισηγητές θα το φωτίσουν από πολλές πλευρές και γι' αυτό τους εύχαριστώ.

Το Μυστήριο της Ιερῆς Έξομολογήσεως γίνεται με την ενέργεια της θείας Χάριτος και αποβλέπει στην θεραπεία των πνευματικών ασθενειών και την προετοιμασία των πιστών για την μετάληψη του Σώματος και του Αίματος του Χριστού. Άλλωστε, όλα τα μυστήρια αναφέρονται και καταλήγουν στο Ι. Μυστήριο της Θείας Εύχαριστίας.

Όστόσο ο άνθρωπος δέχεται πολλές ψυχοσωματικές διαταραχές από διάφορες επιδράσεις, ήτοι βιολογικές, ψυχολογικές, περιβαλλοντολογικές και γι' αυτό χρειάζεται βοήθεια από πολλές πλευρές. Άλλωστε σήμερα ή σύγχρονη Ψυχολογία συνδέεται με την νευροεπιστήμη, καθώς επίσης ή ύπαρξιακή ψυχολογία προσπαθεί να δίνει νόημα στην ζωή του ανθρώπου.

Ός πνευματικοί πατέρες έχουμε χρέος να βοηθήσουμε τον σύγχρονο άνθρωπο, ο οποίος δέχεται ποικίλες επιδράσεις, αλλά στην συνέχεια όταν πάσχει, δημιουργεί οικογενειακά και κοινωνικά προβλήματα, πρωτίστως όμως βασανίζεται ο ίδιος προσωπικά.

Εμείς χρησιμοποιώντας την μέθοδο της Όρθοδόξου Θεολογίας και της φιλοκαλικής - νηπτικής Παράδοσεως πρέπει να βοηθούμε τον άνθρωπο να ελευθερωθεί από την τυραννία των σύνθετων λογισμών και των έμπαθων επιθυμιών και πράξεων και να λειτουργεί θετικά ή δυαδική σχέση μεταξύ ήδονης και όδύνης, δηλαδή να μάθει πώς ή ανάληψη της εκούσιας όδύνης θα τον ελευθερώσει από τις συνέπειες της ήδονης, ακριβώς επειδή ή εκούσια ήδονή τον δεσμεύει στην ακούσια όδύνη.

Το πεδίο στο οποίο οφείλουμε ως Πνευματικοί Πατέρες να εργασθούμε είναι ευρύτατο, αφήνοντας χώρο ελεύθερο να εργασθούν και οι επιστήμονες ιατροί για την βοήθεια των πασχόντων ανθρώπων.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της παρούσης Ημερίδας.

Εισήγηση

**Αϊδεσιμολ. Πρωτ. Άδαμαντίου Αύγουστιδη
Ψυχιάτρου - Θεολόγου, Λέκτορος τής Θεολογικής
Σχολής του Πανεπιστημίου Άθηνών
Θέμα: «Έκκλησία και Ψυχική Ύγεια»**

Μεγάλο μέρος τών προβλημάτων και τών επιπλοκών που παρουσιάζονται όταν ένας πνευματικός καλείται να αντιμετωπίσει στο πλαίσιο τής έξομολογήσεως, αλλά και γενικότερα στην ποιμαντική πράξη, άτομα που ταλαιπωρούνται από κάποιο ψυχιατρικό νόσημα, όφείλονται σε ένα σύνολο ύποτίθεται αυτόν όητων αντίληψεων σχετικά με την αίτιο-παθογένεια και τή φύση αυτών τών παθήσεων. Ωστόσο, πολλά από τά στερεότυπα βάσει τών όποίων αντιμετωπίζονται οί έν λόγω άσθενείς άντανακλούν τισ προκαταλήψεις και τισ στρεβλές αντίληψεις που επικρατούν γενικότερα γύρω μας και οί όποιες προκαθορίζουν την λανθασμένη ποιμαντική αντιμετώπιση αυτών τών δοκιμαζόμενων άδελφών μας. Μερικά από αυτά τά στερεότυπα δέν άντανακλούν μόνο άπλοιές λαϊκές προκαταλήψεις αλλά κάποτε έρείδονται και σε λανθασμένες θεολογικές αντίληψεις, οί όποιες άλλοτε έκφράζουν δυτικόφρονες επιρροές και άλλοτε όρθοδοξοφανείς αυθαιρεσίες.

Όφείλουμε, πάντως, να ύπογραμμίσουμε έν προοιμίου, ότι στη σύγχυση συμβάλλουν, έπίσης, με καθοριστικό τρόπο ή προβληματική ψυχιατρική όρολογία και οί ποικίλες προκαταλήψεις που συναντώνται έντός τής ψυχιατρικής κοινότητας.

Μερικές άντιπροσωπευτικές πτυχές όσων εισαγωγικώς αναφέρθηκαν έως έδω θα προσπαθήσουμε να σκιαγραφήσουμε στη συνέχεια.

Πρώτο σημείο που χρήζει σχολιασμού, είναι ή λανθασμένη αντίληψη ότι τά ψυχιατρικά νοσήματα άφορούν ένα περιορισμένο αριθμό άσθενών μάλλον προχωρημένης ήλικίας. Όμως ή γλώσσα τών αριθμών είναι άποκαλυπτική: Η σχιζοφρενική ψύχωση, π.χ., άφορα κυρίως τισ νεαρές ήλικίες και ή συχνότητά της είναι περίπου 1-1,5% στον γενικό πληθυσμό, άνεξαρτήτως φύλου, θρησκείας, χώρας ή πολιτισμικών προδιαγραφών. Οί διάφορες μορφές κατάθλιψης κινούνται μεταξύ 4-8%, ένω οί επιδημιολογικές καταγραφές στον έλλαδικό χώρο δείχνουν ότι ό αριθμός

των άτόμων που αναμένεται να παρουσιάσουν κάποια ψυχιατρική διαταραχή άνέρχονται στο ποσοστό του 14-18% στο γενικό πληθυσμό. Με άλλα λόγια σχεδόν 2 στους δέκα έξ ήμών είναι δυνατόν να παρουσιάσουμε κάποια ψυχιατρική διαταραχή, ένω σε μία πολυκατοικία τών 20-30 διαμερισμάτων αναμένεται να ένοικεί ένας άσθενής με σχιζοφρένια.

Άν σε αυτές τισ μετρήσεις προστεθούν οί άναπόφευκτα συνακόλουθοι παράγοντες, δηλαδή οί συναισθηματικές, κοινωνικές, οικονομικές και οί άλλες πρακτικές έπιπτώσεις που συνεπάγεται ή χρονιότητα τής νόσου, οί νοσηλείες, ή άναπηροποίηση του πάσχοντος, ή διαταραχή τών ένδοοικογενειακών σχέσεων, όταν στην οικογένεια ύπάρχει ένα τέτοιο χρόνιο πρόβλημα και βεβαίως τó κοινωνικό στίγμα τής νόσου, τότε τó συμπέρασμα προκύπτει άβίαστα:

Τά ψυχιατρικά νοσήματα ταλαιπωρούν μεγάλο μέρος του πληθυσμού, κυρίως νέα άτομα, και έχουν πολλαπλές άρνητικές κοινωνικές και οικονομικές έπιπτώσεις. Και βέβαια, ύπό τó κράτος όλης αυτής τής δυστυχίας, ό πρώτος στον όποιον οί «κοπιώντες και πεφορτισμένοι» αυτοί άδελφοί μας θα καταφύγουν για να βρουν λύση στα προβλήματα τους είναι ό Ίερέας, δηλαδή ή Έκκλησία.

Δεδομένων όσων προαναφέρθηκαν, είναι εύνόητο, ότι οί λανθασμένοι ποιμαντικοί χειρισμοί και συμβουλές άποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα, άφοϋ άντι να βοηθήσουν είναι δυνατόν να περιπλέξουν και να επιβαρύνουν άκόμη περισσότερο την κατάσταση.

Η άφετηρία και τó ύπόστρομα τέτοιων λαθών είναι ή σύγχυση που επικρατεί σχετικά με την αίτιολογία και τή φύση τών ψυχιατρικών νοσημάτων και κατά προέκταση τής αντιμετώπισής τους στο πλαίσιο τής ποιμαντικής πράξης.

Ό άπλούστερος και έμφατικότερος τρόπος να ύποδείξουμε την άφετηρία τών στρεβλών αντίληψεων είναι να καταστήσουμε σαφές ότι οί ψυχιατρικές παθήσεις δέν είναι ψυχικές παθήσεις, με την έννοια που κατανοείται ό όρος έντός του πλαισίου τής θεολογικής μας παραδόσεως, αλλά κατ' ουσίαν σωματικές παθήσεις, έντασσόμενες στο εύρύτατο πλαίσιο τών ποικίλων νόσων από τισ όποιες δοκιμάζεται ό πεπτωκώς άνθρωπος. Η διαφορά τους έγκειται καταρχήν στην αίτιοπαθογένειά τους, στον τρόπο που εκ-

φράζουν τή συμπτωματολογία τους, έπηρεάζοντας τήν άτομική και τήν κοινωνική συμπεριφορά του πάσχοντος, στίς προκαταλήψεις και τίς παρερμηνείες πού συσσωρεύτηκαν στο πέραςμα τών αιώων διαμορφώνοντας συγκεκριμένες στάσεις άπέναντί τους και βέβαια στίς ιδιαιτερότητες πού παρουσιάζουν σχετικά μέ τή θεραπευτική τους άντιμετώπιση.

Δυστυχώς ή έπικρατοῦσα έπιστημονική όρολογία συντηρεῖ τήν σύγχυση καθώς οί καταχρηστικώς και για ίστορικούς λόγους έπικρατήσαντες όροι, όπως «Ψυχιατρική», «Ψυχολογία», «ψυχικές νόσοι», «ψυχοθεραπεία» κ.ο.κ. είναι άνακριβείς, άνακόλουθοι ως πρός τήν άντιστοιχία σημαίνοντος και σημαινομένου και έντέλει άναληθείς.

Όφείλουμε νά όμολογήσουμε ότι οί ειδικοί έπιστήμονες τó γνωρίζουν αυτό και τó πρόβλημα άπασχολεί τήν παγκόσμια έπιστημονική κοινότητα χωρίς νά έχει βρεθεί ίκανοποιητική λύση μέχρι σήμερα, παρότι προοδευτικά τροποποιούνται τουλάχιστον οί έπιμέρους όνοματοδοσίες μέ σκοπό τήν μείωση τών παρερμηνειών και τήν άπελευθέρωσή τους άπό άδόκιμες σηματοδοτήσεις. Έτσι σήμερα δέν χρησιμοποιείται πλέον έπίσημα ό όρος «μανιοκατάθλιψη» αλλά ό όρος «διπολική συναισθηματική διαταραχή», ό όρος «ύστερία» καταργήθηκε και χρησιμοποιείται ό όρος «μετατρεπτική διαταραχή» κ.ο.κ.

Όμως τó πρόβλημα τής όρολογίας δέν άποτελεῖ έπαρκή δικαιολογία για νά διαιωνίζονται φαινόμενα τά όποια εκθέτουν τήν Έκκλησία και βασανίζουν τούς άσθενείς, τίς οίκογένειές τους και τήν κοινωνία ενρύτερα.

Η τάση, π.χ., μερικά θεαματικά συμπτώματα, τυπικά τής σχιζοφρενικής νόσου, όπως είναι οί άκουστικές ψευδαισθήσεις ή ή παράδοξη συμπεριφορά, ή όποια όφείλεται στο θρησκευτικό ή άλλου τύπου παραλήρημα του άσθενούς, νά εκλαμβάνεται ως δαιμονοκατοχή και νά άντιμετωπίζεται ως τέτοια, μέ τραγικές μερικές φορές έπιπτώσεις στον άσθενή και τήν οίκογένειά του.

Θά δώσω μερικά παραδείγματα για νά γίνει κατανοητό τί έννοώ άναφερόμενος σε τραγικές συνέπειες.

– Α. Άρνούμενοι έμείς τήν ιατρική φύση του προβλήματος προσφέρουμε άλλοθι και ενισχύουμε τήν τάση του άσθενούς και τών οικείων του νά μήν παρα-

δεχθούν τήν ύπαρξη τής νόσου και έπομένως και τής θεραπείας. Η άπλούστερη έπιπλοκή είναι ή παραμέληση του άσθενούς, πού μπορεί νά μετατρέψει τήν όξεια κρίση σε χρόνια πρόβλημα, τó όποιο άπαιτεί νοσηλείες και όδηγεῖ σε μεγαλύτερη άναπηροποίηση, όταν ή έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία μπορεί νά σημαίνει άπλως τή χορήγηση 1-2 χαπιών ήμερησίως και τήν παραμονή του άσθενούς στο περιβάλλον του. Στη χειρότερη περίπτωση μπορεί νά άποδειχθούμε ήθικοι άυτουργοί σε μία άπόπειρα άυτοκτονίας, νά προσθέσουμε στο στίγμα του ψυχοπαθούς τó στίγμα του δαιμονισμένου ή νά συνεργήσουμε στην άπώλεια τής έργασίας του.

Δράττομαι τής εύκαιρίας νά ύπογραμμίσω τήν ενθύνη μας σχετικά μέ τó στίγμα τής ψυχικής νόσου. Όταν ή Παγκόσμια Όργάνωση Υγείας (WHO), μέ κοινή συμφωνία όλων τών Υπουργών Υγείας τών χωρών μελών θέτει ως κεντρικό στόχο τής τρέχουσας δεκαετίας σε παγκόσμιο επίπεδο τήν άντιμετώπιση του στίγματος τής ψυχικής νόσου και τήν καλύτερη άντιμετώπιση τών ψυχιατρικών νοσημάτων και τής συννοσηρότητας πού αυτά συνεπάγονται μέ έμφαση στην κατάθλιψη, άναρωτιέμαι αν ή φιλόανθρωπη Όρθόδοξη Έκκλησία είναι δυνατόν νά μήν προσπαθήσει νά συμβάλει σε αυτή τήν προσπάθεια ή νά έπιμείνει σε στάσεις και προσεγγίσεις αντίθετες.

– Β. Η λανθασμένη έρμηνεία τής φύσης και τής αίτιολογίας τής ψυχιατρικής νόσου όδηγεῖ σε άυθαιρετες παρεμβάσεις. Π.χ., άνταποκρινόμενος σε παράπονα του έξομολογουμένου, ότι ό γιατρός δέν είναι πιστός ή ότι ή θεραπεία δημιουργεί δυσκολίες στη προσηυχή ή στην πνευματική ζωή, ό πνευματικός υπερβαίνει τά όρια τής δικαιοδοσίας του, άναμειγνύεται σε ιατρικά θέματα και δίνει όδηγίες διακοπής τής φαρμακευτικής άγωγής, ύπονομεύει τή θεραπευτική σχέση ιατροῦ-άσθενούς πού μέ πολύ κόπο και δυσκολίες ή οίκογένεια κατάφερε νά έγκαταστήσει ή στην καλύτερη περίπτωση προτείνει τήν διακοπή τής θεραπείας άπό τόν ψυχίατρο και τήν παραπομπή σε νευρολόγο, ώστε ή θεραπεία νά είναι μόνο φαρμακευτική και νά μήν πειράξει τήν ψυχή του άσθενούς!

– Γ. Ένα άλλο σοβαρό πρόβλημα είναι οί «θεραπευτικές» προτάσεις πού άντανανκλούν κυρίως λαϊκές δοξασίες και είναι έπιστημονικά άδόκιμες, όπως «πα-

ντρέψου και θα σου περάσει», ευδώνοντας ή προωθώντας γάμους μεταξύ ψυχωτικών ασθενών με συχνά δραματικές εξελίξεις. Σημειώστε μόνο, ότι η πιθανότητα να γεννηθεί ένα παιδί με σχιζοφρένεια φθάνει το 65-75 % όταν νοσοῦν και οι δύο γονεῖς.

– Δ. Μεγάλο σοβαρό πρόβλημα είναι η σύγχυση μεταξύ της θεραπευτικής αξίας της εξομολόγησης και της ψυχοθεραπείας.

Είναι σαφές, ότι καμία ανθρώπινη «ψυχο»-θεραπευτική μέθοδος δεν μπορεί να θεωρηθεί υποκατάστατο της Ἱερᾶς Ἐξομολόγησης ούτε η Ἱερά Ἐξομολόγηση επιτρέπεται να εὐτελίζεται, κατανοούμενη και χρησιμοποιούμενη ὡς ἐναλλακτική θρησκευτικού τύπου «ψυχο»-λογική θεραπεία. Ἀκόμα και ὅταν κάποιος χρειάζεται και τις δύο, δεν πρέπει να γίνεται «σύγχυση μεταξύ τους. Ἄλλωστε, καμία ανθρώπινη μέθοδος δεν μπορεί να θεραπεύσει την αἰτία τοῦ κακοῦ, τῆ ρίζα τῆς ἀνθρώπινης νοσηρότητας, δηλαδή τὴν ἁμαρτία, ἀφοῦ δεν ἔχει οὔτε τὴν ἐξουσία, οὔτε τὸ δικαίωμα, οὔτε και τὴ δυνατότητα τοῦ «δεσμῆν και λύειν», τοῦ «ἀφιέναι ἁμαρτίας».

Δεδομένου, ὅμως, ὅτι πολὺ συχνὰ ζητοῦν τὴ συμβουλή τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου μὲ σοβαρὰ «ψυχο»-λογικὰ προβλήματα, εἶναι σημαντικό ὁ ἱερέας νὰ μπορεῖ νὰ ἀναγνωρίσει ἐκεῖνα τὰ σημεῖα ποὺ ὑποδεικνύουν τὴν παρουσία «ψυχο»-παθολογίας, μὲ τὴν ἱατρικὴ ἔννοια τοῦ ὄρου, και νὰ ὑποδεικνύει τὴν ἀνάγκη ἱατρικῆς βοήθειας.

Και σὲ αὐτὴ τὴν περίπτωση, ὁ ἱερέας δὲν εἶναι ὀρθὸ μὲ κανέναν τρόπο νὰ ἀποποιεῖται τὸν ρόλο του ὡς πνευματικοῦ. Ὄταν, δηλαδή, ὁ ἱερέας βρίσκεται ἐνώπιον τέτοιων προβλημάτων δὲν ἀποπέμπει τὸν ἐξομολογούμενο. Ἀπλῶς τὸν παραπέμπει στὸν κατάλληλο εἰδικὸ ἐπιστήμονα γιὰ τὸ πρόβλημα τῆς ὑγείας του, ἐνῶ ὁ ἴδιος συνεχίζει νὰ ἀσκεῖ τὸ διακόνημα τῆς πνευματικῆς πατρότητας, δεδομένου ὅτι και ὁ πλέον διαταραγμένος «ψυχο»-ιατρικὸς ἀσθενὴς χρήζει πνευματικῆς καθοδήγησης και πάνω ἀπὸ ὅλα ἔχει ἀνάγκη τῶν ἱαματικῶν μέσων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλο ἢ ἀνακούφιση τῶν ὀδυνηρῶν συνεπειῶν τῆς φθορᾶς τῶν «δερματίνων χιτῶνων» τοῦ ἀνθρώπου και ἄλλο ἢ ὑπαρξιακὴ του ἀποκατάσταση στὸ «ἀρχαῖον κάλλος» τῆς «κατ' εἰκόνα και καθ' ὁμοίωσιν» τοῦ Θεοῦ δημιουργίας του.

Ὅπωςδήποτε, ὅμως, πρέπει νὰ εἶναι σαφές, ὅτι δὲν εἶναι δουλειὰ τοῦ ἱερέα νὰ παριστάνει τὸν ψυχολόγο ἢ τοῦ ψυχοθεραπευτῆ νὰ παριστάνει τὸν ἱερέα. Και βέβαια δὲν μπορούμε νὰ ἀπαιτήσουμε νὰ γίνουν ὑποχρεωτικὰ θρησκευόμενοι οἱ ἐπαγγελματίες ψυχικῆς ὑγείας. Πρέπει ὅμως νὰ τονιστεῖ ἀκριβῶς ἡ ἀνάγκη νὰ εἶναι ὄντως ἐπαγγελματίες. Ὑπενθυμίζω, ὅτι ἡ «Ἐπιτροπὴ Θρησκείας και Ψυχιατρικῆς» «Committee on Religion and Psychiatry» τῆς «Ἀμερικανικῆς Ψυχιατρικῆς Ἐταιρείας» («American Psychiatric Association», «APA») ἔχει δημοσιεύσει μία λίστα ὀδηγιῶν πρὸς ἀποφυγὴ φαινόμενων κακῆς ἱατρικῆς πράξης, σὲ περιπτώσεις θρησκευομένων ἀσθενῶν. Τὰ κύρια σημεῖα αὐτῶν τῶν κατευθυντήριων γραμμῶν εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Ὁ ψυχίατρος ὀφείλει νὰ σέβεται τὰ «πιστεύω» τῶν ἀσθενῶν του.

β) Δὲν επιτρέπεται στὸν θεραπευτῆ νὰ ἐπιβάλλει δικές του θρησκευτικὲς, ἀντιθρησκευτικὲς ἢ ἰδεολογικὲς πεποιθήσεις, οὔτε νὰ ὑποκαθιστᾶ τὰ «πιστεύω» τοῦ ἀσθενοῦς του μὲ διαγνωστικὰ κατηγορήματα ἢ θεραπευτικὲς πρακτικὲς.

Ἐπομένως, τὸ πρόβλημα στὴ συνεργασία ἱερέα-ψυχιάτρου δὲν εἶναι τόσο ὁ πιστὸς ἢ ὁ ἄπιστος γιατρὸς ὅσο ὁ σωστὸς και ἐπιστημονικὰ δόκιμος θεραπευτῆς.

Ὁ χρόνος δὲν μοῦ επιτρέπει νὰ ἐπεκταθῶ περισσότερο. Ὁλοκληρώνοντας τὴν κατ' ἀνάγκη ἀποσπασματικὸν χαρακτήρα εἰσήγησής μου θὰ ἠθέλα νὰ σταθῶ σὲ τρία πρακτικὸν χαρακτήρα σημεῖα:

A. Ὄταν κατὰ τὴν ἀντιμετώπιση προβλημάτων αἰσθάνεται ὁ πνευματικὸς ὅτι αὐτὰ ξεπερνῶν αὐτὰ ποὺ γνωρίζει, και ἐφόσον τὸ σφάλειν εἶναι ἀνθρώπινο, εἶναι καλύτερα νὰ σφάλουμε ἐπὶ τοῦ ἀσφαλοῦς. Τοῦτο σημαίνει νὰ μὴν βιαζόμαστε νὰ δώσουμε κατευθύνσεις, ὅταν δὲν ἔχουμε σαφὴ κατανόηση τοῦ τί συμβαίνει και ὅταν εἶναι ἀνάγκη νὰ παραπέμπουμε σὲ κάποιον εἰδικὸ γιὰ τὸ ἱατρικὸ μέρος τοῦ προβλήματος.

B. Νὰ ἐξασκηθοῦμε σὲ αὐτὸ ποὺ οἱ γιατροὶ ὀνομάζουν διαφορικὴ διαγνωστικὴ, δηλαδή πρὶν καταλήξουμε σὲ μίαν διάγνωση νὰ σκεφθοῦμε ὅλα τὰ πιθανὰ ἐνδεχόμενα και, ὅταν χρειάζεται νὰ συγκεντρώσουμε περισσότερα στοιχεῖα ἢ και νὰ συμβουλευθοῦμε κάποιον ἐμπειρότερο ἢ εἰδικότερο σὲ τέτοια ζητήματα.

Γ. Χωρίς να αποκλείουμε την δαιμονική διάσταση, να είναι αυτό ή τελευταία και όχι ή πρώτη διαγνωστική σκέψη. Κατά προέκταση και οι θεραπευτικές μας προτάσεις οφείλουν να εξαντλούν όλα τα άλλα πνευματικά και ιατρικά θεραπευτικά μέσα και όχι να χρησιμοποιούνται άβασάνιστα και σε κάθε περίπτωση οι έξορτισμοί.

* * *

Τελειώνοντας, επιτρέψτε μου να υπενθυμίσω, ότι οι νέες έπιστήμες της ψυχιατρικής και της ψυχολογίας

άνδρώθηκαν υπό συνθήκες και προδιαγραφές, οι οποίες έμπεριέχουν έγγενεις αντίθεσεις.

Τούτο, όμως, δέν νομιμοποιεί την άποφυγή του διαλόγου της Θεολογίας μαζί τους και την άξιοποίηση όσων θετικών μπορεί να προκύψουν από αυτή τη συνάντηση. Αντιθέτως, ή Θεολογία έχει χρέος να σέβεται και να άξιοποιεί έπωφελώς ό,τι δέν αντιτίθεται «τῇ έντολή του Κυρίου» και μπορεί να άποδειχθεί χρήσιμο εργαλείο στα χέρια αυτών που θα κληθούν να άξιοποιήσουν τους καρπούς αυτού του διαλόγου.

ΚΩΔΙΞ ΕΙΔΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΘΙΜΟΤΥΠΙΑΣ

Έγκυκλοφορήθη σε Β' έκδοση ό «Κώδιξ Ειδικων Θεμάτων εκκλησιαστικής τάξεως και εκκλησιαστικής έθιμοτυπίας, κατά τα έν τῇ Έκκλησία της Ελλάδος κυρίως ισχύοντα, ήτοι ειδικόν τελετουργικόν της Έκκλησίας της Ελλάδος ή Περί Έερῶς αισθητικής δοκίμιον».

Κατ' έντολήν της Έερῶς Συνόδου (Έγκύκλιος 2718/2008) για την Β' έκδοση έγιναν σχετικές βελτιώσεις, τροποποιήσεις και προσθήκες από τον Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτη κ. Πατρίκιο Καλεώδη, διευθυντή του Γραφείου Έκκλησιαστικής Τάξεως και Έθιμοτυπίας και συντάκτη του έν λόγω κώδικος υπό την έπιστασία του Σεβ. Μητροπολίτου Έερισσοῦ, Άγίου Όρους και Άρδαμερίου κ. Νικοδήμου, οι οποίες έγκρίθηκαν τελικώς από την Έερῶ Σύνοδο κατά την συνεδρία αυτής την 23.10.2008.

Ό έν λόγω Κώδικας είναι χρήσιμος για τους φοιτητές και ιεροσπουδαστές των Θεολογικών και Έερατικών σχολών, για τους έφημέριους και για τους ένασχολούμενους με τα θέματα Έκκλησιαστικής Τάξεως και Έθιμοτυπίας.

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ἡ χρήση ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν στήν ἐνορία μας χρονολογεῖται ἀπό τὸ 1998 καὶ προσφέρει πολὺ σημαντικὴ βοήθεια στοὺς πρὸ κάτω τομεῖς διακονίας:

**Χρήση
Ἡλεκτρονικῶν
Ὑπολογιστῶν
στὴν Ποιμαντικὴ
Διακονία
τῆς Ἐνορίας**

(Πεντέλη, 12-6-2008)

α. Φιλανθρωπία

Τὸ 1998 ξεκίνησε ἡ λειτουργία τῆς «Τραπεζῆς Ἀγάπης ἀπόρων καὶ μοναχικῶν ἀδελφῶν». Δύο φορές τὴν ἐβδομάδα, ἐνενήντα πέντε (95) περίπου πρόσωπα ἀπολαμβάνουν τὴν ὕλική καὶ πνευματικὴ φροντίδα τῆς ἐνορίας.

Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστῆ δημιουργήθηκε πλήρες ἀρχεῖο συνεργατῶν, προσωπικὸ δελτίο σιτιζομένου, καθὼς καὶ κατάλογοι ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν σιτιζομένων. Σχηματίστηκε ἐπίσης καὶ ὁ «Γενικὸς κατάλογος ἀπόρων τῆς Ἐνορίας» οἱ ὁποῖοι ἐνισχύονται περιστασιακά. Τὰ ἀνωτέρω ἀρχεῖα ἐνημερώνονται κατ' ἔτος.

β. Κατήχηση

Τὰ παιδιὰ τῶν Κατηχητικῶν Συντροφικῶν τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου ἐπισκέπτονται ἐπιλεγμένα Sites τοῦ Διαδικτύου, ἐνημερώνονται καὶ συζητοῦν μὲ τοὺς ὑπευθύνους πάνω σὲ θέματα ποὺ τὰ ἀφοροῦν.

Ἐπειτα ἀπὸ κάθε ἐκδήλωση τοῦ Πνευματικοῦ μας Κέντρου (π.χ. ἐκδρομὲς κατηχητικῶν, ἐπετειακὲς ἐκδηλώσεις, παραδοσιακοὶ χοροὶ, θεατρικὴ ὁμάδα, κ.ἄ.) διανέμεται δωρεὰν κατάλληλα διαμορφωμένο στὸν ἠλεκτρονικὸ ὑπολογιστῆ CD μὲ φωτογραφίες καὶ Video σὲ κάθε οἰκογένεια ποὺ συμμετέχει, «Πρόγραμμα ξεναγήσεως μαθητῶν στὸν Ἱερὸ Ναό». Ἀφορᾷ τὴν ὑποδοχὴ μαθητῶν Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καὶ Λυκείου στὸν Ἱερὸ Ναό (κατόπιν συνεννοήσεως), ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο ἕως τὸ Μάιο. Στὸ πρῶτο μέρος τοῦ προγράμματος γίνεται μία σύντομη ξενάγηση ἀπὸ τὸν Ἐφημέριον καὶ τὰ παιδιὰ ἔρχονται σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν Ἱερὸ Ναό, τὰ Ἱερὰ Σκεύη, τὰ Ἄμφια κ.τ.λ. Στὸ δεύτερο μέρος, εἰδικὰ ἐκπαιδευμένη συνεργάτις ἐνημερώνει τὰ παιδιὰ γιὰ τὴν προσφορὰ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας στήν κοινωνία, σὲ μία ἀπὸ τὶς αἴθουσες τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου. Τὸ πρόγραμμα ὁλοκληρώνεται μὲ δεκάλεπτο ἐρωταποκρίσεων καὶ κέρασμα.

Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ δημιουργήθηκε καὶ παρουσιάστηκε στὰ Ἀγγλικά μέσω τοῦ Power Point ἀπὸ τὶς συνεργάτιδες μας, σὲ σεμινάριο γιὰ τὴν Κατήχηση ποὺ ὀργανώθηκε στήν Βουλγαρία μὲ τὴν Διαβαλκανικὴ Ὁμοσπονδία Ὁρθοδόξων Νεολαίων. Στὴ συνέχεια μεταφράστηκε στὰ Ἑλληνικά καὶ ἀπεστάλη σὲ διάφορες Μητροπόλεις καὶ Πνευματικὰ Κέντρα τῆς Ἑλλάδος.

γ. Σύναξη γονέων

Ἔχει καταρτιστεῖ πλήρης κατάλογος συμμετεχόντων, τοὺς ὁποίους ἐνημερώνουμε ἐγκαίρως γιὰ τὶς συναντήσεις ποὺ πραγματοποιοῦνται μία φορὰ τὸ μῆνα.

Τοῦ
Πρωτοπρεσβυτέρου
Χαραλάμπους Θεοδώση,
Ἐφημερίου Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου
Νεκταρίου Κάτω Κηφισιάς

δ. Άρχεϊο άγιογραφήσεως

Έχει δημιουργηθῆ καὶ φυλάσσεται ἠλεκτρονικὰ πλήρης φωτογραφικὸ καὶ βιντεοσκοπημένο ἀρχεϊο ὄλων τῶν σταδίων τῆς άγιογραφῆσεως τοῦ Ναοῦ. Σὲ κάθε δωρητῆ προσφέρεται ἔκτυπωμένη ἢ εἰκόνα ποῦ ἔχει ἀναλάβει. Τὸ ἀρχεϊο χρησιμοποιεῖται γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς κατηχῆσεως καὶ μελλοντικὲς ἐκδόσεις.

ε. Δημιουργία ἀνακοινώσεων - ἀφισῶν - προσκλήσεων

Γιὰ τὶς ἐκδηλώσεις, τὶς ἀγρυπνίες, τὰ προγράμματα καὶ τὶς δραστηριότητες τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου γράφονται καὶ ἔκτυπώνονται ἀνακοινώσεις, ἀφίσες κ.τ.λ.

ζ. Δημιουργία - ἐπεξεργασία - ἔκδοση ἐπετειακῶν φυλλαδίων

Κατὰ τὶς μεγάλες ἑορτές, Χριστούγεννα καὶ Πάσχα, καθὼς καὶ τὶς Κυριακὲς τῆς Μεγάλῃς Τεσσαρακοστῆς διανέμονται στοὺς πιστοὺς φυλλάδια πνευματικοῦ περιεχομένου.

Στόχοι

Στὸ ἔγγυς μέλλον προγραμματίζουμε τὴν δημιουργία:

«Καταλόγου Αἰμοδοτῶν» γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν ἑνοριτῶν μας.

«Άρχεϊοῦ προσφορᾶς ἐλευθέρου χρόνου». Πολλοὶ ἑνορίτες ποῦ ἔχουν ἐλεύθερο χρόνο μᾶς ζητοῦν νὰ τοὺς βοηθήσουμε νὰ τὸν ἀξιοποιήσουν. Ἔτσι τοὺς δίνεται ἢ εὐκαιρία νὰ κρατήσουν συντροφιά σὲ πρόσωπα ποῦ τὸ ἔχουν ἀνάγκη καὶ νὰ τὰ ἐξυπηρετήσουν σὲ διάφορες ὑποχρεώσεις τους.

«Άρχεϊοῦ ἑνοριτῶν»

«Άρχεϊοῦ βαπτίσεων, γάμων»

«Άρχεϊοῦ δωρητῶν καὶ εὐεργετῶν»

DVD ποῦ νὰ παρουσιάζει τὴν εὐλογία καὶ τὴ χαρὰ τῆς ἑνοριακῆς ζωῆς καὶ διακονίας.

Ἑμάδος Διακονίας Ἀγάπης στὸ Νοσοκομεῖο.

Σχεδὸν καμία ἀπὸ τὶς παραπάνω ταπεινὲς προσπάθειες δὲν θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ὑλοποιηθῆ, χωρὶς τὴν ὀλοπρόθυμη ὑποστήριξη τῶν λαϊκῶν συνεργατῶν μας. Κλείνοντας ἐπιτρέψτε μου νὰ ἐπισημάνω τὰ ἔξῃς:

α) Τὸ βασικὸ ἔργο τοῦ Ἱερέως εἶναι τὸ Ἀγιαστικὸ καὶ τὸ Ποιμαντικὸ. Ὅλα τὰ ὑπόλοιπα ἀπλὰ τὸ συμπληρώνουν.

β) Ἀπαραίτητη εἶναι ἡ σωστὴ κατανομὴ τοῦ χρόνου, ὥστε νὰ ὑπάρχει ἐπαρκὲς χρόνος γιὰ προσευχή, μελέτη καὶ οἰκογενειακὴ ζωὴ. Ἄλλωστε εἶναι γνωστὸ ὅτι «ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα».

γ) Ὁ ἠλεκτρονικὸς ὑπολογιστῆς εἶναι ἐργαλεῖο, ἔχει ὅμως πολλὲς δυσκολίες καὶ δυσλειτουργίες, ἐξελίσσεται ταχύτατα. Εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ παρακολουθῆ ὁ Ἱερέας ὅλες τὶς ἐξελίξεις καὶ σὲ καμιά περίπτωση δὲν πρέπει νὰ γίνεῖ δούλος του.

δ) Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ ἀντικαταστήσει τὴν προσωπικὴ ἐπικοινωνία καὶ τὸν χρόνο, τὸν ὁποῖο οἱ πιστοὶ ζητοῦν νὰ τοὺς ἀφιερῶσουμε σὲ προσωπικὸ ἢ οἰκογενειακὸ ἐπίπεδο. Ἄλλωστε, ἡ προσωπικὴ ἐπικοινωνία καὶ κυρίως τὸ Μυστήριον τῆς Ἱεραῆς Ἑξομολογήσεως ἀνακουφίζει τὸν πιστό, τὸν ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸν βοηθᾷ νὰ βιώσει τὴν εὐλογία τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ στὴν ψυχὴ καὶ τὴ ζωὴ του.

ε) Ὅλα τὰ ἀνωτέρω προγράμματα προσφέρουν μία θαυμάσια εὐκαιρία ἀξιοποίησεως τοῦ ταλέντου καὶ τοῦ ἐλευθέρου χρόνου τῶν λαϊκῶν συνεργατῶν μας, πρὸς Δόξαν Θεοῦ. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦταν βεβαίως, ἂν ὑπῆρχε ἢ δυνατότης ἐμμίσθου, μερικῆς ἢ ἀποκλειστικῆς ἀπασχολήσεως κάποιων ἐξ αὐτῶν.

Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προσοχή Σας.

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

**Ήλεκτρονικά
μέσα: Δίαυλος
έπικοινωνίας
με τούς νέους**

(Πέμπτη, 12 Ίουνίου 2008,
Διορθόδοξο Κέντρο
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-
δος, Ἱερά Μονή Πεντέλης)

Μακαριώτατε,
Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Σεβαστοὶ πατέρες,
Ἐλλογιμώτατοι κύριοι Καθηγητές,
Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφές,

Ἔρχεται, λοιπόν, μιὰ μέρα ἕνας πιτσιρικᾶς γνωστός μου καὶ μοῦ λέει:
«Πάτερ, θὰ μοῦ κάνεις ἕνα ρορό (rr) τὸ πισί (pc) γιατί κόλλησε;»

«Τί νὰ σοῦ κάνω;»

«Ἐνα ρορό (rr) τὸ πισί (pc) γιατί κόλλησε!».

«Τί ρορό βρὲ σύ» τοῦ λέω,

«Πᾶς καλά; Τί ἐννοεῖς;»

«Restart, γιατί κόλλησε!»

«Restart» = Ἐπανεκκίνηση δηλαδή!!!

Κι ἕνας ἄλλος διάλογος μεταξὺ δυὸ νέων:

– Ὅμιτζί, ρὲ Γιῶργο, κοίτα τί ἔπαθα!

– Λὸλ ρὲ σύ! Ἀφοῦ λίβαρες ἦταν νὰ μὴν τὸ πάθεις;

Μήπως καταλάβατε σεῖς τί ἀκριβῶς εἰπώθηκε; Οὔτε κι ἐγώ. Ἀλλὰ μετὰ ἀπὸ πολὺμηνά «μαθήματα» μπορῶ τώρα νὰ σᾶς ἐξηγήσω:

Ἵμιτζι = omg = oh my god = ὦ Θεέ μου

Λὸλ = LoL = Laugh out loud = γελάω δυνατὰ

Λίβαρες <-> ἀπὸ τὸ leave πὸν σημαίνει φεύγω => ἔφυγες.

Κάπως ἔτσι μιλοῦν σήμερα οἱ νέοι μας. Οἱ νέοι τῆς νέας τεχνολογίας. Τὰ παιδιά κι οἱ νέοι πὸν τρῶνε, κοιμοῦνται κι ἀναπνέουν μέσα ἀπὸ ὀθόνες... Ἡ νέα γενιὰ πὸν ἐρωτοτροπεῖ μέσω SMS στὸ κινητό, ἐπικοινωνεῖ με τούς φίλους τῆς στὰ chat rooms στὸ Ἴντερνετ, ἀκούει ταυτόχρονα μουσικὴ με τὸ ἕνα ἀκουστικὸ τοῦ i-rod στὸ αὐτί –τὸ ἄλλο ριγμένο ἀνέμελα ὡς ἀξεσουὰρ στὸ στήθος– καὶ ρίχνει κλεφτὲς ματιὲς στὴν τηλεόραση, μήπως παίξει τίποτε καλό...

Οἱ νέοι, οἱ EMO καὶ οἱ TRENDY. Οἱ νέοι πὸν ψάχνουν κι οἱ νέοι πὸν ψάχνονται. Οἱ νέοι πὸν χάνουν κι οἱ νέοι πὸν χάνονται. Οἱ νέοι τῶν 700 €. Οἱ νέοι οἱ ἀνεργοί. Οἱ νέοι πὸν ἀγωνίζονται. Οἱ νέοι τῆς «ψηφιακῆς Ἑλλάδας». Οἱ νέοι τοῦ myspace καὶ τοῦ facebook. Οἱ νέοι τοῦ mp3, τοῦ κινητοῦ, τοῦ msn, τοῦ blog, τοῦ i-rod, τῆς ψηφιακῆς καὶ τῆς συνδρομητικῆς τηλεόρασης. Εἶναι ἡ «γενιὰ M». Ἀπὸ τὸ ἀγγλοσαξωνικὸ multitasking = ταυτόχρονη χρῆση ἠλεκτρονικῶν συσκευῶν. Εἶναι τὰ παιδιά μας!

Ἡ σημερινὴ μας σὺνάξη ἀσχολεῖται τώρα με τὸ νέο. Τὸ νέο τοῦ σήμερα, τὸν ἐνήλικα τοῦ αὔριο. Θὰ ἀρχίσω με μία διαπίστωση:

Τὰ παιδιά εἶναι σήμερα μόνά τους!

Τὰ παιδιά μας σήμερα εἶναι περισσότερο ἀπὸ ποτὲ μόνά τους!

Τί θα κάνουμε γι' αυτό;

Μοῦ ζητήσατε νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ τί μπορούμε νὰ κάνουμε μὲ τὰ νέα ἠλεκτρονικὰ μέσα, πὺ ἔχουμε στὰ χέρια μας... Ὅλοι λίγο πολὺ ξέρουμε... Τὸ θέμα δὲν εἶναι πῶς θὰ χρησιμοποιήσουμε τὰ νέα μέσα, αὐτὸ ἂν θελήσουμε μπορούμε εὐκόλα νὰ τὸ βροῦμε...

Προσωπικὰ θεωρῶ ὅτι τὸ θέμα ἀφορᾷ ἐμᾶς τοὺς ἴδιους. Ἐμᾶς καὶ τὸν καθένα μας προσωπικὰ.

Εἴμαστε διατεθειμένοι νὰ κάνουμε κάτι; Εἴμαστε διατεθειμένοι νὰ δώσουμε κάτι, νὰ θυσιάσουμε κάτι γι' αὐτά;

Ἐννοῶ, χρόνο, χρήμα, προσπάθεια, ἀλλὰ ἴσως καὶ τὸν τρόπο πὺ ὡς τώρα βλέπαμε τὰ πράγματα...

Θέλουμε ἀληθινὰ νὰ πλησιάσουμε τὸ παιδί; Ἄν ἐτούτη ἡ συνάντηση βεβαιώνει πῶς ΝΑΙ, τότε χρειάζεται νὰ συνειδητοποιήσουμε πῶς γιὰ νὰ βροῦμε τὸ «χαμένο» παιδί, χρειάζεται ἐμεῖς πρῶτοι νὰ πᾶμε. Ἐμεῖς χρειάζεται νὰ πᾶμε στὸν τόπο του. Ἐμεῖς ὑποχρεωόμαστε ἀπὸ τὴν Παύλεια ἀγάπη νὰ «γίνουμε τὰ πάντα τοῖς πᾶσιν», ἐμεῖς ἔχουμε τὴν εὐθύνη νὰ κατεβοῦμε στὸν τόπο του. Μὰ προπάντων: ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Θεάνθρωπος κατεβαίνει, συγκαταβαίνει στὸ δικό μας τόπο. Γίνεται παιδί, μικραίνει γιὰ νὰ «μεγαλώσει» ἐμᾶς. Νὰ μᾶς κάνει παιδιὰ τοῦ Πατέρα Του, θεοὺς κατὰ χάρη. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος – ὁ πάντοτε ἐρχόμενος – πηγαίνει ἀργότερα ὡς ἐνήλικας νὰ συναντήσει τὸ κάθε Του παιδί προσωπικὰ – στὸν δικό του τόπο.

Τὴν Σαμαρείτισσα, στὸν τόπο τῆς δίψας της.

Τὸν Λάζαρο, στὸν τάφο του...

Τὸν παράλυτο, τὸν τυφλό, τὸν Ματθαῖο...

Ἐμεῖς, πατέρες καὶ ἀδελφοί μου – πρέπει νὰ πᾶμε πρῶτοι.

Πῶς νὰ πᾶμε, τώρα; Αὐτὸ εἶναι ἓνα ἄλλο ἐρώτημα. Ὅς ἀθηνεῖς; Ὅς ἐξουσίαν ἔχοντες; Ὅς εἰδήμονες ἢ ὡς σωτῆρες; Ὅχι. Ὅς ἀχρεῖοι δοῦλοι – ὅπως Ἐκείνος μᾶς ἀφησε παρακαταθήκη.

Μαθητεύσαντες.

Ἐμεῖς θὰ πᾶμε γιὰ νὰ μάθουμε τὰ παιδιὰ μας πὺ βρίσκονται.

Ἐμεῖς θὰ σκύψουμε καὶ θὰ ἀκούσουμε.

Ἐμεῖς θὰ τοὺς δώσουμε τόπο νὰ μιλήσουν.

Πολλοὶ ἄλλοι μᾶς ἔχουν ἤδη προλάβει.

Τοὺς ἔχουν δώσει ἓναν εἰκονικὸ τόπο.

Τοὺς ἔχουν χαρίσει μιὰν εἰκονικὴ ζωὴ. Μιὰν «Second life» μιὰ «δεύτερη ζωὴ».

Τοὺς ἔχουν προσέξει μὲ μιὰ εἰκονικὴ ἀγάπη.

Ἐχουν ἐνδιαφερθεῖ γι' αὐτοὺς μὲ μιὰ εἰκονικὴ ἐλευθερία.

Δηλαδή:

Τοὺς ἔχουν κλέψει τὴ ζωὴ γιὰ μιὰ ψεύτικη.

Τοὺς ἔχουν δωροδοκήσει δίνοντάς τους εἰκονικὸ χῶρο στὸ διαδίκτυο καὶ τοὺς ληστεύουν τὴ ζωὴ ἀδρά!

Σκοπὸς μας λοιπὸν εἶναι νὰ τοὺς δώσουμε ἀληθινὸ τόπο, γιὰ νὰ μιλήσουν, μήπως μέσα ἀπὸ τὴν ἀγάπη μας καὶ τὴ θυσία μας τοὺς συγχορῆσει ἢ Χώρα τῶν Ζώντων!

Προτάσεις

Χρησιμοποιοῦμε ἤδη τὸ ραδιόφωνο, τὸ διαδίκτυο, τὸν ἠλεκτρονικὸ ὑπολογιστὴ γιὰ νὰ διαδώσουμε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, πὺ εἶναι ἀποκαλυπτικὸς σὲ ὅλα τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς.

Μιὰ καὶ ἡ ποιμαντικὴ διακονία, ὡς διαχρονικὴ διακονία σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου ἀποσκοπεῖ στὸν ἀγιασμό καὶ τὴ θέωσή του, καὶ ἀφοῦ εἶναι ἀναπόφευκτη ἡ χρῆση τῶν νέων τεχνολογιῶν, προτείνω τὰ παρακάτω, μὲ μιὰ ἐπισήμανση: τὰ μέσα ἔχουν ἐπίδραση μόνο ἐὰν τὸ περιεχόμενο πὺ προβάλλουν εἶναι ἐνδιαφέρον. Πέρασε ἡ ἐποχὴ τοῦ ἐντυπωσιασμοῦ ἀπὸ τὴν τεχνολογία καὶ μόνο. Τὸ περιεχόμενο τοῦ διαδικτύου εἶναι τόσο προκλητικὸ γιὰ ἓνα νέο, πὺ γιὰ νὰ τὸ ἀνταγωνιστεῖ ἡ Ἐκκλησία μας, πρέπει νὰ στηριχθεῖ σὲ ὅ,τι πραγματικὰ ἀθηνεῖς διαθέτει καὶ νὰ ἀποφύγει τὶς τυποποιημένες καὶ τετριμμένες πρακτικὲς.

Κι ἀκόμη κάτι: Ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ λάβει σοβαρὰ ὑπόψιν της ὅτι πλέον προχωροῦμε ὀλοταχῶς σὲ μιὰ ἠλεκτρονικὴ ἐποχὴ, ὅπου οἱ ὅποιες ἀπαγορεύσεις φαντάζουν ἀστεῖες, τὸ ἴδιο ἀστεῖο καὶ τὸ νὰ μένουμε στὸν κόσμο μας. Ἄλλωστε, τὸ Ἴντερνετ σταδιακὰ ἔχει μπεῖ σ' ὅλα τὰ σπίτια καὶ μὲ εὐρυζωνικότητα.

Τὰ τελευταῖα χρόνια ἔγινε μιὰ προσπάθεια γιὰ ἐνημέρωση καὶ τὴν χρησιμοποίησή τῆς τεχνολογίας τοῦ Ἴντερνετ κυρίως, δὲν θεωροῦμε ὅμως πῶς καρποφόρησε. Μητροπόλεις πὺ ἔκαναν τὰ πρῶτα τους βήματα εἴτε φτιάχνοντας σελίδες πὺ παρουσίαζαν τὸ ἔργο τους εἴτε χρησιμοποίησαν ἠλεκτρονικὴ ἀλληλογραφία, μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ ἐπέστρεψαν, εἴτε λόγῳ

άδυναμίας του προσωπικού τους είτε λόγω δυσκολίας των Μητροπολιτών τους να συμβαδίσουν με αυτό, ξανά στη γραφομηχανή και στο fax. Έτσι βλέπουμε σελίδες στο Ίντερνετ, που έχουν 3 και περισσότερα χρόνια να ενημερωθούν, Μητροπολίτες που έχουν πεθάνει να απευθύνουν μηνύματα για την αρχή του Σχολικού Έτους...

Βέβαια δεν πρέπει να ξεχάσει κανείς τις Ένοριακές κυρίως προσπάθειες, οι οποίες διακρίνονται τόσο για την καλαισθησία τους, όσο και για την συνεχή ενημέρωσή τους.

α) Άξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην Κατήχηση.

Πρωταρχική μέριμνά μας, πιστεύω, είναι να αξιοποιήσουμε τις πάμπολλες δυνατότητες, που μας δίνει ή νέα τεχνολογία στην ορθόδοξη κατήχηση των νέων.

1. Θεωρώ επείγουσα προτεραιότητα τη *σύσταση και απόρροια λειτουργία μιας ομάδας παραγωγής κατηχητικού υλικού*, με αμειβόμενο προσωπικό, σε όλες τις μορφές: ψηφιακούς δίσκους, dvds, video κ.λπ.

- Πρέπει να σημειώσω ότι, απ' όσο γνωρίζω, μόνο έναν (1) ψηφιακό δίσκο με κατηχητικό υλικό παρήγαγε ή Ίερά Μητρόπολις Λεμεσού Κύπρου, με τίτλο «ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ». Και το Ύπουργείο Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας, μαζί με τα νέα σχολικά βιβλία των Θρησκευτικών, έδωσε στους δασκάλους δυο ψηφιακούς δίσκους, με συνοδευτικό υλικό, τα οποία όμως δεν μπορώ να σάς πω σε πόσα χέρια δασκάλων έφτασαν.

Η δημιουργία του ψηφιακού δίσκου «Το σπίτι του Θεού» είναι αποτέλεσμα μιας συλλογικής προσπάθειας που αποσκοπεί στην ποιοτική αναβάθμιση του μαθήματος της θρησκευτικής αγωγής που προσφέρεται στα σχολεία Δημοτικής και Μέσης Έκπαίδευσης της Κύπρου.

Λαμβάνοντας υπόψη τη ραγδαία ανάπτυξη των Νέων Τεχνολογιών και την αξιοποίησή τους στο διδακτικό έργο, θεωρήθηκε απαραίτητη ή δημιουργία του συγκεκριμένου ψηφιακού δίσκου, δεδομένου ότι στην Κύπρο δεν υπάρχει ανάλογο ψηφιακό υλικό που να υποστηρίζει το μάθημα των Θρησκευτικών.

Η επιλογή και συγκέντρωση του ψηφιακού υλικού έγινε με τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργηθεί μια πηγή που να μπορεί να αξιοποιηθεί από εκπαιδευτικούς και μαθητές Δημοτικής και Μέσης Έκπαίδευσης καθώς επίσης και κατηχητές. Στο δίσκο αυτό συγκεντρώνονται και παρουσιάζονται κείμενα, εικόνες, ήχοι και βίντεο με τρόπο εύγλωττο και απλό, συνθέτοντας μια πλούσια ψηφιακή συλλογή. Πέρα όμως από μια πλούσια πηγή έγκυκλοπαιδικής γνώσης προσφέρει τη δυνατότητα αλληλεπίδρασης του χρήστη με το λογισμικό μέσα σ' ένα διαδραστικό περιβάλλον μάθησης.

Πιστεύεται ότι ή αξιοποίηση του ψηφιακού δίσκου «Το σπίτι του Θεού» θα συμβάλει τα μέγιστα στην αναθεώρηση της προσέγγισης του μαθήματος των Θρησκευτικών από τους εκπαιδευτικούς και ότι οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να εμπλακούν σε δραστηριότητες με μια πιο έλκυστική μορφή που θα έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη θετικότερης στάσης για τη θρησκευτική αγωγή.

2. *Χρησιμοποίηση νέων τεχνολογιών στο κατηχητικό μάθημα.*

- Η χρήση του Power point μπορεί να κάνει απίστευτα έλκυστικό και κατά πολύ αποδοτικότερο το μάθημά μας.
- Υπάρχουν ήδη και κυκλοφορούν στο διαδίκτυο μικρά βιντεάκια, που αναφέρονται σε πολλά θέματα, που μπορούν να γίνουν μια θαυμάσια αφορμή - εισαγωγή, για έναν πλούσιο διάλογο.
- Αΐθουσα home-cinema.

3. *Παραγωγή μικρών ταινιών με τα προγράμματα video maker για θέματα Κατήχησης. (Χριστούγεννα, Πάσχα, κοινωνικά θέματα, βίοι αγίων, διάρκειας 10-12' με σκοπό να προκληθεί το ενδιαφέρον των παιδιών.*

Youtube

- Το Youtube είναι μια πολύ δημοφιλής ιστοσελίδα, στην οποία χρήστες από όλο τον κόσμο μπορούν να ανεβάσουν βίντεο μικρής διάρκειας που έχουν δημιουργήσει οι ίδιοι, αλλά και να δουν τα βίντεο που έχουν ανεβάσει οι άλλοι επισκέπτες.
- Να προτείνουν θέματα τα παιδιά και να βρι-

σκουν τὰ ἴδια κείμενα-ὕλικό στοὺ ψαχτήρι - μηχανὲς ἀναζήτησης, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποτελοῦν βάση προβληματισμοῦ.

- Προβολὴ βιντεοταινιῶν καὶ dvds ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, τὰ θαύματά του κ.λπ.

4. Ἀξιοποίηση τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου.

- Ἔνα εἶδος διαδίκτυακῆς ποιμαντικῆς. Ἐπικοινωνοῦμε μὲ τοὺς νέους. Ἀπαντοῦμε στὰ θέματα ποὺ τοὺς ἀπασχολοῦν. Τοὺς ἐνημερώνουμε προσωπικὰ γιὰ θέματα ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἀγιότητα τοῦ βίου, τὴν ἐπιστήμη - τεχνολογία, τὸν πολιτισμό, γιὰ ἄλλους ἀνθρώπους (καλλιτέχνες, ἠθοποιούς κ.λπ.) ποὺ ψάχνονται, ἀγωνίζονται ἐνάντια στὴ φθορὰ καὶ τὴν ἀλλοτρίωση καὶ ἄλλα. Μποροῦμε ἀκόμη νὰ στείλουμε κομμάτια ἄρθρων ἀπὸ ἐφημερίδες καὶ ἰστοσελίδες, ποὺ νὰ παραπέμπουν σὲ ὁλόκληρο τὸ ἄρθρο μὲ link. Οἱ νέοι μας βομβαρδίζονται καὶ κατακλύζονται ἀπὸ ἀγνωστικιστικὲς καὶ ἄλλες θεωρίες... Θὰ εἶναι εὐλογία νὰ βρίσκουν στὸν ὑπολογιστὴ τους κάποιο μήνυμα τῆς ἡμέρας, στοιχεῖα ἀπὸ τὸ συναξάρι, σύντομα πατερικὰ λόγια, μιὰν ἀνάσα ζωῆς... Μποροῦμε ἀκόμη νὰ τοὺς προτείνουμε τὴν ἀναζήτησι ὀρθοδόξων κειμένων σὲ συγκεκριμένες ἰστοσελίδες. Κι ἀφοῦ ἡ διάνοια τῶν νέων τρέχει στὰ πονηρὰ, ἃς προσπαθήσουμε νὰ τὴν ἐκπαιδεύσουμε νὰ σερφάρει καὶ στὰ πνευματικά.

5. Διοργάνωση τηλεδιασκέψεων MSN καὶ Skype.

- “Skype»

Πρόγραμμα τὸ ὁποῖο ἐπιτρέπει στοὺς χρήστες ποὺ εἶναι συνδεδεμένοι στοὺ Διαδίκτυο νὰ πραγματοποιοῦν δωρεὰν τηλεφωνικὲς κλήσεις ἀπὸ ὑπολογιστὴ πρὸς ὑπολογιστὴ, ἢ μὲ ἀντίτιμο πρὸς σταθερὰ καὶ κινητὰ τηλέφωνα. Μέσω τοῦ Skype παρέχονται, ἐπίσης, ὑπηρεσίες ἄμεσων μηνυμάτων, ἀνταλλαγῆς ἀρχείων κ.ἄ.

- Ὁ ὑπεύθυνος ἱερέας ὀργανώνει συζητήσεις LIVE μέσω MSN καὶ SKYPE. Μὲ μιὰ web κάμερα, ἕνα ζευγάρι ἀκουστικά ἢ ἠχθεῖα καὶ μικρόφωνο, μπορεῖ νὰ γίνῃ μιὰ συναρπαστικὴ κατηγορητικὴ συνάντησι μὲ μέλη ἀπ’ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου! Ἡ διεύθυνσή μου: f.kallinikos

6. Συμμετοχὴ τῶν νέων στὶς ἰστοσελίδες τῶν ἐνοριῶν. Νὰ συμπεριλαμβάνονται ἠχογραφήσεις καὶ βιντεοσκοπήσεις ἀπὸ ἀκολουθίες, Ἱερὲς Μονὲς καὶ Ναοὺς, ἐκκλησιαστικὰ μνημεῖα κ.ἄ.

7. Newsletter. Νὰ ἀποστέλλεται μηνιαῖο ἐνημερωτικὸ δελτίο ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς ἐνορίας στοὺς συνδρομητὲς-ἐνοριτὲς (π.χ. Φανερωμένης Χολαργοῦ).

8. Δημιουργία διαδίκτυακοῦ ἡμερολογίου (blog).

- Τί εἶναι τὰ weblogs ἢ blogs;

Ἡ λέξι «weblog» προέρχεται ἀπὸ τὸ συνδυασμὸ δύο λέξεων: web ποὺ σημαίνει Διαδίκτυο καὶ «log» ποὺ σημαίνει καταχώρισι. Συνήθως χρησιμοποιεῖται ἢ σύντμησι «blog». Blogging ὀνομάζεται ἡ διαδικασιὰ δημιουργίας καὶ φόρτωσις πληροφοριῶν σὲ ἕνα blog, ἐνῶ ὁ δημιουργὸς λέγεται blogger.

- Τὰ blogs ἢ ἰστολόγια, ὅπως λέγονται στὰ Ἑλληνικά, εἶναι εἰκονικά ἡμερολόγια ποὺ ἀποθηκεύονται στοὺ Διαδίκτυο καὶ μποροῦν νὰ δημιουργηθοῦν πολὺ εὔκολα ἀπὸ ὁποιοδήποτε καθὼς δὲν χρειάζονται εἰδικὲς τεχνικὲς γνώσεις γιὰ τὴ δημιουργία τους. Τὰ blogs ἀποτελοῦνται γενικὰ ἀπὸ κείμενο καὶ εἰκόνες καὶ μπορεῖ νὰ ἔχουν μορφή ἡμερολογίου.

- Τὰ ἰστολόγια βρίσκονται σὲ διάφορους ἰστοχώρους, ὅπου τὰ ἄτομα μποροῦν νὰ ἐγγραφοῦν ὡς μέλη, καὶ μετὰ νὰ δημιουργήσουν καὶ νὰ δημοσιεύσουν τὰ blogs τους καθὼς καὶ σχόλια στὶς καταχωρήσεις ἄλλων. Τὰ blogs μπορεῖ νὰ τὰ δεῖ εἴτε τὸ εὐρὺ κοινὸ εἴτε μόνο μιὰ ἐπιλεγμένη ὁμάδα ἀνθρώπων, ποὺ ἔχουν σὲ τέτοια περίπτωσι πρόσβασι σὲ κάποιο συγκεκριμένο ἰστολόγιο.

- Αὐτὴ τὴ στιγμὴ κυκλοφοροῦν 70 ἑκατομμύρια blogs. Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 2007, ὁ ρυθμὸς δημιουργίας νέων ἰστολογίων ἔφτανε τὰ 1,4 νέα blogs ἀνὰ δευτερόλεπτο! Τὰ στοιχεῖα αὐτά, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴ μηχανὴ ἀναζήτησις blog Technorati, εἶναι ἐνδεικτικὰ τῆς ραγδαίας διάδοσις αὐτῶν τῶν ἠλεκτρονικῶν ἡμερολογίων. Θέτουν ὅμως καὶ προβληματισμοὺς καθὼς τὰ λεγόμενα splogs (ψεύτικα καὶ spam blogs) ποὺ δημιουργοῦνται καθημερινὰ, ὑπολογίζονταν τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 2007 σὲ 3,000 ἕως 7,000 ἰστολόγια.

- Βασικὸς προβληματισμὸς σὲ σχέση μὲ τὰ blogs εἶναι ὅτι κυρίως οἱ νέοι δημοσιεύουν φωτογρα-

φίες τους, προσωπικά τους στοιχειά, φωτογραφίες και στοιχειά τών φίλων τους καθώς και λεπτομέρειες γύρω από την καθημερινή τους ζωή που μπορεί να διαβαστούν από όποιοδήποτε στο Διαδίκτυο. Αυτό σημαίνει ότι πολύ εύκολα κακόβουλοι άνθρωποι μπορούν άπλά και χωρίς κόπο να μάθουν λεπτομέρειες για ένα νέο ή μια νέα, για τις συνήθειές του, τὰ χόμπι του, τις αγαπημένες ασχολίες του κ.λπ., έτσι ώστε να μπορούν να τον προσεγγίσουν πολύ εύκολα.

- Είναι λοιπόν πολύ βασικό να γνωρίζουμε ότι υπάρχουν κάποιες προσωπικές μας πληροφορίες που δεν πρέπει ποτέ να δημοσιεύουμε στο Διαδίκτυο. Επίσης, είναι πολύ βασικό να κατανοήσουμε ότι από την στιγμή που μια πληροφορία εισάγεται σε κάποια ιστοσελίδα παύει να είναι προσωπική και γίνεται δημόσια. Και ἄς μὴν ξεχνᾶμε ότι πολύ εύκολα οί φωτογραφίες μας μπορούν να αποθηκευθούν σε οποιοδήποτε υπολογιστή και να χρησιμοποιηθούν χωρίς να τὸ γνωρίζουμε σε κάποια ἄλλη ιστοσελίδα. Για παράδειγμα, μιὰ νεαρή κοπέλα που εἶχε δημοσιεύσει στο προσωπικό της blog μιὰ φωτογραφία της, βρέθηκε ξαφνικά να ποζάρει σε ναζιστικό site. Ποιός θὰ τὸ φανταζόταν; Και ὁμως εἶναι πολύ ἄπλό.
- Μποροῦμε ἀνὰ τακτὰ χρονικά διαστήματα να παραθέτουμε κείμενα ἀπὸ τὰ Εὐαγγέλια, ἀπὸ τὴ σοφία τῶν Πατέρων, ἀπὸ τὸ Γεροντικό κ.λπ. ἢ και να ὀρίζουν οἱ ἴδιοι οἱ νέοι κάποιο θέμα, για να τούς δίνουμε ἔτσι ἀφορμὴ ν' ἀναπτύσσεται ἕνας διάλογος, να γράφουν τὶς ἀπόψεις τους, να σχολιάζουν κι ἐκεῖνοι κι ἐμεῖς... Να καταγράφονται οἱ θέσεις τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας για σπουδαῖα θέματα, που ἀπασχολοῦν ὄλους τούς νέους. Να προτείνονται βιβλία

9. -Διοργάνωση εἰδικῶν μαθημάτων - σεμιναρίων για να ἐφοδιαστοῦν τὰ παιδιά μας με τὰ ἀπαραίτητα ἠθικά και ἐπικοινωνιακά ὄπλα για να ἀντιμετωπίσουν τούς πολλούς κινδύνους που κρύβονται παντοῦ. Να μάθουν να ξεχωρίζουν τὸ δημόσιο ἀπὸ τὸ ἰδιωτικό, τὸ ὠφέλιμο ἀπὸ τὸ βλαβερό, να μάθουν να ξεχωρίζουν τὴν ποιότητα! Ἔχουμε εὐθύνη: να λέμε στὰ παιδιά τὰ ἀρνητικά στοιχειά, ὄχι ὁμως με τρόπο

ἐξουσιαστικό, ἀλλὰ με σεβασμὸ στὴν ἐλευθερία τους. Τὸ βάρος μάλιστα πρέπει να πέσει στὴ δημιουργία κριτηρίων, ὥστε αὐτὰ ἀπὸ μόνον τους, εἰ δυνατόν, να κάνουν τὶς σωστὲς ἐπιλογές.

10. Ἐνημέρωση και τῶν γονέων. Ἰστοσελίδες: www.saferinternet.gr

11. Διοργάνωση ἡμερίδων σὲ τοπικό ἐπίπεδο. Συνεργασία με τὴν «ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ» τοῦ Ἵπουργείου Οἰκονομικῶν. Οἱ νέοι, οἱ γονεῖς, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ και οἱ ἱερεῖς θὰ γνωρίσουν χρήσιμα ἐργαλεῖα για τὴν ἀσφαλὴ πλοήγηση στο διαδίκτυο, θὰ λάβουν πρακτικὲς συμβουλὲς ἀσφάλειας σ' αὐτό, θὰ γίνουν ἀναφορὲς στὰ συνηθέστερα προβλήματα που ἀντιμετωπίζουν στὰ μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης. (Ἰ.Μ. Δημητριάδος, Ἡλείας κ.ἄ.).

12. Δημιουργία λίστας με ἱστοσελίδες κατηχητικοῦ ἐνδιαφέροντος. Να γίνει συλλογὴ-λίστα ὑπαρχόντων νοτοκυμαντέρ με σελίδες που ἀναφέρονται σε θέματα πίστεως, προβληματισμοῦ τῶν νέων και που προβάλλουν τὴν παγκόσμια τραγικὴ κατάσταση πολλῶν λαῶν (ὅπως www.exantas.ert.gr).

13. Δημιουργία διαδίκτυακῶν μαθημάτων ἀγιογραφίας, ὑμνολογίας, βυζαντινῆς μουσικῆς, «γνωρίζω τὴν Ὁρθοδοξία», μαγειρικῆς...

14. NewsSMS. Να ἀποστέλλεται γραπτὸ μήνυμα (SMS) στο κινητό.

15. NewsMMS. Να ἀποστέλλεται μήνυμα με φωτογραφίες και ἤχο (μήνυμα Multimedia Messaging System - MMS).

16. Διοργάνωση θεματικοῦ διαγωνισμοῦ και ἔκθεση ψηφιακῆς φωτογραφίας.

17. Διάδοση τῶν ἐκκλησιαστικῶν τηλεοπτικῶν σταθμῶν. (Λυδία 4Ε, «Λύχνος» Ἰ. Μ. Πατρῶν, Θάρος Ρόδου)

18. Social networking - Κοινωνικὴ δικτύωση

- Οἱ ἱστοσελίδες κοινωνικῆς δικτύωσης ἀποτελοῦν εἰκονικὲς κοινότητες, ὅπου οἱ χρῆστες τοῦ Διαδικτύου ἔχουν τὴ δυνατότητα να δημιουργήσουν τὰ εἰκονικά τους προφίλ και να ἀναπτύξουν ἕνα δίκτυο ἐπαφῶν, με τὶς ὁποῖες μπορούν να ἐπικοινωνοῦν μέσω τῆς ἱστοσελίδας. Οἱ πιὸ διαδεδομένες πλατφόρμες κοινωνικῆς δικτύωσης παγκο-

ομίως αυτή τη στιγμή είναι το Myspace και το Facebook.

Τί είναι η κοινωνική δικτύωση;

Οί ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης επιτρέπουν στους χρήστες να δημιουργήσουν δικό τους περιεχόμενο και να το μοιραστούν με ένα ευρύ δίκτυο ατόμων, σε όρισμένες περιπτώσεις και σε παγκόσμιο επίπεδο. Υπάρχει μεγάλος αριθμός τέτοιων υπηρεσιών και το περιεχόμενο που διαμορφώνεται από τους χρήστες (user generated content) γίνεται όλο και πιο δημοφιλές. Οί υπηρεσίες αυτές άπευθύνονται σε ποι-κίλες ομάδες τών χρηστών του Διαδικτύου, αλλά χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο από παιδιά και νέους.

Οί ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης επιτρέπουν στο χρήστη να δημιουργήσει και να σχεδιάσει τήν προσωπική του ιστοσελίδα, blog ή ήμερολόγιο χρησιμοποιώντας γραφικά, χρώμα, μουσική και εικόνες ώστε να τής δώσει ξεχωριστό χαρακτήρα και ταυτότητα. Στις ιστοσελίδες αυτές, τὰ παιδιά και οί νέοι ανταλλάσσουν σκέψεις και πληροφορίες σχετικά με τὰ ενδιαφέροντά τους, δημοσιεύουν και ανταλλάσσουν τήν μουσική τους, δέχονται σχόλια από φίλους και επισκέπτες, δημοσιεύουν εικόνες και βίντεο δικά τους ή φίλων τους και συνδέονται με τίς ιστοσελίδες άλλων χρηστών.

Σε πολλές ιστοσελίδες μπορούν επίσης να διαδράσουν με φίλους τους σε πραγματικό χρόνο μέσω υπηρεσιών άμεσων μηνυμάτων, chat room ή forum και μπορούν να γνωρίσουν νέους φίλους, να παίξουν παιχνίδια online, να συμμετάσχουν σε κοινότητες όπου έχουν τή δυνατότητα να συζητήσουν για τὰ ενδιαφέροντά τους με άλλους και να λάβουν μέρος σε διαγωνισμούς και κουίζ.

- Άξιοποίηση τών Κοινωνικών δικτύων (social networking): Τὰ κοινωνικά δίχτυα είναι ένας όρος που μπήκε τόν τελευταίο χρόνο στην ζωή μας, ενώ υπήρχε στο έξωτερικό πολύ πιο πριν.
- Με τόν παραπάνω όρο, έννοούμε τίς διαδικτυακές κοινότητες στίς όποιες έντασσόμαστε εμείς και οί φίλοι μας. Σε αυτούς τούς ιστοχώρους αφήνουμε τὰ προσωπικά μας στοιχεία, φωτογραφίες, μουσική κ.ά. Παράλληλα επικοινωνώ-

νούμε με γνωστούς και φίλους που είτε βλέπουμε συχνά ή έχουμε να δούμε άρκετά χρόνια, ενώ δεν είναι λίγες οί φορές που μιλάμε με ανθρώπους που δεν γνωρίζουμε και ανταλλάσσουμε εμπειρίες πάνω σε κοινά ενδιαφέροντά μας.

- Τὰ πιο γνωστά sites, στα όποια θα βρείτε χιλιάδες γνωστούς και άγνωστους είναι:

<http://www.facebook.com/>

<http://www.hi5.com/>

<http://www.myspace.com/>

και μερικά ελληνικά όπως είναι τὰ:

<http://www.fatsa.gr/>

<http://www.zoo.gr/>

<http://www.akazoo.gr/>

Είναι άξιοπερίεργο τὸ γεγονός ότι τὰ συγκεκριμένα sites ιδίως του έξωτερικού ξεκίνησαν στην άρχή σαν μικρές άκαδημαϊκές κοινότητες που ήταν κλειστές στο ευρύ κοινό. Όμως όταν έγιναν άντιληπτά από τόν πολὺ κόσμο ή συμμετοχή ήταν μαζική.

Στήν Ελλάδα τὸ 2007 ήταν ή χρονιά σταθμός για τούς παραπάνω ιστοχώρους και ιδιαίτερα για τὸ <http://www.facebook.com/> τὸ όποιο άπέκτησε χιλιάδες μέλη και είναι τὸ δημοφιλέστερο στίς ηλικίες από 20 και πάνω. Έγινε σημείο άναφορᾶς για τούς περισσότερους νέους.

19. Facebook. Ένοριακές Ομάδες. Παρουσίαση φωτογραφικού και άλλου υλικού στην Ομάδα. Οργάνωση συναντήσεων.

- Myspace

• Τόν Αύγουστο του 2003 ιδρύθηκε ή πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης Myspace, ή όποια σήμερα, σύμφωνα με στοιχεία τής ιδιοκτητίας εταιρείας, φιλοξενεί επάνω από 200 εκατομμύρια λογαριασμούς χρηστών. Τὸ Myspace δίνει τή δυνατότητα στα μέλη του να δημιουργήσουν τὸ εικονικό τους προφίλ, να γνωρίσουν άλλους χρήστες, να επικοινωνούν με τούς φίλους τους, καθώς και να άναπτύξουν πληθώρα άλλων δραστηριοτήτων.

- Facebook

• Τὸ Facebook είναι μιὰ έξαιρετικά δημοφιλής πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης. Δημιουργήθηκε τὸ 2004 και σήμερα άριθμεί πάνω από 34 εκατομμύρια ενεργὰ μέλη. Στὸν ιστοχώρο αυτό

μπορούμε να δημιουργήσουμε τὸ εἰκονικό μας προφίλ καὶ νὰ ἐπικοινωνήσουμε ποικιλοτρόπως μὲ ἄλλα ἄτομα.

20. *Αὐτόματες Δημοσκοπήσεις:* Ὁργάνωση δημοσκοπήσεων μέσω Internet ἢ μέσω τηλεφώνου, γιὰ νὰ διαπιστώσουμε τίς ἀπόψεις τῶν νέων σὲ κάποιο θέμα. Στὴν περίπτωση τοῦ τηλεφώνου ἐνεργεῖ αὐτόματος τηλεφωνητής. Συλλέγονται οἱ ἀπαντήσεις καὶ ἀναλύονται.

21. *Online Forums.* Θεματικές ἐνότητες σὲ ἱστοσελίδες ὅπου ὁ καθένας μπορεῖ νὰ ξεκινήσει τὴ συζήτηση πάνω σὲ ἓνα θέμα καὶ νὰ ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλοι μὲ τίς ἀπόψεις τους.

- Τί εἶναι ἓνα chat room;
- Ἐνα δωμάτιο ἀνοιχτῆς ἐπικοινωνίας, γνωστὸ στὴν γλώσσα τοῦ Διαδικτύου ὡς chat room, προσφέρει ἄμεση (συγχρονισμένη) ἐπικοινωνία σὲ πραγματικό χρόνο. Τὰ chat rooms εἶναι εἰκονικά μέρη, ὅπου ἄνθρωποι ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο μποροῦν νὰ «συναντηθοῦν» καὶ νὰ «συνομιλήσουν» μέσω μηνυμάτων πού γράφουν μὲ τὸ πληκτρολόγιό τους. Ὅπως ἀποκαλύπτει καὶ ἡ λέξη «συγχρονισμένη», γιὰ νὰ κάνει κανεὶς chat μὲ ἄλλα ἄτομα, πρέπει νὰ τὰ «συναντήσει» τὴν ἴδια ὥρα σὲ ἓνα chat room.

22. Πολὺ δημοφιλῆ εἶναι τὰ ἀποκαλούμενα «Instant Messenger Programs» (*Προγράμματα Ἐμμεσων Μηνυμάτων*), μέσω τῶν ὁποίων μπορεῖ κανεὶς νὰ πληροφορηθεῖ πότε οἱ φίλοι του εἶναι συνδεδεμένοι στὸ Διαδίκτυο. Τότε μπορεῖ νὰ τοὺς καλέσει σὲ συνομιλία, νὰ τοὺς στείλει μηνύματα, ἀρχεῖα, κ.λπ. τὰ ὁποῖα θὰ λάβουν καὶ μποροῦν νὰ διαβάσουν ἄμεσα.

23. *Second life*

- Πρόκειται γιὰ παιχνίδι πὸν παίζεται σὲ ἓνα εἰκονικό περιβάλλον μέσω τοῦ Διαδικτύου. Στὸ περιβάλλον αὐτό, οἱ χρήστες μποροῦν μέσω τῶν avatar τους νὰ ἐξερευνοῦν, νὰ κοινωνικοποιοῦνται, νὰ δημιουργοῦν φίλους, νὰ ἀναπτύξουν ἀκόμα καὶ οικονομικές δραστηριότητες. Μὲ ἄλλα λόγια, οἱ χρήστες μποροῦν νὰ διαμορφώσουν μιὰ δεύτερη ζωὴ στὸ Διαδίκτυο, μὲ ὅ,τι αὐτὸ συνεπάγεται.
- Ὁργάνωση ἄλλων δημιουργικῶν δραστηριοτήτων (τέχνη, διάβασμα, ἀθλητισμός, περιβαλλο-

ντικές δράσεις, κατασκηνώσεις...) θὰ ἀντισταθμίσουν καὶ θὰ ἐλαχιστοποιήσουν τὴν ἐπιρροὴ τῶν ἠλεκτρονικῶν παιχνιδιῶν.

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, ἀγαπητοὶ πατέρες καὶ ἀδελφοί,

Ἐνας νέος μοῦ εἶπε: Μακάρι, πάτερ, νὰ ὑπῆρχε κι ἓνας ἐφημέριος ἱερέας στὶς συζητήσεις μας, στὶς ἱστοσελίδες μας, στὶς παρέες μας στὸ διαδίκτυο... Νὰ μπορούσαμε νὰ τοῦ μιλήσουμε, νὰ μᾶς μιλήσει, νὰ τὸν ἀκούσουμε!

Λοιπόν, τί λέτε;

Μήπως ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ἐπεκτείνουμε τὴν ἐφημερία μας καὶ στὸ χῶρο τῶν νέων τεχνολογιῶν;

Σᾶς εὐχαριστῶ πὸν μὲ ἀκούσατε. Μὲ χαρὰ θὰ περιμένω τίς παρατηρήσεις σας.

Εὐχαριστίες:

- Ἀρχιμ. π. Συμεὼν Βενετσάνο
π. Γεώργιο Δορμπαράκη
π. Θεμιστοκλῆ Μουρτζανὸ
π. Ἡλία Παπαδόπουλο
π. Παναγιώτη Κωστούλα
Δρα Λουδοβίκο Τουρατζίδη
κ. Ματθαῖο Τσιμιτάκη
κ. Γιάννη Καματάκη
κ. Γεώργιο Σκευοφύλακα
κ. Διονύσιο Γιακουμακάτο
κ. Νικόλαο Ματζούρη
κ. Σταῦρο Κόλλια
κ. Παναγιώτη Ντουρῆ
κ. Πανωραία Κανελλοπούλου
κ. Παναγιώτη Μαισινόπουλο
κ. Ἀνδρέα Χαλκιᾶ
κ. Γιάννη Χαλκιᾶ
δ. Εὐδοξία Μαστρολέων
δ. Ἀναστασία Χαλκιᾶ
κ. Μαρία Χαλκιᾶ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ἄρθρα σὲ ἡμερήσιες ἐφημερίδες καὶ περιοδικά.
2. Τεύχη τοῦ περιοδικοῦ RAM καὶ HITECH.
3. Ἰωάννας Χρήστου: Παιδι καὶ ἠλεκτρονικὸ παιχνίδι. Ἐκδόσεις «Ταξιδευτής».
4. Ὀδυσσέα Εὐαγγέλου καὶ Νίκης Κάντζου:

Δι@δίκτυο κ@ι δι@πολιτιστική εκπ@ίδευση, εκδόσεις «Ταξιδευτής».

5. Περιοδικό «Κ», 11-5-2008, Παιδιά και Ίντερνετ.

6. Περιοδικό «Ψηφιακή Έλλάδα».

7. Άννασταςία Κουμουλά, Παιδοψυχίατρος, Διευθύντρια Α΄ Παιδοψυχιατρικού Τμήματος, ΠΝΑ Ύπερβολική Χρήση του Διαδικτύου: Μιά καινούργια έξάρτηση;

8. Έρευνα Ίνστιτούτου Όπτικοακουστικών Μέσων.

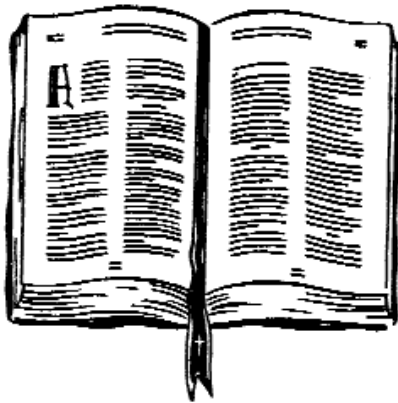
Δημιουργική και άσφαλής χρήση του διαδικτύου από νέους και νέες έως 18 έτων.

Πανελλαδική έμπειρική έρευνα σε μαθητές/μαθήτριες Γυμνασίων και Λυκείων.

Καταγραφή-διερεύνηση στοιχείων και άπόψεων 12 άρμοδίων φορέων & ύπηρεσιών.

Ύπεύθυνοι έρευνας: Γιάννης Κατερέλος, Πολυδύκης Παπαδόπουλος.

8. Ίστοσελίδες στο διαδίκτυο.

**ΑΠΟΦΑΣΗ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΠΕΡΙ
ΤΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ
ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΩΝ
ΩΣ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ**

Άριθμός 1753/2008

**ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ΄**

Συνεδρίασε δημόσια στο άκροατήριό του στις 28 Φεβρουαρίου 2008, με την έξιης σύνθεση: Σωτ. Ρίζος, Άντιπρόεδρος, Προεδρεύων, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος που είχε κώλυμα, Ν. Σακελλαρίου, Α. Γκότσης, Σύμβουλοι, Δ. Μακρής, Δ. Βανδώρος, Πάρεδροι. Γραμματέας ο Ν. Άθανασίου.

Για να δικάσει την από 20 Μαΐου 2005 αίτηση:

του ..., κατοίκου ... Άττικης, όδός ... αρ. ..., ό όποιος παρέστη με τό δικηγόρο Π.Λ. (Α.Μ. ...) που τον διόρισε με πληρεξούσιο, κατά της Ίερᾶς Μητροπόλεως..., ή όποία παρέστη με τό δικηγόρο Κ.Β. (Α.Μ. ...) που τον διόρισε με πληρεξούσιο.

Με την αίτηση αυτή ό αϊτῶν επιδιώκει να άκυρωθεϊ ή ύπ' άριθμ. 299/31.3.2005 πράξη του Μητροπολίτη...

Ή εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Παρέδρου Δ. Βανδώρου.

Κατόπιν τό δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αιτούντος, ό όποιος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους άκυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή ή αίτηση, και τον πληρεξούσιο της Ίερᾶς Μητροπόλεως..., ό όποιος ζήτησε την άπόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση τό δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου.

Άφου μελέτησε τὰ σχετικά έγγραφα

Σκεφθέν κατά τό Νόμο

1. Ήπειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης έχει καταβληθεϊ τό νόμιμο παράβολο (Α΄ 1708784, 2384633/2005 ειδικά έντυπα παραβόλου).

2. Ήπειδή, με την αίτηση αυτή, ή όποία, όπως συμπληρώθηκε με τό από 23.5.2006 δικόγραφο προσθέτων λόγων, παραπέμφθηκε προς εκδίκαση στο Συμβούλιο της Ήπικρατείας από τό Διοικητικό Έφετείο Άθηνῶν με την 1672/2006 άπόφασή του, ζητείται ή άκύρωση της 299/31.3.2005 πράξης του Μητροπολίτη..., με την όποία ό αϊτῶν παύθηκε από τη θέση του έφημερίου του Ίεροῦ Ναοῦ ... και διατάχθηκε να επιστρέψει ως ιερομόναχος στην Ίερά Μονή της μετανοίας του.

3. Ήπειδή, ή προσβαλλόμενη πράξη καθ' ό μέρος άφορα στην παύση του αιτούντος από τη θέση του έφημερίου εκδόθηκε από τον οικείο Μητροπολίτη κατ' ένάσκηση διοικητικής έξουσίας παρεχόμενης σε αυτόν από τις διοικητικοῦ δικαίου διατάξεις που αναφέρονται κατωτέρω και όχι αποκλειστικά βάσει τῶν ιερῶν κανόνων, συνεπῶς, παραδεκτῶς προσβάλλεται ως εκ της φύσεώς της αυτής ένώπιον του Δικαστηρίου τούτου (βλ. ΣτΕ 2358/1998, 706/1997, 3291/1976, 2210/1951, Όλομ., 565/1938). Άντιθέτως, καθ' ό μέρος με την πράξη αυτή διατάσσεται ό αϊτῶν να επιστρέψει στην ιε-

ρά μονή τῆς μετανοίας του, ἀναφέρεται στήν ἐσωτερική τάξη τῆς Ἐκκλησίας καί διέπεται ὄχι ἀπό διοικητικούς νόμους, ἀλλά ἀπό κανονικές διατάξεις, συνεπῶς, δὲν ὑπόκειται στὸν ἔλεγχο τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, καί, ὡς ἐκ τούτου, ἀπαραδέκτως προσβάλλεται (βλ. ΣτΕ 3353/1971, Ὁλομ., 22-10/1951, Ὁλομ.).

4. Ἐπειδή, στὸ ἄρθρο 37 παρ. 1 ἕως καί 4 τοῦ Κανονιστικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ν. 590/1977, Α' 146) ὀρίζεται ὅτι: «1. Ὁ ἐφημέριος μεριμνᾷ διὰ τὴν λατρευτικὴν καὶ πνευματικὴν ζωὴν τῶν ἐνοριτῶν καὶ διὰ πᾶν ζήτημα ἀφορῶν εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ὑλικὴν πρόοδον τῆς Ἐκκλησίας. 2. Αἱ κεναὶ ὀργανικαὶ ἐφημεριακαὶ θέσεις πληροῦνται μονίμως μὲν δι' ἐγγάμων πρεσβυτέρων, προσωρινῶς δὲ καὶ δι' ἀγάμων, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὀριζόμενα, διὰ κανονιστικῶν ἀποφάσεων τῆς Δ.Ι.Σ., ἐγκρινομένων ὑπὸ τῆς Ι.Σ.Ι. καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. 3. Ἐγγαμοὶ ἐφημέριοι ὑπηρετοῦντες πέραν τῆς πενταετίας προσωρινῶς εἰς τὴν αὐτὴν ὀργανικὴν ἐφημεριακὴν θέσιν καθίστανται αὐτοδικαίως τακτικοί. 4. Ἀπόσπασις τακτικοῦ ἐφημερίου εἰς ἄλλην κενὴν ὀργανικὴν θέσιν δὲν δύναται νὰ παραταθῆ πέραν τῶν τριῶν μηνῶν συνεχῶς ἢ διακεκομμένως ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους, εἰ μὴ μόνον τῆ αἰτήσῃ ἢ τῆ συγκαταθέσῃ τούτου.». Ἐξάλλου στὸ ἄρθρο 33 παρ. 1 ἕως καί 4 τοῦ 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν» (Α' 193), ὁ ὁποῖος ἐφαρμόζεται βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 67 τοῦ πρὸ πάνω ν. 590/1977, ὀρίζεται ὅτι: «1. Οἱ ἐφημέριοι τῶν Ἐνοριακῶν Ναῶν, οἱ καταλαμβάνοντες ὀργανικὰς ἐφημεριακὰς θέσεις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, εἶναι τακτικοί, διοριζόμενοι ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως ὡς ἀκολούθως. 2. Ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς χρείας ἐφημεριακῆς τινοσ θέσεως, ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης διὰ προκηρῦξεως αὐτοῦ, ἀναγιγνωσκομένης ἐπ' Ἐκκλησίας καὶ δημοσιευομένης εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἢ καὶ εἰς τὸν ἐγκύριον τύπον δαπάναις τοῦ Ναοῦ, ὑποχρεοῦται νὰ καλέσῃ τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ τὰ διὰ τοῦ σχετικοῦ νόμου

ὀριζόμενα ὡς πρὸς τὰς θέσεις ταύτας προσόντα, ὅπως ὑποβάλωσι τὰ δικαιολογητικά των ἔγγραφα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς προκηρῦξεως ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία». 3. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα ἡ δημοσιευθεῖσα προκήρυξις ἐπὶ ἓνα εἰσέτι μῆνα (ἄρθρον 46 παρ. 3 ἄ.ν. 2200/40). 4. Εἰς τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν καὶ μέχρι τῆς κατὰ τὸν παρόντα Κανονισμὸν πληρώσεως αὐτῆς διὰ τακτικοῦ ἐφημερίου, ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερεὺς τοποθετεῖ προσωρινὸν ἐφημέριον (ἄρθρον 46 παρ. 4 ἄ.ν. 2200/40)». Στὸ ἄρθρο 45 παρ. 1 καὶ 2 τοῦ πρὸ πάνω Κανονισμοῦ ὀρίζεται ὅτι: «1. Ἀπαγορεύεται ἡ ἀνακήρυξις Ἱερομόναχων ὡς ὑποψηφίων ἐφημεριῶν (ἄρθρον 56 παρ. 1 ἄ.ν. 2200/40 ὡς ἐτροποποιήθη). 2. Οἱ καλούμενοι προσωρινῶς εἰς χηρευούσας ἐνορίας Ἱερομόναχοι παραμένουσιν εἰς αὐτὰς μέχρι τῆς ὀριστικῆς πληρώσεως τῆς θέσεως (ἄρθρον 56 παρ. 2 ἄ.ν. 2200/40)», ἐνῶ στὸ ἄρθρο 46 τοῦ ἴδιου Κανονισμοῦ προβλέπονται οἱ λόγοι, γιὰ τοὺς ὁποῖους παύεται ὁ ἐφημέριος ἀπὸ τῆς θέσης του. Ἡ τελευταία ὁμως αὐτὴ διάταξη, ἀφορᾷ στοὺς τακτικούς ἐφημερίους, οἱ ὁποῖοι συνδέονται ὀργανικὰ μὲ τὴν θέσιν στήν ὁποία διορίζονται, καὶ δὲν ἀφορᾷ στοὺς τοποθετούμενους ὡς προσωρινούς ἐφημερίους, τῶν ὁποίων ἡ τοποθέτηση, σιωπῶντος τοῦ νόμου, δύναται νὰ ἀρθεῖ ὄχι μόνον γιὰ τοὺς περιοριστικὰ ἀναφερόμενους στὸ ὡς ἄνω ἄρθρο 46 λόγους, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὁποιοδήποτε ἄλλον ἀποχρῶντα λόγο, μὲ πράξη τοῦ Ἀρχιερέα πρὸς τοὺς ἔχει τοποθετήσῃ, ἢ ὁποία πρέπει νὰ αἰτιολογεῖται προσηκόντως (βλ. ΣτΕ 2358/1998, 706/1997). Ὅπως, προκύπτει ἀπὸ τὶς ὡς ἄνω διατάξεις οἱ Ἱερομόναχοι δὲν δύναται νὰ διορισθοῦν ὡς τακτικοὶ ἐφημέριοι, τοῦτο δὲ διότι σύμφωνα μὲ τὶς διατάξεις τῶν Ἱερῶν Κανόνων (βλ. ἰδίως Δ' Κανὸνα τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου) οἱ μοναχοὶ ἐγκαταβιώνουν ὑποχρεωτικὰ στήν Ἱερά Μονὴ τῆς μετανοίας τους, τὴν ὁποία δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐγκαταλείπουν παρὰ μόνον «διὰ χρεῖαν ἀναγκαίαν» κατὰ τὴν κρίσιν ἀποκλειστικῶς τοῦ οἰκείου μητροπολίτου (βλ. ΣτΕ 565/1938). Συνεπῶς, ἡ παύση μοναχοῦ ἀπὸ θέσης προσωρινοῦ ἐφημερίου καὶ ἡ ἐπαναφορά του στήν Μονή, στήν ὁποία ἀνήκει, ἀπόκειται, λόγῳ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἰδιαίτερης κατάστασης τῶν μοναχῶν,

στην απόλυτη διακριτική ἐξουσία τοῦ οἰκείου Μητροπολίτη, μὴ ὑποχρεομένου νὰ αἰτιολογεῖ τὴν σχετική πράξη του. Ἐὰν καὶ κατὰ τὴ γνώμη τῶν Παρέδρων Δ. Μακρῆ καὶ Δ. Βανδώρου οἱ πῶ πάνω διατάξεις, ἐρμηνευόμενες ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀρχῆς τοῦ Κράτους Δικαίου (ἄρθρο 25 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος) καὶ τοῦ δικαιώματος δικαστικῆς προστασίας (ἄρθρο 20 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος) ἔχουν τὴν ἔννοια ὅτι καὶ στὴν περίπτωση αὐτῆ ἢ ἐν λόγῳ δυσμενῆς γιὰ τὸ διοικούμενο διοικητικὴ πράξη πρέπει νὰ φέρει αἰτιολογία, ὅπως, ἄλλωστε, ἔχει ἤδη κριθεῖ (βλ. ΣτΕ 2358/1998). Περαιτέρω, τὸ Τμῆμα κρίνει ὁμοφώνως ὅτι, ἐὰν, παρὰ ταῦτα, ἢ ἐν λόγῳ πράξη φέρει αἰτιολογία, αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι νόμιμη, ἢ νομιμότητα δὲ τῆς αἰτιολογίας αὐτῆς ἐλέγχεται ἀπὸ τὸ ἀκυρωτικὸ δικαστήριο.

5. Ἐπειδὴ, στὴν προκείμενη περίπτωση, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ στοιχεῖα πού ἀπέστειλε στὸ Δικαστήριο ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη..., ὁ αἰτῶν ἱερομόναχος (βλ. τὸ Φ.3/1α/255/10.3.2006 ἔγγραφο τοῦ Μητροπολίτη..., τὰ ἀναφερόμενα σὲ αὐτὸ ἔγγραφο καὶ τὶς κατωτέρω ἀναφερόμενες πράξεις) διορίστηκε ὡς προσωρινὸς διάκονος στὸν Ἱερὸ Ναό..., μὲ τὴ Φ6/2α/125/9.4.1985 πράξη τοῦ Μητροπολίτη..., ἐνῶ μὲ τὴ Φ6/2/1/8.1.1987 πράξη τοῦ ἴδιου Μητροπολίτη διατάχθηκε νὰ ἐπανέλθει στὴ Μονὴ τῆς μετανοίας του λόγῳ τοῦ ὅτι ἐξέλιπαν οἱ λόγοι τῆς διακονίας του. Στὴ συνέχεια μὲ τὴν 277/8.6.1989 πράξη τοῦ Μητροπολίτη διορίστηκε προσωρινὸς διάκονος στὸν Ἱερὸ Ναό..., μὲ τὴν 41/25.1.1992 πράξη τοῦ Μητροπολίτη ... διορίστηκε προσωρινὸς ἐφημέριος στὸν Ἱερὸ Ναό ..., μὲ τὴν 226/15.5.1993 πράξη τοῦ ἴδιου Μητροπολίτη «ἀποσπάσθηκε» στὸν Ἱερὸ Ναό ... ὡς Α' ἐφημέριος αὐτοῦ καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ του Συμβουλίου καὶ μὲ τὴν 434/5.9.1997 πράξη τοῦ ἴδιου Μητροπολίτη «ἀποσπάσθηκε» ὡς ἐφημέριος καὶ ἱεροκέρυκας στὸν Ἱερὸ Ναό ... Μὲ τὴν προσβαλλόμενη 299/31.3.2005 πράξη τοῦ ἐν λόγῳ Μητροπολίτη, ἢ ὁποία ἐκδόθηκε κατ' ἐπίκληση τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 37 παρ. 2 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 33 παρ. 4 τοῦ 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἀναφερόμενου στὴν τελευ-

ταία αὐτὴ διάταξη ἀρθροῦ 46 παρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 2200/1940 (Α' 42), ὁ αἰτῶν παύθηκε ἀπὸ τὴ θέση τοῦ ἐφημερίου καὶ διατάχθηκε νὰ ἐπιστρέψει ὡς ἱερομόναχος στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς μετανοίας του, μὲ τὴν ἀκόλουθη αἰτιολογία: «...δεδομένου ὅτι προτιθέμεθα τὴν προσωρινὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ..., τὴν ὁποῖαν κατέχετε, νὰ πληρώσωμεν διὰ τακτικοῦ ἐφημερίου (ἄρθρον 46 παρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 2200/40), πληροφοροῦμεν ὑμᾶς ὅτι, ἐκλιπόντων τῶν λόγων δι' οὓς διωρίσθητε προσωρινὸς ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ..., παύομεν ὑμᾶς ἐκ τῆς θέσεως ταύτης...».

Ἀκολούθως, στὸ τεῦχος Ἰουλίου 2005 τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» (σελ. 600) δημοσιεύθηκε ἡ ἀπὸ 30.6.2005 προκήρυξη τῆς ἐν λόγῳ θέσης τακτικοῦ ἐφημερίου καὶ μὲ τὴν 60/25/19.1.2006 πράξη τοῦ ἐν λόγῳ Μητροπολίτη διορίστηκε στὴ θέση αὐτὴ ὡς τακτικὸς ἐφημέριος ὁ πρεσβύτερος...

6. Ἐπειδὴ, ὁ λόγος ἀκυρώσεως μὲ τὸν ὁποῖο προβάλλεται ὅτι κακῶς ἢ προσβαλλόμενη ἐκδόθηκε κατ' ἐπίκληση τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 46 παρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 2200/1940, ἢ ὁποία ἔχει περιπέσει σὲ ἀχρησία, ἀφοῦ σὲ πολλοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς διορίζονται ἄγαμοι κληρικοί, εἶναι ἀπορριπτὸς ὡς ἀβάσιμος, διότι οἱ ἀντίστοιχοι περιεχομένου προπαρατεθεῖσες διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 37 παρ. 2 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ν. 590/1977) καὶ 33 παρ. 4 τοῦ 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παραμένουν σὲ ἰσχὺ καὶ δύνανται νὰ ἀποτελοῦν τὸ νόμιμο ἔρεισμα διοικητικῶν πράξεων.

7. Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν ἔννοια τῆς προσβαλλόμενης πράξης ὁ αἰτῶν διορίστηκε σὲ κενὴ ὀργανικὴ θέση ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ..., ὡς προσωρινὸς ἐφημέριος, τοῦ ἀνατέθηκαν, δέ, ἀπὸ λειτουργικῆς ἀπόψεως καὶ καθήκοντα ἱεροκέρυκα, δὲν διορίστηκε, ὅμως, καὶ σὲ κενὴ θέση ἱεροκέρυκα.

Ἐξάλλου, οἱ ἐφημέριοι δὲν εἶναι «ὑπάλληλοι» τῶν οἰκείων Ἱερῶν Ναῶν ἢ τῆς οἰκείας Μητρόπολης ἢ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (βλ. ΣτΕ 2776/1985) καὶ δὲν ἐπίπτουν στὸ πεδίο ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 42 παρ. 2 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὥστε νὰ ἐφαρμοζοῦνται ἀναλογικὰ σὲ αὐτοὺς οἱ διατάξεις τοῦ Κώδικα περὶ

δημοσίων υπαλλήλων, όπως προβλέπεται από τη διάταξη αυτή για το υπαλληλικό προσωπικό των πτώχων νομικών προσώπων. Συνεπώς, ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε παρανόμως χωρίς προηγούμενη απόφαση του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου είναι απορριπτός ως άβάσιμος. Κατά τη γνώμη όμως του Παρέδρου Δημ. Μακρή, τόσο ο λόγος αυτός όσο και οι λοιποί λόγοι, με τους οποίους αμφισβητείται η νομιμότητα της παύσεως του αιτούντος από την επίδικη θέση του προσωρινού έφημερίου, προβάλλονται, εν όψει των προαναφερθεισών διατάξεων και των ιστορηθέντων, άλυσitelώς. Και τούτο, διότι ακόμα και σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλόμενης πράξεως ο αιτών δεν θα μπορούσε να παραμείνει ως προσωρινός έφημεριος στην θέση από την οποία παύθηκε δεδομένου ότι έπακολούθησε ο διορισμός ως τακτικού έφημερίου του μνησθέντος πρεσβυτέρου στην κενή οικεία θέση και συνεπώς δεν είναι στο έξής νομικά έφικτή ή τοποθέτηση και η παραμονή σε αυτήν προσωρινού έφημερίου, αφού δεν συντρέχει πλέον ή προς τούτο προβλεπόμενη από τον νόμο προϋπόθεση της ύπαρξεως κενής οργανικής θέσεως έφημερίου.

8. Έπειδή, έφόσον η προσβαλλόμενη πράξη, σύμφωνα με την αιτιολογία την οποία φέρει, εκδόθηκε βάσει αντικειμενικών δεδομένων, ήτοι τη δυνατότητα πλήρωσης της θέσης προσωρινού έφημερίου με τακτικό (έγγαμο) έφημεριο, που δεν συνάπτονται με υποκειμενική συμπεριφορά του αιτούντος, δεν άπαιτείτο, κατά την έννοια του άρθρου 20 παρ. 2 του Συντάγματος, προηγούμενη κλήση του αιτούντος σε άκρόαση, συνεπώς ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι άπαιτείτο τέτοια κλήση, διότι η πράξη ήταν δυσμενής για τον αιτούντα, είναι απορριπτός ως άβάσιμος.

9. Έπειδή, κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων μόνο έγγαμοι κληρικοί διορίζονται σε θέσεις τακτικών έφημερίων, συνεπώς η προσβαλλόμενη πράξη, έρμηνευόμενη υπό το φώς του κανονιστικού καθεστώτος υπό το οποίο εκδόθηκε, έχει την έννοια ότι ο αιτών διορίστηκε ως προσωρινός έφημεριος.

Συνακόλουθα, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο, χωρίς να αμφισβητείται το γεγονός ότι ο αιτών ήταν άγαμος (έξάλλου, με το από 21.6.2006 υπόμνημά του προς το Διοικητικό Έφετείο Άθηνών, ο αιτών ισχυρίζεται ότι είναι άγαμος), προβάλλεται ότι κατά πλάνη περι τα πράγματα η προσβαλλόμενη πράξη έρείδεται στην παραδοχή ότι αυτός είχε διορισθεί σε θέση προσωρινού και όχι τακτικού έφημερίου, είναι απορριπτός ως άβάσιμος.

10. Έπειδή, ο έφημεριος δεν συνδέεται προς τον Έγρο Ναό στον οποίο είναι διορισμένος ή άποσπασμένος με σύμβαση ή σχέση έξαρτημένης εργασίας άορίστου χρόνου. Έξάλλου, από καμία ειδική διάταξη δεν προβλέπεται η καταβολή άποζημίωσης σε προσωρινό έφημεριο που παύεται από τη θέση του αυτή. Συνεπώς, δεν συνιστά νόμιμη προϋπόθεση της πράξεως παύσεως προσωρινού έφημερίου καταβολή άποζημίωσης (ούτε η προηγούμενη καταβολή «δεδουλευμένων άποδοχών»), τα δε περι του αντίθετου προβαλλόμενα είναι απορριπτά ως άβάσιμα.

11. Έπειδή, ο λόγος ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξεως είναι πλημμελής, διότι δεν υπήρχε ανάγκη πλήρωσης της θέσης του αιτούντος με τακτικό έφημεριο, αφού στον οικείο έγρο ναό υπηρετούν περισσότεροι από δύο πρεσβύτεροι, είναι απορριπτός ως άβάσιμος, διότι είναι κατά νόμο (άρθρο 39 του 2/1969 προαναφερθέντος Κανονισμού) δυνατόν σε έναν Έγρο Ναό να υπηρετούν περισσότεροι από δύο τακτικοί έφημεριοι, ο δε αιτών είχε διορισθεί («άποσπασθεί») σε άλλη κενή θέση έφημερίου, ως προσωρινός έφημεριος, η οποία, μάλιστα, στις 19.1.2006 πληρώθηκε με τον έγγαμο κληρικό, ως τακτικό έφημεριο.

12. Έπειδή, ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι έξαιτίας της προσβαλλόμενης πράξεως ο αιτών θα μείνει όλως ένδειξ και θα όδηγηθεί στην έξοδο από την τάξη των κληρικών, είναι απορριπτός ως άπαραδέκτος, διότι με αυτόν δεν προσάπτεται πλημμέλεια στην προσβαλλόμενη πράξη.

13. Έπειδή, κατά τη σαφή έννοια της προσβαλλόμενης πράξεως ο αιτών παύθηκε από τη θέση του προσωρινού έφημερίου προκειμένου να πληρωθεί αυτή με έγγαμο κληρικό ως τακτικό έφημεριο. Συνεπώς,

οί ισχυρισμοί με τους οποίους προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι αναιτιολόγητη, διότι βεβαιώνει ότι εξέλιπαν οί λόγοι διορισμού του ως προσωρινού έφημερίου εις τόν 'Γ.Ε. Ναόν ... χωρίς να τους προσδιορίζει ειδικώς είναι απορριπτέοι ως άβάσιμοι.

14. Έπειδή, στο άρθρο 48 περ. 4 του π.δ. 18/1989 (Α' 8) ορίζεται ότι: «Λόγοι που θεμελιώνουν την αίτηση άκυρώσεως είναι: ... 4) Κατάχρηση έξουσίας, όταν η πράξη της Διοίκησης φέρει μεν καθεαυτήν όλα τα στοιχεία της νομιμότητας, γίνεται όμως για σκοπό καταδήλως άλλον από εκείνον για τον οποίο έχει νομοθετηθεί.». Στην προκείμενη περίπτωση, σύμφωνα με τις από 6.7.2005 απόψεις της Ίερās Μητροπόλης ... προς τὸ Διοικητικό Έφετείο Αθηνών (άρ. πρωτ. 7367/7.7.2005) ὁ αἰτῶν τὰ τελευταῖα χρόνια εἶχε προβεῖ σὲ σειρά ἐπίμεμπτων πράξεων, ὀρισμένες μάλιστα ἀπὸ τὶς ὁποῖες εἶχαν δημοσιοποιηθεῖ εὐρέως ἀπὸ μία τηλεοπτικὴ ἐκπομπὴ καὶ σκανδάλιζαν τοὺς πιστοὺς (βλ. σελ. 4-9 τῶν πιὸ πάνω ἀπόψεων, ὅπου περιγράφεται ἀναλυτικὰ ἢ πιὸ πάνω συμπεριφορὰ τοῦ αἰτοῦντος). Σύμφωνα με τὶς ἐν λόγω ἀπόψεις (βλ. σελ. 8-9): «... Εἶναι προφανές ὅτι καὶ πάλι ἀπὸ λόγους ἐπιείκειας, ἂν καὶ δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωση ἀπὸ κανένα κανόνα νὰ γραφεῖ αἰτιολογία στὴ διάταξη ἐπιστροφῆς στὴ μονὴ τῆς μετανοίας ἱερομονάχου, δὲν ἀναγράφηκε αὐτὴ στὴν προσβαλλόμενη πράξη, γιὰ νὰ μὴν ἐκτεθεῖ περισσότερο ὁ ἴδιος ὁ αἰτῶν στὸ χῶρο τῶν κληρικῶν, ἀλλὰ καὶ σὲ αὐτὸν τῶν πιστῶν. ... Σὲ κάθε περίπτωση εἶναι ἀληθές ὅτι ἔχει γίνει ἡδη προκήρυξη γιὰ τὴν κάλυψη τῆς θέσεως πὸν κατεῖχε ὁ αἰτῶν, με ἔγγραφο κληρικό...». Ἐξάλλου στὸ ἀπὸ 5.6.2005 ἔγγραφο τοῦ ἐκδώσαντος τὴν προσβαλλόμενη πράξη Μητροπολίτη ..., τὸ ὁποῖο ἀναφέρεται ὡς συνημμένο στὶς πιὸ πάνω ἀπόψεις τῆς ἐν λόγω Μητροπόλης (βλ. σελ. 8 τῶν ἀπόψεων), διαλαμβάνεται ὅτι λόγω συγκεκριμένης ἐπίμεμπτης συμπεριφορᾶς τοῦ αἰτοῦντος, ἢ ὁποῖα δημοσιοποιήθηκε ἀπὸ μία τηλεοπτικὴ ἐκπομπή, προκλήθηκε σκανδαλισμὸς τῶν πιστῶν καὶ ὁ τοποτηρητῆς τῆς Μητροπόλης ... ἔθεσε στὶς 6.6.2004 τὸν αἰτοῦντα σὲ ἀργία ἄνευ στέρησεως τῶν ἀποδοχῶν του. Τέλος, στὸ ἐν λόγω ἔγγραφο τοῦ ὁ Μητροπολίτης ἀναφέρει ὅτι στὴ Μητροπόλὴ του ὑπάρ-

χουν πολλές αἰτήσεις μετάθεσης κληρικῶν ἀπὸ ἄλλες Μητροπόλεις, καθὼς καὶ χειροτονίες νέων κληρικῶν καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἀποφασίσθηκε ἡ σταδιακὴ παύση ὀρισμένων ἱερομονάχων προκειμένου νὰ καλυφθοῦν οἱ οἰκείες θέσεις ἐφημερίων με ἔγγραφους κληρικούς.

15. Έπειδή, ἀπὸ τὰ ἀναφερόμενα διηγηματικῶς στὰ ὡς ἄνω ἔγγραφα γιὰ τὴν πολιτεία τοῦ αἰτοῦντος - ἱερομονάχου δὲν προκύπτει ὅτι ἡ προσβαλλόμενη πράξη ἐξεδόθη γιὰ σκοπὸ διάφορο καὶ δὴ καταδήλως ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ ἐφαρμοσθέντος κανόνος δικαίου. Ἀντιθέτως ἀπὸ τὰ ἔγγραφα αὐτὰ προκύπτει ὅτι ὁ ἀρμόδιος Μητροπολίτης ἐπισημαίνει περιστάτικα καὶ ἐπιλήψιμες ἐνέργειες τοῦ αἰτοῦντος, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο νὰ ἀποτελέσουν ὑλικὸ πειθαρχικοῦ του ἐλέγχου, ἀσχέτου ὅμως με τὴν κρινόμενη ὑπόθεση. Συνεπῶς, οἱ λόγοι ἀκυρώσεως περὶ καταχρήσεως ἐξουσίας καὶ καταχρήσεως διαδικασίας, οἱ ὁποῖοι ἐπικαλοῦνται γιὰ τὴν θεμελίωσή τους τὰ ὡς ἄνω ἔγγραφα εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι. Ἄν καὶ κατὰ τὴ γνώμη τοῦ Παρέδρου Δ. Βανδώρου ἀπὸ τὶς πιὸ πάνω ἀπόψεις τῆς Διοίκησης, τὸ συνημμένο ἔγγραφο τοῦ οἰκείου Μητροπολίτη, καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἡ προσβαλλόμενη πράξη ἐκδόθηκε κατ' ἐπίκληση τῆς «πρόθεσης» τοῦ ἐν λόγω Μητροπολίτη νὰ πληρώσει τὴ θέση, ὅτι ἡ προκήρυξη ἐκδόθηκε 3 μῆνες μετὰ καὶ ἡ πλήρωση τῆς θέσης ἔλαβε χώρα 9 μῆνες μετὰ τὴν παύση τοῦ αἰτοῦντος, ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ μόνος ἀληθὴς λόγος γιὰ τὴν ἔκδοση τῆς προσβαλλόμενης πράξης ἦταν ἡ ἐπίμεμπτη συμπεριφορὰ τοῦ αἰτοῦντος, ἢ δὲ πλήρωση τῆς θέσης ἀποφασίσθηκε πρὸς κάλυψη τῶν ἀναγκῶν λειτουργίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ πὸν θὰ προέκυπταν ἀπὸ τὴν παύση τοῦ αἰτοῦντος, δηλαδὴ ἀποτελέσε συνέπεια καὶ ὄχι αἰτία τῆς παύσης αὐτῆς. Συνεπῶς, ἡ προσβαλλόμενη πράξη διακριτικῆς εὐχέρειας ἐκδόθηκε κατὰ κατάχρηση ἐξουσίας, με ἀποτέλεσμα μάλιστα νὰ στερηθεῖ ὁ αἰτῶν τοῦ δικαιώματος προηγούμενης ἀκρόασης, τὸ ὁποῖο θὰ ἀπολάμβανε σὲ περίπτωση πὸν ἡ προσβαλλόμενη πράξη ἔφερε τὴν ἀληθῆ αἰτιολογία τῆς ἔκδοσής της, καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ, πὸν βασίμως προβάλλεται ἔπρεπε, κατὰ τὴ γνώμη αὐτῆ, νὰ γίνει δεκτὴ ἢ αἴτηση καὶ νὰ ἀκυρωθεῖ ἡ προσβαλλόμενη πράξη.

16. Ἐπειδή, μὴ προβαλλομένου ἄλλου λόγου ἀκυρώσεως, ἡ κρινόμενη αἴτηση πρέπει νὰ ἀπορριφθεῖ.

Διὰ ταῦτα

Ἀπορρίπτει τὴν αἴτηση.

Διατάσσει τὴν κατάπτωση τοῦ παραβόλου.

Ἐπιβάλλει σὲ βάρος τοῦ αἰτουῦντος τὴ δικαστικὴ δαπάνη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ..., πὺν ἀνέρχεται σὲ τετρακόσια ἑξήντα (460) εὐρώ.

Ἡ διάσκεψη ἔγινε στὴν Ἀθήνα σὺς 18 Ἀπριλίου 2008

Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Σωτ. Ρίζος

Ὁ Γραμματέας
Ν. Ἀθανασίου

καὶ ἡ ἀπόφαση δημοσιεύθηκε σὲ δημόσια συνεδρίαση τῆς 5ης Ἰουνίου 2008.

Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Σωτ. Ρίζος

Ἡ Γραμματέας τοῦ Γ' Τμήματος
Α. Τριάδη

**Η ΤΥΧΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΤΩΝ
«ΔΙΑΛΕΛΥΜΕΝΩΝ
ΜΟΝΩΝ»
(Β.Δ. 25.9.1833)***

Ἀπὸ τοὺς πρώτους μῆνες τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ὁθωνος στὸ ἑλληνικὸ κράτος ἡ Ἀντιβασιλεία ἔδειξε τὸ ἄμεσο ἐνδιαφέρον της γιὰ τὴν ταχεῖα διαμόρφωση ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς καὶ τὴν νομοθετικὴ ἐπιβολὴ δραστηκῶν λύσεων. Ἡ ἐπιμέλεια αὐτὴ δὲν εἶναι ἄστοχο νὰ ἀποδοθεῖ στὴν κατανόηση ἀπὸ τὴν νέα ἐξουσία τῆς πολιτικῆς σημασίας καὶ τῶν πολυώνυμων συνεπειῶν πὺν εἶχε ἢ μέχρι τότε παρουσία καὶ δραστηριότητα τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας ἀφ' ἑνὸς ὡς ἐκπροσώπου τῶν ὑπόδουλων ὀρθοδόξων ἔναντι τοῦ Σουλτάνου καὶ ἀφ' ἑτέρου ὡς ἰδιοκτήτη σημαντικῆς περιουσίας, πὺν τῆς ἐπέτρεπε τὴν ἄσκηση οἰκονομικῆς, προνοιακῆς καὶ μορφωτικῆς πολιτικῆς, ἐπομένως πολιτικῆς γενικότερα. Μέσα σὲ αὐτὸ τὸ κλίμα ἢ ἀποκοπὴ ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ ἢ ὑπαγωγή τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας στὸν Βασιλέα¹, ὅπως καὶ ἢ ἀνάληψη τῆς διαχείρισης μεγάλου τμήματος τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας ἀπὸ τὸ κράτος προσέλαβε χαρακτηριστὰ ἐκκαθάρισης τοῦ πολιτικοῦ λογαριασμοῦ μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας.

Ι. Ὁριοθέτηση τοῦ ἀντικειμένου ἔρευνας

Ἡ παροῦσα μελέτη ἐστιάζει τὸ ἐνδιαφέρον της στὸ κύρος καὶ τὶς ἔννομες συνέπειες τῆς ἀθρόας διαλύσεως Ἰ. Μονῶν καὶ ἀφαιρέσεως τῆς περιουσίας τους μὲ βάση τὸ Β.Δ. τῆς 25ης.9.1833 πὺν ἐξέδωσε ἢ Ὁθωνικὴ Ἀντιβασιλεία. Οἱ πρὸς διάλυση Ἰ. Μονῶν ἀρχικῶς καταγράφθηκαν στὸν προηγηθέντα «Κατάλογο τῶν ἐντὸς τοῦ Βασιλείου Μοναστηρίων ὄσων ἢ κατάστασις εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαίδευσέως Γραμματεῖαν, διηρημένων, κατ' ἀναλογίαν τῆς κτηματικῆς τῶν περιουσίας εἰς τέσσαρας τάξεις», πὺν συνέταξε ἢ Νομοπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ (ἢ ὁποία συνεστήθη μὲ Β.Δ. τῆς 27ης.3.1833) καὶ στὶς 7.6.1833 ὑποβλήθηκε συνημμένος στὴν Ἐκθεση τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Γραμματεῖα ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὡς πρὸς τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα γιὰ τὴν κατάσταση τῶν μοναστηρίων². Τελικὸς κατάλογος Ἰ. Μονῶν, πὺν συμπεριλάμβανε τὶς πρὸς διάλυση, συνόδευε καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 23/19.8.1833 ἀναφορὰ τῆς ἀντικανονικῆς «Ἱερᾶς Συνόδου» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ.λπ. Β. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας» πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀπὸ 25.9.1833 β. διατάγματος³.

* Ἡ μελέτη αὐτὴ σὲ πιὸ ἀνεπτυγμένη μορφή δημοσιεύθηκε στὸ Περιοδικὸ Νομοκανονικὰ 1/2008, σελ. 43 ἐπομ.

1. Βλ. ἄρθρο 1 τῆς «Διακηρύξεως περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας» (Ε.τ.Κ. φ. 23/1-13.8.1833): «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ...κατὰ τὸ δὲ διοικητικὸν μέρος ἔχουσα ἀρχηγὸν τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος...», ἄρθρο 5: «Εἰς τὴν Σύνοδον παρευρίσκεται εἰς βασιλικὸς ἐπίτροπος...». Βλ. Ἰ.Μ. Κονιδάρη, Ἡ διαπάλη νομιμότητος καὶ κανονικότητος καὶ ἢ θεμελίωση τῆς ἐναρμονίσεώς τους, 1994, σ. 39 ἐπομ.

2. Γιὰ τὴν Νομοπαρασκευαστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1833 βλ. ἀντὶ πολλῶν Σ.Ν. Τρωιάνο - Χ.Γ. Δημακοπούλου, Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία, Οἱ σχέσεις τους κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα (1833-1852), σ. 68 ἐπομ. (γιὰ τὸν Κατάλογο βλ. αὐτόθι σ. 200 ἐπομ.).

3. Βλ. τὴν ὑπ' ἀριθ. 23/19.8.1833 εἰσήγηση τῆς «Ἰ. Συνόδου» ἀπὸ τὴν πρόσφατη βιβλιογραφία εἰς Σπ. Κοκκίνη, Τὰ μοναστήρια τῆς Ἑλλάδος, 1976, σ. 223. Ἀντιστοίχως

Μετά την έκδοση του Β.Δ. της 25ης.9.1833 ή διαδικασία διαλύσεως Ἱ. Μονῶν καὶ δημεύσεως τῆς περιουσίας τους ἀνακλήθηκε ἐπανειλημμένως ἀπὸ τὴν ἀρχουσία μὲ μεταγενέστερα «διατάγματα» καὶ νόμους. Εἶναι ὅμως κατ' ἐπέκταση ἀντιληπτὸ ὅτι διατάξεις, ἀντικείμενο ρυθμίσεως τῶν ὁποίων εἶναι οἱ περιουσιακὲς ἔννομες σχέσεις ὄσων Ἱερῶν Μονῶν δὲν διελύθησαν τὰ ἔτη 1833-1834 (δηλ. τὰ τῆς «διατηρουμένης» ἢ τῆς «ἐκπονητέας» περιουσίας τους κατὰ τὶς διακρίσεις τῶν νεότερων σχετικῶν νομοθετημάτων) δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴ καὶ δὲν ἀπασχολοῦν τὶς ἀναλύσεις τοῦ παρόντος. Δὲν ἐνδιαφέρουν λοιπὸν ὡς καθ' ὕλην ἄσχετα νομοθετήματα:

1. Ὁ Ν. ΓΥΙΔ' /16-19.11.1909 «Περὶ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου καὶ διοικήσεως Μοναστηρίων» (ΦΕΚ Α' 270). Τὸ «Γενικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον» εἶναι τὸ νομικὸ πρόσωπο, τὸ ὁποῖο ὡς προσόδους εἶχε τὰ εἰσοδήματα τῶν διατηρουμένων Ἱ. Μονῶν, ποὺ διέφυγαν τῆς διαδικασίας ἀναγκαστικῆς διαλύσεως τοῦ Β.Δ. τῆς 25ης.9.1833 (ἄρθρα 3-5).

καταλόγους τῶν «διατηρουμένων» μονῶν περιλαμβάνει ὁ Πίνακας τῶν («διατηρουμένων») 152 Μοναστηρίων τοῦ ἔτους 1858 (βλ. Α.Ζ. Μάμουκα, *Τὰ Μοναστηριακά, ἐν Ἀθήναις 1859*, σ. 77 ἐπομ.), ἐπίσης ὁ «Πίναξ τῶν κατὰ τὸ Κράτος ὑπαρχόντων Μοναστηρίων, Μέρος Α'. Διατηρούμενα. Ὑπουργεῖον ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ.λπ. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου καὶ λιθογραφείου, Ὀκτώβριος 1890», ὅπου ἀναφέρονται 198 μοναστήρια, ὁ ἀναλυτικὸς Κατάλογος (διατηρουμένων) Μονῶν καὶ ὁ Κατάλογος Μονῶν ἐχουσῶν ἔλαττον τῶν 5 μοναχῶν κατὰ τὸ ἔτος 1897 (ὅπου ἀναφέρονται 179 μοναστήρια) (βλ. Εὐ. Κ. Κοφινιώτου, *Ἡ Ἐκκλησία ἐν Ἑλλάδι, Ἀθήναις 1897*, σ. 3-32), ἢ «Ἐπετηρὶς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως 1900-1901, ἐν Ἀθήναις 1901», (σ. 9-33, ὅπου ἀναφέρονται 180 μοναστήρια), ἢ «Ἐπετηρὶς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως 1907-1908, ἐν Ἀθήναις 1909», (σ. 15-29, ποὺ περιέχει κατάλογο τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1907 ὑφισταμένων 177 μοναστηριῶν), ὁ «Πίναξ ἐμφαινῶν τὴν εἰσφορὰν τῶν ἀνὰ τὸ Κράτος Ἱερῶν Μονῶν ὑπὲρ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως διὰ τὸ ἔτος 1910» (Ε.τ.Κ. τ. Α' ἀριθ. 196/26.7.1911), τὸ «Δελτίον τοῦ Ὑπουργείου Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως. Παράρτημα 4, ἐν Ἀθήναις 1919» (σελ. 30-45), ὅπου δημοσιεύθηκαν συγκριτικοὶ στατιστικοὶ πίνακες γιὰ τὴν περιουσία καὶ τοὺς ἐγκαταβιοῦντες τῶν 158 μοναστηριῶν τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος γιὰ τὸ ἔτος 1919.

2. τὸ Ν.Δ. τῆς 21.5/11.6.1925 «περὶ συγχωνεύσεως τῶν ἐν ἐκάστη Ἱερᾷ Μητροπόλει τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος ὑπαρχουσῶν μονῶν», ποὺ ὄρισε ὑποχρεωτικὴ συγχώνευση ὄλων τῶν Ἱ. Μονῶν ἐκάστης Μητροπόλεως σὲ μίᾳ λειτουργοῦσα Μονὴ μὲ Β. Διάταγμα (ἄρθρα 1 6).

3. ὁ Ν. 4684/1930 «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας», ποὺ κωδικοποιήθηκε μὲ τὸ Π.Δ. 14/22.9.1931 (ἐν γένει καὶ εἰδικότερα τὰ ἄρθρα 21 καὶ 22).

Τὸ «Γενικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον» καταργήθηκε ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1930 λόγω τοῦ Π.Δ. τῆς 23/26ης Ἰουνίου 1930, ποὺ ἐκδόθηκε σὲ ἐπέκταση τοῦ ἄρθρ. 18 § 5 τοῦ κώδ. ν. 4684/1930, ὁ ὁποῖος συνέστησε σὲ ἀντικατάστασή του τὸν «Ὄργανισμὸν Διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας» (Ο.Δ.Ε.Π.), ποὺ ἐπίσης ἀντικαταστάθηκε μὲ τὸν «Ὄργανισμὸν Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας» (Ο.Δ.Δ.Ε.Π.)⁴ καὶ μετονομάστηκε τὰν ἀπαλιν σὲ «Ὄργανισμὸν Διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας» (Ο.Δ.Ε.Π.) ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 46 § 5 τοῦ Ν. 590/1977 μὲ τὸν κωδικοποιημένο Κανονισμὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 14/1981⁵. Ὁ ὄργανισμὸς καταργήθηκε τελικὰ μὲ τὸν Ν. 1811/1988 (ἄρθρο 3) ποὺ κύρωσε τὴν συμφωνία Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἱερῶν Μονῶν.

II. Κύρος καὶ ἔννομες συνέπειες τοῦ Β.Δ. τῆς 25ης.9.1833 τῆς Ἀντιβασιλείας

Στὸ ἑλληνικὸ κράτος ὑφίστατο κατὰ τὴν ἐπίμαχη περίοδο ἐκδόσεως τοῦ Β.Δ. τῆς 25ης.9.1833 καὶ ἕως τὸ 1844 καθεστὼς «ἀπόλυτης μοναρχίας», ἢ κυβερνηση ἐπομένως τῆς Ἀντιβασιλείας ἀσκοῦσε πρωτογενῆ ἐξουσία ἐκδίδοντας «νόμους» ἢ «βασιλικά διατάγματα», ἀδέσμευτη καὶ ἀπεριόριστη ἀπὸ ἐθνικὲς διατάξεις ἀνώτερης τυπικῆς ἰσχύος, δηλαδὴ Σύνταγμα⁶. Ὡστόσο ἐνδιαφέρει ἡ ἀπόφαση ἐπὶ τῆς ἰσχύος

4. Βλ. Κανονισμὸ Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπ' ἀριθ. 1/1969 (Ε.τ.Κ. τ. Α' φ. 158) Βλ. καὶ εἰς Ἱ.Μ. Κονιδάρη, *Κανονισμοὶ Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*, 2001, σ. 1.

5. Ε.τ.Κ. τ. Α' φ. 11.

6. Ν.Κ. Ἀλιβιζάτος, *Εἰσαγωγή στὴν Ἑλληνικὴ συνταγματικὴ ἱστορία, τεῦχος Α' 1821-1941*, 1981, σ. 48 ἐπομ..

ἢ ὄχι τοῦ Β.Δ. τῆς 25ης.9.1833, ἡ κρίση δηλαδή τοῦ κύρους του ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ὅτου ἡ ἑλληνικὴ ἔννομη τάξη ἀπέκτησε Καταστατικὸ Χάρτη καὶ ἰδίως ὑπὸ τὸ ἰσχύον συνταγματικὸ καὶ νομοθετικὸ καθεστῶς. Ἡ πενταμελής «Ἱερὰ Σύνοδος» τῆς «Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος», πρὶν τὴν ἔκδοσιν τοῦ Β.Δ. τῆς 25ης. 9.1833, μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 23/19.8.1833 ἀναφορὰ τῆς «Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κ.λπ. Β. Γραμματεῖαν τῆς Ἐπικρατείας» διέκρινε τὶς Ἰ. Μονὲς σὲ τρεῖς κατηγορίες, τὶς ὁποῖες κατέγραψε καὶ σὲ σχετικὸ κατάλογο: α) τὶς ἔρημες (116 Ἰ. Μονές), β) ὅσες ἔπρεπε νὰ ὑποβληθοῦν «εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Α.Μ. λαμβανόντων τῶν ἐν αὐτοῖς μοναζόντων τ' ἀναγκαῖα ἀπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου» (119 Ἰ. Μονές) καὶ τὶς καθυποβαλλόμενες «εἰς ἔρανον τακτὸν» ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου (226 Ἰ. Μονές)⁷. Παρατίθεται κατωτέρω τὸ ἀδημοσίευτο στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως Βασιλικὸ Διάταγμα τῆς 25ης Σεπτεμβρίου 1833 τῆς Ἀντιβασιλείας, πὺν ὑπερθεμάτισε σὲ δραστηκότητα τὶς προτάσεις τῆς «Συνόδου» καὶ ὄρισε:

«Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας Γραμματέως Ἡμῶν 28 Αὐγούστου (9 Σεπτεμβρίου) 1833, περὶ φορολογίας καὶ μισθώσεως τῶν μοναστηριακῶν, διατάττομεν.

Α'. Κατὰ τὴν ἀναφορὰν τῆς Συνόδου, ὅλα τὰ ἐγκαταλελειμμένα ἤδη καὶ ἔρημα μοναστήρια καὶ μοναστηριακὰ κτήματα θέλουν εἰσοδεύεσθαι ἀπὸ τοῦ νῦν διὰ τῶν Γενικῶν Ἐφόρων εἰς λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου καὶ πρὸς τὴν σκοπομένην βελτίωσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας.

Β'. Ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπάγονται καὶ τὰ ἐν τῷ ὑπὸ γράμμα Β καταλόγῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σημειούμενα μοναστήρια, ἐν οἷς ὀλίγοι τινες μονά-

ζουν ἀκόμη καὶ νῦν, ὄχι πλέον τῶν 6 μοναχῶν, ἀφοῦ οὗτοι μετατεθῶσιν εἰς ἄλλα μοναστήρια.

Γ'. Πρὸς τοῦτο θέλουν προσκληθῆ οἱ Νομάρχαι νὰ ἀναφέρωσιν εἰς ποῖον τῶν διατηρουμένων μοναστηριῶν ἐπιθυμοῦν νὰ μετατεθοῦν οἱ μοναχοὶ οὗτοι, κατὰ τὴν ἀναφορὰν τούτων ἡ Γραμματεία συνεννοηθεῖσα μετὰ τῆς Συνόδου, θέλει ἐνεργῆσαι, ὅσον ἐνεσισι τάχιον καὶ καταλληλότερον, τὴν ποθομένην ἐνὸς ἐκάστου μετάθεσιν.

Δ'. Ὅλων τούτων τῶν μοναστηριακῶν (κτημάτων) καὶ τῶν αὐτοῖς προσσηκόντων δικαιωμάτων καὶ κινήτων θέλουν ἐκτεθῆ καὶ διευθυνθῆ εἰς τὴν Γραμματεῖαν ἀκριβεῖς περιγραφικοὶ κατάλογοι μετὰ περιληπτικῶν ἀναφορῶν περὶ τῆς ἐπωφελεστερας χρήσεως τῶν, ἀλλ' ἄνευ τινὸς ἀναβολῆς πρέπει νὰ διαταχθῆ ἢ ἀπόπειρα τῆς ἐπὶ ὠρισμένῳ χρόνῳ μισθώσεως περὶ τὴν διαρρήδην ἐπιφύλαξιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀνωτάτης ἐγκρίσεως, πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ὁποίας πρέπει νὰ τεθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους Ἀρχὰς γενόμεναι διαπραγματεύσεις.

Ε'. Αἱ περὶ τῆς μισθώσεως αὐτῆς συνθέσεις θέλουν ἀφεθῆ κατ' ἀνάγκην εἰς τὰς ἐξωτερικὰς Ἀρχὰς (τοὺς Νομάρχας), ἐπειδὴ οὔτε τὸ ποσὸν καὶ ποῖον τῶν πραγμάτων τούτων, οὔτε αἱ τοπικαὶ σχέσεις εἶν' ἀκριβῶς γνωστά, οὐδ' ἐκ τῶν προκειμένων πρακτικῶν δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθοῦν· ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ παραμεληθῆ ἢ διὰ σχετικῶν ἀξιοχρέων ἐγγυήσεων ἐκ μέρους τῶν μισθωτῶν ἐξασφάλισις τοῦ δημοσίου, καθ' ὅσον οἱ μισθωταὶ οὗτοι δὲν εἶναι ἱκανῶς γνωστά, μ' ὅλα τὰ δικανικὰ χαρακτηριστικὰ ἐφοδιασμένα, ὑποκείμενα.

ΣΤ'. Ὡς πρὸς τὴν μίσθωσιν τῶν μοναστηριῶν (ὑπὸ ἀριθ. 2), ἐν οἷς μονάζουσι κατὰ τὸ παρὸν ὀλίγοι τινες ἀκόμη μοναχοί, θέλουν προτιμηθῆ αὐτοὶ τοῦτοι ὡς μισθωταί, καὶ ἀφεθῆ ὡς τοιοῦτοι εἰς τὴν κάρπωσιν τῶν μοναστηριακῶν, ἐὰν τυχὸν δὲν προκρίνουν, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, νὰ μεταβῶσιν εἰς ἄλλὰ διατηρητέα μοναστήρια...

Ζ'. Ὅλων τούτων τῶν προϊόντων (φόρων) ἢ εἰσπραξίς θέλει ἀφεθῆ καταλλήλως εἰς τοὺς Νομάρχας δι' ὧν θέλουν ἀποστέλλεσθαι εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐπικρατείας, τὸ ὁποῖον θέλη κρατεῖ ἰδιαίτερον περὶ τούτου λογαριασμὸν.

7. Βεβαίως ὁ κατάλογος τῆς ὑπ' ἀριθ. 23/19.8.1833 εἰσηγήσεως τῆς «Συνόδου» δὲν ἐξήντησε τὶς πρὸς διάλυση Μονές, οἱ ὁποῖες στὴν πρᾶξιν ἔφθασαν τελικῶς τὶς 412 κατὰ τὰ ἔτη 1833 καὶ 1834, ἐνῶ ἀπέμειναν λειτουργοῦσες μόνο 151 Ἱερᾶς Μονές (καὶ ὄχι 119 «ὑποτελεῖς» ἢ 226 «φορολογούμενες», ὡς προτάθηκε) καὶ σὲ αὐτὲς προστέθηκε ἡ ἰδρυθεῖσα μὲ τὸ ἀπὸ 7.3.1845 Β. Διάταγμα Ἰ.Μ. Ἀγ. Κων/νου εἰς Γράδον (βλ. Σπ. Κοκκίνη, ὅπ. π., σ. 291).

Θ'. *Ἡ διαχειρίσις τῶν πρὸς βελτίωσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ σχολείων προσδιωρισμένων τούτων εισοδημάτων ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Ἡμετέραν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας Γραμματεῖαν*⁸.

Τὸ ἀνωτέρω Β.Δ. τῆς 25ης.9.1833 συναιρεῖ δυὸ κατηγορίες κανονιστικῶν ρυθμίσεων, μία ἐφ' ἅπαξ νομοθετικὴ ρύθμιση, δηλαδή ἐπέβαλε ipso jure τὴν «διάλυση» τῶν κατὰ τὸν χρόνο ἐκδόσεώς του ὑφισταμένων ἢ ἐρημωθεισῶν Ἱ. Μονῶν ὡς ὑποκειμένων δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων καὶ μία διαρκοῦς χαρακτηριστὴρὰ διάταξη, κατὰ τὴν ὁποία οἱ μοναστηριακὲς περιουσίαι ἀντὶ νὰ περιέλθουν λ.χ. στὴν αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, στὶς Ἱερῆς Μητροπόλεις ἢ στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο «θέλουν εἰσοδεύεσθαι ἀπὸ τοῦ νῦν ... εἰς λογαριασμόν τοῦ δημοσίου» (§ Α'), ὑπόκεινται πλέον στὴν διοίκηση καὶ διαχείριση τοῦ δημοσίου.

Ὁ τελευταῖος κανόνας δικαίου ἐπαναλήφθηκε μὲ κάποιες νομοθετικὲς παλινωδίες, ἀλλὰ ἀμετάβλητος στὴν βασικὴ του σύλληψη. Ἔτσι τὸ Β.Δ. τῆς 3ης/15ης.12.1834 «περὶ τῶν ἐνοικιαζομένων μοναστηριακῶν κτημάτων» ἐντελλόταν «ὄλα τὰ μετὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην [Ἰούνιο 1829] ἐνοικιασθέντα πολυετῶς μοναστηριακὰ κτήματα, νὰ μεταβοῦν ἀνεξαρτέτως εἰς τὴν κυριότητα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ καμμία ἀποζημίωσις νὰ μὴ δοθῇ εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς ὡς ἐνοικιάσαντας κακῇ τῇ πίστει»⁹. Στὴν ἴδια γραμμὴ τὸ Β.Δ. τῆς 20ης.5/1ης.6.1836 «περὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων»¹⁰, πού ἀφοροῦσε στὰ μοναστηριακὰ κτήματα σὲ ὅλη τὴν τότε ἐπικράτεια¹¹, διακηρύσσοντας στὸ προοίμιό του ὅτι «τὰ κτήρια, ὅσα ἀφιερῶθησαν ἅπαξ εἰς τὴν δημοσίαν θείαν λατρείαν, καθὼς καὶ οἱ τόποι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ταῦτα ἀνηγέρθησαν, δὲν ὑπάγονται εἰς οὐδενὸς τὴν ιδιοκτησίαν», ἐπανέλαβε ὡστόσο ὅτι «[ὅ]σα δὲ ἐρείπια ἐκκλησιῶν καὶ μετοχιῶν ὑπάγονται εἰς διαλελυμένα μοναστήρια θέλουν ἐκπονηθῆ ἀνυπερθέτως διὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησια-

στικῶν Γραμματείας, ... καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν ἐξαγόμενον θέλει χρησιμεύσει ἀποκλειστικῶς εἰς ἀνέγερσιν πανεπιστημίου»¹². Ἀπὸ τὸ ἐκτιθέμενο εὔρος ἐξουσιῶν καὶ τὴν ἀντιπαράβολὴ τῶν ἀνωτέρω διαταγμάτων καθίσταται κατανοητὸ ὅτι ὁ νομοθέτης θεμελίωνε (καὶ ἐννοοῦσε ἤδη ἀπὸ τὸ 1833) ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ δημοσίου ὄχι ἀπλῶς δικαίωμα «ἐπικαρπίας», διαχειρίσεως καὶ ἀπολήψεως ἐσόδων («θέλουν εἰσοδεύεσθαι»), ἀλλὰ καὶ κυριότητος ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τῶν διαλελυμένων Μονῶν. * * *

Ἡ περιουσία τῶν ἤδη κατὰ τὸ ἔτος 1834 διαλυθεισῶν 412 Ἱ. Μονῶν («μονηδρίων»), περιῆλθε μετὰ τὸ δημόσιο στό «Παλαιὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον», ἓνα νομικὸ πρόσωπο δημοσίου δικαίου¹³, πού ὁ ὀργανισμὸς του τέθηκε σὲ ἰσχὺ μὲ τὸ Β.Δ. τῆς 1ης/13ης 12.1834 «Περὶ σχηματισμοῦ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου καὶ ὁδηγίαι τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ»¹⁴. Στὴν 10η καὶ 13η παράγραφο τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος ὑπαινίσσεται ὁ νομοθέτης τὴν πηγὴ ἐσόδων τοῦ νεοπαγοῦς Ταμεῖου: «10. ... συνάζουν οἱ νομαρχιακοὶ καὶ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι κατὰ νομοὺς καὶ ἐπαρχίας, ..., ὄλα τὰ εἰσοδήματα, ὅσα χορηγοῦν τὰ διαλυθέντα μοναστήρια... 13. Αἱ εἰσπράξεις αὐταὶ θέλουν καταγράφεσθαι κατὰ λεπτομερείας εἰς τὰ κατάστιχα τοῦ Γεν. Ταμεῖου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γραμματίων, πληρώνονται δὲ ὀλιγκῶς καθ' ἡμέραν εἰς τὸ Ἐκκλησ. Ταμεῖον», ἐνῶ σαφέστερα στὸ ὡς ἄνω Β.Δ. τῆς 1ης/13ης.12.1834 ἀνατίθεται στὴν διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ του: «α. Νὰ καταστρώσῃ γενικὸν κτηματολόγιον (cadaste) ὅλης τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας τῶν ἱερῶν καταστημάτων καὶ ἰδίως τῶν μοναστηρίων τοῦ κράτους»¹⁵. Κατ' ἐπέκταση ἐνδιαφέρουν ἐδῶ νομοθετήματα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν στὴν περιουσία τῶν διαλυθεισῶν Ἱ. Μονῶν κατὰ τὰ ἔτη 1833-1834, ἢ ὁποία περιῆλθε στό «Παλαιὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον».

Κατόπιν ἔρευνας στὴν μεταγενέστερη τοῦ 1834 νομοθεσία δὲν θὰ ἀνακαλύψει κανεῖς νομοθετικὲς ρυθμίσεις, πού καταδεικνύουν ἀνάπτυξη κάποιας ἰδιαι-

8. Α.Ζ. Μάμουκα, *Τὰ Μοναστηριακά*, ἐν Ἀθήναις 1859, σελ. 77-79.

9. Α.Ζ. Μάμουκα, *Τὰ Μοναστηριακά*, 1859, σ. 59-60.

10. Ε.τ.Κ. φ. 22/27.5.1836.

11. Ἄρθρο 7 ἐδάφ. 1 τοῦ Β.Δ. τῆς 20ης 5/1ης 6.1836.

12. Ἄρθρο 2 ἐδάφ. 2 τοῦ Β.Δ. τῆς 20ης 5/1ης 6.1836.

13. Πρβλ. ἀποφάσεις ΑΠ 124/1904, Θέμις ΙΕ', 519, ἘφαΘ 127/1918, Θέμις Λ' 133.

14. Ε.τ.Κ. φ. 41/1834.

15. Ἄρθρο 2 περ. α τοῦ Β.Δ. τῆς 1ης/13ης 12.1834.

τερης ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἀποκτηθείσας μοναστηριακῆς περιουσίας ἀπὸ τὸ «Παλαιὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον»¹⁶. Μόνο ἀναφορὲς γίνονται σὲ νεότερους νόμους γιὰ τὴν ὑπαρξὴ περιουσίας τοῦ Παλαιοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμεῖου ἢ γιὰ τὸν τρόπο διαθέσεώς της ἢ τὰ δικονομικὰ προνόμια τοῦ Ταμεῖου κ.λπ.¹⁷. Ἡ σημαντικότερη διάταξη, αὐτὴ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α.Ν. 1539/1939 («περὶ προστασίας δημοσίων κτημάτων») προβλέπει: «3. Ὡς ἀκίνητα κτήματα τοῦ Δημοσίου κατὰ τὰς διατάξεις τῶν προηγουμένων παρ. 1 καὶ 2 νοοῦνται καὶ τὰ ἀκίνητα κτήματα τῶν διαλελυμένων μονῶν τὰ περιελθόντα καὶ ἀνήκοντα εἰσέτι εἰς τὸ παλαιὸν ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον»¹⁸. Ἀξιίζει νὰ εἰπωθεῖ ὅτι εἰδικὰ ἢ ἀκίνητη περιουσία τῶν Μονῶν αὐτῶν, ὡς συνάγεται ἀπὸ τὴν ἔρευνα στὰ σωζόμενα σχετικὰ ἀρχεῖα τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Κτηματικῆς Ἐταιρείας τοῦ Δημοσίου, σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀφέθηκε ἐκτεθειμένη εἴτε στὴν καταπάτηση ἰδιωτῶν εἴτε συχνὰ στὴν ἐρήμωση, καθόσον συναντᾶ κανεὶς ὑπηρεσιακὰς ἀναφορὰς ἤδη τοῦ προπερασμένου αἰῶνα γιὰ τὴν ἀδυναμία ἐντοπισμοῦ της ἢ καθορισμοῦ τῶν ὁρίων καὶ τοῦ ἐμβαδοῦ της.

* * *

Τὸ Παλαιὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον ἐπομένως «εἶναι ἄσχετον πρὸς τὸ μεταγενεστέρως διὰ τοῦ Ν. ΓΥΙΔ' /1909 συσταθὲν νέον Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Γενικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον", τὸ ὁποῖον ἀνέλαβε τὴν διαχείρισιν τῶν περιουσιῶν τῶν διατηρηθέντων Μοναστηρίων (ἐνῶ εἰς τὸ Παλαιὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον μετεβιβάσθη ἢ περιουσία τῶν διαλυθεισῶν Μονῶν)»¹⁹, δὲν ἔχει καταργηθεῖ ὡς νομικὸ πρόσωπο μέχρι σήμερα²⁰ καὶ τὸ

δικαίωμα διοικήσεως καὶ ἐκπροσωπήσεώς του ἀσκοῦσε ἀρχικὰ Ἐπιτροπὴ, ἀκολούθως ὁ Γραμματέας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ πλέον ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν²¹.

α. Ἀπὸ τὴν ἄποψη τοῦ κανονικοῦ δικαίου

Τὸ Β.Δ. τῆς 25ης.9.1833 ἀποτελεῖ νομοθετικὴ πράξις (τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας) ἐπέχον ἰσχύ τυπικοῦ νόμου²² καὶ οὐσιαστικὰ ἐπέφερε:

1) «Διάλυση» μοναστικῶν Ἀδελφοτήτων πού ἀριθμοῦσαν ὀλιγότερους τῶν ἑξὶ μοναχῶν, παρενέβη διπτῶς δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἄποψη τοῦ κανονικοῦ δικαίου ἀφ' ἐνὸς στὴν ἐξουσία καὶ μέριμνα τοῦ κατ' ἀνώτατη βαθμίδα ἀρμόδιου ἐπιχώριου Ἐπισκόπου καὶ ἀφ' ἑτέρου στὸν κοινοβιακὸ καὶ αὐτοδιοίκητο χαρακτῆρα τῶν Ἀδελφοτήτων. Κατήργησε τὴν ὑπαρκτικὴ τους αὐτοτέλεια χωρὶς τὴν συναίνεση τῶν ὀργάνων διοικήσεώς τους καὶ μετέβαλε τὸ κέντρο τῆς εὐχαριστηριακῆς ἀναφορᾶς (Ἰ. Ναό), τὸν τόπο ἐγκαταβίωσης («μάνδρα») κ.λπ. τοῦ Κοινοβίου, προέβη σὲ ἀναγκαστικὰς μεταθέσεις μοναχῶν σὲ ἄλλα μοναστήρια, καὶ ἐπομένως ἦρε ἐξωγενῶς τὶς ἐκκλησιολογικὰς προϋποθέσεις τῆς λειτουργίας τους²³. Τὸ ἀνωτέρω Β. Διάταγμα, ἐπιβάλλοντας μεταθέσεις τῶν μελῶν τῶν διαλυόμενων Μονῶν σὲ ἄλλα μοναστήρια, ἔχει τὸ νόημα ὅτι λύθηκαν οἱ μοναστικὲς Ἀδελφότητες, ὄχι ἀπλῶς μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἀποπομπῆς τῶν μελῶν τους ἀπὸ τὴν Μονὴ τῆς μετανοίας των, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀπαγορεύσεως ἐπανενώσεως τῶν μελῶν τοῦ διαλυθέντος Κοινοβίου σὲ ἄλλο τόπο καὶ ἐκ νέου λειτουργίας του («ἀκούσια διάλυση»).

16. Βλ. στοιχεῖα γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὴν ἀνεπιτυχῆ δράση τοῦ Ἐκκλ. Ταμεῖου εἰς Π. Παναγιωτάκο, *Σύστημα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἰσχύον αὐτοῦ*, τ. Δ', Τὸ δίκαιον τῶν μοναχῶν, σ. 588-590, Δωρόθεο (Μητροπολίτη Λαρίσης), *Ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἀναπαλλοτριωτοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας*, 1951, σ. 26 ἐπομ.

17. Βλ. ἄρθρα 4 ἔκ 1 τοῦ β.δ/τος 24/31.12.1940, 17 § 1 ν. 1715/1951, 3 ν.δ/τος 3979/1959, 32, 35 ἔκ 1 ν. 1473/1984.

18. Βλ. αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ νόμου εἰς Εὐ. Δωρῆ, *Τὰ δημόσια κτήματα*, τ. Α', 1980, 337.

19. Εὐ. Δωρῆς, *Τὰ δημόσια κτήματα*, τ. Α', 1980, 350.

20. Βλ. καὶ γγμδ ΝΣΚ 148/1975, ἀντίθετοι οἱ Σ.Ν. Τρωιάτος-Χ.Γ. Δημακοπούλου, ὅπ. π., σ. 92, 93.

21. Ἄρθρο 1 § 2 τοῦ Κ.Δ. τῆς 26ης.6/10ης.7.1944 (Ε.τ.Κ. τ. Α' φ. 139).

22. Βλ. Ν.Κ. Ἀλιβιζᾶτο, ὅπ. π., σ. 53, Εὐ. Δωρῆ, ὅπ. π., σ. 350.

23. Πρβλ. τὸν κανόνα μγ' τῆς ΣΤ' Οἴκ. Συνόδου: «Ἐξὸν ὑπάρχει παντὶ χριστιανῶ, τὸν ἀσκητικὸν ἐλέσθαι βίον, καὶ τὴν πολυτάραχον ζάλην τῶν βιωτικῶν πραγμάτων ἀποθέμενον, ἐν μοναστηρίῳ εἰσιέναι, καὶ κατὰ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀποκαρῆναι, κἂν ἐν οἰωδήποτε παισίματι ἀλῶ· ὁ γὰρ σωτὴρ ἡμῶν θεὸς ἔφη· Τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω...» (βλ. εἰς. Ρ.-Ρ. Joannou, *Fonti, Fascicolo IX, Discipline Générale Antique*, τ. I 1: *Les canons des conciles œcuméniques (CCO)*, 1962, 181).

2) «Δήμευση» τῆς ἀφιερωμένης στὸν Θεὸ καὶ κατ' ἀρχὴν ἀναπαλλοτριώτης²⁴ κινητῆς καὶ ἀκίνητης περιουσίας τῶν διαλυθεισῶν Ἱ. Μονῶν. Εἰδικότερα προχώρησε σὲ αὐτοδίκαιη ἀφαίρεση τῆς ἀκίνητης περιουσίας καὶ στὴν μεταβίβαση τῆς διαχειρίσεώς της στὸ νομικὸ πρόσωπο τοῦ δημοσίου ἀρχικῶς καὶ μετέπειτα στὸ συσταθὲν (Παλαιό) «Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον». Ἡ ρύθμιση αὐτὴ παραβιάζει σειρὰ Ἱερῶν Κανόνων²⁵.

β. Ἀπὸ τὴν ἄποψη τοῦ συνταγματικοῦ, διοικητικοῦ καὶ διεθνοῦς δικαίου

ι. Ἀνυπόστατο τὸ Β.Δ. τῆς 25ης 09.1833 λόγῳ μὴ δημοσιεύσεώς του

Ἡ ἀρχὴ τῆς «φανερᾶς δράσεως» τοῦ κράτους ὡς ὑποσύνολο τῆς ἀρχῆς τοῦ κράτους δικαίου ἐπιβάλλει τὴ δημοσίευση τῶν (τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν) νόμων, πὺν συγκροτοῦν τὴν ἔννομη τάξη ἐνὸς κράτους. Ἡ μὴ τήρηση τῆς ὑποχρεώσεως δημοσιότητας καθιστᾶ τοὺς νόμους ὄχι ἀπλῶς ἀντισυνταγματικούς καὶ ἀνεφάρμοστους (στὶς ἔννομες τάξεις πὺν ὑπακούουν σὲ Σύνταγμα), ἀλλὰ ἀνυπόστατους, δὲν παράγουν δηλαδὴ καμία ἔννομη συνέπεια ἐνόψει τοῦ ὅτι δὲν ἔχουν ὀλοκληρωθεῖ τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα τῆς νόμιμης ὑποστάσεώς τους.

Κατὰ τὴν ἐπίμαχη περίοδο ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἂν καὶ στερούμενη θεμελιώδους νόμου, διὰ τῆς ἐπιτροπεύουσας Ἀντιβασιλείας²⁶ –ὄρισε αὐτοδεσμευό-

24. Γιὰ τὸ εὔρος καὶ τίς ἐξαιρέσεις τοῦ ἀναπαλλοτριώτου τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας βλ. Ἱ.Μ. Κονιδάρη, Τὸ δίκαιον τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας ἀπὸ τοῦ 9ου καὶ μέχρι τοῦ 12ου αἰῶνος, 1979, σ. 254 ἔπομ.

25. Λ.χ. τὸν κδ' τῆς Δ' Οἴκ. Συνόδου «Τὰ ἅπαξ καθιερωθέντα μοναστήρια, κατὰ γνώμην ἐπισκόπου, μένιν εἰς τὸ διηνεκές μοναστήρια, καὶ τὰ ἀνήκοντα αὐτοῖς πράγματα φυλάττεσθαι...» (βλ. εἰς Ρ.-Ρ. Joannou, ὅπ. π. (CCO), 1962, 88).

26. Ἀσχοῦσε τὴν ἐξουσία ἐπ' ὀνόματι τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, ὁ ὁποῖος βάσει διεθνοῦς συνθήκης (Πρωτόκολλο τοῦ Λονδίνου τῆς 25ης 4/7ης 5.1832) εἶχε τὴν συντακτικὴ ἐξουσία σὺν «ἀνεξάρτητον μοναρχικὸν κράτος» (καθὼς μποροῦσε μὲ τίς πράξεις του νὰ συνιστᾶ ὄλα τὰ ὄργανα τοῦ κράτους καὶ νὰ καθορίζει τίς ἀρμοδιότητές τους), αὐτονοήτως ἄρα εἶχε καὶ τὴν νομοθετικὴ λειτουργία, ἀφοῦ δὲν εἶχε συγκροτηθεῖ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία.

μενὴ μὲ τὸν τρόπο αὐτό– διὰ τοῦ Β.Δ. ὑπ' ἀριθ. 2 τῆς 1ης/13ης.2.1833²⁷ ὅτι:

«1. Ὅλοι οἱ φέροντες τὴν ἡμετέραν ὑπογραφήν νόμοι καὶ διατάγματα, ὄλαι αἱ δημοσιότητος χρήζουσαι διατάξεις καὶ διακηρύξεις τῶν ἡμετέρων ὑπουργείων, ἔτι δὲ αἱ περὶ διορισμῶν καὶ προβιβασμῶν εἰς τὰς δημοσίους ὑπηρεσίας, καὶ αἱ περὶ παραιτήσεων εἰδοποιήσεις, θέλουν δημοσιεύεσθαι τοῦ λοιποῦ διὰ μιᾶς ἐπισήμου ἐφημερίδος, ἣτις θέλει φέρει τὸ ὄνομα Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐκδίδεσθαι ὑπὸ τὴν ἐφορίαν τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματέως τῆς Ἐπικρατείας.

2. Ἡ ἐφημερὶς αὕτη τῆς Κυβερνήσεως θέλει εἶσθαι τοῦ λοιποῦ τὸ μόνον ὄργανον διὰ τοῦ ὁποῖου θέλουν γνωστοποιεῖσθαι ὄλοι οἱ νόμοι, διατάγματα καὶ διακηρύξεις, ὡς τὸ ἄρθρον 1.

Ταῦτα πάντα θέλουν ἔχει ὑποχρεωτικὴν δύναμιν δι' ὄλους τοὺς κατοίκους μιᾶς ἐπαρχίας, ἀφ' ἧς ἡμέρας γνωστοποιηθῶσιν εἰς αὐτούς, διὰ τῆς εἰρημένης ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως...».

Ἡ νομοθετικὴ πράξη τῆς Ἀντιβασιλείας, ἡ ὁποία ἀπετέλεσε τὸ νόμιμο ἔρεισμα γιὰ τὴν δήμευση τῆς περιουσίας τῶν μοναστηρίων, δηλ. τὸ Β.Δ. τῆς 25ης 9.1833 ἦταν ἀνυπόστατη, διότι δὲν δημοσιεύθηκε ποτὲ σὺν φύλλο τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως²⁸. Ὡς νόμος ἐκτελέσθηκε, παρότι δὲν συνέτρεχαν οἱ ὄροι τοῦ κύρους του καὶ δὲν ἴσχυσε ποτέ, ἐπομένως μὴ νομίμως (μὲ βάση τὸ ἰσχύον δίκαιο κατὰ τὸν χρόνον δημεύσεως) ἐπενέχθησαν οἱ προβλεπόμενες ἀπὸ αὐτὸν ἔννομες συνέπειες στὶς περιουσίες τῶν διαλελυμένων Ἱ. Μονῶν.

ii. Προσβολὴ τοῦ δικαιώματος στὴν ἰδιοκτησία

Ἡ διάταξη τοῦ ἄρθρου 111 § 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος τοῦ 1975 προέβλεψε ὅτι: «1. Κάθε διάταξη νόμου ἢ διοικητικῆς πράξης μὲ κανονιστικὸ χαρακτήρα, πὺν εἶναι ἀντίθετη πρὸς τὸ Σύνταγμα, καταργεῖται ἀπὸ τὴν ἔναρξη ἰσχύος του». Ἐνῶ κατὰ τὸ ἄρθρο 7 Σ. ὀρίζεται ὅτι: «3. Ἡ γενικὴ δήμευση ἀπαγορεύεται...». Ἐξᾶλλου ἢ κατὰ τὸ ἄρθρο 17 Σ. προ-

27. Ε.τ.Κ. φ. 1/16.2.1833.

28. Βλ. Ἀρχιμ. Κ. Ραμιώτη, Ἡ Ἐκκλησία μέσα στὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία, 1997, σελ. 183.

στασία της ιδιοκτησίας ορίζει: «1. Η ιδιοκτησία τελεί υπό την προστασία του Κράτους... 2. Κανένας δέν στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για δημόσια ωφέλεια που έχει αποδειχθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όταν και όπως νόμος ορίζει, και πάντοτε, αφού προηγηθεί πλήρης αποζημίωση... 3. ... 4. ...Πριν καταβληθεί ή οριστική ή προσωρινή αποζημίωση διατηρούνται άκέραια όλα τα δικαιώματα του ιδιοκτήτη και δέν επιτρέπεται ή κατάληψη...»

* * *

Το μὲν άρθρο 7 § 3 εδάφ. 1 Σ. απαγορεύει τήν «γενική δήμευση», δηλαδή τήν πλήρη στέρωση περιουσίας προσώπου, άσχετως τής αιτίας ή του σκοπού και τής μορφής τής κρατικής πράξεως²⁹ (με τυπικό νόμο, διοικητική πράξη, άπόφαση δικαστηρίου κ.λπ. δύναμει τών όποιών επιβάλλεται. Επίσης οί παραπάνω διατάξεις του άρθρου 17 Σ. ρυθμίζουν τήν «αναγκαστική άπαλλοτριώση», τήν αναγκαστική άφαίρεση δηλαδή κινητής και άκίνητης ιδιωτικής περιουσίας φυσικού ή νομικού προσώπου με διοικητική πράξη, που έχει ισχύ (δηλ. συνεπάγεται τήν κατάργηση τής κυριότητας) μόνο μετά τήν προηγούμενη καταβολή άποζημιώσεως στον ιδιοκτήτη. Τα παραπάνω καταδεικνύουν τις βασικές επιταγές του Συντάγματος 1975 προς τον κατώτερο νομοθέτη του έμπραγματος δικαίου. Πανομοιότυπο προς το Σύνταγμα του 1975 είναι και το πρωτόλειο καθεστώς προστασίας τής ιδιοκτησίας υπό το Σύνταγμα του 1844 (τό όποιο τέθηκε σε ισχύ από τις 18.3.1844)³⁰, όρόσημο από πολλές άπόψεις τών σχέσεων έκκλησίας και κράτους³¹, όπου στο άρθρο 12 αναφέρεται ότι «Ούδείς στερείται τής ιδιοκτησίας του ειμή διά δημοσία άναγκην, προσηκόντως άποδεδειγμένην, όταν και όπως ό Νόμος διατάσσει, πάντοτε δέ προηγούμενης άποζημιώσεως», και στη διάταξη του άρθρου 103 ότι

29. Π.Δ. Δαγτόγλου, *Άτομικά Δικαιώματα*, τ. Α', β' έκδ. 2004, άρ. 136, 448.

30. Βλ. Τό από 18.3.1844 Διάταγμα περί δημοσιεύσεως του Συντάγματος (Ε.τ.Κ. φ. 5/18.3.1844).

31. Βλ. αντί πολλών Ί.Μ. Κοινδάρη, *Έκκλησία και Κράτος τό 1843*, εις: *Η 3η Σεπτεμβρίου 1843 και τό Σύνταγμα της (Διεθνές Έπιστημονικό Συνέδριο)*, σελ. 89 έπομ.

«Όλοι οί νόμοι και τά Διατάγματα, καθ' όσον αντίβαινουν εις τό παρόν Σύνταγμα, καταργούνται». Άπολύτως όμοιες είναι οί διατυπώσεις στα άκολούθως ισχύσαντα άρθρα 17, 103 του Σ. 1864, 17, 109 του Σ. 1911, 19 του Σ. 1927, 17, 105 του Σ. 1952, 7 § 3, 17 § 1, 111 § 1 του Σ. 1975.)

Συνεπώς από τήν άποψη τών περιουσιακού δικαίου συνεπειών του, τό Β.Δ. τής 25ης 9.1833 τέθηκε έκποδών και πρέπει νά θεωρείται καταργηθέν ήδη υπό τό Σύνταγμα του 1844 (δύναμει τών άρθρων 12, 103), όπως και ή νομοθεσία, που έπιστηρίζεται στην ισχύ του και κανονίζει τά ζητήματα που άπέρρευσαν από τήν έκδοσή του:

α) είτε –μετά τήν διάλυση τών Ί. Μονών– δικαιοϋχοι τής άφαιρεθείσας περιουσίας θεωρηθούν (έξ άδιαίρετου) τά μέλη τών Άδελφοτήτων τών διαλυμένων Ίερών Μονών, όποτε πρόκειται για (άπαγορευμένη) γενική δήμευση τής περιουσίας τους,

β) είτε άλλως, θεωρηθούν ως διάδοχοι τών διαλυθεισών Ί. Μονών και έμπράγματοι δικαιοϋχοι, οί Ί. Μητροπόλεις ή τό Πρωτόθρονο Οίκουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, στο όποιο υπάγονταν κανονικώς κατά τό διάστημα εκείνο οί έκκλησιαστικές έπαρχίες του έν Έλλάδι Βασιλείου και καθ' έλξιν και οί έξαρτώμενες από αυτές Ί. Μονές τής έλλαδικής επικράτειας, όποτε τό Β. Διάταγμα προέβη σε (μερική) άφαίρεση περιουσίας τών Μητροπόλεων ή του Πατριαρχείου χωρίς έπίκληση άποδεδειγμένου λόγου δημόσιας ωφέλειας και χωρίς προηγούμενη καταβολή άποζημιώσεως προς τον δικαιοϋχο των καταλυθέντων έμπράγματος δικαιωμάτων –πέχει δηλαδή θέση πράξεως κηρύξεως άπαλλοτριώσεως.

* * *

Στήν προκείμενη περίπτωση ούτε καταβολή άποζημιώσεως έλαβε ποτέ χώρα πριν από τήν άφαίρεση τής νομής και κατοχής τών άκινήτων και κινητών πραγμάτων ούτε τό συζητούμενο β.δ/μα περιέχει άναφορά σε άποδεδειγμένο και όρισμένο λόγο δημόσιας ωφέλειας. Η γενική και άόριστη έπίκληση ότι οί άφαιρούμενες περιουσίες τών διαλυομένων μοναστηρίων «θέλουν είσοδεύεσθαι από του νυν διά

των Γενικών Ἐφόρων εἰς λογαριασμόν τοῦ δημοσίου καὶ πρὸς τὴν σκοπομένην βελτίωσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας» δὲν καλύπτει οὔτε κατὰ περιγράμμα τὴν ἀναγκαία ἐξειδίκευση τῆς δημόσιας ὠφέλειας («προσηκόντως ἀποδεδειγμένη» κατὰ τὴν πρότυπη διατύπωση τοῦ ἄρθρου 12 Σ. 1844), ἀφοῦ κάθε διοικητικὴ πράξις τῆς καθ' ἕλην ἀρμοδιότητος τῆς «Γραμματείας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν» ἐκδίδεται κατὰ τεκμήριο πρὸς τὴν θεραπεία τοῦ οἰκείου τομέα δημοσίου συμφέροντος («βελτίωσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας»). ἀπαιτεῖται ἐπομένως στὴν πράξις κηρύξεως τῆς ἀπαλλοτριώσεως νὰ αἰτιολογεῖται ἡ σύνδεση τῆς ἀνάγκης ἀπαλλοτριώσεως πρὸς τὸν δημόσιο σκοπὸν ποὺ διώκει³².

Ἀκριβῶς στὰ ἴδια συμπεράσματά³³ μᾶς ὀδηγεῖ καὶ ἡ ὑπερνομοθετικῆς ἰσχύος ρύθμιση τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως «διὰ τὴν προάσπισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν» (Ε.Σ.Δ.Α.)³⁴. Ὁ συνυπολογισμὸς γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ παρόντος καὶ αὐτῆς τῆς διατάξεως ἔχει ἀξία ἐνόψει τοῦ ὅτι ἐντάσσεται σὲ πηγὴ δικαίου ἀνώτερη τῶν ἐθνικῶν τυπικῶν νόμων, σὲ κείμενο διεθνῶς συνθήκης πού (μπορεῖ μὲν ἀπὸ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος του στὴν ἑλληνικὴ ἐπικράτεια νὰ μὴν ἐπάγεται τὴν αὐτοδίκαιη «κατάργηση», λήξις ἰσχύος ἀντίθετων πρὸς τὸ περιεχόμενό του ἐθνικῶν νόμων ἀλλὰ) προκαλεῖ τὴν ἀνενέργεια (τὴν ἀναστολὴ ἰσχύος, τὴν ἀπαγόρευση ἐπί-

κλησης καὶ ἐφαρμογῆς) ἀντίθετων διατάξεων καὶ ἢ τυχὸν παράβλεψή του ἀποτελεῖ λόγος ἀποζημιωτικῆς εὐθύνης τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους. Ὁ κανόνας αὐτὸς τοῦ διεθνῶς δικαίου ἀναλύεται σὲ τρεῖς μερικότερους (τὸν σεβασμὸ τῆς περιουσίας, τὴ στέρησή της ὑπὸ καθορισμένους ὄρους, τὸ δικαίωμα τοῦ κράτους νὰ ἐλέγχει τὴ χρήση τῆς ἰδιοκτησίας μὲ βάση τὸ δημόσιο συμφέρον)³⁵, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ δύο πρῶτοι εἶναι ἀντίθετοι μὲ τὶς προβλέψεις τοῦ Β.Δ. τῆς 25ης.9.1833.

* * *

Ἡ ἐπισήμανση αὐτὴ παρίσταται ὡς ἀφορμὴ γιὰ τὴν ἀναδρομὴ στὴν ἱστορία τῆς νομολογίας τοῦ ἐν λόγω διεθνῶς δικαστηρίου, τὴν προστασία τοῦ ὁποίου ἀναζητήσαν ὀκτὼ Ἴ. Μονές τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας προβάλλοντας παραβίαση τῆς ὑποχρέωσης σεβασμοῦ τῆς περιουσίας τους λόγω τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ν. 1700/1987³⁶. Ὁ νόμος αὐτὸς ἐπενέβαινε στὶς περιουσιακῆς ἔννομες σχέσεις τους μᾶλλον κατὰ λιγότερο ἀπροσηκμάτιστο τρόπο ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ Β.Δ. τῆς 25ης 9.1833. Ἄφ' ἑνὸς μετέθετε στὸ δημόσιο τὴν κυριότητα ἐπὶ τῆς ἀκίνητης περιουσίας τῶν Ἴ. Μονῶν, ἀφ' ἑτέρου ἔθετε σὲ ἰσχὺ τεκμήριο κυριότητος ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου γιὰ ὅσα ἀκίνητα κατεῖχαν (μετὰ ἢ ἄνευ τίτλου κυριότητος) οἱ Ἴ. Μονές³⁷, τὸ ὁποῖο ἠδύνατο νὰ ἀνατραπεῖ, μόνον ἐὰν οἱ τελευταῖες ἀποδείκνυαν ὅτι ἡ κυριότητά τους ἀναγνωρίζεται εἴτε μὲ νόμιμο τίτλο μεταγεγραμμένο εἴτε μὲ νόμο εἴτε μὲ ἀμετάκλητη δικαστικὴ ἀπόφαση ἐναντι τοῦ Δημοσίου (ἀποκλείοντας ἐπομένως τὴν ἀπόδειξη χρησιμησιᾶς στὴ συνθηθέστατη ἐκδοχὴ τῆς ἀπώλειας τῶν τίτλων τῆς βυζαντινῆς ἢ ὀθωμανικῆς περιόδου). Τὸ Δικαστήριον ἀναγνώρισε σὲ βάρος τῆς Ἑλληνικῆς

32. Βλ. Π.Δ. Δαγτότλου, ὄπ. π., τ. Β', β' ἐκδ. 2004, ἀρ. 1243 («Ἡ ἀπλή ἐξάλλου αὔξησις τῶν ἐσόδων ἢ τῆς περιουσίας τοῦ κράτους ... δὲν ἐξυπηρετοῦν κατ' ἀνάγκην δημόσια ὠφέλεια...»).

33. Πρβλ. W. Peukert in: J.A. Frowein - W. Peukert, *Euro-päische Menschenrechtskonvention EMRK-Kommentar*, Artikel 1 des 1. ZP., 24 ff.

34. «Πᾶν φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον δικαιούται σεβασμοῦ τῆς περιουσίας του. Οὐδεὶς δύναται νὰ στερηθῆ τῆς ἰδιοκτησίας του εἰμὴ διὰ λόγους δημόσιας ὠφελείας καὶ ὑπὸ τοὺς προβλεπομένους ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ διεθνῶς δικαίου ὄρους. Αἱ προαναφερόμενα διατάξεις δὲν θίγουσι τὸ δικαίωμα παντὸς κράτους ὅπως θέσῃ ἐν ἰσχύϊ τοὺς νόμους οὓς ἠθέλε κρίνει ἀναγκαῖον πρὸς ρύθμισιν τῆς χρήσεως ἀγαθῶν συμφώνως πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον ἢ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς καταβολῆς φόρων, εἰσφορῶν ἢ προσίμων».

35. Βλ. ἐνδεικτικὰ τὶς ἀποφάσεις τοῦ Εὐρ.Δ.Δ.Α. *Sporrong καὶ Lönnroth* κατὰ Σουηδίας (ἀπόφαση τῆς 18.12.1994, Α' 88), *Ἑλληνικὰ Διυλιστήρια Στρᾶν-Ἀνδρεάδης* κατὰ Ἑλλάδος (ἀπόφαση τῆς 9.12.1994), *Λοῖζίδου* κατὰ Τουρκίας (ἀπόφαση τῆς 23.3.1995, Α' 310).

36. Εὐρ.Δ.Δ.Α. *Ἱερὲς Μονές* κατὰ Ἑλλάδος, ἀπόφαση τῆς 9.12.1994 NoB 1996, 287 ἐπομ.

37. Ἄρθρο 3 § 1 τοῦ Ν. 1700/1987 (τὸ τεκμήριο τέθηκε σὲ ἰσχὺ ἐντὸς ἑξὶ μηνῶν ἀπὸ τὶς 6.5.1987, ἡμερομηνία δημοσιεύσεως τοῦ νόμου).

Δημοκρατίας την τέλεση παραβίασεως του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στην Ε.Σ.-Δ.Α., αφού ο Ν. 1700/1987 αποτελούσε κρατική πράξη αφαιρέσεως περιουσίας χωρίς αποζημίωση³⁸.

Να συνεκτιμηθεί ιδιαίτερα πώς το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Άνθρώπου αναλύοντας τις προϋποθέσεις παραδεκτού της προσφυγής των Ίερων Μονών με βάση την ισχύουσα και τώρα έλλη- νική νομοθεσία θεώρησε ότι οι προσφεύγουσες είναι «μη κυβερνητικές οργανώσεις», δηλαδή «πρόσωπα διάφορα του Κράτους από το οποίο είναι έντελώς ανεξάρτητα» κατά το νόημα του (πρώην) άρθρου 25 της ΕΣΔΑ (πρβλ. νυν άρθρο 35 β 1), διότι ο νομοθέτης τους προσέδωσε νομική προσωπικότητα δημοσί- ου δικαίου αποβλέποντας άπλως να εξασφαλίσει σε αυτές την ίδια (αύξημένη) νομική προστασία έναντι τρίτων που έχουν και τα άλλα ν.π.δ.δ.³⁹. Άπορρίφθη- κε επιπλέον από το Δικαστήριο και η γνωμοδοτική κρίση της Ευρωπαϊκής Έπιτροπής Άνθρωπίνων Δι- καιωμάτων επί της διαφοράς καθ' ην οι Ί. Μονές δέν δικαιούνταν αποζημίωσης για την απώλεια της πε- ριουσίας τους εξαιτίας εξαιρετικών περιστάσεων, δηλ. του τρόπου κτήσεως της περιουσίας τους, της εξαρτήσεώς τους από την Έκκλησία της Ελλάδος και της τελευταίας από το Έλληνικό Κράτος⁴⁰. Οί κρίσεις αυτές προσλαμβάνουν ιδιαίτερη αξία για τον άναστοχασμό του μεγέθους της παραβίασεως των περιουσιακών δικαιωμάτων των Ί. Μονών κατά τα έτη 1833-1834, όταν οι Μονές δέν ήταν ν.π.δ.δ. και δέν τελούσαν σε καμία, έστω χαλαρή, νομική εξάρ- τηση από το έλληνικό δημόσιο, αλλά ήταν άκόμη ένώσεις προσώπων μη κερδοσκοπικού - θρησκευτι- κού χαρακτήρα.

Γενικότερα η παραπάνω άπόφαση του Δικαστηρί- ου διαθέτει επίκαιρη σημασία ένόψει του ότι ακού-

στηκαν για το κύρος ένός τυπικού νόμου (Ν. 1700/1987) –παρεμφερούς και ήσσοнос δραστικό- τητας σε σχέση με το Β.Δ. της 25ης.9.1833 οι πλείο- νες από τις άπόψεις που θα ήταν ύποστηρίξιμες και για το Β.Δ. της 25ης.9.1833– από την άποψη της συμ- φωνίας του προς το ισχύον νομικό καθεστώς για τον σεβασμό της περιουσίας.

* * *

Κατά συνέπεια, από της ένάρξεως ισχύος του Συ- ντάγματος του 1844 το «Παλαιόν Έκκλησιαστικόν Ταμείον» πρέπει να θεωρείται ότι έχει άπολέσει το δικαίωμα κυριότητας και διοικήσεως επί άκινήτων έκτάσεων που περιήλθαν δυνάμει του έπίμαχου Β. Διατάγματος σε αυτό κατόπιν της διαλύσεως Ί. Μονών κατά το έτος 1834. Έχει δηλαδή καταργηθεί από της ισχύος του Συντάγματος του 1844 το Β.Δ. της 25ης 9.1833 (όπως και το Β.Δ. της 20ης 5/1ης 6.1836 «περι έκκλησιαστικών κτημάτων»⁴¹), ως προς τη διαρκούς χαρακτήρα διάταξή του με την όποία άπο- νεμόταν η διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας των διαλελυμένων μονών στο δικαιοπάροχο του έν λόγω έκκλησιαστικού Ταμείου Έλληνικό Δημόσιο. Το έφ άπαξ ισχύσαν τμήμα του άνωτέρω Β. Διατάγ- ματος δυνάμει του όποιου διαλύθηκαν οι Ί. Μονές δέν δύναται να θεωρηθεί ως καταργηθέν, καθόσον τα άρθρα 12, 103 του Σ. του 1844 δέν είχαν άναδρο- μική έφαρμογή, ισχύσαν ex nunc και είχαν μόνο άμε- ση έφαρμογή, κατέλαβαν δηλ. τις διαρκείς έννομες σχέσεις, στο στάδιο εξέλιξεως, που αυτές τελούσαν κατά τον χρόνο ένάρξεως ισχύος του Συντάγματος. Άντισυνταγματικοί και άνεφάρμοστοι έν όψει των έκάστοτε Συνταγμάτων πρέπει να θεωρηθούν και οι μεταγενέστεροι ισχύοντες ή ισχύσαντες νόμοι, οι όποιοι έχοντες ως βάση την ισχύ του Β.Δ. της 25ης 9.1833 κανόνιζαν τη διάθεση της έπίμαχης μοναστη- ριακής περιουσίας ή την μετεβίβαζαν σε άλλα νομικά πρόσωπα⁴². Όποσδήποτε όμως οι έπίμαχες έντικές διατάξεις είναι μη επικλητές μετά την κύρωση από την Ελλάδα της Ευρωπαϊκής Σύμβασης «διά την

38. Εύρ.Δ.Δ.Α. *Έργές Μονές* κ.λπ. όπ.π. ΝοΒ 1996, 301.

39. Μόνη έκφανση του χαρακτήρα τους ως νομικών προ- σώπων δημοσίου δικαίου το Δικαστήριο θεωρεί την έξουσία έκδόσεως κανονισμών λειτουργίας τους (άρθρο 39 § 4 του Ν. 590/1977, πρβλ. και άρθρο 7 του ύπ' άριθ. 39/1972 Κανονι- σμού της Έκκλησίας της Ελλάδος, Ε.τ.Κ. τ. Α' φ. 103, βλ. και εις Ί.Μ. Κονιδάρη, Κανονισμοί, όπ. π, σ. 20), ΕύρΔΔΑ, *Έργές Μονές* κ.λπ. όπ.π. ΝοΒ 1996, 294.

40. ΕύρΔΔΑ, *Έργές Μονές* κ.λπ. όπ. π. ΝοΒ 1996, 300.

41. Ε.τ.Κ. φ. 22/27.5.1836.

42. Π.χ. το καταργηθέν άρθρο 51 του Ν. 4108/1929, που πα- ραχωρούσε τους βοσκοτόπους των διαλελυμένων μονών στις κοινότητες.

προάσπισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν»⁴³.

III. Προσδιορισμὸς τοῦ νῦν ἰδιοκτητῆ τῆς περιουσίας τῶν διαλελυμένων Ἱ. Μονῶν

Τὸ «Περὶ διοργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων» Ψήφισμα ΙΘ' τῆς 15ης.12.1828 τοῦ Κυβερνήτη Ἰωάννη Καποδίστρια ὄρισε ὅτι: «Τὰ Δικαστήρια ἀκολουθοῦν εἰς μὲν τὰ πολιτικά, τοὺς νόμους τῶν Αὐτοκρατορῶν, περιεχομένους εἰς τὴν πρόχειρον Ἐξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου...». Ἐπίσης τὸ ἄρθρο 13 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα προέβλεψε ὅτι: «Τὰ νομικὰ πρόσωπα πού ἔχουν συσταθεῖ νόμιμα κατὰ τὴν εἰσαγωγή τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν...», ἐνῶ κατὰ τὸ ἄρθρο 51 τοῦ ἴδιου νόμου: «Ἡ ἀπόκτηση κυριότητος ἢ ἄλλου ἐμπράγματος δικαιώματος πρὶν ἀπὸ τὴν εἰσαγωγή τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα κρίνεται κατὰ τὸ δίκαιο πού ἴσχυε ὅταν ἔγιναν τὰ πραγματικά γεγονότα γιὰ τὴν ἀπόκτησή τους». Ὡστόσο οἱ ἐν Ἑλλάδι Ὀρθόδοξοι Ἱ. Μονές, παρότι κατὰ τὴν βυζαντινὴ καὶ ὀθωμανικὴ περίοδο ὡς ἐνώσεις προσώπων ἀνελάμβαναν ὑποχρεώσεις καὶ ἀσκοῦσαν δικαιώματα, δὲν ὑπῆρξαν ποτὲ αὐτοτελῆ «νομικὰ πρόσωπα» (ν.π. τοῦ ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου) κατὰ τὸ βυζαντινορωμαϊκὸ δίκαιο, πού ὀρίσθηκε κατὰ τὶς ἀνωτέρω διατάξεις ὡς ἐφαρμοστέο ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους ἕως καὶ τὶς 24.2.1946 (ἐναρξη ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα)⁴⁴. Στὸ δὲ ὀθωμανικὸ δίκαιο ἢ ἔννοια τοῦ νομικοῦ προσώπου ἦταν ἄγνωστη. Στὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο ἀναγνωρίζονταν ὀργανώσεις προσώπων μὲ ἴδια δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸ δίκαιο τῶν Νεαρῶν μεταχειριζόταν τὶς Μονές ὡς ὑποκείμενα δικαίου μὲ αὐτοτελῆ ἔναντι τῶν μελῶν δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις (δηλ. μὲ «ἰκανότητα δικαίου» πρβλ. ἄρθρο 34 ΑΚ)⁴⁵, δὲν εἶχαν ὁμως

ἀποκτήσει νομικὴ προσωπικότητα, ὅπως γνωρίζουμε τὴν ἔννοια τοῦ νομικοῦ προσώπου ἀπὸ τὸ ἄρθρο 61 ΑΚ, ὡς νομικὰ μορφώματα ἀνεξάρτητα δηλαδὴ τῶν μελῶν, πού συγκροτοῦσαν τὴν ἐγκαταβιοῦσα Ἀδελφότητα (ἀρχὴ τῆς αὐτοτέλειος ἢ τοῦ χωρισμοῦ, Trennungsprinzip)⁴⁶ καὶ πού ὑποβάλλονται σὲ ὀρισμένες διατυπώσεις τοῦ νόμου γιὰ τὴν κτήση τῆς προσωπικότητος. Νομικὴ προσωπικότητα (δημοσίου δικαίου) ἀπονεμήθηκε στὶς Ἱ. Μονές αἰῶνες ἀργότερα μὲ τὸν Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1969 (ἄρθρο 1 § 4 τοῦ Ν.Δ. 126/1969)⁴⁷ καὶ ἐπαναλήφθηκε στὸ ἰσχύοντα Κ.Χ.Ε.Ε. (ἄρθρο 1 § 4 Ν. 590/1977).

Ποῦ ἔγκειται ἡ διαφορὰ μεταξὺ μιᾶς Ἱ. Μονῆς πού ἔχει «νομικὴ προσωπικότητα» καὶ μιᾶς Μονῆς πού ὡς μοναστικὴ Ἀδελφότητα, ὡς ἔνωση προσώπων ἔχει δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις; Ἡ προκείμενη περίπτωση εἶναι ἡ χαρακτηριστικότερη ἀφορμὴ ἀναδείξεως τῆς διαφορᾶς.

* * *

Ὑπὸ τὴν παραπάνω ἐκδοχὴ τῆς ἐνώσεως προσώπων, ἡ Μονὴ ἐδράζεται στὸ *corpore* καὶ *animis* γεγονὸς τῆς κοινοβιακῆς ζωῆς, ἐνῶ ἡ διάλυση τοῦ συλλόγου καὶ ἢ μὴ ὑπαρξη πλέον προσώπων, πού παραμένουν συνενωμένα γιὰ τὴν ἐπιδίωξη τοῦ κοινοῦ σκοποῦ (τοῦ ἀσκητικοῦ βίου) κατὰ τὶς ἀρχὲς τῶν Ἱ. Κανόνων, καταλύει αὐτόχρονα τὴν ἔννοια τῆς μοναστικῆς Ἀδελφότητος, ἢ ὁποία δὲν ὑφίσταται οὔτε ὡς φορέας τῶν κοινῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων. Ἡ ἐκδοχὴ αὐτὴ συνάδει, πλέον ἄλλων, πρὸς τοὺς Ἱ. Κανόνες.

Ἐρωτᾶται κατὰ συνέπεια ποιὸς εἶχε τὸ δικαίωμα κυριότητος (ΑΚ 973, 999, 1000) ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν διαλελυμένων Ἱερῶν Μονῶν εἰδικὰ κατὰ τὸ χρονικὸ σημεῖο διαλύσεώς τους (1833-1834), προτοῦ δηλαδὴ ἀναγνωρισθεῖ στὶς Ἱ. Μονές νομικὴ προσωπικότητα, ὥστε νὰ προσδιορισθεῖ ἡ μορφή ἐπεμβάσεώς

43. Τελευταία κύρωση ἔγινε μὲ τὸ Ν.Δ. 53/1974 (Ε.τ.Κ. τ. Α' φ. 256).

44. Βλ. καὶ τὸ ἄρθρο 5 § 1 ΕἰσΝΑΚ πού κατάργησε τὸ ὅμοιο διάταγμα τῆς 23ης 2/7ης 3.1835 «περὶ πολιτικοῦ νόμου».

45. Βλ. Ἱ.Μ. Κονιδάρη, *Νομικὴ θεώρηση τῶν μοναστηριακῶν τυπικῶν*, β' ἔκδ. 2003, σ. 165 166, πού σημειώνει ἐπίσης ὅτι κατὰ τὴν περίοδο ἐκείνη δὲν εἶχε σχηματισθεῖ θεωρητικῶς ἢ ἔννοια τῆς νομικῆς προσωπικότητος.

46. Βλ. ἐνδεικτικῶς Ἀπ. Γεωργιάδη, *Γενικὲς ἀρχὲς ἀστικοῦ δικαίου*, 1997, ἀρ. 4, Ἱ. Σπυριδάκη, *Γενικὲς ἀρχὲς*, 1985 ἀρ. 82.

47. Βλ. ἀναλυτικὰ Ἱ.Μ. Κονιδάρη, *Ἡ διαπάλη νομιμότητος καὶ κανονικότητος καὶ ἡ θεμελίωση τῆς ἐναρμονισεώς τους*, 1994, σ. 72-75.

του Β.Δ. τῆς 25ης.9.1833 στήν ὑπόστασή της καί ἡ τύχη τῶν περιουσιακῶν ἐννόμων σχέσεών τους.

Παρενθετικῶς νά εἰπωθεῖ ὅτι ἤδη τὸ ἐρώτημα ἐν μέρει ἐπιλύεται ἀπὸ τὸν ἰσχύοντα Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπου στὸ ἄρθρο 39 § 3 ἐδάφ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 ἀπονέμεται ἡ ὀρθότερα ἀναγνωρίζεται ὡς παραμένουσα στὶς Μητροπόλεις ἡ κυριότητα ἐπὶ τῶν Ἱ. Ναῶν διαλελυμένων ἢ διαλυομένων Ἱ. Μονῶν (: «*Ναοὶ διαλελυμένων ἢ διαλυομένων Μονῶν παραμένουν στήν κυριότητα τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως*»).

* * *

Ἡ διατύπωση αὐτὴ («διαλελυμένων ἢ διαλυομένων») πρέπει νά ἐρμηνευθεῖ ὡς διήκουσα τὸ φαινόμενο τῆς διαλύσεως Ἱ. Μονῶν ἀσχέτως τοῦ νομοθετικοῦ καθεστώτος, δυνάμει τοῦ ὁποίου συνέβη αὐτὴ (νομοθεσία τοῦ 1833 ἢ μεταγενέστερη), ἐκτὸς βέβαια ἐὰν ἔχει μεσολαβήσει συγχώνευσή τους καί εἰσφορὰ τους ὡς μετοχιῶν σὲ κυρία Ἱ. Μονή⁴⁸. Ἐξάλλου καί ὡς ἐκ τῆς ταυτότητας τοῦ ἀντικειμένου τῆς ρυθμίσεως (ἀφορᾷ σὲ Ἱερὸ ἀντικείμενο - ἐκτὸς συναλλαγῆς πράγμα κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 971 ΑΚ), πρέπει νά ἀφορᾷ σὲ κάθε Ἱ. Ναὸ ἢ Παρεκκλήσιο Ἱ. Μονῆς, χωρὶς ἐπιρροή τοῦ χρονικοῦ σημείου διαλύσεως στὸ ἀποτέλεσμα. Ἐπομένως ἀπὸ τὸ 1844 (ἄρθρα 12, 103 τοῦ Σ. 1844) ἡ κυριότητα Ἱ. Ναῶν ἀφαιρέθηκε ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ δημόσιο, στὸ ὁποῖο εἶχε περιέλθει τὸ 1833, γεγονός πὸ ἀναγνωρίζεται καί μὲ τυπικὴ νομοθετικὴ διάταξη ἀπὸ τὸ ἔτος 1977 (ἄρθρο 39 § 3 ἐδάφ. 2 τοῦ Ν. 590/1977). Ἡ ρύθμιση τοῦ Ν.

590/1977 ἔχει καί τὸ νόημα ὅτι καταργεῖ καί κάθε ἰσχύουσα νομοθετικὴ ρύθμιση (π.χ. τοῦ Β.Δ. τῆς 20ης 5/1ης 6.1836), πὸν ἐνδεχομένως προσκρούει στὸ δικαίωμα κυριότητας τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων καί βασιζέται στὸ Β.Δ. τῆς 25ης 9.1833.

* * *

Τὸ ζήτημα παραμένει ὁπωδήποτε ὅμως (καί σὲ αὐτὸ ἔχει ἀξία ἢ ἀναδρομὴ στὸ Κανονικὸ Δίκαιο) γιὰ τὴν λοιπὴ ἀκίνητη περιουσία τῶν διαλελυμένων Ἱ. Μονῶν, ἀφοῦ ὁ νομοθέτης μὴ ἔχοντας ρυθμίσει ρητῶς τὴν ἐπάνοδό τους μετὰ τὴν παύση ἰσχύος τοῦ Β.Δ. τῆς 25ης.9.1833, μᾶς ἐπιφορτίζει μὲ τὴν ὑποχρέωση προσδιορισμοῦ τῶν δικαιούχων τῆς (τῶν τότε καί τῶν νῦν δικαιούχων). Ἡ ἀπάντηση ἀπὸ τὴν ἀποψη τοῦ (ἀστικοῦ) βυζαντινορωμαϊκοῦ δικαίου (ὡς πρὸς τὸν τότε δικαιούχο, ἀλλὰ καί τὸν νῦν) ἐξ ἀνάγκης πρέπει νά περιορίζεται ἀπλῶς στήν πιστὴ ἀπόδοση μὲ νομικοὺς ὅρους τῆς χροιάς, πὸν ἔχει ἢ ἀφιέρωση περιουσίας πρὸς ἴδρυση Μοναστηρίου κατὰ τὸ Κανονικὸ Δίκαιο ἢ ἡ δωρεὰ περιουσίας πρὸς αὐτό. Παραδίδει λοιπὸν ὁ Κανὼν Α΄ τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου:

«...Τινὲς γὰρ ὄνομα μοναστηρίου ταῖς οἰκείαις περιουσίαις καὶ ὑπάρξεισι περιθέμενοι καὶ Θεῷ καθαγιαζέμενοι ταύτας ἐπαγγελλόμενοι, κυρίου τε τῶν ἀφιερωθέντων ἑαυτοὺς ἀναγράφουσι καὶ μόνῃ τῇ προσηγορίᾳ τὸ θεῖον ἀφοσιοῦν ἐκμηχανᾶσθαι διεγνώκασι· τὴν αὐτὴν γὰρ ἐξουσίαν καὶ μετὰ τὴν ἀφιέρωσιν οὐκ ἐρυθριῶσι σφετερίζεσθαι, ἦνπερ ἔχειν οὐκ ἐκωλύοντο πρότερον. ... Ὡρισεν οὖν διὰ ταῦτα ἡ ἁγία σύνοδος, μηδενὶ ἐξεῖναι μοναστήριον οἰκοδομεῖν ἄνευ τῆς τοῦ ἐπισκόπου γνώμης καὶ βουλῆς. Ἐκείνου δὲ συνειδότος καὶ ἐπιτρέποντος καὶ τὴν ὀφειλομένην ἐπιτελοῦντος εὐχὴν, ὡς τοῖς πάλαι θεοφιλῶς νενομοθέτηται, οἰκοδομεῖσθαι μὲν τὸ μοναστήριον, πάντα δὲ τὰ ἐν αὐτῷ προσήκοντα, σὺν αὐτῷ ἐκείνῳ, βρεβίῳ ἐγκαταγράφεσθαι καὶ τοῖς ἐπισκοπικοῖς ἀρχείοις ἐναποτίθεσθαι, μηδαμῶς ἄδειαν ἔχοντος τοῦ ἀφιερῶντος, παρὰ γνώμην τοῦ ἐπισκόπου, ἑαυτὸν ἡγούμενον ἢ ἀνθ' ἑαυτοῦ ἕτερον καθιστᾶν· εἰ γὰρ ἄπερ τις ἀνθρώπῳ χαρίζεται, τούτων οὐκέτι κύριος εἶναι δύναται, πῶς ἄπερ τις Θεῷ καθαγιαζέει καὶ ἀνατίθῃσι,

48. Ἔτσι ΣτΕ 1900/1979 (ἀρκεῖ «νά μὴν ἔχει μέχρι δημοσιεύσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου ρυθμισθεῖ ὀριστικῶς ἢ τυχῆ αὐτοῦ καθ' οἰονδήποτε νόμιμον τρόπον» καταλήγει ἡ ἀπόφασις, ὡς τέτοια ὡστόσο νόμιμη ρύθμιση τῆς τύχης τοῦ μοναστηριακοῦ ναοῦ πρέπει νά νοεῖται κατὰ τὰ γενόμενα δεκτὰ ἐκείνη πὸν δὲν παραθέωρησε τὴν βούληση τῆς ιδιοκτητρίας Ἱ. Μητροπόλεως). Σὲ περίπτωση συγχωνεύσεως, ἀπατεῖται ὅμως τότε πράξη συγχωνεύσεως τοῦ ἐπιχώριου Μητροπολίτου κατὰ τὸ ἄρθρο 21 τοῦ κωδ. π.δ/τος τῆς 14/22.9.1931. Πρὸβλ. Ἱ.Μ. Κονιδάρη, *Ἰδιοκτησιακὸ καθεστῶς κοινοτήτων, ναῶν καὶ μονῶν περιοχῆς Πηλίου* (γνμδ), ΝοΒ 1988, 322 (ἀναδημοσιεύεται καί εἰς Ἱ.Μ. Κονιδάρη, *Ζητήματα βυζαντινοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου* I, 1990, σ. 201).

τούτων ύφαρπάξιν τήν κυριότητα παραχωρηθήσεται;»⁴⁹

Ο παραπάνω προβληματισμός και η λύση που υπέδειξε ο Κανονικός Νομοθέτης στο πρόβλημα της νοσφίσεως μοναστηριακής περιουσίας από τον κτήτορα Ἱ. Μονῆς ἀναδεικνύει δύο βασικές ἀρχές:

α) Ἡ περιουσία που δωρίζεται πρὸς ἴδρυση ἢ συντήρηση Ἱ. Μονῆς δὲν ἀνήκει στὸν δωρητή, ἔστω καὶ ἂν αὐτὸς ἐγκαταβιοῖ στὴν Ἱ. Μονή, ἄρα a minore ad majus δὲν ἀνήκει στὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος (ἀπορρίπτεται συνεπῶς λόγω τοῦ Ἱ. Κανόνα ἢ δυνατότητα διαμόρφωσης contra sacrum legem ἐκκλησιαστικοῦ ἐθίμου καὶ ἡ ἐκδοχὴ ὅτι οἱ Ἱ. Μονῆς εἶχαν κατὰ τὸ ἔτος 1833 ἐθιμικῶς δικαίω νομικῆ προσωπικότητα ξεχωριστῆ τῶν μελῶν τους, ἢ ὅτι οἱ ἐγκαταβιοῦντες εἶναι κύριοι ἐξ ἀδιαιρέτου τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας).

β) Ἡ μοναστηριακὴ περιουσία ἔχει ἀφιερωθεῖ στὸν Θεό, σὲ Αὐτὸν ἀνήκει «κατὰ κυριότητα» καὶ χωρὶς γνώμη τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου (ὡς ἀντιπροσώπου Του) ἀπαγορεύονται πράξεις ἐκποιήσεώς της. Κατὰ συνέπεια τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος εἶναι ἀπὸ κοινοῦ (τελοῦντες σὲ κοινωνία δικαίου ἢ ὀρθότερα ὡς ἔνωση προσώπων⁵⁰) διαχειριστὲς καὶ ἐπικαρπωτὲς τῆς περιουσίας, χωρὶς νὰ ἔχουν τὴν ἐξου-

49. Βλ. εἰς P.-P. Joannou, Fonti, Fascicolo IX, Discipline Générale Antique, τ. 12: Les canons des synodes particuliers (CSP), 1962, 447-449. Συναφεῖς οἱ Κανόνες (Δ' Οἰκ. Συν.) δ', κδ' - (ΣΤ' Οἰκ. Συν.), μθ' - (Ζ' Οἰκ. Συν.) Ιβ', ιγ', Ιζ' - (Κυρίλλου) β'.

50. Πρβλ. ἄρθρα 107, 785 ΑΚ. Γιὰ καταπιστευτικὴ παραχώρηση τῆς κυριότητος κάνει λόγο ὁ Ἱ.Μ. Κονιδάρης, *Τὸ δικαίωμα τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας ἀπὸ τοῦ 9ου αἰῶνος μέχρι τοῦ 12ου αἰῶνος*, 1979, σ. 265 ἐπομ., ἐνῶ ὑπὲρ τῆς ἐκδοχῆς τῆς «κοινωνίας δικαίου» ὁ Γ. Στ. Ἀποστολάκης, *Οἱ αὐτοκρατορικὲς δωρεὲς στὴν Ἱερά Μονὴ Πάτμου καὶ ἡ νομικὴ ἀξία τῶν «χρυσοβούλων λόγων»*, 2002, σ. 104. Νομίζω ὅτι οἱ παραπάνω προτάσεις ἀρτιώνονται μέσα στὸ πλαίσιο τῆς ἐνώσεως προσώπων, ἢ ὅποια ἀναδεικνύει τὰ στοιχεῖα τῆς συνενώσεως προσώπων καὶ τῆς ἀπὸ κοινοῦ θεραπείας ἐνὸς σκοποῦ, χωρὶς νὰ ἀποκλείει τοὺς περιορισμοὺς στὴν διαχείριση μοναστηριακῆς περιουσίας που ἀπορρέουν ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸ σκοπὸ τῆς μεταβιβάσεώς της (καταπίστευση, fiducia τοῦ ρ.δ.) ἢ τὸ γεγονός τῶν ἐξ ἀδιαιρέτου δικαιωμάτων ἢ ὑποχρεώσεων (κοινωνία δικαίου).

σία ἐκποιήσεώς της (δικαίωμα ἀπολύτως σύμφυτο μὲ τὴν κυριότητα, που δὲν τὸ ἔχει ὁ δικαιοῦχος δουλειᾶς κ.λπ.)⁵¹, ἐνῶ ὁ κυρίαρχος Ἐπίσκοπος ἴσεται σὲ ἀνώτατη βαθμίδα ἐπιβλέψεως τῆς διαχειρίσεώς της.

* * *

Ἐπομένως κατὰ τὸ κανονικὸ –νὰ τονισθεῖ καὶ μόνο– δικαίωμα, ἡ μοναστηριακὴ περιουσία δὲν ἀνήκει κατὰ κυριότητα στὴν Ἱ. Μονή, ἀλλὰ στὸν Θεό⁵², πρέπει δὲ πάντοτε γιὰ τὶς πράξεις μισθώσεως, ἐκποιήσεως κ.λπ. μοναστηριακῶν κτημάτων, που ὑπογράφει τὸ μοναστικὸ συμβούλιο μὲ τρίτους, νὰ ἔχει προσηγηθεῖ ἐγκριση τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου. Ἡ ἀνέυρεση λύσεως ἐπομένως στὸ πολιτικὸ ἐκκλησιαστικὸ δικαίωμα γιὰ τὴν τύχη τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας τῶν διαλελυμένων Ἱ. Μονῶν πρέπει νὰ ἐναρμονίζεται πρὸς τὴν ἀρχὴ αὐτή.

Συνεπῶς, ἀπὸ τὴν ἄποψη τοῦ διοικητικοῦ δικαίου, μετὰ τὴν μετατροπὴ τῶν Ἱ. Μητροπόλεων (ἄρθρο 1 τοῦ Ν.Δ. 126/1969 καὶ ἤδη ἄρθρο 1 § 4 τοῦ Ν. 590/1977) σὲ νομικὰ πρόσωπα (δημοσίου δικαίου) «κατὰ τὰς νομικὰς αὐτῶν σχέσεις», συνεπάγεται ὅτι ἡ περιουσία, που παρανόμως ἀφαιρέθηκε ἀπὸ Ἱερεῖς Μονῆς, οἱ ὅποιες διαλύθηκαν μὲ τὴν νομοθετικὴ πράξη τοῦ ἔτους 1833 καὶ καταργήθηκαν ipso jure ὅλες οἱ ἔννομες σχέσεις τῶν Μοναστικῶν Ἀδελφοτήτων, ἐπανακάμπει μετὰ τὴν ἰσχὺ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844 στὴν κυριότητα τῆς κατὰ τόπον Ἱ. Μητροπόλεως, τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δηλαδὴ ὀργανισμοῦ τῆς προσεχῶς ἀνώτερης τῆς καταργηθείσας Ἱ. Μονῆς βαθμίδας, που ἦταν ἀνέκαθεν κανονικῶς ὑπόχρεως

51. Προσομοιάζει κάπως κατ' ἀποτέλεσμα ἡ ἄποψη τοῦ Π.Ι. Παναγιωτάκου (Σύστημα, ὅπ. π., τ. Δ', σ. 290) ὅτι ἡ Ἱ. Μονὴ εἶναι «κοινοφελὲς ἴδρυμα» ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τοῦ περιουσιακοῦ συνόλου, χωρὶς νὰ ἐπιλύει τὸ πρόβλημα τῆς περιελεύσεως τῆς περιουσίας της σὲ περίπτωσι διαλύσεώς της.

52. Ἡ ρύθμιση τοῦ πολιτικῶν ἐκκλησιαστικῶν νομοθέτη ἀφίσταται στὸ σημεῖο αὐτὸ (ἄρθρο 39 § 6 τοῦ ν. 590/1977), ἀλλὰ ἂς προσεχθεῖ πάντως ἡ διατύπωση στὸ προοίμιο τοῦ Β.Δ. ἀπὸ 20ης 5/1ης 6.1836 «περὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων» (Ε.τ.Κ. φ. 22/27.5.1836), ὅτι «τὰ κτήρια, ὅσα ἀφιερώθησαν ἅπαξ εἰς τὴν δημόσιαν θεῖαν λατρείαν, καθὼς καὶ οἱ τόποι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ταῦτα ἀνηγγέρθησαν, δὲν ὑπάγονται εἰς οὐδενὸς τὴν ἰδιοκτησίαν...».

για την έποπτεία και διάσωση τῆς περιουσίας κατά τὸν χρόνο λειτουργίας τῆς Ἱ. Μονῆς⁵³. Ὅπωςδήποτε δὲν υφίσταται ζήτημα ἀναβιώσεως πλέον τῶν «νομικῶν προσώπων» τῶν Ἱ. Μονῶν (ἀδύνατο ἄλλωστε, ἀφοῦ κατὰ τὸν χρόνο διαλύσεως, δηλ. πρὸ τοῦ ἄρθρου 1 ν.δ. 126/1969, δὲν ἦταν νομικὰ πρόσωπα κατὰ τὸ ἰσχύον τὸ 1834 πολιτειακὸ δίκαιο).

Ἡ παραπάνω λύση δὲν ἀναιρεῖται ἀπὸ τὶς προβλέψεις τῆς νομοθεσίας τῶν δημοσίων κτημάτων περὶ τοῦ δικαιώματος πλασματικῆς νομῆς τοῦ δημοσίου σὲ ἀδέσποτα ἀκίνητα. Τὰ ἀκίνητα αὐτὰ ἀνήκουν στὸ δημόσιο (ΑΚ 972) καὶ μάλιστα κατὰ τὸ ἄρθρο 2 § 1 τοῦ Α.Ν. 1539/38 «περὶ προστασίας τῶν δημοσίων κτημάτων», ὁ ὁποῖος διατηρήθηκε σὲ ἰσχὺ μὲ τὸ ἄρθρο 53 ΕἰσΝΑΚ, τὸ δημόσιο θεωρεῖται νομέας ἐπὶ τῶν ἀδέσποτων, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἄσκησε πράξη νομῆς ἐπὶ αὐτῶν. Κατὰ τὴν ἔννοια ὅμως τῶν διατάξεων αὐτῶν, ἀδέσποτο καθίσταται ἀκίνητο μὲ τὴν ἐγκατάλειψη τῆς νομῆς αὐτοῦ ἀπὸ τὸν κύριο (τὴν Ἱ. Μονή) μὲ τὴν πρόθεση παραιτήσεώς του ἀπὸ τὴν κυριότητα χωρὶς τὴ μεταβίβασή της σὲ ἄλλον⁵⁴. Μόνο λοιπὸν ὑπὸ τὶς ἀνωτέρω προϋποθέσεις θὰ ἦδύνατο τὸ δημόσιο νὰ ἀποκτήσει πρωτοτύπως κυριότητα καὶ τὴ νομὴ μοναστηριακῶν ἀκινήτων αὐτοδικαίως, ἀνεξάρτητα ἂν ἔλαβε τὴ φυσικὴ ἐξουσία ἐπ' αὐτῶν ἢ προέβη σὲ πράξεις διακατοχῆς, ἐνῶ εἶναι γνωστὸ ὅτι ἔκτακτη χρησικτησία ἀπὸ τὸ Δημόσιο εἰς βάρος ἐκκλησιαστικοῦ κτήματος δὲν νοεῖται⁵⁵.

Ἀπὸ τὴν ἄποψη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἐφόσον μοναστικὴ ἀδελφότητα διαλύθηκε μὲ νομοθετικὴ πράξη, κατ' ἐπέκταση παύει ἢ λειτουργία καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς. Ἡ ἀρχὴ εἶναι πὼς ἡ ἀφαίρεση τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας δὲν αἶρει τὴν λειτουργία μιᾶς Ἱ. Μονῆς, εἰδικότερα τὴν ιδιότητά της ὡς θρησκευτικῆς ἐνώσεως προσώπων ἢ τὴν δυνατότητα νὰ ἀσκεῖ τὰ δικαιώματά της, καθὼς ἡ ἀφιερωθεῖσα στὸν Θεὸ περιουσία βοηθεῖ κατὰ τοὺς Ἱ. Κανόνες τὸ ἔργο της, δὲν συνιστᾷ ὅμως καὶ τὸ συστατικὸ γεγονός για τὴν μο-

ναστικὴ Ἀδελφότητα, ἢ ἐπελθοῦσα ὀριστικὴ ἄρση τοῦ ὁποῖου αἶρει τὴν ὑπαρξή της. Ἱστορικὰ εἶναι γνωστὲς περιπτώσεις ἐκδιώξεως Ἀδελφότητας ἀπὸ τὸ μοναστήριό της ἢ ἐγκαταλείψεώς του («ἐρήμωση») γιὰ διαφόρους λόγους καὶ ἢ συνέχιση τοῦ κοινοβιακοῦ καὶ ἀσκητικοῦ βίου ἀπὸ τὰ μέλη της σὲ ἄλλο τόπο, χωρὶς νὰ υφίσταται τότε ζήτημα ἀνασυστάσεως τῆς Μονῆς. Παρατηροῦμε ἐπιπλέον ὅτι ἡ λύση τῆς ἀπόκτησης τῆς κυριότητας ἀπὸ τὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις ἔχει ἐρείσματα καὶ στὸ πολιτειακὸ δίκαιο ὅπου στὸ ἄρθρο 21 τοῦ Κώδ. Π.Δ. τῆς 14ης/22ης.9.1931 προβλέφθηκε ὅτι: «Ἡ συγχωνευομένη Μονὴ ἀποβάλλει τὴν νομικὴν αὐτῆς προσωπικότητα καὶ καθίσταται μετόχιον τῆς Μονῆς, μεθ' ἧς συνεχωνεύθη, εἰς ἣν περιέρονται αὐτοδικαίως οἱ κανονικοὶ μοναχοὶ καὶ οἱ δόκιμοι τῆς συγχωνευομένης Μονῆς. Τὰ δὲ κατὰ τὴν διοίκησιν τοῦ μετοχίου καὶ λειτουργίαν τοῦ Ναοῦ αὐτοῦ καθορίζει ἐκάστοτε ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης...».

Καθίσταται καὶ ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω διάταξη λοιπὸν ἐμφανὲς ὅτι ὁ πολιτειακὸς νομοθέτης τοῦ 1931 στὴν περίπτωση τῆς προβληματικῆς ἀπὸ κανονικὴ ἄποψη ὑποχρεώσεως συγχωνεύσεως ἀναθέτει –εὐθυγραμμίζομενος μὲ γενικότερες ἀρχές τοῦ κανονικοῦ δικαίου– στὸν ἐπιχώριο Μητροπολίτη τὴ διαχείριση τῆς περιουσίας. Κατὰ συνέπεια ἡ περιουσία αὐτὴ παραμένει στὴν κυριότητα τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, ἐνῶ εἶναι αὐτονόητο ὅτι –θεωρούμενη ὡς κρατικὴ περιουσία– δὲν συμπεριελήφθη στὰ ἐκποιούμενα ἐκκλησιαστικὰ ἀκίνητα τῆς ἀπὸ 18.9.1952 συμβάσεως (ποὺ κυρώθηκε μὲ τὸ Ν.Δ. τῆς 26ης 9/8ης 10.1952⁵⁶), ποὺ ὑπεγράφη μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σὲ ἐκτέλεση τοῦ Ν.Δ. 2185/1952.

IV. Ἡ κυριότητα ἐπὶ τῆς ἀκίνητης περιουσίας τῶν διαλελυμένων Μονῶν εἰδικὰ ὑπὸ τὴν ἄποψη τοῦ καθεστῶτος προστασίας τῶν ἀρχαιοτήτων

Μένει τέλος ἡ ἐξέταση τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀρχαιοτήτων καὶ ἡ ἐξαγωγή συμπεράσματος γιὰ τὸ δικαίωμα κυριότητας τῶν Ἱ. Μητροπόλεων εἰδικῶς ἐπὶ τῶν ἀκινήτων μνημείων τῶν Ἱερῶν Μονῶν, καθόσον οἱ Ναοὶ καὶ τὰ λοιπὰ οἰκοδομήμα-

53. Ἡ ἴδια ἀρχὴ προκύπτει καὶ ἀπὸ τὴν διάταξη τοῦ ἄρθρου 39 § 3 ἔδαφ. 2 τοῦ Ν. 590/1977.

54. Βλ. ἐνδεικτικῶς Ἐφαθ 1630/2003, ἙλλΔνη 2004, 1461.

55. Γνμδ ΝΣΚ 328/1997.

56. Ε.τ.Κ. φ. 289/1952.

τα τῶν «διαλελυμένων Μονῶν», χρονολογούμενα ἕως τὸ 1830, ἀποτελοῦν «ἀρχαῖα ἀκίνητα μνημεῖα» κατὰ τὴν οἰκεία νομοθεσία⁵⁷. Ἐπιβάλλεται ἡ ἐξέταση τῆς νομοθεσίας μὲ φορὰ πρὸς τὸ προγενέστερο καθεστῶς λόγῳ τοῦ χαρακτήρα τοῦ Ν. 3028/2002, ὁ ὁποῖος ἀπέβλεψε στὴν διατήρηση τοῦ status quo ante τῶν ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων. Κατὰ τὸ ἄρθρο 18 § 3 τοῦ τελευταίου ἰσχύοντος Ν. 3028/2002 ὁρίσθηκε ὅτι: «3. Τὰ ἀκίνητα μνημεῖα πὸν βρίσκονται μέσα σὲ ἀκίνητα ἰδιοκτησίας Ο.Τ.Α, ἄλλων Ν.Π.Δ.Δ., ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων διατηροῦνται καὶ προστατεύονται μὲ εὐθύνη τῆς Ὑπηρεσίας χωρὶς τὸ Δημόσιον ἀποχρεοῦται σὲ ἀπαλλοτρίωση» καὶ ἡ ρύθμιση αὐτὴ πρέπει νὰ συνδυασθεῖ μὲ τὴν διάταξη τοῦ ἄρθρου 73 § 1 τοῦ ἴδιου νόμου: «1. Τὰ ὑπάρχοντα κατὰ τὴν ἔναρξη ἰσχύος τοῦ νόμου αὐτοῦ δικαιώματα κυριότητος τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, τῶν Μητροπόλεων τῆς Δωδεκανήσου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, τῆς Ἱερῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ, τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολύτριας στὴ Χαλκιδική, τῶν Βλατάδων στὴ Θεσσαλονίκη καὶ τοῦ Εὐαγγελιστῆ Ἰωάννη τοῦ Θεολόγου στὴν Πάτμο, ἄλλων νομικῶν προσώπων ἢ ἄλλων ἐνώσεων προσώπων πὸν ἐκπροσωποῦν θρησκευτῆς ἢ δόγματα, σὲ ἀρχαῖα μνημεῖα θρησκευτικοῦ χαρακτήρα, ἀκόμη καὶ ἂν χρονολογοῦνται μέχρι καὶ τὸ 1453, διατηροῦνται».

* * *

Ἐπομένως, ἀφοῦ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ν. 3028/2002 οἱ Ἱ. Μητροπόλεις εἶχαν δικαίωμα κυριότητος ἐπὶ τῶν ἀκινήτων μνημείων (λ.χ. ναὸς, παρεκκλήσιο, κτηριακὸ συγκρότημα), ὅπου λειτουργοῦσαν οἱ νόμῳ διαλυθεῖσες Ἱ. Μονὲς τῆς ἐπαρχίας τους ὡς διάδοχοι στὴν περιουσία τους, τὸ ἐμπράγματο δικαίωμα τους παραμένει ἰσχυρὸ καὶ ὑπὸ τὸν Ν.

57. Ἄρθρα 2 περ. αα) καὶ 6 § 1 περ. α) τοῦ Ν. 3028/2002 (Ε.τ.Κ. τ. Α' φ. 153).

3028/2002, ἔστω καὶ ἐὰν στὰ ἐπίμαχα ἀκίνητα κεῖνται ἀρχαῖα μνημεῖα πρὸ τοῦ 1453 καὶ ἐφ' ὅσον τὰ τελευταῖα εἶναι «θρησκευτικοῦ χαρακτήρα»⁵⁸. Συνέπεται ὅτι ἡ διάταξη τοῦ ἄρθρου 73 § 1 τοῦ Ν. 3028/2002 κατήρησε τὴν παλαιότερη ἀντίθετη τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κώδ. Π.Δ. τῆς 9ης/24ης 8.1932⁵⁹, πὸν ὄριζε ὅτι: «Πάντα τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ οἰοισδήποτε Ἐθνικοῖς κτήμασιν, ἐν ποταμοῖς, λίμναις καὶ τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης πρὸς δὲ ἐν δημοτικοῖς, μοναστηριακοῖς καὶ ἰδιωτικοῖς κτήμασιν εὐρισκόμενα ἀρχαῖα, τινὰ τε καὶ ἀκίνητα, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ ἐφεξῆς, εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ Κράτους» (ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία τοῦ κράτους ἐπὶ τῶν ἀρχαίων)⁶⁰, ἐνῶ μὲ τὸν ὅρο «ἀρχαῖα» νοοῦντο τότε μνημεῖα ἕως καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ κατὰ τὸ ἄρθρο 2 τοῦ Κώδ. Π.Δ. (=ἄρθρο 3 τοῦ Ν. ΒΧΜΣΤ), ἥτοι κατὰ ἀξιωματικὴ τοποθέτηση ὅσα χρονολογοῦνταν ἕως τὸ 1453⁶¹. Τὸ ἄρθρο 73 § 1 τοῦ Ν. 3028/2002 δύναται λοιπὸν νὰ ἔχει νόημα καὶ πεδίο ἐφαρμογῆς, μόνον ἐὰν θεωρηθεῖ ὡς ἀναδρομικῶς καταργούμενη ἀπὸ αὐτὸ ἡ γενικὴ διάταξη τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κώδ. Π.Δ. τῆς 9ης/24ης.8.1932, ἡ ὁποία κατὰ τὴν ἔναρξη ἰσχύος της κατέλυε κάθε δικαίωμα κυριότητος σὲ ἀρχαῖο κατὰ τὰ ἀνωτέρω μνημεῖο οἰοισδήποτε ν.π.δ.δ. διαφορετικοῦ τοῦ κράτους (ἄρα τὸ «διατηροῦνται» πρέπει νὰ νοηθεῖ ὡς «ἐπαναφέρονται καὶ διατηροῦνται»). Ἀντίθετα ἡ ρύθμιση τοῦ Ν. 3028/2002 δὲν θέτει ἐκποδὸν τὸ προγενέστερο δίκαιο καὶ κυριολεκτεῖται

58. Ἀποτελεῖ ἀντικείμενο τεράστιας συζητήσεως ὁ «θρησκευτικὸς χαρακτήρας» τῶν ἀρχαίων μνημείων ἕως τὸ 1830 (ὄρος νοηματικὰ διαφορετικὸς καὶ εὐρύτερος ἀπὸ τὰ (κινητὰ) «ἀρχαῖα ἐκκλησιαστικὰ κειμήλια» τοῦ ἄρθρου τοῦ 4 τοῦ Κώδ. Π.Δ. τῆς 9ης/24ης.8.1932, Ε.τ.Κ. τ. Α' φ. 275) καὶ πρέπει νὰ ἀποτελέσουν κάποια στιγμὴ ἀντικείμενο διεπιστημονικῆς συναινέσεως τουλάχιστον οἱ ἀρχές, τὰ κριτήρια καταφάσεώς του. Θεμέλιο θὰ ἦταν φρόνιμο νὰ ἀποτελέσει ἡ χρῆσις καὶ ὄχι ἡ χρονολογικὴ τοποθέτησις τῆς κατασκευῆς τῶν μνημείων (ἀφοῦ πολλὰ ἀρχαῖα μνημεῖα τῆς προχριστιανικῆς περιόδου ἐνέταξαν στὸ θρησκευτικὸν βίον οἱ χριστιανοί), καθὼς καὶ ὁ συσχετισμὸς τοῦ χρόνου κτήσεως τῆς κυριότητος καὶ τῆς διάρκειας θρησκευτικῆς χρήσεως τοῦ μνημείου.

59. Ε.τ.Κ. τ. Α' φ. 275.

60. ΕΥ. ΔΩΡΗ, *Τὸ δίκαιον τῶν ἀρχαιοτήτων*, σ. 40 ἐπομ.

61. ΑΠ 1264/1999, ΝοΒ 2000, 95, ΑΠ 1031/1991, ΝοΒ 1992, 128, ΑΠ 305/1990, ΝοΒ 1990, 843, ΑΠ (Ὁλ) 407/1972, Ποιν-Χρ ΚΒ', σ. 601, ΝΣΚ 953/1975.

ὅσον ἀφορᾷ σὲ θρησκευτικὰ μνημεῖα χρονολογούμενα μεταξὺ τοῦ 1453 καὶ 1830, διότι ἡ ἰδιοκτησία ἐπ' αὐτῶν δὲν εἶχε παραχωρηθεῖ στὸ δημόσιο, παρὰ προβλέπονταν μόνον παρεπόμενοι περιορισμοὶ τῶν ἐξουσιῶν της (λ.χ. ἄρθρα 5 τοῦ Ν. 401/1914, 7 καὶ 8 § 1 τοῦ Ν. 2674/1921, 53 τοῦ Κώδ. Ν. 5351/1932). Βεβαίως, εἰδικὰ ἡ κυριότητα τῶν κάθε μορφῆς ἀρχαίων μνημείων τῶν Ἱ. Ναῶν, πού ἀνήκαν σὲ διαλελυμένες Μονές, εἶχε ἐπανέλθει στὶς Μητροπόλεις ἤδη μὲ τὸ μεταγενέστερο ἄρθρο 39 § 3 ἐδάφ. 2 τοῦ Ν. 590/1977, τὸ ὁποῖο κατὰ τὴν ἐδῶ ὑποστηριζόμενη ἄποψη δὲν θεμελιώσε, ἀλλὰ πρέπει νὰ θεωρηθεῖ ὅτι ἀναγνωρίζει καὶ τυπικά (μετὰ τὴν διάλυση τῶν Ἱ. Μονῶν) τὴν

ἰδιοκτησία ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτῆς στὶς οἰκείες Ἱ. Μητροπόλεις.

Μὲ τὴν διάταξη τοῦ ἄρθρου 73 § 1 τοῦ Ν. 3028/2002 λήγει πάντως τὸ ζήτημα ὅσον ἀφορᾷ στὴν κυριότητα ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων εἰδικὰ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων – κατὰ τὰ λοιπὰ τὸ δικαίωμα κυριότητας ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου, ὅπου κεῖται τὸ ἀρχαῖο μνημεῖο, ποτὲ δὲν καταλύθηκε ἀπὸ ὅσους νόμους περὶ προστασίας ἀρχαιοτήτων ἴσχυσαν ἀπὸ τὸ 1834 μέχρι σήμερα (γι' αὐτὸ καὶ πάντοτε διελάμβαναν ρυθμίσεις τῆς διαδικασίας ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεώς τους ἢ ἀποζημιώσεως τοῦ ἰδιοκτήτη τοῦ ἀκινήτου).

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Πρωτοπρεσβυτέρου
Γεωργίου Έμμ. Μεντιδάκη,
Τὰ Ἑπτὰ Μυστήρια
τῆς Ἐκκλησίας μας -
Τύπος καὶ Συμβολισμός,
Τόμος δεύτερος,
Ἡράκλειο 2008, σχ. 24x17
έκ., σσ. 1-442.

Τοῦ
Εὐαγγέλου Θεοδώρου,
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Τὸ ὡς ἄνω ἔργον εἶναι ὁ Β΄ τόμος τοῦ τρίτου ἔργου, τὸ ὁποῖον ὁ αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος πατὴρ Γεώργιος Μεντιδάκης ὁραματίσθηκε καὶ σχεδίασε κατὰ ρηξικέλευθον τρόπον. Ἐὰν ὁ πρῶτος τόμος ἐξετάζει τὴν ἔννοιαν τοῦ Τύπου καὶ τοῦ Συμβολισμοῦ γενικὰ στὴν Ὁρθόδοξη Λατρείαν, ὁ δεύτερος τόμος ἀναφέρεται στὰ Τυπολογικὰ καὶ Συμβολικὰ Στοιχεῖα τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ προβλεπόμενος πρὸς ἔκδοσιν τρίτος τόμος θὰ ἐπισημάνει τὴν ὑπαρξίν τῶν στοιχείων αὐτῶν στὶς διάφορες Ἀκολουθίες (τοῦ Ὁρθρου, τῶν Ἑορτῶν, τῶν Ἡμερῶν, τῶν Ὁρῶν, τῆς Κηδείας, τῶν Μνημοσύνων κ.λπ.). Ἐπομένως διήκουσα πρόθεσις καὶ προσπάθεια τοῦ συγγραφέως καὶ στοὺς τρεῖς τόμους εἶναι ἡ ἐπισημάνσις τῶν Τύπων καὶ Συμβολισμῶν τῶν διαφόρων πτυχῶν τῆς λειτουργικῆς καὶ μυστηριακῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μετὰ τὴν ἐνδιαφέρουσαν *Εἰσαγωγήν*, ὅπου ὁ συγγραφεὺς ἐστιάζει τὴν προσοχὴν στὸν ἀριθμὸν ἑπτὰ (7), στὶς σχετικὲς προτυπώσεις τῶν προφητῶν καὶ σὲ γενικὴν θεώρησιν τῶν μυστηρίων, στὰ ἐπόμενα *Μέρη καὶ Κεφάλαια* τοῦ βιβλίου ἐξετάζει λεπτομερῶς τὸ καθένα ἀπὸ τὰ Μυστήρια χωριστά, γιὰ νὰ ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν στὰ Τυπολογικὰ καὶ Συμβολικὰ τους στοιχεῖα. Πρόκειται γιὰ ὑλικὰ στοιχεῖα ἢ εἰκονικὲς πράξεις ἢ ἀνθρώπινες παραστάσεις, πού ὑποδηλώνουν καὶ προβάλλουν ὑπερβατικὲς καὶ θεῖες πραγματικότητες ἢ ἐνέργειες. Ἔτσι ἀφ' ἑνὸς ὑποβοηθοῦν στὸ νὰ ἀναγόμεθα βιωματικῶς ἀπὸ τὰ γνωστὰ στὰ ἄγνωστα, ἀπὸ τὰ ὑλικὰ στὰ ἄυλα καὶ πνευματικά, ἀπὸ τὰ αἰσθητὰ στὰ νοητὰ καὶ ἀπὸ τὶς εἰκόνες καὶ τὰ ἀπομιμήματα στὰ ἀρχέτυπα καὶ στὸ ἄρρητον θεῖον κάλλος τοῦ ὄντος ὄντως καὶ ἀφ' ἑτέρου αἰσθητοποιοῦν πτυχὲς τοῦ περιεχομένου τοῦ θρησκευτικοῦ βιώματος.

Τὸ ἄφθονον πατερικὸν ὑλικόν, πού μὲ ἐρευνητικὸ ταλέντο συγκέντρωσε καὶ παραθέτει ὁ συγγραφεὺς, γίνεται προσιτὸν καὶ οἰκεῖον στοὺς ἀναγνώστες εἴτε στὸ πρωτότυπον εἴτε σὲ ὡραίαν ζωντανὴν νεοελληνικὴν μετάφρασιν. Ἔτσι τὸ βιβλίον βοηθεῖ νὰ κατανοήσουμε, ὅτι στὴν μυστηριακὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας γίνεται ὑπέρβασις τῆς πλατωνικῆς ἢ νεοπλατωνικῆς παραδόσεως περὶ προτύπων ἰδεῶν καὶ συμβολικῶν ἀπεικασμάτων αὐτῶν, δοθέντος ὅτι οἱ τύποι καὶ τὰ σύμβολα, πού χρησιμοποιοῦνται στὴν τελεσιουργίαν τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, δὲν εἶναι ἀπλῶς «σημεῖα», πού μὲ νοητικὲς κατηγορίες ὑποσημαίνουν ὑπερβατικὴν θεῖαν πραγματικότητα, ἢ ὅποια εἶναι μακρὰν τοῦ ἐκάστοτε τελουμένου Μυστηρίου, ἀλλὰ «σημεῖα», πού καθιστοῦν φανερὰν τὴν ἐνεργὸν παρουσίαν τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐνεργοῦ παρουσίας Του. Ἔτσι κάθε μυστηριακὴ λειτουργικὴ πράξις σημαίνει συνάντησιν μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου· εἶναι ἀνταλλαγὴ ἀγάπης, πού πραγματοποιεῖται ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω. Ἔτσι τὰ Μυστήρια καθιστοῦν ἐποπτικὸν καὶ συνειδητὸν τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Θεὸς κατέρχεται πρὸς τὸν ἀνθρώπον καὶ ὁ ἀνθρώπος ἀνέρχεται πρὸς τὸν Θεόν. Γι' αὐτὸ ἡ ἐπενέργεια τῶν Μυστηρίων πάνω στοὺς πιστοὺς δὲν εἶναι ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς τοῦ δέκτου ὡς ἓνα μηχανικὸν ἢ μαγικὸν ἀποτέλεσμα, οὔτε συνδέεται μὲ τὶς τυχόν συνοδεύουσες

θεμιτές ή συχνά και άσεβεις φολκλορικές, κοινωνικές και κοσμικές έκδηλώσεις.

Το έργο του π. Γεωργίου Μεντιδάκη αποδεικνύει άφ' ενός βιωματικήν ύπ' αυτού προσέγγισιν του πλούτου της λειτουργικής παραδόσεως και άφ' έτέρου ικανότητα πρὸς άξιοποίησιν και προβολήν του θησαυροφυλακίου της πατερικής διδασκαλίας. Μερικές έπαναλήψεις και άλληλοπεριχωρήσεις του πατερικού ύλικού εΐναι κατανοητές και μερικές φορές άναγκαΐες σ' ένα τόσοσν όγκώδες συγγραφικόν έργο.

Η γλαφυρά γλωσσική διατύπωσις, ή άπόδοσις σέ ζωντανήν νεοελληνικήν γλώσσαν χαρακτηριστικῶν φράσεων τῶν Πατέρων και τῶν Λειτουργικῶν κειμένων της Έκκλησίας και τὸ άφθονον έγχρωμον φωτογραφικόν ύλικόν έλκύουν τὸν άναγνώστην (έκκλησιαστικόν ποιμένα, διδάσκαλον, καθηγητήν, κατηχητήν, ίεροκήρυκα, εϋσεβή χριστιανόν) και ύποβοηθοϋν τὸ έργο της Λειτουργικής Μορφώσεως και Άγωγής, ή όποία, ως κατ' έπανάληψιν έχομεν τονίσει, εΐναι μόρφωσις τόσοσν για την καθ' όλου Λατρείαν, δηλαδή για την ένεργόν και ένσυνείδητη συμμετοχήν μας στην λειτουργικήν ζωήν της Έκκλησίας, όσον και έν τής Λατρείας, δηλαδή με χρησιμοποίησιν τῶν μορφωτικῶν θησαυρῶν της Λατρείας.

Ό περι οϋ' ό λόγος Β' τόμος της Τριλογίας του συγγραφέως, ό όποιος τόμος διακρίνεται για την καλαίσθητη έκτύπωσίν του με πλῆθος έγχρώμων φωτογραφιῶν πάνω σέ χαρτί έξαιρετικής ποιότητος και έχει όλα τὰ προτερήματα, πὸν εΐχε και ό Α' τόμος, τὸν όποϊον παρουσιάσαμε στην βιβλιοκρισίαν μας, πὸν

τὸ έτος 1997 δημοσιεύθηκε σὸ περιοδικόν «Έκκλησία».

Ό φιλόπonos συγγραφεϋς άξιοποιεί για πρώτην φορὰν πτυχές και άρκετὰ λησμονημένα στοιχεΐα της πατερικής διδασκαλίας. Έτσι δημιουργεί ένα άξιόλογον βοήθημα για τίς λειτουργικές σπουδές, πὸν πρέπει νὰ άναβαπτίζωνται στα νάματα της πατερικής παραδόσεως, ή όποία μᾶς ύποδεικνύει τόσοσν την ιστορικοφιλολογικήν, ιστορικοαρχαιολογικήν και ιστοριογενετικήν μέθοδον της μελέτης τῶν λατρευτικῶν μορφῶν, όσον και την συμπλήρωσιν και έμψύχωσιν τῶν μεθόδων αὐτῶν με τοϋς στοχασμοϋς της —χωρίς άκρότητες— σωφρόνως χρησιμοποιουμένης συμβολικής και άλληγορικής μεθόδου.

Εΐμαι βέβαιος, ότι τὸ έργο του πατρὸς Γεωργίου θα χρησιμοποιεΐται σὸ μέλλον ως πολύτιμον βοήθημα πρὸς οίκειωσιν και άξιοποίησιν του πλουσιωτάτου πολυτίμου ύλικού του. Άξιεπαίνως ό συγγραφεϋς, πὸν εΐναι άρχηγὸς πολυμελοϋς οίκογενείας, με μόχθον και θυσιές κατόρθωσε νὰ ύπερνήκησει τίς δυσκολίες έν του' ότι ζή και δρᾶ ποιμαντικῶς σὸ Ηράκλειον μακρὰν τῶν μεγάλων βιβλιοθηκῶν της Πρωτεύουσας.

Του' άπευθύνομεν συγχαρητήρια και εϋχαριστίες μαζί με την εϋχήν μας νὰ του' χαρίζει ό Θεὸς ως «άετοϋ άνακαινιζομένην» θαλερότητα, για νὰ συνεχίζει τὸ άνακαινιστικόν ποιμαντικόν του έργο και για νὰ φέρει συντόμως σὸ φῶς της δημοσιότητος και τὸν Γ' τόμον της Τριλογίας του.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ

Προκηρύξεις

Ίερῶν Μητροπόλεων:

Φθιώτιδος

Ζακύνθου

Παρναξίας

Γόρτυνος

καὶ Μεγαλοπόλεως

Ίερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων δύο (2) λαϊκῶν ὑπαλλήλων κλάδου Π.Ε. Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ίερᾶς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως ἐντὸς εἰκοσαπ-
μέρου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν κατὰ τὸν Νόμον ἀπαιτουμέ-
νων δικαιολογητικῶν.

Οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὴν κατάληψιν τῶν θέσεων τούτων δεόν νὰ ἔχωσιν τὰ δι' ἐκκλησιαστικὸν ὑπάλληλον προσόντα, ὡς ταῦτα ὀρίζονται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 6 ἕως 13 τοῦ Κανονισμοῦ 5/1978 «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλή-
λων». Ὁ διορισμὸς εἰς τὰς ὡς ἄνω θέσεις ἐνεργηθήσεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 25ῃ Μαρτίου 2009

† Ὁ Φθιώτιδος ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τα-
κτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Νικολάου πόλεως Ζακύνθου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 6ῃ Μαρτίου 2009

† Ὁ Ζακύνθου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ίερὰ Μητρόπολις Παρναξίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ίερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Παροικίας Πάρου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Νάξῳ τῇ 5ῃ Μαρτίου 2009

† Ὁ Παρναξίας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἑφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίων Ἀποστόλων Λεονταρίου,

Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Ζυγογιστίου,

Ἁγίας Κυριακῆς Δημητσάνης,

καλοῦμεν τοὺς βουηομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 13ῃ Μαρτίου 2009

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΙΕΡΕΜΙΑΣ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οι εργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 9.3.2009

Συνήλθε τῆ Δευτέρα, 9 Μαρτίου 2009, στήν πρώτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινὴ Συνεδρία:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος δέχθηκε στήν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρο, μὲ τὸν ὁποῖο συζήτησαν θέματα ποῦ ἀπασχολοῦν τὴν ποιμαντικὴ διακονία τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας στήν μεγάλη ἥπειρο τῆς Ἀφρικῆς.

Μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου στὴ Διαρκὴ Ἱερὰ Σύνοδο, ὀρίσθηκε ἡ Εἰρηνικὴ Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν στὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας, ἀπὸ 27 ἕως 31 Μαρτίου 2009. Τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο θὰ συνοδεύσουν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος, Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος, Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος καὶ Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος, καθὼς καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ ὑπηρεσιακὰ πρόσωπα.

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἐπισημάνει ἐνημέρωσε τοὺς Σεβασμιωτάτους Συνοδικοὺς Μητροπολίτες γιὰ τὶς ἐπισκέψεις καὶ συνεργασίες ποῦ εἶχε στήν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν:

α. τοῦ Ὑφυπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Ἀνδρέα Λυκουρέττζου. Ὑπῆρξε συνεργασία γιὰ τὴν προώθηση τῶν νομοθετικῶν ρυθμίσεων τῶν σχετικῶν μὲ τὴν εὐρυθμὴ λειτουργία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καθὼς καὶ γιὰ ἄλλα ἐκρεμμοῦντα ὑπηρεσιακὰ θέματα.

β. τοῦ Ὑπουργοῦ Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως κ. Κωνσταντίνου Μαρκοπούλου. Συζητήθηκαν θέματα συνεργασίας τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν Πολιτεία γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ Θρησκευτικοῦ Προσκυνηματικοῦ Τουρισμοῦ.

γ. τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐσωτερικῶν γιὰ θέματα Τύπου, κ. Κωνσταντίνου Γκιουλέκα. Ἡ ἐπίσκεψη ἦταν ἐθιμοτυπικὴ καὶ συζητήθηκαν θέματα συνεργασίας τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ τὸν ὄμοιο ἀρμοδιότητας τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ὄρισε τὴν Ἀντιπροσωπεία, ἡ ὁποία θὰ ἐκπροσωπήσει τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος στὴ Διορθόδοξη Διάσκεψη, στὴ Σόφια τῆς Βουλγαρίας, ἀποτελούμενη ἀπὸ τὸν Πανιερώτατο Μητροπολίτη Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιο, Διευθυντὴ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας μας στὶς Βρυξέλλες, τὸν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Γρηγόριο Παπαθωμᾶ, Καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τὸν Ἑλληλογιμώτατο κ. Γεώργιο Κρίππα, Συνταγματολόγο. Ἡ Διορθόδοξη Διάσκεψη θὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ 11 ἕως 12 Μαρτίου 2009 καὶ θὰ ἐξετάσει τὴν πρόσφατη ἀπόφαση τμήματος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ περιουσία τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὶς ἐπιπτώσεις γιὰ τὴν κανονικὴ ὑπόσταση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας.

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ
Ἀθηνῶν

Ἱεραὶ Μητροπόλεις

Ἄρτης

Αἰτωλίας
καὶ Ἀκαρνανίας

Βεροίας

Γλυφάδας

Δημητριάδος

Μυτιλήνης

Θεσσαλονίκης

Πατρῶν

Σισανίου καὶ Σιατίστης

Φθιώτιδος

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε τὸν Συμπληρωματικὸ Προκαταρκτικὸ Πίνακα Κληρικῶν Ὑποψηφίων γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τους στὸν Κατάλογο τῶν πρὸς Ἀρχιερατεία ἐκλογίμων.

Μετὰ ἀπὸ πρόταση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Μουσικῆς, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε τὴν διοργάνωση Μουσικολογικοῦ Συνεδρίου ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, μὲ τὴν συνεργασία τῆς Ὁμοσπονδίας Συλλόγων Ἱεροψαλτῶν Ἑλλάδος.

Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 10.3.2009

Συνῆλθε τὴν Τρίτη, 10 Μαρτίου 2009, στὴ δεύτερη Συνεδρία Της ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴ σημερινὴ Συνεδρία:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος, Ἀντιπρόεδρος τῆς Διαρκούς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ Πρόεδρος τοῦ Πρωτοβαθμίου δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ἐνημέρωσε τὴ Διαρκὴ Ἱερὰ Σύνοδο, ἀναφορικὰ μὲ τὴν κανονικὴ ὑπόθεση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου πρ. Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος, ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴ ἐν Συμβουλίῳ τρίτη Συνεδρία τοῦ Πρωτοβαθμίου δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ Μέλη τῆς Διαρκούς Ἱερᾶς Συνόδου, πλὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 146 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», τὸ Δικαστήριον, ἀφοῦ μελέτησε τὸν σχετικὸ ἀνακριτικὸ φάκελλον, κατέληξε μὲ ψήφους 7 πρὸς 5 στὴν κατὰ πλειοψηφία ἀπόφαση, ὅτι δὲν προκύπτουν ἀπὸ τὸν φάκελλον ἐπαρκεῖς ἐνδείξεις ἐνοχῆς κατὰ τοῦ ἐγκαλουμένου Ἀρχιερέως καὶ ἔθεσε τὴν κανονικὴ ὑπόθεση στὸ Ἀρχεῖο.

Ἀκολούθησε συζήτηση, στὸ τέλος τῆς ὁποίας ὁ Μακαριώτατος, ἀφοῦ ἐπεσήμανε ὅτι δὲν μετέιχε κατὰ Νόμο, στὴ σύνθεση τοῦ Πρωτοβαθμίου δι' Ἀρχιερεῖς Συ-

νοδικοῦ Δικαστηρίου, τόνισε ὅτι ἡ ἀπόφαση ἀφορᾷ μόνον σὲ οἰκονομικὰ ζητήματα ποὺ ἔχουν ἀνακύψει μεταξὺ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Νέας Μάκρης καὶ ὄχι σὲ ἄλλες κρίσιμες παραμέτρους τοῦ θέματος. Στὴ συνέχεια ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὑπογράμμισε, μεταξὺ ἄλλων τὴν ἀκράδαντη πίστη του ὅτι «ἡ ὑπόθεση ἔπρεπε νὰ παραπεμφθεῖ σὲ δίκη, διότι ἔτσι μόνον θὰ δινόταν ἡ εὐκαιρία, ἡ ἀλήθεια νὰ ἀποκαλυφθεῖ μέσα ἀπὸ δικαστικὲς διαδικασίες μὲ μαρτυρικὲς καταθέσεις». Τελειώνοντας, πρότεινε νὰ ζητηθεῖ ἄμεσα, καὶ ἐν ὄψει τῆς ἀμετάκλητης ἀπόφασης τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ συνδρομὴ εἰδημόνων καὶ ἐμπείρων ἐπιστημόνων γιὰ τὴν ταχεῖα ἀντιμετώπιση τοῦ ὅλου θέματος, ποὺ ἔχει ἰδιαίτερη βαρύτητα γιὰ τὴν μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας στὴν κοινωνία. Ἡ πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου ἐγίνε ὁμόφωνα ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὴν Διαρκὴ Ἱερὰ Σύνοδο.

Ἐξ αἰτίας τοῦ θορύβου, ὁ ὁποῖος ἔχει δημιουργηθεῖ γιὰ τὴν παραχώρηση 32,1 στρεμμάτων κρατικῆς δασικῆς ἐκτάσεως στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Θεσσαλονίκης γιὰ τὴν ἀνέγερση Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος, ποὺ θὰ περιθάλλει χρονίως πάσχοντας, κατακοίτους, τετραπληγικούς καὶ ἄτομα μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐκφράζει τὴν συμπαράστασή Της στὴν προσπάθεια αὐτὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου. Ἡ πράξη αὐτὴ καταδεικνύει τὴν ἀγάπη τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν πάσχοντα καὶ τὴν μέριμνά Της γι' αὐτόν. Σὲ αὐτὸ τὸ Ἰδρυμα, ποὺ ἔχει ἤδη λάβει ὅλες τὶς ἀπαραίτητες ἀδειοδοτήσεις ποὺ προβλέπονται ἀπὸ τοὺς νόμους τοῦ κράτους, θὰ φιλοξενηθοῦν καὶ θὰ βροῦν ἀνακούφιση ἐμπερίστατοι ἀδελφοί μας, οἱ ὁποῖοι χρῆζουν βοήθειας. Ἡ Ἐκκλησία μας συνεχῶς παραχωρεῖ ἐκτάσεις γῆς, εἴτε στὴν Πολιτεία εἴτε σὲ διαφόρους φορεῖς, προκειμένου νὰ δημιουργηθοῦν Ἰδρύματα, Σχολεῖα, Νοσοκομεῖα, ἀθλητικοὶ χώροι, καὶ ὅ,τι ἄλλο μπορεῖ νὰ προσφέρει στὴν κοινωνία μας. Τὰ μεγάλα Νοσοκομεῖα τῆς χώρας, τὰ Πνευματικὰ Ἰδρύματα καὶ πολλοὶ πολιτιστικοὶ χώροι ἔχουν ἀνεγερθεῖ σὲ ἐκτάσεις ποὺ παραχωρήθηκαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Πρόσφατα μάλιστα παραχωρήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ Δημόσιο ἔκταση 60 δασικῶν στρεμμάτων ἰδιοκτησίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Δοκοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ νέου

Σωφρονιστικοῦ Καταστήματος Χαλκίδος, ἔκταση 18.057,88 μ², ἰδιοκτησίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Λογγοβάρδας Πάρου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας γιὰ τὴν ἀνέγερση Νοσοκομείου καὶ πρὸς τὰ Ἀλεξανδράκεια Κληροδοτήματα Καθαμάτας, ἔκταση 769,40 μ² ἐντὸς τῆς πόλεως Μεσσήνης, ἰδιοκτησίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Μεσσήνης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας γιὰ τὴν δημιουργία Γηροκομείου.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε:

– Τὴν ἴδρυση Ἑνορίας στὴν περιοχὴ «ἄνω πόλεως» ἼΑρτας μὲ τὴν ἐπωνυμία «Ἑνορία Ἱεροῦ Ναοῦ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν ἼΑρτης» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἼΑρτης.

– Τὴ σύσταση καὶ λειτουργία «Ἱεροῦ Προσκυνηματικοῦ Ναοῦ Ἁγίων Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου» στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Κερκύρας καὶ Παξῶν.

– Τὴ σύσταση καὶ λειτουργία Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος μὲ τὴν ἐπωνυμία «Ποιμαντικό, Κοινωνικὸ καὶ Νεανικὸ Κέντρο “Τὸ Ἐπισκοπεῖο Τσοτυλίου”», στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Σισανίου καὶ Σιατίστης.

– Κατόπιν προτάσεως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων, τὴ διοργάνωση τῆς ΚΑ΄ Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταθμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων, γιὰ θέματα Αἰρέσεων καὶ Παραθρησκείας, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ 2 ἕως 5 Νοεμβρίου 2009, μὲ θέμα: «*Σύγχρονες Αἰρέσεις, προέλευση, ἐκδηλώσεις, πνευματικὸς πηλασμο*».

– Κατόπιν προτάσεως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος:

α. Τὴ δημιουργία ἠλεκτρονικῆς σελίδος στὸ Διαδίκτυο τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Νεότητος, ἡ ὁποία θὰ ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ παρέχει κατηχητικὸ ὑλικό, βοηθήματα, ἐνημέρωση, πολιτιστικὰ στοιχεῖα καὶ ἐπικοινωνία σὲ ὄλους τοὺς κατηχητὲς καὶ τὰ στελέχη τοῦ Νεανικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

β. Τὴ δημιουργία προγράμματος ἐκπαιδύσεως καὶ ἐπιμορφώσεως τῶν στελεχῶν Νεότητος,

γ. Τὴ πραγματοποίηση, τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριο, συνάντησης ὑπευθύνων Γραφείων Νεότητος καὶ ὑπευθύνων τῶν Πολιτιστικῶν προγραμμάτων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

– Κατόπιν προτάσεως τῆς Ὑποεπιτροπῆς Καλλιτεχνικῶν Ἐκδηλώσεων, τὴ δημιουργία Ψηφιακῆς Τρα-

πέζης Πολιτισμοῦ τῆς Ὑποεπιτροπῆς γιὰ τὴν ἰσοσελίδα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Νεότητος, ἡ ὁποία θὰ περιλαμβάνει:

α. Δημιουργία ψηφιακῆς Τραπέζης Πολιτισμοῦ γιὰ τὴ Νεότητα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

β. Ἐτήσιο συνέδριο γιὰ τὶς πολιτιστικὲς δραστηριότητες τῶν νέων τῆς Ἐκκλησίας μέσα στὰ Πνευματικὰ Κέντρα τῶν Ἑνοριῶν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐπίσης θὰ πραγματοποιεῖται παράλληλη λειτουργία σεμιναρίων ἐργαστηριακῶν προγραμμάτων ἐπιμορφώσεως καὶ ὑποστηρίξεως τῶν ἐκπαιδευτῶν καὶ τῶν στελεχῶν τοῦ Νεανικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

γ. Λειτουργία ψηφιακοῦ πολιτιστικοῦ περιοδικοῦ.

δ. Ἐκδόσεις ὑποστηρικτικοῦ ὑλικοῦ.

Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 11.3.2009

Συνήλθε τὴν Τετάρτη, 11 Μαρτίου 2009, στὴν τρίτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴ σημερινὴ Συνεδρία:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε:

Μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, τὴ σύσταση Ἐποπεύουσας Ἐπιτροπῆς ποὺ θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε πλέον διακεκριμένα καὶ εὐπόληπτα μέλη καὶ θὰ ἐποπεύει γιὰ τὴ νόμιμη καὶ ἔντιμη διαχείριση τῶν χρημάτων, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπιδοτεῖται ἡ Ἐκκλησία γιὰ τὸ πολιτιστικὸ καὶ φιλιανθρωπικὸ Της ἔργο (Ε.Σ.Π.Α.). Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ὑποβάλλει κάθε ἐξάμνηνο ἀναφορὰ στὴ Διαρκῆ Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ τὰ πεπραγμένα Της.

Τὴ συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ διαχριστιανικὸ καὶ διαπολιτισμικὸ Συνέδριο, τὸ ὁποῖο θὰ πραγματοποιηθεῖ στὴν Πορτογαλία (Lisboa-Fatima), ἀπὸ 4 ἕως 7 Ἰουνίου 2009, μὲ θέμα «Θρησκευτικὸς Τουρισμός».

Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Στὴ συνέχεια ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὸν Πρόεδρο καὶ τὰ Μέλη τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν, γιὰ τὰ πεπραγμένα τῆς κατὰ τὴν περίοδο Σεπτεμβρίου 2008 ἕως Μαρτίου 2009.

Μετὰ τὴν σχετικὴ ἐνημέρωση, τὴν ὁποία ἔκανε ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς κ. Ἀντώνιος Ζαμπέλης, ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί, ἔθεσαν διάφορα ἐρωτήματα καὶ ἔλαβαν διευκρινιστικὲς ἀπαντήσεις γιὰ τὴν ὅλη πορεία τοῦ Ὄργανισμοῦ. Τέλος ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειά Της γιὰ τὸ ἐπιτελούμενο ἔργο καὶ τὴν ἐμπεριστατωμένη ἐνημέρωση.

Ἡμερίδα στὴν Πεντέλη γιὰ τίς Ἑστίες Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως

Ἀθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2009

Μετὰ μεγάλη ἐπιτυχία καὶ μὲ τὴ συμμετοχὴ 80 Συνέδρων, πραγματοποιήθηκε τὴν Παρασκευὴ 20 Φεβρουαρίου 2009 στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης, Ἡμερίδα περὶ τῆς λειτουργίας τῶν Ἑστιῶν Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ποὺ διοργάνωσε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ κεντρικὸ θέμα: «Περιφερειακὲς Ἑστίες Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσης. Προβλήματα - Προοπτικὲς».

Ἡ Ἡμερίδα τελοῦσε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ὁ ὁποῖος κήρυξε καὶ τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς, μὲ ἐμπεριστατωμένες ἀναφορές. Τὴν εὐθύνη διοργανώσεως εἶχε ἡ ἀρμόδια Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, μὲ τὴν συνεργασία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑστίας Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Στὶς ἐργασίες τῆς Ἡμερίδος συμμετεῖχαν ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος μὲ τοὺς Κρήτες Ἀρχιερεῖς ποὺ ἔχουν στὴν Ἐπαρχία τους Ἐκκλησιαστικὰ Σχολεῖα, Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στὶς Ἐπαρχίες τῶν ὁποίων λειτουργοῦν Ἐκκλησιαστικὲς Σχολικὲς Μονάδες, οἱ Διευθυντὲς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ Σχολείων, καθὼς καὶ οἱ Διευθυντὲς τῶν Περιφε-

ρειακῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἑστιῶν. Ἐπίσης συμμετεῖχαν τὰ μέλη τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου καὶ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Ἑστίας Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Τὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἃν καὶ ἐκλήθη δὲν συμμετεῖχε, παρὰ μόνον ἀνεγνώσθη γραπτὸς χαιρετισμὸς τοῦ ἀρμοδίου Ὑφυπουργοῦ κ. Ἀνδρέα Λυκουρέντζου. Χαιρετισμὸ ἀπηύθυνε καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος.

Τὸ κεντρικὸ θέμα τῆς Ἡμερίδος ἀνέπτυξαν μὲ δύο ἐπιμέρους εἰσηγήσεις ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεος, Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς «Ἑστίας Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως», μὲ θέμα: «Περιφερειακὲς Ἑστίες Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσης. Προβλήματα - Προοπτικὲς», καὶ ὁ Καθηγητὴς κ. Χριστοφόρος Κοντάκης, Πρόεδρος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης, μὲ θέμα: «Ἡ ἀναγκαιότητα τῆς συνεργασίας ΥΠ.Ε.Π.Θ. καὶ Ἐκκλησίας γιὰ τὴν εὐρυθμὴ λειτουργία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἑστιῶν. Δομὴ καὶ περιεχόμενα Ἑσωτερικῶν Κανονισμῶν Περιφερειακῶν Ἑστιῶν».

* * *

Μετὰ τὸ πέρας τῶν εἰσηγήσεων ἀκολούθησε ἐκτενὴς συζήτηση, στὴν ὁποία ἔλαβαν τὸ λόγος Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες καὶ ἄλλοι συμμετέχοντες καὶ διατυπώθηκαν προτάσεις καὶ συμπεράσματα. Τὶς ἐργασίες τῆς Ἡμερίδος ἐκλείσει ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ὁποῖος συνόψισε τίς προτάσεις καὶ τὰ συμπεράσματα καὶ ἀνέθεσε στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σύρου κ. Δωρόθεο, σὲ συνεργασία μὲ τὴν ἀρμόδια Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, νὰ καταγραφοῦν καὶ ὑποβληθοῦν στὴν Διαρκὴ Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ νὰ τὰ μελετήσει.

Τέλος, παρατέθηκε κοινὴ τράπεζα, ἔκφραση ἀγάπης τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας πρὸς ὅλους ὅσοι ὡς Ἐκπαιδευτικοὶ ἢ ὡς συνεργάτες διακονοῦν στὰ Ἐκκλησιαστικὰ μας Σχολεῖα καὶ στὶς Περιφερειακὲς Ἐκκλησιαστικὲς Ἑστίες.

**Δέκα χρόνια από την ίδρυση
τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
στην Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση**

Τὴν 17η Φεβρουαρίου 2009 ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση γιόρτασε δέκα χρόνια ἀπὸ τὴν ἴδρυσή της. Μάλιστα ἐκδόθηκε ἀναμνηστικὸ βιβλίο μὲ ἐνημερωτικὸ κείμενο τοῦ Μητροπολίτου Ἀχαΐας κ. Ἀθανασίου, διευθυντῆ τοῦ Γραφείου τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση καὶ μὲ φωτογραφίες ἀπὸ διάφορες δραστηριότητες ποὺ διοργανώσε ἡ Ἀντιπροσωπεία κατὰ τὴν παρελθούσα δεκαετία.

Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ὁργανώθηκε Ἑκθεση πινάκων Ἑλληλαδιτῶν καὶ Κυπρίων ζωγράφων ποὺ ἔχουν σημαδέψει τὴν ἱστορία τῆς ζωγραφικῆς μὲ τὸ ἔργο τους (Θεοφίλος, Ἀηταμούρας, Γύζης, Παπαηλουκάς, Φ. Κόντογλου, Χρ. Σάββας κ.ἄ.). Ἡ Ἑκθεση τέθηκε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Πρεσβειῶν Ἑλλάδος καὶ Κύπρου στὸ Βέλγιο. Ἐκτέθηκαν αὐθεντικὰ ἔργα, ποὺ ἀποτελοῦν μέρος τῆς συλλογῆς τοῦ ἐν Λευκωσίᾳ Ἰδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, τοῦ Μιχάλη καὶ τῆς Λουκίας Ζαμπέλα, τοῦ Στέλιου Ἰωαννίδη, τοῦ Ἀνδρέα καὶ τῆς Εὐαγγελίας Κύρρη, τοῦ Ἀχιλλέα καὶ τῆς Ἰωάννας Πατζινάκου, τοῦ Σίμου καὶ τῆς Εὐαγγελίας Σιμοπούλου, τοῦ James καὶ τῆς Μερίνας Χριστοφόρου, τοῦ Χαράλαμπου καὶ τῆς Μαρίας Χριστοφόρου καὶ τῆς Πελαγίας Ἀγγελιοπούλου. Τὰ ἔργα παρουσιάζονται τυπωμένα σὲ ἓνα καλαίσθητο Κατάλογο ποὺ ἐκδόθηκε ὑπὸ τὴν ἐπιμέλεια καὶ εὐθύνη τοῦ καθηγητῆ τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης κ. Μάνου Στεφανίδη καὶ τοῦ κ. James Χριστοφόρου. Ἡ Ἑκθεση διοργανώθηκε χάρις στὴν γενναιοδωρὴ οικονομικὴ στήριξη τοῦ εὐεργέτη τῆς Ἀντιπροσωπείας κ. Λαυρέντη Λαυρεντιάδη.

Τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἑκθεσης τίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους ὁ Μητροπολίτης Βελγίου κ. Παντελεήμων, οἱ Πρέσβεις κ.κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος καὶ Κωνσταντῖνος Ἡλιάδης, ἡ Κυπρία Ἐπίτροπος τῆς Ε.Ε κ. Ἀνδρούλλα Βασιλείου, παράγοντες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως καὶ πολλοὶ ἐκλεκτοὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ἑλληνικῆς ὁμογένειας. Ὅλοι ἐξέφρασαν τὴν ἱκανοποίησή τους τόσο γιὰ τὴν ἴδια τὴν Ἑκθεση ὅσο καὶ γιὰ τὸν καλαίσθητο ἐκθεσιακὸ χώρο ποὺ διαθέτει ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴς Βρυξέλλες.

Διαβάστηκε, τέλος, Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρίου Ἱερωνύμου, τὸ ὁποῖο παρατίθεται κατωτέρω:

Πανιερώτατε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφε
κ. Ἀθανάσιε,

Ἀσμένως ἔλαβον τὴν τιμητικὴν πρόσκλησίν σας προκειμένου νὰ παραστῶ στὰ Ἐγκαίνια τῆς Ἑκθεσης ἔργων Ἑλληλαδιτῶν καὶ Ἑλληνοκυπρίων ζωγράφων, ἐπ' εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως δεκαετίας λειτουργίας τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση καὶ ἐκ μέσης καρδίας εὐχαριστῶ.

Ἀδυνατῶν νὰ εἶμαι κοντὰ σας ἔνεκεν τῶν ἤδη ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεών μου, σᾶς συγχαίρω γιὰ τὴν πολιτιστικὴν αὐτὴν πρωτοβουλίαν σας, ἡ ὁποία ἀναβιβάζει –καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτόν– τὴν σημαντικὴν παρουσίαν τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας μας στὸ εὐρωπαϊκὸ γίγνεσθαι. Εἶναι ἀδήριτος σήμερον ἡ ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιοῦμε ὅλα τὰ πολιτιστικὰ ἀγαθὰ πρὸς μαρτυρίαν, στὸν σύγχρονο κόσμον, τῆς ἀξίας καὶ τοῦ ἠθους τῆς ἐλληνορθοδοξίας μας. Καὶ τοῦτο τὸ πράττετε, Πανιερώτατε, μὲ τὸν καλλίτερον τρόπον.

Εὐχομαι δαψιλῆ τὴν εὐλογία τοῦ Δωρεοδότου Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς εὐόδωσιν τῆς ὄλης θεοφιλοῦς ἀρχιερατικῆς διακονίας σας.

Μετὰ πλείστων ἀδελφικῶν ἀσπασμῶν καὶ ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος

**Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος: «Ὁ χριστιανισμὸς
εἶναι βίωμα καὶ τρόπος»**

Τὴν ἄποψη ὅτι τὸ σχολεῖο ξεμακραίνει καθημερινὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς ἐξέφρασε ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη ὁ προκαθήμενος τῆς Ἑλληλαδικῆς Ἐκκλησίας στὴς 15.2.2009.

Ἀφορμὴ γιὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἱερώνυμου στάθηκε ἡμερίδα ποὺ διοργάνωσε ἡ Ἱερὰ μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως σὲ συνεργασία μὲ τὴν Περιφερειακὴ Διεύθυνση Ἐκπαίδευσης Κεντρικῆς Μακεδονίας μὲ θέμα «*Τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν σὲ Ἑλλάδα καὶ Εὐρώπῃ. Διαπιστώσεις - προοπτικὲς*». Στὴν ἡμερίδα συμμετείχαν θεολόγοι τῆς μέσης ἐκπαίδευσης, καθηγητὲς Πανεπιστημίου, στελέχη τῆς ἐκπαίδευσης καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως ἀνέφερε χαρακτηριστικὰ ὁ κ. Ἱερώνυμος, ὁ

όποιος τὸ ἀπόγευμα ἐπισκέφθηκε καὶ τὴν Ἄνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀκαδημία Θεσσαλονίκης, «ὕπάρχει ἀπόκλιση, ἡ ὁποία δόμησε τὶς διαφορὰς μεταξὺ παιδείας καὶ ἐκπαίδευσης. Ὡστόσο, ἄλλο εἶναι ἡ παιδεία καὶ ἄλλο ἡ στεγνὴ ἐκπαίδευση».

Παράλληλα ὁ προκαθήμενος τῆς Ἑλληδικῆς Ἐκκλησίας ἐξέφρασε στὸν προβληματισμὸ του γιὰ τὶς προτάσεις συλλόγων καὶ ἐνώσεων Θεολόγων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ζήτησε νὰ εἶναι ρεαλιστές. Σύμφωνα μὲ τὸν ἴδιο, «δημιουργήθηκαν ὁμάδες ποὺ ἔκαναν τὴ διδασκαλία τοῦ χριστιανισμοῦ ἰδεολογία. Ὅμως, ὁ χριστιανισμὸς εἶναι βίωμα καὶ τρόπος ζωῆς», εἶπε.

Ὅσον ἀφορᾷ στὸ θέμα τῶν Θρησκευτικῶν, ὁ προκαθήμενος τῆς Ἑλληδικῆς Ἐκκλησίας τάχθηκε ἐμμέσως πρὸς σαφῶς ὑπὲρ τῆς ὑποχρεωτικῆς διδασκαλίας του στὰ σχολεῖα. Τόνισε ὅτι γιὰ τὸ θέμα τῆς ἀντιμετώπισης τῆς διδασκαλίας του «λειτουργεῖ μία ἐγκύκλιος ποὺ νὰ ξεκαθαρίζει μὲ σαφήνεια τὴ θέση τῆς πολιτείας», ἐνῶ πρόσθεσε πὺς «μία τέτοια θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ἡ ἀπάντηση ποὺ ἔδωσε ὁ ἀπερχόμενος ὑπουργὸς Παιδείας πρὸς τὸν Συνήγορο τοῦ Πολίτη».

Ἐπενθυμίζεται πὺς ὁ Συνήγορος τοῦ Πολίτη σὲ παρέμβασή του ζητοῦσε μεταξὺ ἄλλων νὰ ὑπάρξει ἀπαλλοτρίωση ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ δόξασή του θρησκευματος ἀπὸ τοὺς μαθητὲς εἰσπράττοντας τὴν ἀπάντηση ἀπὸ τὸν τότε ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας Εὐριπίδου Στυλιανίδου, πὺς τὸ ἐν λόγῳ μάθημα «παραμένει ὑποχρεωτικὸ γιὰ ὅλους τοὺς ὀρθόδοξους χριστιανούς μαθητὲς». Μάλιστα, ὁ κ. Στυλιανίδης εἶχε προσθέσει πὺς «δὲν ἔχει ὁμοιογενὲς-κατηχητικὸ χαρακτήρα, ἀλλὰ εἶναι γνωσιολογικὸ καὶ ὡς ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι εἶναι ὑποχρεωτικὸ γιὰ ὅλους τοὺς μαθητὲς», συμπληρώνοντας ὅτι «δικαίωμα ἐξαιρέσεως ἔχουν οἱ ἀλλόθρησκοι ἢ ἑτερόδοξοι μαθητὲς, ἐφόσον τὸ ἐπιθυμοῦν, οἱ ὁποῖοι στὴν αἴτησή τους δὲν χρειάζεται νὰ ἀναγράφουν τὸ δόγμα ἢ τὸ θρήσκευμα στὸ ὁποῖο πιστεύουν».

Μιὰ ἀκόμη ὁργάνωση τῆς Σανεντολογίας

Ἡ «Νεολαία Ὑπὲρ τῶν Διεθνῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων» (YHRI) ἰδρύθηκε ἀπὸ τὴν σανεντολόγο κα Mary Shuttleworth, σὲ συνεργασία μὲ τὸ «Τμήμα Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τῆς Διεθνούς τῆς Σανεντολογίας», τὸ ἔτος 2001, μὲ σκοπὸ, ὅπως ὑποστηρίζει, τὴν

«διδασκαλία τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων στοὺς νέους».

Ἡ Σανεντολογία ὅμως, (ὡς ΚΕΦΕ, τίτλον τὸν ὁποῖον ἀπέβαλε μετὰ τὴν διάλυσή του ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ Δικαστήρια), διαλύθηκε τὸ 1996 καὶ τὸ 1997 διότι σύμφωνα μὲ τὶς ἀποφάσεις τῶν ἐλληνικῶν δικαστηρίων, «ἐπιδιώκει σκοποὺς ξένους πρὸς τὴν φύση καὶ τὴν ἔννοια τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἐλευθέρου ὄντος καὶ πρὸς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ» καὶ ἡ θεωρία ποὺ πρεσβεύει καὶ ἡ «ἀκοιουθούμενη ἀπ' αὐτὸ πρακτικὴ αἶρεσις ἔννοια ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, ἐλευθερίας ἑκφρασης καὶ τελικὰ καὶ αὐτὴν τὴν συνταγματικῶς κατοχυρωμένη ἐλευθερία τοῦ συνεταιρίζεσθαι».

»Πρόκειται γιὰ μία ὁργάνωση μὲ ὀλοκληρωτικὲς δομὲς καὶ τάσεις, ποὺ περιφρονεῖ στὴν οὐσία τὸν ἄνθρωπο, ἐνεργεῖ ἐλεύθερα «κατ' ἐπίφασιν» πρὸς τὸ σκοπὸ νὰ προσελκύσει μέλη, τὰ ὁποῖα ὑφίστανται ἐν συνεχείᾳ πλῆθη ἐγκεφάλου, ἀποσκοπώντας στὴν δημιουργία κατευθυνόμενου τρόπου σκέψης καὶ τὴν ἐλαχιστοποίηση τῶν ἀντιρρήσεων» (Πρωτοδ. Ἀθηνῶν ἀπόφ. 7380/1996 καὶ Ἐφετεῖο Ἀθηνῶν ἀπόφ. 10493/1997).

Ἐξ ἄλλου τὸ Ἐφετεῖο Ἀθηνῶν (1999) ἀπεφάνθη ὅτι ὑψηλόβαθμα στελέχη τοῦ ΚΕΦΕ «προέβαιναν μὲ βάση συγκεκριμένο σχέδιο, σὲ συστηματικὴ παρακολούθηση καὶ συλλογὴ πληροφοριῶν μὲ τὰ προσωπικὰ δεδομένα, ποὺ ἀφοροῦσαν τὴν ἰδιωτικὴ, κοινωνικὴ, ἐπαγγελματικὴ, καὶ ὑπηρεσιακὴ ζωὴ, σημαίνοντων προσώπων τῆς δημόσιας κυρίως ζωῆς, τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ὅπως δημοσιογράφων, θρησκευτικῶν λειτουργῶν, δικαστικῶν λειτουργῶν, πολιτικῶν κ.λπ.».

Πὺς λοιπὸν εἶναι δυνατόν, μιὰ ὁργάνωση ποὺ ἰδρύθηκε ἀπὸ τὴν Σανεντολογία νὰ κάνει λόγῳ γιὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ νὰ διαφημίζει ὅτι ἔχει σκοπὸ τὴν «διδασκαλία τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων στοὺς νέους», ὅταν ἡ Δικαιοσύνη ἔχει ἀποδείξει ὅτι, ἡ ἐν λόγῳ ὁργάνωση καταπατᾷ τὰ Ἀνθρώπινα Δικαιώματα;

Καὶ γιὰ τὸν λόγῳ αὐτὸ ἡ Ζ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη γιὰ θέματα αἰρέσεων καὶ παραθρησκείας (1995) χαρακτηρίζει τὴν «Ἐκκλησία τῆς Σανεντολογίας» καὶ τὶς δορυφορικὲς ὁργανώσεις τῆς ὡς ὁμάδες ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὀρθόδοξη Πίστην.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Ε.Σ.Ε. Χριστιανικῶν Μνημείων

Τὴν Πέμπτη 26 Φεβρουαρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος ὡς Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῶν Μνημείων ἐπισκέφθηκε τὸν Ὑπουργὸ Πολιτισμοῦ κ. Ἀντώνη Σαμαρᾶ. Ὁ Σεβασμιώτατος συνοδευόταν ἀπὸ ἄλλα δύο μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συγκεκριμένα ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Γεώργιο καὶ ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ κ. Νικόλαο Ζία. Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξέθεσαν στὸν Ὑπουργὸ τὰ προβλήματα τοῦ Πρωτοχριστιανικοῦ Μνημείου τῶν Κατακομβῶν Μήλου.

Μ.Κ.Ο ΑΛΛΗΛΕΓΥΗ

Ὁ Ψηφιακὸς Χάρτης πρότυπο συνεργασίας Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας

Πρότυπο συνεργασίας Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας χαρακτηρίσε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος τὸν ψηφιακὸ χάρτη τῶν πολιτιστικῶν θησαυρῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ἐτοιμάστηκε μὲ τὴ συνεργασία τῆς Μ.Κ.Ο. Ἀλληλεγγύη καὶ τοῦ ΟΤΕ, στὸ πλαίσιο τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ σχεδίου «Ψηφιακὴ Σύγκληση».

Μιλώντας στὴν παρουσίαση τοῦ ψηφιακοῦ χάρτη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος τόνισε ὅτι τὸ ὄλο ἐγχείρημα ἀποτελεῖ πρότυπο γιὰ τὴν περαιτέρω συνεργασία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας στὸ πλαίσιο τῶν διακριτῶν ρόλων τους ἀλλὰ καὶ παράδειγμα συνεργασίας γιὰ τὸ κοινωνικὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελοῦν τόσο ἡ Ἐκκλησία ὅσο καὶ ἡ Πολιτεία.

Στις 17.2.2009 ἡ Μ.Κ.Ο. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ΟΤΕ Α.Ε. παρουσίασαν στὸ Βυζαντινὸ καὶ Χριστιανικὸ Μουσεῖο, Λεωφ. Βασ. Σοφίας 22, τὸ ἔργο «Ψηφιακὸς Χάρτης τῶν πολιτιστικῶν θησαυρῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Τὸ ἔργο πραγματοποιήθηκε στὸ πλαίσιο τοῦ εὐρωπαϊκοῦ προγράμματος «Κοινωνία τῆς Πληροφορίας» καὶ ἀποτελεῖ μία προσπάθεια ψηφιοποίησης καὶ τεκμηρίωσης τῶν ἱερῶν κειμηλίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴ βοήθεια τῶν νέων τεχνολογιῶν.

Μετὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο ἀκολούθησε ὁ χαιρετισμὸς τοῦ Διευθύνοντος Συμβούλου τῆς «Ἀλληλεγγύης», κ. Κωνσταντίνου Δήμτσας καὶ ὁμίλησαν μὲ τὴν ἀκό-

λουθη σειρά, ἡ κ. Βασιλικὴ Κολλυβά, Ὑπεύθυνη Προβολῆς & Δημοσιότητας τοῦ Ε.Π. «Ψηφιακὴ Σύγκληση», ὁ κ. Δημήτριος Τσόπελης, Ὑποδιευθυντὴς διαγωνισμῶν καὶ ἔργων, Διεύθυνση Πωλήσεων Ἐταιρικῶν Πελατῶν ΟΤΕ, καὶ κ. Ἀνδρέας Περγαντῆς, Ὑπεύθυνος ἔργου, Διεύθυνσης Ὑλοποίησης Ἔργων, Γενικῆς Διεύθυνσης Ἐταιρικῶν καὶ Ἐπιχειρησιακῶν Πελατῶν ΟΤΕ. Συντονιστὴς ἦταν ὁ κ. Σπύρος Σουρμελίδης, Δημοσιογράφος.

Τὸ ὄλο ἐγχείρημα ἀποτελεῖ παράδειγμα ἀρμονικῆς καὶ δημιουργικῆς συνεργασίας ἐκκλησιαστικῶν καὶ κρατικῶν φορέων καὶ δύναται νὰ ἀποτελέσει πρότυπο γιὰ περαιτέρω συνεργασίες, στὸ πλαίσιο τῶν διακριτῶν ρόλων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, ὅπως περιγράφονται στὸ Σύνταγμά μας, ἀλλὰ καὶ στὸ πεδίο τῶν κοινῶν τόπων συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο φορέων ὅπως αὐτοὶ ἀναφέρονται στὸν Καταστατικὸ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ διαφύλαξη τῶν πολιτιστικῶν θησαυρῶν, μαζὶ μὲ τὸ κοινωνικὸ ἔργο ἀποτελοῦν σημεῖα συνεργασίας Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας.

Γιὰ πρώτη φορὰ ὁ χρήστης τοῦ Ἴντερνετ ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ «ξεφυλλίσει» μιὰ μοναδικὴ συλλογὴ ψηφιακῶν «ἐκθεμάτων» ἀπὸ μεγάλης πολιτιστικῆς ἀξίας μνημεῖα καὶ πολῦτιμα ἀντικείμενα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

«Ἡ Ἀλληλεγγύη, στὸ πλαίσιο τῆς ἀνανέωσης τῆς διαδικτυακῆς τῆς παρουσίας, δημιούργησε αὐτὴν τὴ δικτυακὴ πύλη (portal) μὲ στόχο τὴ διατήρηση καὶ τὴν ἀνάδειξη τῆς πολιτιστικῆς κληρονομιάς τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μέσω τῆς χρήσης τοῦ Διαδραστικοῦ Πολιτιστικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προσφέρεται μιὰ διεισδυτικὴ ματιὰ σὲ ἐκκλησιαστικὰ ἀρχιτεκτονικὰ μνημεῖα, μουσεῖα, ἐκκλησιαστικὰ κειμήλια καὶ γενικὰ σὲ ὁποιοδήποτε πολιτιστικὸ ἀγαθὸ σχετίζεται μὲ ἐκκλησιαστικὲς δομὲς καὶ φορεῖς», σημειώνει χαρακτηριστικὰ ἀναφερόμενος στὸ ἐγχείρημα ὁ διευθύνων σύμβουλος τῆς ΜΚΟ, κ. Κωστῆς Δήμτσας.

Τὸ ὑλικὸ ποὺ ἐκτίθεται ἀπαρτίζεται ἀπὸ περίπου 33.000 ψηφιακὰ τεκμήρια - καθένα μὲ ἐπεξηγηματικὸ κείμενο. Σὲ αὐτὸ ἀπεικονίζονται ἐκκλησίες, μοναδικὲς ἀγιογραφίες, μουσειακὰ ἐκθέματα ἐκκλησιαστικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅπως ἄμφια, χειρόγραφα, ἱερὰ σκεύη καὶ σπάνια βιβλία, στὰ ὁποῖα περικλίνεται ἡ ἐκκλησια-

στική ζωή όληων των μητροπόλεων της Ἑλλησικῆς Ἐκκλῆσιᾶς.

Ἀνθρωπιστική βοήθεια στὰ Οἰνόφυτα καὶ στὴ Γάζα

Ἀνθρωπιστική βοήθεια σὲ τρόφιμα συνολικοῦ βάρους 2,5 τόνων, παρέδωσε στὸ Δῆμο Οἰνοφύτων κλημάκιο τῆς Μ.Κ.Ο. τῆς Ἐκκλῆσιᾶς τῆς Ἑλλάδος «Ἀθληηγγύη».

Συγκεκριμένα στὸν Δήμαρχο τῆς πόλης κ. Γεώργιο Λιάπη, παραδόθηκε ἡ ποσότητα ἀποτελούμενη ἀπὸ τρόφιμα σὲ ζυμαρικά, ζάχαρη, ἐλαιόλαδο, ρύζι καὶ ἀλεύρι, μὲ προορισμὸ 450 ἀλλοδαπὲς ἄπορες οἰκογένειες τοῦ Δήμου. Ὅπως ἀναφέρεται σὲ σχετικὴ ἀνακοίνωση τῆς «Ἀθληηγγύης» κατὰ τὸ προσεχὲς διάστημα θὰ ἀκολουθήσει δεύτερη ἀποστολὴ ἀνθρωπιστικῆς βοήθειας στὸ Δῆμο Οἰνοφύτων ἀπὸ τὴν «Ἀθληηγγύη» γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν ἀλλοδαπῶν οἰκογενειῶν.

Ἐξ ἄλλου ἀνθρωπιστικὴ βοήθεια 10 ἐπιπλέον περιπου τόνων τροφίμων παρεδόθη στὶς 20 Φεβρουαρίου ἀπὸ τὴν «Ἀθληηγγύη» στὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν μὲ προορισμὸ τὴ Λωρίδα τῆς Γάζας καὶ τὴν ἐνίσχυση τοῦ παλαιστινιακοῦ λαοῦ. Συγκεκριμένα παρεδόθησαν 7.800 κιλὰ ζάχαρης καὶ 2.400 κιλὰ ἀλεύρι. Θὰ ἀκολουθήσει ἡ ἀποστολὴ καὶ ἄλλων ποσοτήτων τόσο στὴν περιοχή τῆς Γάζας ὅσο καὶ στὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Παραχώρηση ἑκτασης 70 στρεμμάτων στὴν ἐνίσχυση τοῦ φιλελθρωπικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς

Ὑπογράφηκαν τὴν Πέμπτη 19 Φεβρουαρίου, μεταξύ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καὶ τῶν μελῶν τοῦ θρησκευτικοῦ, φιλελθρωπικοῦ καὶ κοινωφελοῦς σωματείου «Ἀπόστολος Κλεόπας», τὰ συμβόλαια δωρεᾶς στὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν ἑκτασης 70 στρεμμάτων στὴν περιοχή Βαρνάβα Ἀττικῆς γιὰ τὴν ἐνίσχυση τοῦ φιλελθρωπικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς. Τὸ ἐν λόγῳ σωματεῖο εἶχε δωρίσει πρὶν ἀπὸ μερικοῦ μῆνες

μία ἐπιπλέον ὁμορπ ἑκταση 50 στρεμμάτων στὴν ἴδια περιοχή.

Ἡ παραχωρηθεῖσα ἑκταση πρόκειται νὰ ἀξιοποιηθεῖ, σύμφωνα μὲ τὸν σχεδιασμὸ τοῦ Μακαριωτάτου, γιὰ τὴν ἀνέγερση ἐγκαταστάσεων ποὺ ἀποβλέπουν στὴ στήριξη τῶν ἀτόμων τῆς τρίτης ἡλικίας καὶ τῶν πασχόντων συνανθρώπων μας, ἀλλὰ καὶ στὴν ἐνίσχυση τοῦ ἔργου τῆς Ἱ.Α.Α. γιὰ τὴν νεολαία. Συγκεκριμένα ἔχουν ἤδη ἐκπονηθεῖ τὰ σχέδια γιὰ τὴν δημιουργία ὑποδομῶν φροντίδας ἡλικιωμένων καὶ κατάκοιτων συνανθρώπων μας καὶ γιὰ τὴ λειτουργία παιδικῶν κατσκηνώσεων.

Στὰ Ἰωάννινα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος

Στὰ Ἰωάννινα βρέθηκε τὴν Πέμπτη 26.2.2009 ὁ Μακαριωτάτος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος προκειμένου νὰ εὐχνηθεῖ στὸν Μητροπολίτη Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητο γιὰ τὴν ὀνομαστικὴ του ἑορτή. Τὸ πρῶτὶ τελέσθηκε ἀρχιερατικὸ συλλεῖτοργο στὸ ὁποῖο χοροστάτησαν οἱ Μητροπολίτες Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου Ἱερόθεος, Ἐλασσῶνος Βασίλειος, Αὐλῶνος Χριστόδουλος, Λευκάδος καὶ Ἰθάκης Θεόφιλος καὶ Ἄρτης Ἰγνάτιος.

Στὴν συνέχεια ὁ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων δέχθηκε τὶς εὐχὲς δεκάδων κατοίκων τῆς πόλης καὶ ὄλων τῶν τοπικῶν ἀρχῶν.

«Ἦρθα γιὰ νὰ τοῦ εὐχνηθῶ χρόνια πολλὰ καὶ καλὴ δύναμη γιὰ νὰ συνεχίσει τὸ ποιμαντικὸ του ἔργο γιὰ τὴν Μητρόπολη Ἰωαννίνων καὶ τὴν Ἐκκλῆσιᾶ», ἀνέφερε στὶς δηλώσεις του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος.

Συνάντηση Μακαριωτάτου καὶ Ὑφυπουργοῦ Κ. Γκιουλέκα

Στὶς 5.3.2009 ὁ Μακαριωτάτος δέχθηκε στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο τὸν ὑφυπουργὸ Ἐσωτερικῶν, ὑπεύθυνο γιὰ τὰ μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης κ. Κωνσταντῖνο Γκιουλέκα, καὶ συνεργάστηκαν σὲ θέματα τῆς ἀρμοδιότητός του. Στὴ συνάντηση παρέστησαν ὁ νομικὸς σύμβουλος τῆς Ἱ. Συνόδου κ. Θεόδωρος Παπαγεωργίου καὶ ὁ εἰδικὸς ἐπιστημονικὸς σύμβουλος Ἐπικοινωνίας, Ἐνημερώσεως καὶ Παιδείας κ. Ἀλέξανδρος Κατσιάρας.

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ**Ἱερὰ Μητρόπολις ἹΑρτνς****Δημιουργία νέας ιστοσελίδας**

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις ἹΑρτνς προβάλλει τὴν ἱστορία της καὶ τὸ ἔργο της μὲ μία νέα ιστοσελίδα στὸ Διαδίκτυο. Ἡ ἠλεκτρονικὴ διεύθυνση εἶναι: www.imartis.gr καὶ ἐκεῖ μπορούμε νὰ διαβάσουμε κείμενα γιὰ τὴ διοικητικὴ δομὴ καὶ τὴν κοινωνικὴ διακονία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἰδιαίτερα ἀναφορὰ γίνεται σὲ θέματα ἱστορίας καὶ τέχνης μὲ ἔμφαση στὸ Δεσποτάτο τῆς Ἡπείρου, στὰ Βυζαντινὰ καὶ Μεταβυζαντινὰ μνημεῖα. Ἐπίσης δημοσιεύονται πληροφορίες γιὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Τέχνη, μὲ ἀναφορὲς στὴν ἀγιογραφία, τὴν ξυλογηλυπτικὴ, τὴ μικροτεχνία καὶ τὴν κεντητικὴ. Τὴ νέα ιστοσελίδα προηγοῖ μὲ χαιρετισμὸ τοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἹΑρτνς κ. Ἰγνάτιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Γλυφάδας**Δενδροφύτευση στὸν Ὑμηττὸ**

Ἐκστρατεία δενδροφυτεύσεως τοῦ νοτίου τμήματος τοῦ Ὑμηττοῦ πραγματοποιήθηκε τὴν Κυριακὴ 15 Φεβρουαρίου 2009 στὸ ὕψος τῶν Δήμων Γλυφάδας καὶ Βούλας.

Ὁ Ραδιοτηλεοπτικὸς Σταθμὸς ΣΚΑΪ, ἄλλοι Φορεῖς καὶ ἡ Μητρόπολις Γλυφάδας μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβασμιώτατο κ. Παῦλο, κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες προκειμένου νὰ ἔλθει τὸ ἐπιθυμητὸ ἀποτέλεσμα, δηλαδὴ ἡ δενδροφύτευση 42.000 δένδρων καὶ φυτῶν.

Χιλιάδες λαοῦ, μαθητὲς Νηπιαγωγείων, Δημοτικῶν Σχολείων, Γυμνασίων, Λυκείων, Δημοσίων καὶ Ἰδιωτικῶν, μέλη διαφόρων φορέων, μὲ πρωτοπόρο τὸν Μητροπολίτη κατέκλεισαν τὴν περιοχὴ τῆς δενδροφυτεύσεως καὶ φύτεψαν ἀπὸ ἓνα ἕως καὶ ἑκατὸ δένδρα ὁ καθένας, προκειμένου νὰ ἀναστήσουν τὴν γῆ, τὴν ὁποία ἔκαυσαν οἱ ἐμπρηστὲς.

Ὁ Σεβασμιώτατος συνεχάρη ἐγκαρδίως τόσο τοὺς διοργανωτὲς, ὅσον καὶ τοὺς ἀπλοὺς πολῖτες, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν ἀθρόα συμμετοχὴ τους, ἀλλὰ καὶ τὴν συντονισμένη καὶ ἀξιέπαινη προσπάθειά τους, ἐπέδειξαν τὴν πραγματικὴ τους ἀγάπη πρὸς τὸ φυσικὸ περιβάλλον καὶ τὴ Θεία Δημιουργία.

Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος**Συνέδριο μὲ θέμα: «Ἐκκλησία καὶ Πολιτισμός»**

Διεθνὲς Συνέδριο μὲ θέμα: «Ἐκκλησία καὶ Πολιτισμός» θὰ διοργανωθεῖ ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος ἀπὸ 7 ἕως καὶ 10 Μαΐου 2009. Στὸ Συνέδριο θὰ μετάσχουν διακεκριμένοι ἐπιστήμονες, κληρικοί καὶ λαϊκοί, ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ ἄλλες χώρες, θὰ ὑπάρχει δὲ ταυτόχρονη μετάφραση στὰ ἑλληνικὰ καὶ στὰ ἀγγλικά. Μεταξὺ τῶν εἰσηγητῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν προσκληθεῖ, περιλαμβάνονται ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Ἀθανάσιος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νιγηρίας κ. Ἀλέξανδρος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Δυτικῆς Ἀμερικῆς κ. Μάξιμος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Σερβίας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὁ π. Ἰάκινθος Ντεσιβέλ ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὁ Καθηγητὴς Ἀλεξάντερ Μποντρέφ ἀπὸ τὴ Μόσχα, ὁ καθηγητὴς Ντανιὲλ Ἀγίου ἀπὸ τὸν Λίβανο, ὁ Καθηγητὴς Μαριὰν Στογιαντόνοφ ἀπὸ τὴ Βουλγαρία κ.ἄ. Στὸ προλογικὸ σημεῖωμα τοῦ προγράμματος, τὸ ὁποῖο ἔχει ἤδη κυκλοφορηθεῖ, ἀναφέρονται μεταξὺ ἄλλων οἱ ἑξῆς σκέψεις: «Στὴ συνάντηση μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ πολιτισμοῦ, Εὐαγγελίου καὶ πολιτισμοῦ, τίθεται ἐπὶ τάπντος τὸ καιρὸ ζήτημα γιὰ τοὺς ὅρους συσχέτισης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος μὲ τὴν πολιτισμικὴ δημιουργία. Ἡ Ἐκκλησία ὄντας μιὰ κοινότητα ποὺ ζεῖ ἐν τῷ κόσμῳ, ἐπιθυμεῖ νὰ ἀξιοποιήσει κάθε μέσο προκειμένου νὰ ἐπιτύχει τὸν εὐαγγελισμὸ καὶ τὴν μεταμόρφωση τοῦ κόσμου. Στὴν προοπτικὴ αὐτὴ ὁ πολιτισμὸς ἀποτελεῖ τὸν τόπο φανέρωσης τῆς ἀληθείας, τὸ “ἔργαλειο” γιὰ τὴν “καιρικὴ” ἔκφραση τῆς θεολογικῆς καὶ ἐσχατολογικῆς αὐτοσυνειδησίας τῆς Ἐκκλησίας».

Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης**Ἐπίσκεψη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου**

Στις 27 Φεβρουαρίου τ.ἔ. ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἐπισκέφθηκε τὴ Μυτιλήνη ὅπου τὸν ὑποδέχθηκαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος καὶ Μη-

θύμνης κ. Χρυσόστομος, οί ἀρχές τοῦ νησιοῦ καὶ πλῆθος πιστῶν. Ὁ Παναγιώτατος ἐγκαινίασε τὰ γραφεῖα τῆς ἀεροπορικῆς ἐταιρίας ATHENS AIRWAYS καὶ τῆς εὐχήθηκε νὰ λειτουργήσῃ ὡς γέφυρα φιλίας μεταξὺ τῶν ἡαῶν Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε τὰ προσκυνήματα τοῦ Ταξιάρχῃ στὸ Μανταμάδο καὶ τῆς Παναγιάς στὴν Ἀγιάσο καὶ δήλωσε ὅτι κάθε φορὰ ποὺ ἔρχεται στὴ νῆσο Λέσβο αἰσθάνεται «σὰν στὸ σπίτι του».

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Διευκρινίσεις γιὰ τὴν παραχώρηση ἀγροτεμαχίου γιὰ τὴν ἀνέγερση Ἰδρύματος

Ἀπάντηση σὲ ἀνακριβὲς δημοσίευμα ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος ἔδωσε στὶς 23.2.2009 ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης. Τὸ δημοσίευμα ἀναφερόταν στὴν παραχώρηση ἀγροτεμαχίου ἐκτάσεως 32 στρεμμάτων ἀπὸ τὸ Δημόσιο πρὸς τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Θεσσαλονίκης γιὰ τὴν ἀνέγερση, Ἰδρύματος χρονίως πασχόντων, ΑμΕΑ καὶ ἡλικιωμένων». Στὴν ἀνακοίνωση τῆς Μητροπόλεως διευκρινίζεται ὅτι ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις εἶναι Ν.Π.Δ.Δ. καὶ ἐπειδὴ κύρια ἀποστολή της εἶναι ἡ ἄσκηση φιλιανθρωπίας δικαιούται νὰ ζητήσει ἀπὸ τὸ Κράτος, ὅταν αὐτὸ εἶναι ἐφικτό, τὴν παραχώρηση μιᾶς ἐκτάσεως γιὰ τὴν ἀνέγερση Ἰδρύματος. Ὅπως τονίζεται στὴν ἀνακοίνωση τὸ ὑπὸ ἀνέγερση Ἰδρυμα δυνάμει 150 κλινῶν θὰ περιθάλπει καὶ θὰ φροντίζει τὴν ὑγεία 150 ἀσθενῶν, τῶν ὁποίων ἡ νοσηλεία δὲν εἶναι ἐφικτὴ κατ' οἶκον. Στὸ Ἰδρυμα θὰ ὑπηρετοῦν περίπου 80 ἐργαζόμενοι καὶ θὰ συνεργάζονται πολλοὶ ἐθελοντὲς ἰατροί. Τὸ ἐπίπεδο νοσηλείας θὰ εἶναι ἰσότιμο μὲ τὴ νοσοκομειακὴ νοσηλεία. Τὸ Ἰδρυμα θὰ ἔχει τὸ ὄνομα «Ἅγιος Ἀλέξανδρος» καὶ ἡ πρώτη φάση τῆς κατασκευῆς θὰ χρηματοδοθεῖ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Θεσσαλονίκης.

* * *

Ἡ ἀνακοίνωση καταλήγει μὲ τὴν ἔκφραση ἠύπνης, διότι οἱ συντάκτες τοῦ δημοσιεύματος δὲν μερίμνησαν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης ὥστε νὰ ἀποκτήσουν σφαιρικὴ ἐνημέρωση γιὰ τὸ ζήτημα.

Ἱερὰ Μητρόπολις Πατρῶν

Ἀπονομὴ Μεταλλίου

σὲ συνταξιούχους κληρικούς ἐκπαιδευτικούς

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Χρυσόστομος τίμησε στὶς 26.1.2009 τοὺς συνταξιούχους ἱερεῖς ἐκπαιδευτικούς γιὰ τὸ σπουδαῖο ἔργο διαπαιδαγωγήσεως, τὸ ὁποῖο προσέφεραν στοὺς νέους μας, καὶ τοὺς ἀπένευμε τὸ Μετάλλιο τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου. Ἡ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε στὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερατικοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Οἱ τιμηθέντες ἱερεῖς εἶναι οἱ ἑξῆς:

1. Πανσο. Ἀρχιμανδρίτης Νικόδημος Πετρόπουλος
2. Πανσο. Ἀρχιμανδρίτης Γερβάσιος Χριστοδουλόπουλος
3. Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος Σταῦρος Καλαμπλικός
4. Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντῖνος Καπετανόπουλος
5. Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος Ἰωάννης Κατωπόδης
6. Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος Ἑρμόλαος Μασσαρᾶς
7. Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Σκιαδαρέσης
8. Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος Γερασιμάγγελος Στανίτσας
9. Αἰδεσιμ. Πρεσβύτερος Φώτιος Καλογερόπουλος
10. Αἰδεσιμ. Πρεσβύτερος Μάριος Πανουτσόπουλος
11. Αἰδεσιμ. Πρεσβύτερος Δημήτριος Χαλκικόπουλος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος

Ὑποδοχὴ λειψάνου τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου

Μὲ τὴν πάνδημη συμμετοχὴ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ ἔγινε τὸ Σάββατο 21 Φεβρουαρίου, στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Λαμίας, ἡ κατάθεση τμήματος τοῦ τιμίου λειψάνου τοῦ Νεκταρίου, Ἐπισκόπου Πενταπόλεως, τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ διατελέσαντος ἱεροκῆρυκος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος κατὰ τὸ ἔτος 1894.

Τὸ ἱερὸ Λεῖψανο μετέφερε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ, ὕστερα ἀπὸ αἶτημα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου. Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου, ἔγινε στὸν αὐθιγὸν χώρο τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Παναγίας Δεσποίνης Λαμίας, ὅπου ὑπῆρχε τὸ σπίτι, ποὺ διέμενε ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος, ὡς Ἱεροκήρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιωτιδοφωκίδος. Τὸ ἱερὸ Λεῖψανο παρέλαβε ὁ Σεβασμιώτατος κ. Νικόλαος, ὁ ὁποῖος τὸ μετέφερε ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας Δεσποίνης, ὅπου ἐψάλη δέσησιν καθὼς καὶ ὁ ὕμνος «Ἄγνη Παρθένε Δέσποινα», τὸν ὁποῖο συνέθεσε ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος.

Ἀκολουθῶν καὶ μὲ τὴ συνοδεία στρατιωτικοῦ ἀγῆματος καὶ τῆς φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου Λαμιέων, σηματοποιήθηκε πομπὴ μέχρι τὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ὅπου κατατέθηκε τὸ Ἱερὸ Λεῖψανο.

Στὴ συνέχεια τελέσθηκε Μέγας Πανηγυρικὸς Ἐσπερινὸς καὶ τὴν ἐπομένῃ τὸ πρωὶ Ἀρχιερατικὸ συλλήλιον.

Τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν προέστη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξε καὶ τὸν θεῖο Λόγο.

Ἡ Ἀκαδημία Ἑλληνορθοδόξου Πολιτισμοῦ

Στὸ πλαίσιο τῆς Ἀκαδημίας Ἑλληνορθοδόξου Πολιτισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος διοργανώθηκε ἐκδήλωση στὸ Δημοτικὸ Θέατρο Λαμίας, τὴν Τετάρτη 18 Φεβρουαρίου, τὸ ἀπόγευμα, μὲ θέμα: «Ἑλληνισμὸς καὶ Ὁρθοδοξία» καὶ ὁμιλητὲς τὸν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο π. Γεώργιο Μεταλλῆν, Ὁμότιμο Καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τὸν Ἀξιότιμο κύριο Στέλιο Παπαθεμελῆ, τ. Ὑπουργὸ καὶ Πρόεδρο τῆς «Δημοκρατικῆς Ἀναγέννησης».

Καὶ οἱ δύο ὁμιλητὲς κατέληξαν στὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ συνθήκες ἐπιβάλλουν τὴν ἐθνικὴ θωράκιση τῶν συνειδήσεων τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἐνότητα ὄλων τῶν ὑγιῶν δυνάμεων, γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν κινδύνων, ποὺ ἀπειλοῦν τὸ Ἔθνος. Στὸ τέλος τῆς ἐκδηλώσεως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Νικόλαος εὐχαρίστησε τοὺς διακεκριμένους ὁμιλητὲς καὶ εὐχήθηκε συνέχιση τῶν καλῶν ἀγώνων τους γιὰ τὴν

ἐνημέρωση τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ὑπεράσπιση τῶν ἰδανικῶν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστης

Οἱ ἐκδόσεις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος

Στὸ Δρυόβουνο τοῦ Νομοῦ Κοζάνης ἐδρεύει ἡ Ἱερὰ Μονὴ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, ἡ ὁποία προέβη προσφάτως σὲ μία ἐνδιαφέρουσα ἔκδοση. Πρόκειται γιὰ τὸ βιβλίον τοῦ Ἁγίου Λουκά Κριμαίας μὲ τίτλο: «Ταξιδεύοντας μέσα στὸν πόνο». Τὸ βιβλίον αὐτὸ ἔχει ὑπότιτλο «ἡ αὐτοβιογραφία ἐνὸς ἀρχιερέα - χειρουργοῦ στὸ μεγάλο σοβιετικὸ διωγμὸ». Μεταφράσθηκε ἀπὸ τὰ γαλλικὰ ἀπὸ τὸν Πανσο. Ἀρχιμ. Ἐφραίμ Τριανταφυλλόπουλο, Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σισανίου καὶ Σιατίστης. Ὁ Λουκάς, Ἀρχιεπίσκοπος Κριμαίας τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ὑπῆρξε ἕνας σπουδαῖος κληρικὸς καὶ ἐπιστήμων ἰατρός, ἀλλὰ ἐδιώχθη ἀπὸ τὸ καθεστῶς κατὰ τὴν περίοδο 1920-1940. Ἀνεγνωρίσθη ὡς Ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας τὸ ἔτος 2000. Τὸ βιβλίον προλογίζεται ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλο. Ἐξ ἄλλου ἡ Ἱερὰ Μονὴ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Δρυοβούνου εἶχε ἐκδώσει πρὸ ὀλίγων ἐτῶν (2004) ἕνα καλαισθητὸ πόνημα ποὺ περιέχει τὴν ἱστορία τῆς Μονῆς καὶ τὸν «Παρακλητικὸν κανόνα εἰς τὴν ἐνδοξὸν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου».

ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκοιμήθη ὁ Σάββας Ἀγουρίδης (1921-2009)

Ἐξεδήμησεν πρὸς Κύριον, πλήρης ἡμερῶν, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους Ἑλληνοβιβλικούς θεολόγους τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς τῆς Καινῆς Διαθήκης στὰ Τμήματα Θεολογίας τῶν Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν, Σάββας Ἀγουρίδης.

Ἡ κηδεῖα του ἐτελέσθη τὴν Δευτέρα, 16.2.2009, στὶς 3 μ.μ. στὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Προφήτη Ἡλία Παγκρατίου, στὴν Ἀθήνα.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

«Από τὸ Βυζάντιο στὴ νεώτερη ἐποχὴ»

Τὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο μεταμορφώνεται. Ἀπὸ τὸ καλοκαίρι τοῦ 2004 ποὺ ἀνοίξε στὸ κοινὸ τὸ πρῶτο τμήμα τῆς νέας μόνιμης ἔκθεσης, ὀλοκληρώνεται φέτος τὴν ἀνοίξη, ἡ παρουσίαση τοῦ δεύτερου μέρους τῆς συλλογῆς του. Μὲ τίτλο «Ἀπὸ τὸ Βυζάντιο στὴ νεώτερη ἐποχὴ» ἡ ἔκθεση καλύπτει χρονικὰ τὴν περίοδο ἀπὸ τὴν Ἑλλησπονδία μέχρι καὶ τὸ νέο Ἑλληνικὸ κράτος. Σὲ ἓνα νέο χῶρο 1400 τετρ. μ. ἐκτίθενται στὸ κοινὸ 750 ἀντικείμενα, τὰ περισσότερα γιὰ πρώτη φορὰ (ἐνδεικτικὰ ἀναφέρουμε: 243 εἰκόνες, 30 τοιχογραφίες, 24 γλυπτὰ καὶ ἓνας θησαυρὸς 1000 νομισμάτων)! Τὰ ἐκθέματα ἀναδεικνύονται μὲ βάση τὸ κοινωνικὸ, πολιτιστικὸ καὶ πολιτικὸ πλαίσιο τῆς ἐποχῆς, γι' αὐτὸ καὶ μιλάμε οὐσιαστικὰ γιὰ τὴν πρώτη, ὀργανωμένη ἀπὸ μουσεῖο ἔκθεση τῆς ἐν λόγῳ ἱστορικῆς περιόδου.

Συγκεκριμένα ἀναπροσαρμόζεται ἡ τελευταία αἵθουσα τοῦ πρώτου μέρους τῆς ἔκθεσης τῶν βυζαντινῶν συλλογῶν τοῦ ΒΧΜ «Ἡ τελευταία ἀναλαμπή», ποὺ ἀναφέρεται στὴν ἐποχὴ τῶν Παλαιολόγων. Παρουσιάζεται ἡ «Πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ κινητικότητα τὸν 15ο αἰῶνα», μὲ πρωτότυπο ἐκθεσιακὸ ὑλικὸ καὶ ὀπτικοακουστικὰ μέσα. Σὲ εἰδικὴ προβολὴ σχολιάζεται ἐπίσης ἡ Ἑλλησπονδία τῆς Κωνσταντινούπολης, ποὺ σηματοδοτεῖ καὶ τὸ πέρασμα ἀπὸ τοὺς «Βυζαντινοὺς στοὺς Νεώτεροους χρόνους».

Ἡ ἔκθεση τοῦ δεύτερου μέρους τῶν μεταβυζαντινῶν συλλογῶν ἀναπτύσσεται ὡς ἑξῆς:

- Ἡ Ἑνετικὴ κυριαρχία καὶ οἱ Γραικοὶ (I)
- Ἀπὸ τὸ ἀνθίβολο στὴν εἰκόνα (II)
- Ἡ Ὀθωμανικὴ κατάκτηση καὶ τὸ Γένος (III)
- Τὸ Ἑντυπο καὶ ὁ Νέος Ἑλληνισμὸς (IV)
- Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ζωγραφικὴ στὸ νεοελληνικὸ κράτος (V)

Στὴν πρώτη ἐνότητα «Ἡ Ἑνετικὴ κυριαρχία καὶ οἱ Γραικοὶ» (I) παρουσιάζονται ὄψεις τῆς τέχνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ ἀναπτύχθηκε σὲ βενετοκρατούμενες περιοχές, ὅπως τὴν Κρήτη καὶ τὰ Ἑπτάνησα.

Σημαντικὴ εἶναι ἡ ἀναφορὰ στὴν Κρήτη: «Ἡ Κοινωνία καὶ ἡ τέχνη τῆς βενετικῆς Κρήτης» (I.α.). Στὴν Κρήτη ποὺ συνδυάζει γνωρίσματα τῆς πρώτης βυζαντινῆς

αὐτοκρατορίας καὶ τῆς μακραιώνης βενετικῆς παρουσίας, διαμορφώνοντας μία ἰδιαίτερη κοινωνία, τὴν κρητοβενετσιάνικη. Ἡ ζωγραφικὴ φορητῶν εἰκόνων ἀνθεῖ καὶ δροῦν ὀρισμένοι ἀπὸ τοὺς γνωστότερους κρητικούς ζωγράφους, οἱ ὁποῖοι παρουσιάζονται ἐδῶ. Ἀνάμεσά τους οἱ Ἑλλησπονδία, Δαμασκηνός, Κηλόντζας, Λαμπάρδος καὶ Βίκτωρ.

Ἀκολουθεῖ ἡ παρουσίαση τῆς τέχνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἑπτανήσων «Ἡ τέχνη στὰ Ἑπτάνησα: Εἶδος μικτό, ἀλλὰ νόμιμο» (I.β.). Μέσα ἀπὸ πλῆθος φορητῶν εἰκόνων, προϊόντα τῆς ἐγκατάστασης τῶν Κρητικῶν ζωγράφων μετὰ τὴν ἄλωση τοῦ Χάνδακα καὶ τῆς ἀνάμιξης μὲ τὰ τοπικὰ στοιχεῖα –ἰδιαίτερα ἐπηρεασμένα ἀπὸ τὴ βενετικὴ παρουσία– παρουσιάζονται ἔργα τῆς ἀνανέωσης τῆς θρησκευτικῆς ζωγραφικῆς μέσα ἀπὸ τὸν χρωστήρα ζωγράφων ὅπως τοῦ Τζάνε, τοῦ Πουλιᾶκη, τοῦ Μόσκου, τοῦ Κονταρῆ, τοῦ Καραβινοῦ, τοῦ Δοξαρά.

* * *

Στενὰ συνδεδεμένα μὲ τὴ ζωγραφικὴ, τὰ ἀνθίβολα –σχέδια ἐργασίας τῶν ζωγράφων– ποὺ προορίζονται γιὰ τὴν ἀναπαραγωγὴ εἰκονογραφικῶν θεμάτων, ἀποτελοῦν πολὺτιμο ὑλικὸ γιὰ τὴ διάδοση τῆς ζωγραφικῆς τέχνης σὲ ὅλες τὶς περιοχές καὶ ἐποχές. Παρουσιάζονται στὴν ἐνότητα «Ἀπὸ τὸ ἀνθίβολο στὴν εἰκόνα» (II), πλῆι στὶς εἰκόνες κρητικῆς καὶ ἑπτανησιακῆς προέλευσης, προσφέροντας ἐπιπλέον πληροφορίες γιὰ τὴ διαδικασία δημιουργίας τῆς εἰκόνας.

Στὴ δεύτερη μεγάλη ἐνότητα «Ἡ Ὀθωμανικὴ κατάκτηση καὶ τὸ Γένος» (III) παρουσιάζονται ὄψεις τῆς κοινωνίας καὶ τῆς τέχνης ποὺ διαμορφώθηκε στὰ χρόνια τῆς Ὀθωμανικῆς κυριαρχίας. Τὴν καλλιτεχνικὴ δημιουργία μέσα ἀπὸ ἔργα θρησκευτικοῦ χαρακτῆρα τῶν «Κοινοτήτων τῶν Ρωμιῶν» (III.α.), τῶν ὀργανωμένων σὲ κοινότητες δηλαδὴ ἐλληνορθόδοξων πληθυσμῶν. Παρουσιάζονται ἔργα μικροτεχνίας, κεντητικῆς, γλυπτικῆς καὶ ζωγραφικῆς ἀπὸ τὴν Ἑλλησπονδία καὶ τὸν εὐρύτερο ἑλληναδικὸ χῶρο, τὸ Αἰγαῖο, τὴ Μικρὰ Ἀσία καὶ τὴν Κωνσταντινούπολη, πρωτεύουσα πλεον τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας.

Καθοριστικὸς παράγοντας τῆς καθημερινότητάς τους ἦταν ἡ «Ἐκκλησία: τόπος πίστεως - χῶρος κοινωνικῆς συνοχῆς» (III.β.). Ὁ χριστιανικὸς ναός, πέρα ἀπὸ τόπος ἱατρείας, γίνεται τόπος συγκέντρωσης καὶ ἐπι-

κοινωνίας της κοινότητας. Μέσα από την εκκλησία και την ένορία συγκροτείται η ένότητα της κοινότητας και ένα ενιαίο πλῆθυσιο σκέψης.

Ἐξίσου σημαντικὸς ἦταν καὶ ὁ ρόλος τῶν μονῶν, οἱ ὁποῖες παρουσιάζονται ἀμέσως μετὰ: «Μονές. Ἔνθνηση καὶ ἀκτινοβολία» (III.γ.). Τὰ μοναστήρια, ἰδίως τῶν προνομίων ποὺ τοὺς παραχωρήθηκαν, ἔγιναν οἰκονομικά, πνευματικά καὶ καλλιτεχνικά κέντρα. Ἰδιαίτερο βῆμα δίνεται στὴν ἄνθνηση τῆς τοιογραφίας κατὰ τὸν 16ο αἰ., μὲ σπουδαιότερους ἐκπροσώπους τὸν Θεοφάνη καὶ τὸν Κατελάνο, μέσα ἀπὸ πρωτότυπο ὑλικὸ καὶ ὀπτικοακουστικὰ μέσα.

Ἡ ἐπόμενη ένότητα παρουσιάζει « Ὅψεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς» (III.δ.) τῶν κοινοτήτων. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ βίωναν μία κοινὴ παράδοση πίστεως καὶ νοοτροπιῶν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν κυριαρχία.

Στὴ συνέχεια καὶ σὲ ιδιαίτερη ένότητα παρουσιάζεται ἡ σημαντικὴ γιὰ τὴ μετάβαση στὰ νεότερα χρόνια «Πολλυμορφία τοῦ 18ου αἰ.» (III.ε.). Οἱ κοινότητες τῶν Ρωμιῶν εἰσέρχονται πλεόν σὲ μία νέα ἱστορικὴ φάση. Ἀναδύεται μία ἰσχυρὴ ἐμπορικὴ τάξη, ἡ ὁποία συχνὰ ἀνταγωνίζεται τοὺς Φαναριώτες καὶ τὸ Ἱερατεῖο.

Σὲ ξεχωριστὸ χῶρο παρουσιάζεται «Τὸ έντυπο καὶ ὁ Νέος Ἑλλητισμός» (IV). Ἡ συμβολὴ τῶν ἑλλητικῶν καὶ ξένων τυπογραφειῶν ἦταν καθοριστικὴ γιὰ τὴ συγκρότηση τῆς ταυτότητας τοῦ Νέου Ἑλλητισμοῦ.

Μέσω τοῦ έντυπου εἰσέρχονται στὸν ἑλλητικὸ χῶρο οἱ ἰδέες καὶ ἀξίες τῆς Εὐρώπης τοῦ Διαφωτισμοῦ καὶ σταδιακὰ βρίσκουν πρόσφορο ἔδαφος οἱ ἐπαναστατικὲς ἰδέες. Τὴν ἀφήγηση τοῦ ἐκθεσιακοῦ ὑλικοῦ συμπληρώνουν μία σειρά ὀθονῶν ποὺ διαπραγματεύονται θέματα ὅπως τὰ δυτικὰ τυπογραφεῖα γενικότερα καὶ τὰ ἰταλικά εἰδικότερα, τὸ θρησκευτικὸ βιβλίο κατὰ τοὺς μεταβυζαντινοὺς χρόνους καὶ τὰ τυπογραφεῖα τοῦ Ἑλλητισμοῦ τῆς διασποράς, τὸν Οὐμανισμὸ καὶ τὸν νεοελλητικὸ Διαφωτισμὸ, τὸν Καισάριο Δαπόντε, καθὼς καὶ τὸν Ρήγα Βελεστινλή καὶ τὴν ἐποχὴ του.

Ἡ παρουσίαση τῶν μεταβυζαντινῶν συλλογῶν τοῦ ΒΧΜ κλείνει μὲ τὴν ένότητα «Θρησκευτικὴ ζωγραφικὴ στὸ νεοελλητικὸ κράτος» (V). Ἡ ὀρθόδοξη ζωγραφικὴ τοῦ 19ου αἰ. στρέφεται πρὸς τὴ δυτικότερο, τρισδιάστατη ζωγραφικὴ, ἐνῶ παράλληλα ἐπιβιώνουν παραδοσιακὲς τάσεις.

Βγαίνοντας κανεὶς ἀπὸ τὸ Μουσεῖο ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ βλῆπει διαφορετικὲς κάθε φορὰ περιοδικὲς ἐκθέσεις σχετικὲς μὲ τὴν πρόσληψη τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς τέχνης του ἀπὸ καλλιτέχνες τῆς νεώτερης καὶ σύγχρονης ἐποχῆς, κάτω ἀπὸ τὸν γενικὸ τίτλο «Τὸ Βυζάντιο καὶ ἡ νεώτερη τέχνη» (ΣΤ). Ὁ θεσμὸς αὐτὸς θὰ ξεκινήσει μὲ τὴν παρουσίαση τῆς ἐξάμηνης περιοδικῆς ἐκθέσεως «Ἡ ὑποδοχὴ τῆς βυζαντινῆς τέχνης στὴ νεότερη ἑλλητικὴ ζωγραφικὴ στὸ πρῶτο μισὸ τοῦ 20οῦ αἰ.»

**ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ**

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

**Λόγος Κατηχητήριος
τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
γιά τὴν ἑναρξη τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης
Τεσσαρακοστῆς 19.2.2009**

**ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ**

**ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ**

**ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ**

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

**ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ
ΕΚΚΛΗΣΙΑ**

**ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ
ΕΚΚΛΗΣΙΑ**

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,

ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,

ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ,

ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

«Δεῦτε λαοί, σήμερον ὑποδεξώμεθα
τῶν νηστειῶν τὸ χάρισμα
ὡς θεοδώρητον καιρὸν τῆς μετανοίας...»
(Δευτέρα Α΄ ἑβδομάδος Νηστειῶν).

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἀγαπητὰ ἐν Κυρίῳ,

Ἡ νηστεία, τὴν ὁποίαν μᾶς προτείνει ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία, δὲν εἶναι στέ-
ρησις, ἀλλὰ χάρισμα. Καὶ ἡ μετάνοια, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς καλεῖ, δὲν εἶναι τι-
μωρία, ἀλλὰ θεῖον δῶρημα.

Καὶ ὅταν ἡ Ἐκκλησία διὰ τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς, τὴν ὁποίαν μόλις
ἠκούσαμεν, μᾶς προτρέπη νὰ μὴ θησαυρίζωμεν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς,
«ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει», ἀλλὰ νὰ θησαυρίζωμεν θησαυροὺς ἐν
οὐρανῷ, ὅπου καμμία ἀπειλὴ φθορᾶς δὲν ὑπάρχει, μᾶς λέγει τὴν ἀλήθειαν.

Διότι ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλὰ ζῆ εἰς τὸν κόσμον
τοῦτον καὶ τὸν γνωρίζει.

Γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον· τὰς πραγματικὰς του ἀνάγκας καὶ ταλαιπωρίας.

Γνωρίζει καλῶς τὴν ἐποχὴν μας. Τὴν ἐποχὴν τῶν μεγάλων ἐξελίξεων καὶ
ταχυτήτων. Τοῦ καταγισμού τῶν πληροφοριῶν καὶ τῶν συγχύσεων. Τῶν
πολλῶν φόβων, ἀπειλῶν καὶ καταρρεύσεων...

Δι' αὐτό, ἤρεμα καὶ σταθερὰ καλεῖ τοὺς πάντας εἰς μετάνοιαν. Δι' αὐτό,
ἀποτρέπει τὰ τέκνα τῆς νὰ πάρουν ἐσφαλμένον δρόμον μὲ τὸ νὰ θησαυρί-
ζουν τὸν κόπον τους καὶ νὰ στηρίζουν τὴν ἐλπίδα τους ἐπὶ βάσεων σαθρῶν.
Ἄλλὰ τὰ προτρέπει νὰ θησαυρίζουν ἐν οὐρανῷ. Διότι ὅπου εἶναι ὁ θη-
σαυρὸς ἡμῶν, ἐκεῖ εὐρίσκεται καὶ ἡ καρδιά ἡμῶν.

Ὁ θησαυρὸς ποὺ δὲν φθείρεται καὶ ἡ ἐλπίς ποὺ δὲν καταισχύνει, εἶναι ἡ
θεία Ἀγάπη· ἡ συνεκτικὴ τῶν πάντων Δύναμις. Εἶναι ὁ σαρκωθεὶς Θεὸς Λό-
γος, ποὺ μένει μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

Αὐτὸς εἶναι ὁ ἁγιασμὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν. Καὶ δὲν ἤλθε νὰ κρίνῃ ἀλλὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον. Δὲν ἤλθε νὰ ἐπιπλήξῃ ἀλλὰ νὰ θεραπεύσῃ. «Πλήττει συμπαθῶς καὶ σπλαγχνίζει θερμοῶς».

Κατήρησε τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον. Ἐξήλειψε τὸ ἀμειδῆς τοῦ θανάτου. Δηλαδή τὴν χωρὶς μειδίαμα σκοτεινὴν μορφήν καὶ παρουσίαν τοῦ θανάτου. Ἡ ὁποία ὅταν ὑπάρχη, ἀμαυρώνει καὶ δηλητηριάζει ὅλην τὴν ζωὴν καὶ τὴν χαρὰν τοῦ ἀνθρώπου.

* * *

Δι' αὐτό, ὅταν ἡ καρδιά καὶ ἡ ἀγάπη μας εἶναι ἐστραμμένα εἰς τὸν Θεάνθρωπον Κύριον, τὸν καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων τὴν ἐξουσίαν ἔχοντα, τότε ὅλα φωτίζονται καὶ μεταμορφώνονται.

Καὶ ὅταν ὁ Ἀπόστολος προτρέπῃ νὰ μὴ στηριζόμεθα «ἐπὶ πλούτου ἀδηλόγητι, ἀλλ' ἐν τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν» (Α' Τιμ. 6, 17), μᾶς διαβεβαιώνει ὅτι ἡ ἀληθινὴ ἀπόλαυσις τῆς ζωῆς εἶναι ἐκεῖνο πού μᾶς δίδει ὁ Θεὸς καὶ ἡμεῖς τὸ δεχόμεθα μὲ εὐγνωμοσύνην καὶ εὐχαριστίαν. Τότε τὸ ὀλίγον εἶναι πλούσιον ὡς εὐλογημένον· καὶ τὸ πρόσκαιρον καὶ στιγμιαῖον λάμπει μὲ φῶς αἰωνιότητος.

Τότε, ὄχι μόνον αἱ χαρὰι τῆς ζωῆς ἔχουν κάτι πού δὲν παρέρχεται. Ἀλλὰ καὶ αἱ δοκιμασίαι καὶ αἱ θλίψεις γίνονται ἀφορμαὶ θείας παρακλήσεως.

Ἡ θεία οἰκονομία τῆς σωτηρίας μας εἶναι βεβαία. Εἶναι «ὁ βάθει σοφίας φιλανθρώπως πάντα οἰκονομῶν». Καὶ ἡ παρακαταθήκη τῶν κόπων μας ἐξησφαλισμένη, διότι «παρακατατιθέμεθα τὴν ζωὴν ἡμῶν ἅπασαν καὶ τὴν ἐλπίδα» εἰς τὸν Θεάνθρωπον Κύριον.

Δι' αὐτό, ὅταν τὸ εὐαγγέλιον μᾶς παραπέμπῃ εἰς τὸν οὐρανόν, κυριολεκτεῖ. Μᾶς προσγειώνει εἰς τὴν πραγματικότητα τῆς γῆς, ἡ ὁποία ἐγένεν οὐρανός.

Αὐτὴν τὴν βεβαιότητα ζῆ καὶ ὁμολογεῖ ἡ Ἐκκλησία.

«Διὰ τοῦ Σταυροῦ σου, Χριστέ, μία ποιίμνη γέγονεν Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων καὶ μία Ἐκκλησία· οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἀγάλλεται, Κύριε, δόξα σοι».

Μᾶς χαρίζει τὴν δυνατότητα νὰ ζήσωμεν τὸ θαῦμα ὅτι ἡ γῆ ἐγένεν οὐρανός. Καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ἡμῶν ἔστι.

Αἱ ρίζαι τοῦ ἀνθρώπου εὐρίσκονται εἰς τὸν οὐρανόν. Χωρὶς τὴν Ἐκκλησίαν εἴμεθα μετέωροι καὶ ἀέσσιοι.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ σπίτι μας. Ὅσον ἐπιστρέφει ὁ ἄνθρωπος εἰς αὐτήν, τόσον ἐπιστρέφει εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἔρχεται εἰς ἑαυτόν. Ὅσον ἀπομακρύνεται, χάνεται καὶ ἐξαχρειοῦται.

Ὅσον πλησιάζομεν τὴν Ἐκκλησίαν, αἰσθανόμεθα τὴν γνησιότητα τοῦ ἀληθινοῦ. Βλέπομεν τὸν οὐράνιον Πατέρα νὰ μᾶς περιμένῃ ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν.

Μᾶς πείθει ἡ αἴσθησις τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κάλλους. Ἡ παρουσία τῆς κραταιᾶς ἀγάπης πού νικᾷ τὸν θάνατον. Καὶ ὄχι τοῦ φθαρτοῦ καὶ ἀμφιβόλου πού ἐμπαίζει τὸν ἄνθρωπον.

Ἄς ἀκούσωμεν, λοιπόν, τὴν θεῖαν πρόσκλησιν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ πέλαγος τῆς νηστείας, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ἀναστάσεως σὺν πᾶσι τοῖς Ἁγίοις.

Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή, βθ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

Ἀνασυγκρότηση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Στις 26 Φεβρουαρίου τ.ἔ. ἀνασυγκροτήθηκε ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Κατὰ τὸ ἐξάμηνο 1.3.2009 ἕως 31.8.2009 τὰ συνοδικὰ μέλη θὰ εἶναι τὰ ἑξῆς ὑπὸ τὴν Προεδρία τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου:

Σεβ. Μητροπολίτης Θεοδορουπόλεως κ. Γερμανός
Σεβ. Μητροπολίτης Τρανουπόλεως κ. Γερμανός
Σεβ. Μητροπολίτης Ἰμβρου καὶ Τενέδου κ. Κύριλλος

Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας κ. Μιχαὴλ
Σεβ. Μητροπολίτης Ἀτλάντας κ. Ἀλέξιος
Σεβ. Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων κ. Ἰάκωβος
Σεβ. Μητροπολίτης Προυκοννήσσου κ. Ἰωσήφ
Σεβ. Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Μελίτων
Σεβ. Μητροπολίτης Σεβαστείας κ. Δημήτριος
Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ. Ἄνθιμος

Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ἐμμανουήλ
Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Ζηλανδίας κ. Ἀμφιλόχιος.

Πατριάρχης Βαρθολομαῖος: «Εἴμαστε ἀποφασισμένοι νά ἐπιβιώσουμε»

Στήν ἀποφασιστικότητα καί τή θέληση τῆς Ὁμογένειας τῆς Πόλης νά συνεχίσει τή μακραίωνη παρουσία της στήν κοιτίδα τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ρωμοσύνης ἀναφέρθηκε στό κυριακάτικο κήρυγμά του ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος. Ἀπευθυνόμενος στοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὴν Πόλη ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, πού παρέστησαν στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίου Χαράλαμπος Βεβεκίου, στὸν Βόσπορο, ὁ Πατριάρχης σημείωσε πὼς «ἐναπόκειται στίς κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων νά ἀποφασίσουν νά ἐπιβιώσουν ἢ νά ἀποτύχουν καὶ νά αὐτοκαταστραφοῦν», ἐνῶ ἔστειλε πρὸς πᾶσα κατεύθυνση τὸ μήνυμα ὅτι «ἐμεῖς ἀσφαλῶς ἔχουμε ἐπιλέξει νά ἐπιτύχουμε καὶ νά ἐπιβιώσουμε».

Ὁ κ. Βαρθολομαῖος τόνισε πρὸς τοὺς παρευρισκομένους ὅτι «ἡ παρουσία σας ὄλων ὑμῶν ἐξ Ἑλλάδος σήμερα ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, εἶναι μία ἔνδειξις τῆς ἀφοσιώσεως στὴ Μητέρα Ἐκκλησία, ἡ ὁποία αἰῶνες τώρα ἀγωνίζεται νά ἐπιζήσει, νά ξεπεράσει, νά ὑπερπηδήσει τίς θύελλες καὶ τοὺς ἀνέμους», ἐπισημαίνοντας πλήγματα ὅπως ἡ «ἐξαφάνιση τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχείου στὴ Μικρὰ Ἀσία καὶ στὴν ἀνατολικὴ Θράκη, ἀλλὰ καὶ τὸ κλείσιμο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης». Παρ' ὅλα τὰ ὑφιστάμενα ἐμπόδια ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι «θὰ ξεπεραστοῦν οἱ δυσκολίες καὶ θὰ ἔχουμε ἓνα λαμπρότερο αὐριό».

Ἱερά Μονὴ Κουτλουμουσίου Ἁγίου Ὁρους

Κελτικὸς καὶ Βυζαντινὸς Μοναχισμὸς

Παρουσιάσθηκε στίς 10 Μαρτίου τ.ἔ. στήν αἴθουσα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσὸς στήν Ἀθήνα μία δίτομη ἔκδοση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κουτλουμουσίου. Πρόκειται γιὰ δύο ἀυτόνομα βιβλία μὲ τίτλους «Ὁ Θεὸς τῶν Μυστηρίων» καὶ «Οἱ Ἑραστές τῆς Βασιλείας», μὲ συγγραφέα τὸν Ἱερομόναχο Χρυσόστομο Κουτλουμουσιανό. Τὸ ἔργο ἀναφέρεται στὸν ἀρχαῖο Κελτικὸ Μοναχισμό, γι' αὐτὸ καὶ ἡ παρουσίαση ἔγινε μὲ τὴ συμμετοχὴ τῆς Ἰρλανδικῆς Πρεσβείας. Τὰ δύο βιβλία τοῦ π. Χρυσόστομου μελετοῦν τὴ συνάντηση καὶ τὸν διάλογο τοῦ ἀρχαίου μοναχισμοῦ τῆς Ἰρλανδίας καὶ τοῦ μοναχισμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τοὺς

πρώτους βυζαντινοὺς αἰῶνες, ὅπως ἀποκαλύπτονται μέσα ἀπὸ τίς πηγές τῶν δύο γεωγραφικῶν ἄκρων τῆς Εὐρώπης. Τὸ βιβλίον παρουσίασαν οἱ καθηγητὲς Μάριος Μπέγζος καὶ Θανάσης Παπαθανασίου καθὼς καὶ ὁ ποιητὴς Δημήτρης Κοσμοπούλος.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς

Ἱδρυμα «Ἀρχιεπίσκοπος Δημήτριος» στὸ Πανεπιστήμιον Fordham

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου Fordham π. Joseph McShane, S. J. ἀνακοίνωσε τὴν Τρίτη 17 Φεβρουαρίου μεγάλη δωρεὰ τοῦ Ἰδρυματος Οἰκογένειας Τζαχάρη πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον γιὰ τὴν δημιουργία Ἱδρυματὸς μὲ τὴν ἐπωνυμία «Ἱδρυμα Ἀρχιεπισκόπου Δημητρίου Ὁρθοδόξου Θεολογίας καὶ Πολιτισμοῦ» πού θὰ ἀποτελέσει μέρος τοῦ προγράμματος Ὁρθοδόξων Χριστιανικῶν Σπουδῶν τοῦ ἐπιφανοῦς Ρωμαιοκαθολικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ἡ ἀνακοίνωση πραγματοποιήθηκε κατὰ τὴ διάρκειαν ἐτησίας ἐκδηλώσεως τοῦ Πανεπιστημίου Fordham πού παρουσιάζει σειρά διαλέξεων μὲ θέμα «Ὁρθοδοξία στὴν Ἀμερική».

Τὴν φετινὴ ἔκτη κατὰ σειράν διάλεξη παρουσίασε ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Στυλιανὸς Χάρακας, Διδάκτωρ τῆς Θεολογίας καὶ Καθηγητὴς Ὁρθοδόξου Θεολογίας τῆς Ἑλληνορθόδοξου Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Νέος Μητροπολίτης Κώου καὶ Νισύρου

Ἡ Ἁγία καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐξέλεξε στίς 23.2.2009 παμψηφεί ὡς νέον Μητροπολίτη Κώου καὶ Νισύρου, τὸν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπάθου καὶ Κάσου, Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ναθαναὴλ Διακοπαναγιώτη.

Ὁ πρώην Μητροπολίτης Κώου καὶ Νισύρου κ. Αἰμιλιανὸς ἐτέθη σὲ διαθεσιμότητα λόγω γήρατος καὶ ἀσθενείας.

Ἡ χειροτονία τοῦ νέου ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Κώου καὶ Νισύρου, ἐτελέσθη ὑπὸ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαῖου καὶ τῶν Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου στίς 8 Μαρτίου (Κυριακὴ

της Ὁρθοδοξίας) στὸν Ἱερό Πατριαρχικό Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὸ Φανάρι.

Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης

Νέος Διευθυντὴς ὁ Δρ. Κωνσταντῖνος Κερανίδης

Ἀπὸ τὴν 1η Ἰανουαρίου 2009 ὁ Δρ. Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ. κ. Κωνσταντῖνος Κερανίδης εἶναι ὁ νέος Διευθυντὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης. Διαδέχεται τὸν Δρα Θεολογίας κ. Ἀλέξανδρο Παπαδερό, ὁ ὁποῖος ἐργάσθηκε μὲ ἐπιτυχία ἐπὶ σαράντα συναπτά ἔτη στὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία καὶ ὁ ὁποῖος θὰ παραμείνει μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία ἐδρεύει στὸ Κολυμπάρι τοῦ Νομοῦ Χανίων καὶ ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸν Σεβασμώτατο Μητροπολίτη πρώην Κισσάμου καὶ Σελίνου κ. Εἰρηναῖο. Σήμερα Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. εἶναι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κισσάμου καὶ Σελίνου κ. Ἀμφιλόχιος. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία ἐκδίδει τὸ τριμηνιαῖο Ἐνημερωτικό Δελτίο «Διάλογοι Καταλλαγῆς» καὶ ὀργανώνει ἐκπαιδευτικά προγράμματα γνωριμίας μὲ τὴν Ὁρθοδοξία γιὰ Ἕλληνες καὶ ἀλλοδαποὺς ἐπισκέπτες.

Ἱερά Μητρόπολις Γερμανίας

Βράβευση Γερμανίδας μαθήτριας

Μία Γερμανίδα μαθήτρια πού μαθαίνει ἀρχαῖα ἑλληνικά τίμησε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Γερμανίας στίς 6.3.2009. Πρόκειται γιὰ τὴν Kerstin Puchan, ἡ ὁποία ἐπισκέπτεται τὴ δέκατη τάξη τοῦ βουαρικκοῦ Γυμνασίου Icking καὶ μαθαίνει ἀρχαῖα ἑλληνικά.

Σὲ πρόσφατο διαγωνισμό ἀρχαιοελληνικῆς ρητορικῆς μεταξὺ μαθητριῶν καὶ μαθητῶν βουαρικκῶν γυμνασίων, πού διοργανώθηκε ἀπὸ τὸ Ἰδρυμα Elisabeth-J.-Saal-Stiftung, πῆρε τὸ πρῶτο βραβεῖο καὶ συμπεριλήφθηκε σὲ εἰδικὰ προγράμματα γιὰ ἀριστούχους μαθητὲς καὶ μαθήτριες.

Στὴν ἐκδήλωση στὴν ἐκκλησία τῶν Ἁγίων Πάντων στὸ Μόναχο παρέστησαν ἡ μαθήτρια καὶ οἱ γονεῖς της, ὁ καθηγητὴς τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν κ. Halder, καθὼς ἐπίσης καὶ μαθητὲς καὶ μαθήτριες πού μαθαίνουν, στὸ σχολεῖο αὐτό, ἀρχαῖα ἑλληνικά.

Ὁ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Βουαρίας, Πρωτοπρεσβύτερος τοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου, π. Ἀπόστο-

λος Μαλαμούσης παρουσίασε τὴ μαθήτρια στὸ ἐκκλησίασμα καὶ ἐπαίνεσε τὸ ἐνδιαφέρον της γιὰ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὸν πολιτισμό. Ὁ π. Ἀπόστολος πρόσφερε στὴ μαθήτρια μὴ βυζαντινὴ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ στὸν καθηγητὴ ἓνα βιβλίο, σὲ γερμανικὴ γλῶσσα, μὴ εἰσαγωγὴ στὴν Ὁρθόδοξη Λατρεία καὶ Πίστη.

Δικαίωση ἰδρύματος στὴν Τένεδο, ἀπὸ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Δικαστήριο Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων

Τὸ Εὐρωπαϊκὸ Δικαστήριο Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) δικαίωσε τὸ κοινοφελὲς ἴδρυμα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὴν Τένεδο γιὰ τὴν προσφυγὴ του κατὰ τῆς Τουρκίας διότι καταπατεῖται τὸ δικαίωμά του νὰ κατέχει ἀκίνητη περιουσία. Ἡ ἀπόφαση ἀνεκοινώθη στίς 3.3.2009.

Τὸ δικαστήριο ἔκρινε ὁμοφώνως ὅτι ἡ Τουρκία παραβίασε τὴν 1η παράγραφο τοῦ ἄρθρου 1, τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σύμβασης τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου πού προστατεύει τὸ δικαίωμα ἰδιοκτησίας καὶ ἀποφάσισε ὅτι πρέπει καταβάλει ἡ Τουρκία στὴν Ἐκκλησία 100.000 εὐρὼ ἀποζημίωση καὶ 5.000 εὐρὼ γιὰ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα.

Τὸ ΕΔΑΔ ἔκρινε ὅτι τὰ τουρκικὰ δικαστήρια παραβίασαν τὴ Σύμβαση γιὰ τὴν ἀρνήθηκαν νὰ καταγράψουν τὰ ἀκίνητα τοῦ ἰδρύματος τῆς Ἐκκλησίας στίς κτηματολογικὲς ὑπηρεσίες.

Ἡ Τουρκία διατηρεῖ τὸ δικαίωμα νὰ ἐφεσιβάλλει τὴν ἀπόφαση καὶ νὰ ἀπαιτήσῃ νέα δίκη σὲ ἀνώτερο τμήμα τοῦ ΕΔΑΔ πού ἀπαρτίζεται ἀπὸ 17 δικαστές.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἐπίσημη ἀναγνώριση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὸ Καμερόν

Ἐνα σπουδαῖο γεγονός γιὰ τὴν τοπικὴ Ἐκκλησία τοῦ Καμερόν ἔλαβε χώρα μὲ τὴν ἐπίσημη ἐπίσκεψη τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεοδώρου στὴν χώρα, καθὼς τὴν 12η Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. ὁ Πρόεδρος τοῦ Καμερόν κ. Πὸλ Μπίγια ἐξέδωσε Διάταγμα, μὲ τὸ ὁποῖο ἀνα-

γνωρίζεται επίσημως ή Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στήν μεγάλη αὐτή ἀφρικανική χώρα.

Τὸ θέμα, πού ἔχει μεγάλη σημασία τόσο γιὰ τὸ παλαιό Πατριαρχεῖο καὶ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Καμερούν, ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἐνδυνάμωση τῶν σχέσεων τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ τὴν χώρα, κατέγραψε ὁ τοπικὸς Τύπος, παράλληλα μὲ τὶς πολλὲς ἀναφορὲς στὴν ἐπίσκεψη τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Προκαθημένου στὸ κράτος.

Γιὰ τὸ γεγονὸς τῆς ἐπίσημης ἀναγνωρίσεως ἐξέφρασε τὴν μεγάλη του ἱκανοποίηση καὶ ὁ Μακαριώτατος, ἀνακοινώνοντας τὴν σημαντικὴ εἶδηση κατὰ τὴν ἐπίσκεψή Του τὸ ἀπόγευμα τῆς 13ης Φεβρουαρίου στὴν νεοσύστατη Ἑνορία Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ στὴν παραθαλάσσια πόλη Ντουάλα. Τὸν Μακαριώτατο συνόδευε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καμερούν κ. Γρηγόριος. Στὴν πόλη αὐτή, πού θεωρεῖται μεγαλύτερη καὶ ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα Γιαουντέ, οἱ Χριστιανοὶ δέχθηκαν μὲ ἔντονα χειροκροτήματα τὴν ἀναγγελία τῆς ἐπισήμου ἀναγνωρίσεως.

Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας βραβεύθηκε ὡς «Πρεσβευτὴς τοῦ Ἑλληνισμοῦ»

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρος τιμήθηκε στὶς 6 Μαρτίου ἐ.ἔ. ἀπὸ τὴ Νομαρχία Ἀθηνῶν ὡς «Πρεσβευτὴς τοῦ Ἑλληνισμοῦ». Ἡ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε στὸ Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν καὶ τὴ τιμητικὴ πλακέττα ἐπέδωσε ὁ Ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ κ. Ἀντώνης Σαμαρᾶς. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς τελετῆς πολλοὶ ὀμιλητὲς ἀναφέρθηκαν ἐπαινετικὰ στὸ ἀνθρωπιστικὸ καὶ ἱεραποστολικὸ ἔργο τοῦ Πατριάρχου Θεοδώρου στὴν Ἀφρική.

* * *

Παραλαμβάνων τὴν τιμητικὴ διάκριση ὁ Μακαριώτατος κ. Θεόδωρος τόνισε μεταξὺ ἄλλων ὅτι κατακλύζεται ἀπὸ αἰσθήματα χαρᾶς καὶ συγκινήσεως γιὰ τὴν μεγάλη τιμή. Ὑπογράμμισε δὲ ὅτι τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας παραμένει πιστὸ στὴν παρακαταθήκη τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ θὰ ἀγωνίζεται μὲ σύνεση καὶ μὲ πνεῦμα αὐτοθυσίας μέσα στὴν διαρκῶς μεταβαλλόμενη παγκόσμια κοινωνία.

Στὴν ἐκδήλωση παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυ-

μος, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας στὴν Ἀθήνα Μητροπολίτης Γέρων Ἀξώμις, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος καὶ ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν κομμάτων.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Καταδίκη βλάσφημης τηλεοπτικῆς ἐκπομπῆς

Τὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων μὲ Ἑκτακτο Ἀνακοινωθέν, τὸ ὁποῖο ἐξεδόθη στὶς 24.2.2009, καταδικάζει μίαν ἐκπομπή τῆς Ἰσραηλινῆς τηλεοράσεως, ἢ ὁποῖα ἐπιτίθεται μὲ σκληρὲς βλασφημίες κατὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πρόκειται γιὰ μίαν σειρὰ ἐκπομπῶν τοῦ καναλιοῦ 10, ἢ ὁποῖα ἔχει προκαλέσει τὴν ἀντίδραση ὄλων τῶν Χριστιανικῶν Κοινοτήτων τοῦ Ἰσραήλ. Ὅπως ἀναφέρεται στὸ Ἀνακοινωθέν τὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων καταδίκασε τὶς προσβλητικὲς ἐκφράσεις καὶ τοποθετήσεις ἐναντίον τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἀμέσως μόλις αὐτὲς ἀναμεταδόθηκαν ἀπὸ τὸ τηλεοπτικὸ δίκτυο 10 τοῦ Ἰσραήλ σὲ πρόγραμμα διακωμωδήσεως. Στὴ Συνεδρία τῆς 24.2.2009 ἢ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου ἐπανέλαβε τὴν ἐμμονή τῆς στὸ διαθρησκευτικὸ διάλογο γιὰ τὴν ἐποικοδομητικὴ συνεργασία τῶν πιστῶν ὄλων τῶν θρησκευμάτων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ὁ Ἐπίσκοπος Μᾶρκος τοῦ Γεγκορέσφκ ὀρίσθηκε προσωρινὸς ὑπεύθυνος Διεθνῶν Σχέσεων

Ὁ Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Κύριλλος ὄρισε ὡς προσωρινὸ Διευθυντὴ τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου τὸν Ἐπίσκοπο Γεγκορέσφκ Μᾶρκο. Ὁ Πατριάρχης Κύριλλος κατεῖχε αὐτὴ τὴν θέση ἐπὶ εἰκοσαετία μέχρι τὴν ἡμέρα τῆς ἐκλογῆς του στὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ Ἐπίσκοπος Μᾶρκος ἐκτελοῦσε καθήκοντα Ἀναπληρωτοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχέσεων.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας διαμαρτύρεται γιὰ τὴν καταπίεση Χριστιανικῶν Κοινοτήτων

Τὴν ἀνησυχία τῆς γιὰ τὴν καταπίεση Χριστιανικῶν κοινοτήτων στὴν Τουρκία, τὴν Βόρειο Κύπρο (Κατεχόμενα) καὶ στὸ Κοσσυφοπέδιο ἐξέφρασε ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας. Σχετικὲς ἐπισημάνσεις ἔκανε ὁ Ρῶσος Ἐπίσκοπος Βιέννης καὶ Αὐστρίας Ἰλαρίων στὶς 4 Μαρτίου τ.ἔ. κατὰ τὴν διάρκεια Στρογγυλῆς Τραπέζης πὺν ὀργανώθηκε στὴ Βιέννη, στὰ Κεντρικὰ Γραφεῖα τοῦ Ὁργανισμοῦ γιὰ τὴν Ἀσφάλεια καὶ τὴν Συνεργασία στὴν Εὐρώπη (ΟΑ-ΣΕ). Ὁ Ἐπίσκοπος Ἰλαρίων ζήτησε ἀπὸ τὸν ΟΑΣΕ νὰ παρακολουθεῖ στενὰ τὴν διαβίωση τῶν Χριστιανικῶν κοινοτήτων στὶς συγκεκριμένους περιοχὲς καὶ νὰ δώσει λύσεις στὰ προβλήματά τους.

Στὴ συζήτηση ἔλαβε μέρος καὶ ὁ συνεργάτης τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῶν Σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας Πρωτοπρεσβύτερος Βσεβολόντ Τσάπλιν, ὁ ὁποῖος τόνισε ὅτι εἶναι καθήκον τῆς διεθνούς κοινότητος νὰ ἐνισχύει καὶ νὰ ὑποστηρίζει τὸ δικαίωμα τῶν Χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν πιστῶν ὄλων τῶν θρησκευτῶν, νὰ ἐκφράζουν τὴν πίστη τους στὴν πολιτικὴ, οἰκονομικὴ καὶ πολιτιστικὴ ζωὴ, σὲ δημόσιες συζητήσεις καὶ μέσῳ τῶν Μ.Μ.Ε.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ἀνησυχία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὰ βιομετρικὰ διαβατήρια

Τὴν ἀνησυχία τῆς γιὰ τὰ νέα βιομετρικὰ διαβατήρια, τὰ ὁποῖα θὰ περιέχουν πληροφορίες ἀποθηκευμένες σὲ ἠλεκτρονικὴ μορφή, ἐξέφρασε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Ὁρθοδόξου Πατριαρχείου Ρουμανίας. Μετὰ τὴν συνεδρία τῆς 25.2.2009 ἐξεδόθη ἀνακοίνωση, ἡ ὁποία ὑπογράφεται ἀπὸ ὄλους τοὺς Συνοδικοὺς Ἱεράρχες, καὶ στὴν ὁποία μεταξὺ ἄλλων ἐπισημαίνονται τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἀπόκτηση διαβατηρίου εἶναι δικαίωμα καὶ ὄχι ὑποχρέωση τοῦ πολίτη. Ἄρα ὅσοι προβάλλουν λόγους θρησκευτικῆς συνειδήσεως δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἀποκτήσουν τὸ νέο τύπο βιομετρικοῦ διαβατηρίου.

Κάθε πολίτης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ γνωρίζει λεπτομερῶς τὰ προσωπικά του στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα περιλαμ-

βάνονται στὸν ἠλεκτρονικὸ χῶρο ἀποθηκεύσεως τῶν νέων διαβατηρίων.

Στὶς 16.3.2005 ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ Ἐπιστημονικῆς Ἠθικῆς καὶ Νέων Τεχνολογιῶν ἐξέφρασε τὴν ἀντίθεσή τῆς στὴν ἐμφύτευση ἠλεκτρονικοῦ τοῖπ στὰ διαβατήρια. Σὲ ἀντίθετη περίπτωση ἀπειλεῖται ἡ ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια καὶ ἡ δημοκρατικὴ κοινωνία.

Ἡ ἀνακοίνωση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καταλήγει μὲ τὴν προτροπὴ σὲ κληρικούς, μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς νὰ ἔχουν πίστη στὸν Χριστὸ καὶ νὰ μὴν πανικοβάλλονται ἀπὸ περιστασιακὰ προβλήματα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ἐγκαινιάζεται τὸ Γραφεῖο Ἀντιπροσωπείας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση

Τὸ Γραφεῖο τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση ἔχει συσταθεῖ μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου τὸ 2007 καὶ θὰ ἐγκαινιασθεῖ στὶς 18.3.2009 ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο.

Τὸ Γραφεῖο τῆς Ἀντιπροσωπείας στεγάζεται σὲ ιδιόκτητο διατηρητέο κτήριο στὶς Βρυξέλλες στὴν Πλατεία Ambiorix 2. Στὸ κτήριο, κατὰ τὸ παρελθόν, ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν στεγάσθηκε ἡ Μόνιμη Ἀντιπροσωπεία τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση. Ἐχει ἀνακαινισθεῖ καὶ ὀργανωθεῖ κατὰ τρόπο πὺν νὰ ἀνταποκρίνεται στοὺς στόχους καὶ δραστηριότητες τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση.

Οἱ στόχοι τοῦ Γραφείου εἶναι μεταξὺ ἄλλων:

Ἡ προβολὴ καὶ παρουσίαση τῆς συνεχιζόμενης γιὰ τριανταπέντε χρόνια παράνομης κατοχῆς ἀπὸ τὰ τουρκικὰ στρατεύματα τῶν χριστιανικῶν χώρων λατρείας καὶ ἄλλων χριστιανικῶν μνημείων πὺν βρίσκονται στὸ βόρειο τμῆμα τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Ἡ ἐνημέρωση γιὰ τὴν συνεχιζόμενη καταστροφὴ, βεβήλωση καὶ λεηλασία τῶν μνημείων αὐτῶν ἀπὸ τὸν τουρκικὸ στρατὸ κατοχῆς καὶ τὸ παράνομο «ψευδοκράτος».

Ἡ ἐνημέρωση γιὰ τὴν κλοπὴ καὶ παράνομη ἐξαγωγή πέραν τῶν 50 χιλιάδων βυζαντινῶν εἰκόνων, βυζαντινῶν τοιχογραφιῶν καὶ ἄλλων βυζαντινῶν κειμη-

λίων από τούς χώρους λατρείας, στους οποίους βρίσκονταν μέχρι τον Ιούλιο του 1974. Άρκετά από αυτά έντοπίσθηκαν σε ευρωπαϊκούς και άλλους δημοπρατικούς οίκους και μετά από συντονισμένες προσπάθειες έχουν επαναπατρισθεί.

Η παρακολούθηση όλων των θεμάτων που έχουν σχέση με τις δραστηριότητες, έρευνες και εξελίξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενδιαφέρουν την Εκκλησία της Κύπρου, με στόχο τη διατύπωση προτάσεων και εισηγήσεων προς τις αρμόδιες ευρωπαϊκές και άλλες αρχές.

Η συμμετοχή στον διάλογο για την ειρήνη, συμφιλίωση και συνεργασία των λαών της Ευρώπης. Σ' αυτό το πλαίσιο ενισχύονται και υποστηρίζονται πολιτιστικές και άλλες ανθρωπιστικές δραστηριότητες με σεβασμό στην ιδιαιτερότητα των έθνικων και πολιτιστικων ταυτοτήτων της Ευρώπης.

Η Εκκλησία της Κύπρου θα καταφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Άνθρωπινων Δικαιωμάτων για την καταστροφή 522 εκκλησιών

Η Εκκλησία της Κύπρου, με πρωτοβουλία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομου, έτοιμαζεται να καταθέσει άγωγή έναντίον της Τουρκίας στο ΕΔΑΔ για τη συνεχιζόμενη καταστροφή 522 εκκλησιών στα Κατεχόμενα και προπάντων να έπισημάνει την ανάγκη για διαφύλαξη της θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Σε ανακοίνωσή της η Εκκλησία της Κύπρου έπισημάνει ότι η αναγκαία αυτή προσφυγή στο ΕΔΑΔ προκύπτει από τη συνεχιζόμενη και συνειδητή, από μέρους της Τουρκίας, καταστροφή των εκκλησιών της νήσου και την άρνησή της να συνεργασθεί για την άνοιξοδόμηση και έπιδιόρθωση όσων μνημείων έχουν ύποστῆ βάρβαρες αλλοιώσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (CEC) ζητεί από την αλβανική κυβέρνηση να έπιστρέψει τις περιουσίες που δημεύθηκαν

Η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή κοινότητα χριστιανικών εκκλησιών ζήτησε από την κυβέρνηση της Άλβανίας να έπιστρέψει το συντομότερο δυνατό τις εκκλησίες,

τις μονές και τα τεμένη που δημεύθηκαν στη διάρκεια της 40ετούς διακυβέρνησης του Ένβερ Χότζα. Το προεδρείο του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (CEC), με έδρα τη Γενεύη, στο οποίο ανήκουν ευρωπαϊκές προτεσταντικές, όρθόδοξες, άγγλικανικές και παλαιοκαθολικές Εκκλησίες εκφράζει άνησυχία «έπειδή μεγάλο μέρος της περιουσίας που κατασχέθηκε την περίοδο του κομμουνισμού, έπειτα από 18 χρόνια δημοκρατίας άκόμη δέν έχει έπιστραφεί στις εκκλησίες και τις θρησκευτικές κοινότητες». Το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών άπηύθυνε το αίτημα μετά τη συνάντηση του δεκαμελούς προεδρείου του στην αλβανική πρωτεύουσα, τα Τίρανα, στις 12.2.-2009, μετέδωσε το πρακτορείο Ρόιτερ.

Στην ανακοίνωση του CEC άναφέρεται ότι η αλβανική κυβέρνηση καλείται να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην έπιστροφή των περιουσιών στους νόμιμους ιδιοκτήτες συμπεριλαμβανομένων των μοναστηριών, των εκκλησιών και των τζαμιών. Στο Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών δέν συμμετέχουν μουσουλμανικές κοινότητες, αλλά ύπάρχει συνεργασία μαζί τους σε ζητήματα κοινού θρησκευτικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος. Το καθεστώς από το 1967 μέχρι το 1990 κατέστρεψε κέντρα λατρείας όλων των θρησκειών ή τα μετέτρεψε σε μουσεία ή γραφεία του κόμματος.

Σύμφωνα με το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών, από την πτώση του κομμουνισμού και την έδραίωση του πολυκομματικού συστήματος στην Άλβανία, έχουν κτιστεί περισσότερες από 50 εκκλησίες, σε 70 μονές και άλλα μνημεία έχουν αποκατασταθεί οί ζημιές και 160 εκκλησίες έπισκευάσθηκαν. Όστόσο, από το CEC δέν δίνονται άκριβῆ στοιχεία για την περιουσία, ή όποια δέν έχει άκόμη έπιστραφεί

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ζήτησε συγγνώμη ό Έπίσκοπος Γουίλιαμσον

Άπολογήθηκε για τη δημόσια άρνηση του Όλοκαυτώματος ό Ρωμαιοκαθολικός Έπίσκοπος Ρίτσαρντ Γουίλιαμσον, με έπιστολή του προς το Βατικανό, που δημοσιοποιήθηκε από το καθολικό πρακτορείο ειδήσεων Zenit.

Ὁ ἐπίσκοπος Γουίλιαμσον, ὁ ὁποῖος ἔφθασε στίς 26 Φεβρουαρίου στή Βρετανία, ἀφοῦ ἀνακηρύχθηκε ἀνεπιθύμητο πρόσωπο στήν Ἀργεντινή, ἀναφέρει στήν ἐπιστολή του ὅτι λυπᾶται γιά τόν «πόννο» πού προκάλεσε «πρῶτα στήν Ἐκκλησία καί μετὰ στοὺς ἐπιζῶντες καί στοὺς γονεῖς τῶν θυμάτων πού υπέφεραν πολλές ἀδικίες ὑπὸ τὸ Τρίτο Ράιχ».

«Ζητῶ συγγνώμη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού πραγματικά ἐνοχλήθηκαν ἀπὸ αὐτὰ πού εἶπα», προστίθεται στήν ἐπιστολή καί ἐπισημαίνει ὅτι «ἀπλῶς ἐξέφρασε τὴν ἄποψη ἑνὸς μὴ ἱστορικοῦ».

Τὸν περασμένο Νοέμβριο ὁ Ἐπίσκοπος Γουίλιαμσον εἶχε ἀρνηθεῖ σὲ συνέντευξή του στή σουηδική τηλεόραση ὅτι ὑπῆρχαν θάλαμοι ἀερίων στὰ ναζιστικά στρατόπεδα.

Οἱ δηλώσεις αὐτὲς προκάλεσαν ἔντονες ἀντιδράσεις καί ἡ Ἁγία Ἐδρα κάλεσε τὸν Ρίτσαρντ Γουίλιαμσον νὰ ἀνακαλέσει «δημόσια καί χωρὶς διαφορῶμενα λόγια» τὴ δήλωσή του γιά νὰ συνεχίσει νὰ εἶναι μέλος τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Συνέδριο γιά τὸν Δαρβίνο στὸ Βατικανὸ (Μάρτιος 2009)

Συνέδριο συμφιλίωσης μὲ τὴ θεωρία τοῦ Δαρβίνου ὀργανώνει ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία. Ὁ Καρδινάλιος Γουίλιαμ Λεβάντα, ἐπικεφαλῆς τῆς συνόδου γιά τὸ Δόγμα τῆς Πίστεως, δήλωσε ὅτι ὑπάρχει «ἄφθοно περιθώριο» νὰ ἀποδεχθεῖ κανεὶς τόσο τὴ θεωρία τοῦ Δαρβίνου περὶ ἐξέλιξης τῶν εἰδῶν, ὅσο καί τὴ θρησκευτικὴ ἔννοια τοῦ Θεοῦ ὡς Δημιουργοῦ. «Πιστεύουμε ὅτι ὅπως κι ἂν προέκυψε καί ἐξελίχθηκε ἡ ζωὴ στὸν πλανήτη, τελικῶς ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Δημιουργὸς τῶν πάντων» εἶπε. Ὁ καρδινάλιος Λεβάντα μιλοῦσε στὰ περιθώρια συνεδρίου πού ὀργάνωσε τὸ Βατικανὸ γιά τὰ 150 χρόνια ἀπὸ τότε πού ὁ Κάρολος Δαρβίνος διατύπωσε τὴ θεωρία τῆς ἐξέλιξης στὸ βιβλίον «Ἡ Καταγωγή τῶν εἰδῶν».

Ὑπὸ τὸν Πάπα Βενέδικτο XVI ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἐπιχειρεῖ νὰ τονίσει ὅτι ἡ θρησκευτικὴ πίστη καί ὁ ὀρθολογισμὸς δὲν εἶναι ἔννοιες ἀλληλοαποκλειόμενες.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἀνακοινώθηκαν στατιστικὰ στοιχεῖα γιά τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν πιστῶν

Παρὰ τὶς κοινωνικὲς καί πολιτιστικὲς ἀλλαγὲς τῆς ἐποχῆς μας ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία στήν Ἀγγλία δὲν διαπιστώνει σοβαρὴ μείωση τοῦ ἐκκλησιασματος. Αὐτὸ ἀνακοινώθηκε στίς 19.2.2009 μὲ βάση τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα τοῦ ἔτους 2007. Τὴν χρονιά αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας, ὅπως ἐπισήμως ἀποκαλεῖται, κατέγραψε 1,2 ἑκατομμύρια ἑβδομαδιαίως ἐκκλησιαζομένους κατοίκους τῆς Μ. Βρετανίας. Τὰ ποσοστὰ αὐτὰ συγκρινόμενα μὲ τὰ ἀντίστοιχα τοῦ 2002 δείχνουν μία πολὺ μικρὴ μείωση. Ἐν ὑπολογίσουμε καί αὐτοὺς πού δὲν παρακολουθοῦν κάθε Κυριακὴ τὴ Θεία Λειτουργία, ἀλλὰ ἐκκλησιάζονται μερικὲς φορὲς τὸ μῆνα, τότε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκκλησιαζομένων ἀνέρχεται στὰ 1,7 ἑκατομμύρια. Παρατηρεῖται πάντως μία αἰσθητὴ μείωση τῶν ἐκκλησιαζομένων ἡλικίας κάτω τῶν 16 ἐτῶν. Συγκριτικὰ μὲ τὸ 2002 τὸ ποσοστὸ τους εἶναι μειωμένο κατὰ 4%. Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας πού παρουσίασαν τὴν ἔρευνα δήλωσαν ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας ἔχει ἐναλλακτικὸς τρόπους ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς νέους καί τοὺς ἐφήβους, δεδομένου ὅτι ἕνα ἑκατομμύριο Βρετανοὶ μαθητὲς καί μαθήτριες φοιτοῦν σὲ σχολεῖα τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ 2009 ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας θὰ ἐορτάσει τὸ Ἔτος τοῦ Παιδιοῦ μὲ τὴ συμμετοχὴ ἀγοριῶν καί κοριτσιῶν ἀπὸ ὅλες τὶς Ἐπισκοπὲς καί Ἐνορίες τῆς.

